CLAUDIA PIÑEIRO

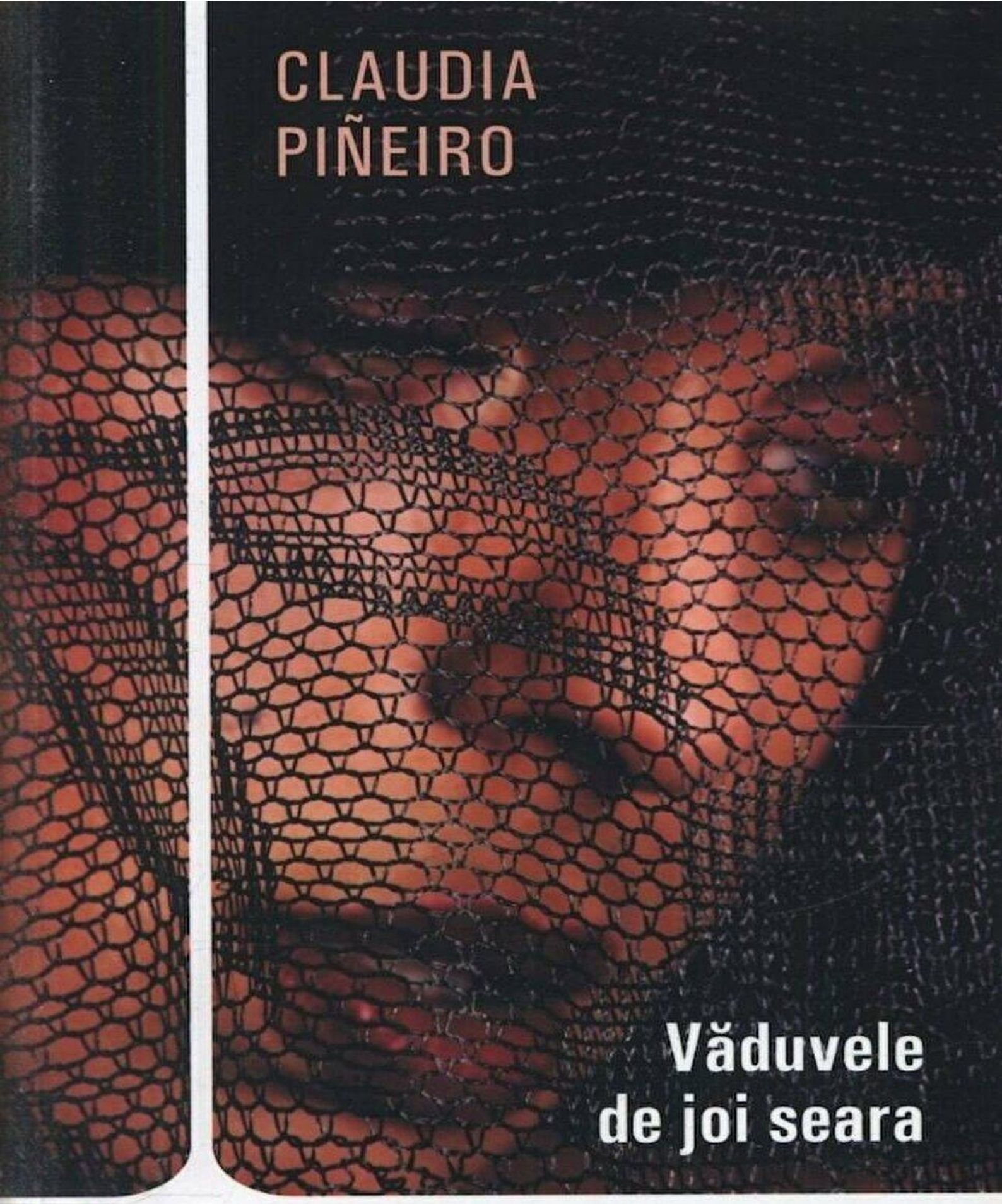

Văduvele de joi seara

ROMANUL SECOLULUI XXI

UNIVERS

ROMANUL
SECOLULUI
XXI

Această carte a fost publicată în cadrul programului „SUR",
un program de subvenționare a traducerilor organizat de
Ministerul Relațiilor Externe, Comerțului Internațional și
Cultelor al Republicii Argentina.

CLAUDIA PIÑEIRO

Văduvele de joi seara

Traducere din limba spaniolă şi note
de
LAVINIA SIMILARU

UNIVERS

Redactor Diana Crupenschi
Tehnoredactor Constantin Niță

CLAUDIA PIÑEIRO
LAS VIUDAS DE LOS JUEVES
© Claudia Piñeiro, 2005
© Editura UNIVERS, 2011, pentru prezenta traducere

www.edituraunivers.ro

ISBN 978-973-34-1493-3

Lui Gabriel și copiilor mei

Epoca în care se desfăşoară acţiunea este perioada îndepărtată când enorma clasă de mijloc din Statele Unite se înscria la o şcoală pentru orbi.

TENNESSE WILLIAMS, *Menajeria de sticlă*

Fără servitori nu este cu putinţă tragedia, ci doar o mizerabilă dramă burgheză. În vreme ce-ţi speli singur ceaşca şi îţi goleşti scrumiera, pasiunile îşi pierd forţa.

MANUEL PUIG, *Sub o mantie de stele*

Toate personajele și situațiile care apar în acest roman sunt rodul imaginației și orice asemănare cu realitatea este pură coincidență.

1

Am deschis frigiderul şi am rămas aşa, odihnindu-mă cu mâna pe mâner, în faţa luminii reci care învăluia rafturile, cu mintea golită şi cu privirea inutilă. Până când alarma care semnala că uşa deschisă lăsa să iasă frigul dinăuntru a început să sune, amintindu-mi de ce mă aflu acolo, în picioare, lângă frigider. Am căutat ceva de mâncare. Am adunat pe o farfurie nişte resturi din ziua anterioară, le-am încălzit în cuptorul cu microunde şi le-am dus pe masă. Nu am acoperit-o cu faţa de masă, am pus doar un suport de rafie dintre cele aduse acum doi ani din Brazilia, din ultima vacanţă pe care am petrecut-o toţi trei împreună. În familie. M-am aşezat la fereastră, nu era locul meu obişnuit la masă, dar, când eram singură, îmi plăcea să mănânc contemplând grădina. În seara aceea, seara cu pricina, Ronie cina acasă la Tano Scaglia. Ca în toate serile de joi. Cu toate că joia aceea era diferită. O seară de joi din septembrie 2001. Douăzeci şi şapte septembrie 2001. Joia aceea. Eram încă înspăimântaţi de căderea Turnurilor Gemene şi ne deschideam scrisorile cu mănuşi de cauciuc de teamă să nu dăm de un praf alb. Juani ieşise. Nu-l întrebasem cu cine şi nici unde. Juani nu suporta să-i pun întrebări. Dar eu ştiam, oricum. Sau îmi închipuiam şi atunci credeam că ştiu.

Am murdărit doar o farfurie. Trecuseră câţiva ani de când acceptasem că nu putem să mai plătim personal domestic cu ziua întreagă şi venea numai o femeie de două ori pe săptămână ca să facă grosul treburilor. De atunci am învăţat să murdăresc cât mai puţin, am învăţat să nu-mi şifonez hainele, aproape să nu desfac patul. Nu din pricină că ar fi fost prea mult de muncă, ci

pentru că spălatul vaselor, făcutul patului sau călcatul rufelor îmi aduceau aminte de ce avusesem cândva şi nu mai aveam.

Voiam să fac o plimbare, dar m-a oprit teama de a mă întâlni cu Juani, nu voiam ca el să creadă că-l spionez. Era cald, era o noapte înstelată şi luminoasă. N-aveam chef să mă culc şi să încep să mă zvârcolesc în pat, fără să-mi fie somn, cu gândul la vreo tranzacţie imobiliară pe care nu izbuteam să o duc la capăt. Pe vremea aceea părea că toate operaţiile erau menite să se spulbere înainte ca eu să pot încasa vreun comision. Depăşiserăm câteva luni de criză economică, unii o ascundeau mai bine decât alţii, dar tuturor ni se schimbase viaţa într-un fel sau altul. Ori era gata să ni se schimbe. M-am dus în camera mea să caut o ţigară, aveam să ies, în ciuda lui Juani, şi îmi plăcea să merg pe jos fumând. Când am trecut prin faţa dormitorului fiului meu, mi-a venit ideea să intru şi să caut acolo o ţigară. Dar ştiam că n-aş fi găsit ce căutam, că n-ar fi fost decât o scuză ca să intru să arunc o privire; şi aruncasem una în dimineaţa aceea, când îi făcusem patul, îi rânduisem odaia şi nici atunci nu găsisem ce căutam. Mi-am văzut de drum, pe noptiera mea aveam o cutie întreagă, am desfăcut-o, am scos o ţigară, am aprins-o şi am coborât treptele gata să ies. În momentul acela a intrat Ronie şi planurile mele s-au schimbat numaidecât. În noaptea aceea nimic n-a fost cum plănuisem. Ronie s-a dus direct spre bar. „Ce ciudat, ai venit atât de devreme...", i-am spus în capătul scării. „Da", a răspuns el şi a urcat ducând un pahar şi sticla de whisky. Am aşteptat o clipă, oprită acolo, apoi l-am urmat. Am intrat în dormitorul nostru, dar el nu era. Nici în baie. Se dusese pe terasă şi se aşezase acolo, pe un fotoliu pliant, gata să bea. Mi-am tras un scaun, m-am aşezat lângă el şi am aşteptat tăcută, privind în aceeaşi direcţie. Voiam să-mi povestească ceva. Nimic important, nici amuzant, nici măcar nu aveam nevoie să-mi spună ceva cu sens, doar să-mi vorbească, să-şi joace rolul care îi revenea în trăncăneala minimă în care se prefăcuseră discuţiile noastre cu trecerea timpului. Un pact tacit de fraze stereotipe înlănţuite, cuvinte ce umpleau tăcerea, ca să nu fim nici măcar siliţi să vorbim despre tăcere. Cuvinte goale, carapace de cuvinte. Când mă plângeam, Ronie mă lămurea că vorbeam puţin pentru că petreceam prea mult timp împreună, astfel că nu

erau prea multe de povestit, din moment ce nu ne despărţeam o bună parte din zi. Şi lucrurile stăteau aşa de şase ani, de când Ronie rămăsese fără loc de muncă şi nu mai avusese altă ocupaţie în afară de vreo două proiecte care nu s-au concretizat niciodată. Pe mine nu mă interesa neapărat să descopăr de ce se jupuise relaţia de cuvinte, ci mai degrabă de ce am băgat eu de seamă abia când tăcerea se instalase deja în casă, ca o rudă îndepărtată pe care o găzduieşti şi o îngrijeşti, fiindcă n-ai încotro. Şi de ce nu mă durea. Poate pentru că durerea şi-a câştigat locul încetul cu incetul, pe nesimţite. Aidoma tăcerii. „Mă duc să-mi iau un pahar", am zis. „Adu gheaţă, Virginia", mi-a strigat Ronie după ce ieşisem.

M-am dus la bucătărie şi, în vreme ce umpleam la loc recipientul de cuburi de gheaţă, mi-am închipuit diferite posibilităţi cu privire la întoarcerea devreme a lui Ronie. Am înclinat spre posibilitatea de a se fi certat cu cineva. Cu Tano Scaglia sau cu Gustavo, nu încăpea îndoială. Cu Martín Urovich nu, Martín nu se mai certa cu nimeni de multă vreme, nici măcar cu el însuşi. Când m-am intors pe balcon, l-am întrebat direct, nu voiam să aflu în ziua următoare la o partidă de tenis, de la nevasta altuia. De când rămăsese fără slujbă, Ronie se lăsase năpădit de o ranchiună care se manifesta când îţi era lumea mai dragă. Mecanismul de adaptare socială care ne face să nu spunem ceea ce nu trebuie spus nu mai funcţiona la soţul meu de mult timp. „Nu, nu m-am certat cu nimeni." „Şi de ce te-ai întors atât de devreme? Niciodată nu veniţi într-o joi înainte de trei dimineaţa." „Astăzi da", a zis. Nu a mai adăugat nimic şi nici nu mi-a îngăduit să o fac eu. S-a ridicat şi şi-a aranjat fotoliul mai aproape de balustradă, aproape cu spatele la mine. Nu era o o jignire, ci atitudinea unui spectator care caută cel mai bun loc de unde să vadă scena. Casa noastră este situată în diagonală faţă de a familiei Scaglia, sunt faţă în faţă, despărţite de două sau trei alte case, dar, pentru că a noastră este mai înaltă şi în ciuda plopilor din curtea familiei Iturria care o acoperă, de acolo se puteau vedea acoperişul, grădina şi piscina aproape în întregime. Ronie se uita spre piscină. Luminile erau aprinse şi nu se distingea mare lucru. Se zăreau formele, conturul; se putea ghici apa unduindu-se şi desenând umbre pe plăcile de faianţă turcoaz.

M-am ridicat şi am stat în spatele fotoliului lui Ronie. Tăcerea nopţii era adâncită de foşnetul plopilor familiei Iturria, care fremătau din când în când în vântul călduţ şi sunau de parcă ar fi plouat în toiul nopţii înstelate. Am şovăit dacă să plec sau să rămân, căci, în afara atitudinii sale absente, Ronie nu-mi sugerase s-o şterg, iar pentru mine asta însemna mult. Îl observam din spate, pe deasupra spătarului de lemn. Se fâţâia mereu pe scaun, fără a-şi găsi poziţia prielnică, era nervos. Mai târziu am aflat că nu era nervos, ci speriat, dar atunci nu ştiam. Şi era greu să bănuiesc, Ronie nu se temuse niciodată de nimic. Nici măcar de ce mă temeam eu, teama care apăruse cu câteva luni în urmă şi nu mă lăsa în pace nici ziua, nici noaptea. Aceea care mă făcea să uit ce fac, când mă aflam în faţa frigiderului. Teama care mă însoţea neîncetat, chiar dacă mă prefăceam, chiar dacă râdeam, chiar dacă vorbeam despre orice altceva, chiar dacă jucam tenis sau semnam un înscris. Cea care, în seara aceea şi în ciuda distanţei impuse de Ronie, m-a făcut să spun cu o naturaleţe prefăcută: „Juani a ieşit". „Cu cine?", a vrut să ştie. „Nu l-am întrebat." „La ce oră se întoarce?" „Nu ştiu. A plecat pe role." Din nou linişte şi apoi am spus: „Era un mesaj de la Romina pe robot, zicea că-l aşteaptă ca să dea o raită. Raită o fi oare vreo parolă de-ale lor?" „Raită e raită, Virginia." „Atunci să nu mă îngrijorez?" „Nu." „O fi cu ea." „O fi cu ea." Şi am rămas din nou în tăcere.

După aceea au mai fost cuvinte, cred, dar nu-mi aduc aminte. Formule repetate dîn pactul tacit. Ronie şi-a turnat alt whisky, i-am dat gheaţa. El a luat o mână de cubuleţe şi câteva au căzut pe jos, alunecând până la balustradă. Le-a urmărit cu privirea, de parcă ar fi uitat o clipă de casa din faţă. El se uita la cubuleţe, eu mă uitam la el. Şi poate că am fi zăbovit aşa, înlănţuind priviri, dar chiar în momentul acela s-au aprins luminile la piscina familiei Scaglia şi s-au făcut auzite voci în ploaia frunzelor de plop. Râsul lui Tano. Muzică; suna ceva ca un jazz contemporan şi trist. „Diana Krall?", am întrebat, dar Ronie nu mi-a răspuns. Era din nou încordat, s-a ridicat, a călcat în picioare cuburile de gheaţă, s-a aşezat din nou, şi-a dus pumnii la gură, a strâns din dinţi. Am ştiut că îmi ascunde ceva ce ţinea strâns în gură ca să nu iasă. Ceva legat de lucrurile de la care nu-şi putea lua ochii. O ceartă, gelozie, vreun gest disprețuitor

pe care nu putuse să-l suporte. O umilire mascată în glumă; specialitatea lui Tano, am cumpănit. Ronie s-a ridicat iarăşi şi s-a dus la balustradă ca să vadă mai bine. Şi-a golit paharul. În picioare, prîntre plopi, se uita şi nu mă lăsa să văd la rîndul meu. Dar am auzit clipocitul apei şi mi-am închipuit că cineva s-a aruncat în piscina familiei Scaglia. „Cine a intrat în apă?", am întrebat. Răspunsul n-a venit. Şi nu-mi păsa de cine se aruncase, ci de tăcere, un zid de care mă loveam de fiecare dată cînd voiam să mă apropii. Sătulă de eforturi zadarnice, am coborât. Nu eram supărată, dar era limpede că Ronie nu se afla acolo cu mine, ci dincolo, peste stradă, scăldîndu-se în piscina familiei Scaglia cu prietenii lui. Abia am început să cobor treptele, că jazz-ul care venea din casa lui Tano a încetat deodată, rupînd la jumătate un acord, lăsîndu-l frînt.

M-am dus la bucătărie, am zăbovit mai mult decât ar fi fost necesar spălând paharul, căci capul mi se umplea de gînduri ce păreau să nu încapă în el. Mă gîndeam la Juani, nu la Ronie. Cu toate că încercam să nu o fac şi căutam stratageme. Aidoma celor ce numără oi ca să adoarmă, eu îmi imaginam tranzacţii imobiliare, cui să-i arăt casa familiei Gómez Pardo, cum să fac să se finanţeze cumpărarea casei familiei Canetti, garanţia pe care uitasem să o încasez de la familia Abrevaya. Şi apărea din nou Juani, nu Ronie. Juani mai limpede, mai intens. Am şters paharul şi l-am pus la locul lui în dulap, dar l-am scos din nou ca să-l umplu cu apă, aveam să simt nevoia de a lua ceva înaînte de a adormi în noaptea aceea. Ceva care să mă facă să mă prăbuşesc pe pat. Pesemne că aveam vreo pastilă bună în astfel de cazuri în sertarul meu cu medicamente. Din fericire n-am izbutit să iau nimic, căci tocmai atunci am auzit paşii grăbiţi pe scară, apoi strigătul şi lovitura seacă, dură, în lemn. Am dat fuga şi mi-am găsit soţul căzut jos, cu un os al piciorului ieşind prin carne, plin de sînge. M-a năpădit ameţeala, mi s-a părut că totul se învârteşte în jur, dar trebuia să-mi vin în fire, căci eram singură şi trebuia să am grijă de el şi am fost recunoscătoare că nu înghiţisem nimic, căci trebuia să-i fac un garou şi habar n-aveam cum se face un garou, să-l leg măcar cu o cârpă, un prosop curat, să-i opresc sîngele şi să chem salvarea; nu, salvarea nu, întârzie prea mult, mai bine direct la spital şi să-i las

un bilet lui Juani. „Am plecat cu tati, avem puțină treabă, dar ne întoarcem repede, dacă e ceva, sună-mă pe celular. Toate bune. Sper că și tu ești bine. Te pup, Mama."

În timp ce îl târam spre mașină, Ronie a țipat de durere și țipătul lui m-a însuflețit. „Virginia, du-mă la Tano", a strigat. Nu l-am luat în seamă, presupunând că e un fel de delir din pricina situației, și l-am urcat cum am putut pe scaunul din spate. „Du-mă la Tano, pe toți dracii", a strigat din nou și apoi a leșinat. De durere, mi s-a spus mai târziu la spital, dar nu. Am condus cu toată viteza, în modul cel mai îngrozitor, fără a respecta indicatoare de genul „Aveți grijă. Copii jucându-se", nici limitatoare de viteză. Nu m-am oprit nici măcar când l-am văzut pe Juani traversând în goana mare, desculț, pe o stradă transversală. În urma lui, Romina. De parcă ar fi fugit de ceva, ăștia doi mereu fug de ceva, m-am gândit. Și uitându-și undeva rolele. Juani își pierde mereu lucrurile. Dar nu puteam să pierd timpul gândindu-mă la Juani. În noaptea aceea nu. Pe drum spre intrare, Ronie s-a trezit. Amețit încă, s-a uitat pe fereastră, încercând să-și dea seama unde se află, dar avea aerul să nu înțeleagă. Nu mai striga. Cu două străzi înainte de a ieși din La Cascada, ne-am întâlnit cu camioneta Teresei Scaglia. „Aia e Teresa?", a întrebat Ronie. „Da." Ronie și-a pus mâinile în cap și l-a podidit plânsul, mai întâi încet, ca o tânguire, apoi înăbușit. L-am privit prin oglinda retrovizoare, ghemuit și întristat. Am încercat să-l liniștesc vorbindu-i, dar a fost cu neputință și m-am obișnuit cu litania lui. Cum te obișnuiești cu durerea care se instalează pe nesimțite și cu discuțiile pline de cuvinte goale.

Când am ajuns la spital, nu mai auzeam plânsetul soțului meu. Dar plânsetul era acolo. „De ce plângeți așa?", l-a întrebat medicul de gardă. „Vă doare rău?" „Mi-e frică", a răspuns Ronie.

2

Virginia spunea mereu că, deși casa familiei Scaglia nu era cea mai bună din Altos de la Cascada, atrăgea cel mai mult atenția clienților agenției sale imobiliare. Și dacă exista în cartierul

nostru cineva care să se priceapă la case bune sau rele, aceea era ea. Casa lui Tano era fără îndoială una dintre cele mai mari din *country*, iar aceasta schimba lucrurile. Mulți dintre noi o priveam cu o oarecare invidie, deși nimeni nu ar îndrăzni să o mărturisească. De cărămidă netedă, cu acoperiș de țigle de ardezie neagră în mai multe ape și tâmplăria de lemn alb, avea două etaje, șase dormitoare, opt băi, fără să o punem la socoteală pe cea din camera servitorilor. A apărut în două sau trei reviste de decorații interioare, datorită relațiilor arhitectului care o construise. La etajul superior funcționa un *home theatre* și lângă bucătărie un *family* cu mobile din ratan și o masă de lemn și fier cu patină de culoarea oxidului. Camera de zi era în fața piscinei și, de pe fotoliile de culoarea nisipului, în fața ferestrei mari care se întindea din perete în perete și din podea până în tavan, aveai senzația că te afli într-un *deck* de lemn care începea în capătul galeriei.

În grădină, fiecare arbust fusese pus într-un loc dinainte stabilit, după culoare, înălțime, grosime și felul de a fremăta în vânt. „Este cartea mea de vizită", spunea Teresa, care, îndată după ce se mutaseră în La Cascada, a lăsat grafologia ca să înceapă să studieze peisagistica și, cu toate că nu avea nevoie să lucreze, părea mereu in căutare de alți clienți, ca și cum a-i cuceri ar fi reprezentat pentru ea mult mai mult decât o nouă grădină de care să se ocupe. În casa ei nu erau plante veștejite și nici rău mirositoare, în grădina ei nu erau plante care să se fi născut pur și simplu, pentru că a zburat o sămânță și a căzut acolo, nu se vedeau mușuroaie și nici cepe de răsad. Iarba era ca un covor de un verde intens, imaculat, fără nuanțe. Într-o linie imaginară, în punctul exact unde se schimba culoarea ierbii se sfârșea grădina și începea terenul de golf, gaura 17; un *bunker* de nisip în partea stângă și un *hazard*, o mică oglindă de apă artificială, la dreapta, completau priveliștea văzută din casă.

Teresa a intrat pe poarta dinspre parcare. Nu a avut nevoie de cheie, în Altos de la Cascada nu încuiem porțile. Spune că i-a părut ciudat să nu audă hohotele soțului ei și ale prietenilor lui. Prietenii noștri. Hohote înăbușite în alcool. Și s-a bucurat pentru că nu trebuia să-i salute, era prea obosită ca să suporte glumele dintotdeauna, a spus. Ca în toate zilele de joi, se adunaseră

ca să mănânce şi să joace cărţi şi, conform tradiţiei înrădăcinate de multă vreme, în ziua aceea soţiile lor trebuiau să se ducă la cinema. În afară de Virginia, care nu mai se întâlnea de mult timp cu ele, scuzându-se în fel şi chip, fără ca nimeni să se deranjeze să-i analizeze pretextele şi pe şoptite îi atribuiau cu toţii absenţele problemelor economice. Nici copiii familiei Scaglia nu erau acasă în noaptea aceea; Matías dormea acasă la familia Florín, iar Sofía, vrând-nevrând, la stăruinţele tatălui, se dusese să doarmă la bunicii din partea mamei. Servitoarea avea ziua liberă, Tano însuşi stabilise că trebuie să se odihnească joia, pentru ca în ziua aceea nimeni din casă să nu-i deranjeze pe el şi pe prietenii lui, întrerupând din vreun motiv partida de cărţi.

A urcat scările, temându-se că, poate, după prea mult vin sau şampanie, bărbaţii au sfârşit prin a moţăi în *home theatre*, prefăcându-se că văd un film sau vreun eveniment sportiv. Nu erau acolo şi în drum spre camera ei nu mai era nici un pericol să dea peste ei. Casa părea pustie. Nu era îngrijorată, ci mai degrabă intrigată. Dacă prietenii soţului ei nu plecaseră pe jos, nu puteau fi departe, îşi zise; când venise, trebuise să ocolească la intrarea în casă camioneta lui Gustavo Masotta şi pe a lui Martín Urovich, parcate în faţa casei. A ieşit pe balcon şi în întunericul nopţii i s-a părut că vede câteva prosoape pe *deck*-ul de lemn. Era o noapte plăcută, cu toate că era la sfârşitul lui septembrie, şi, de când Tano ceruse să se instaleze boilerul pentru a încălzi apa din piscină, speculaţiile legate de climă şi de natație nu urmau modelele cunoscute. Nu încăpea îndoială că băuseră la piscină şi acum se schimbau în vestiarul din chioşc, s-a gândit. Şi, pentru că nu mai avea chef să gândească, şi-a pus cămaşa de noapte şi s-a băgat în pat.

La patru dimineaţa s-a trezit singură. Latura stângă a patului era goală. S-a dus în partea din faţă a casei şi a văzut pe fereastră că maşinile erau tot acolo. Casa zăbovea mută. A coborât, a trecut prin camera de zi şi a constatat că tot ce văzuse de pe balcon erau prosoape şi tricouri. Dar nu era lumină la piscină şi le-a distins anevoie. S-a dus in *family*, era totul la locul lui: sticlele destupate, scrumierele pline de chiştoace, cărţile împrăştiate pe masă ca şi cum doar ar fi terminat o partidă. Şi-a văzut de drum până la chioşc şi în vestiar a găsit hainele bărbaţilor aruncate pe

bancă, niște chiloți mototoliți pe jos, o șosetă fără tovarășa ei, atârnată de robinetul de la duș. Numai hainele lui Tano[1] fuseseră împăturite cu grijă și așezate pe marginea băncii, lângă pantofi. Nu puteau să se plimbe la ora aceea și în costum de baie, s-a gândit. Atunci s-a dus la piscină. A încercat să aprindă lumina, dar în sectorul acela lipsea, ca și cum s-ar fi decuplat disjunctorul, însă mai târziu avea să știe că nu fusese disjunctorul, ci întrerupătorul termomagnetic. Apa era liniștită. A atins prosoapele și a băgat de seamă că nu fuseseră folosite, erau uscate, doar puțin umede de rouă. Pe marginea piscinei, ordonate în linie perfectă, trei cupe de șampanie goale au descumpănit-o. Nu pentru că bărbații băuseră acolo, o făceau oriunde, ci pentru că erau paharele de cristal din serviciul de la nuntă, cele dăruite de tatăl lui Tano și pe care Tano însuși le ținea pentru ocaziile speciale. Teresa s-a grăbit să le ia de acolo înainte să le spargă briza dimineții, vreo pisică sau vreo broască. În afară de anumite accidente pricinuite de elemente ale naturii, în La Cascada nu ne paște nici o primejdie. Așa credeam.

Adunând paharele, Teresa abia dacă s-a uitat în apa nemișcată. Luându-le, două dintre ele s-au ciocnit și clinchetul cristalului a făcut-o să tresară. Le-a cercetat și a văzut că sunt intacte. S-a dus spre casă. A mers încet, pentru ca paharele să nu se mai lovească și fără să bănuiască măcar ceea ce aveam să aflăm cu toții în ziua următoare: că sub apa aceea călduță, în adâncul piscinei, erau cufundate trupurile soțului ei și celor doi prieteni ai lui, morți.

3

Altos de la Cascada este cartierul în care locuim. Noi toți. Mai întâi s-au mutat Ronie și Virginia Guevara, aproape în același timp cu familia Urovich; peste câțiva ani, Tano; Gustavo Masotta a fost printre ultimii. Unii mai devreme, alții mai târziu, am devenit vecini. Cartierul nostru este închis, împrejmuit cu gard de sârmă disimulat de arbuști de felurite specii. Altos

1. În Argentina li se spune Tano tuturor bărbaților de origine italiană.

de la Cascada Country Club, sau club de la țară. Cu toate că cei mai mulți scurtăm numele și spunem doar La Cascada, iar câțiva aleg să-i spună Los Altos. Cu teren de golf, tenis, piscină, două *club house*. Și securitate privată. Cincisprezece supraveghetori în tura de zi și douăzeci și doi în cea de noapte. Mai bine de două sute de hectare protejate, unde pot intra numai persoanele autorizate de cineva dintre noi.

Ca să intri în cartier ai trei posibilități. Printr-o poartă cu bariere, dacă ești locatar, punând lângă cititor un card magnetic și personalizat. Pe o poartă laterală, tot cu bariere, dacă vizita este autorizată și după comunicarea prealabilă a unor date ca numărul documentului, permisul și alte numere de identificare. Sau printr-un turnichet unde ți se reține documentul și ți se controlează poșeta și bagajul, dacă faci parte dintre furnizori, menajere, grădinari, zugravi, zidari sau orice alt tip de muncitori.

De jur împrejur și din cincizeci în cincizeci de metri sunt instalate camere video de supraveghere cu rotație de 180 de grade. Cu ani în urmă se instalaseră camere cu rotație de 360 de grade, dar au fost dezactivate și înlocuite, pentru că invadau intimitatea locatarilor ale căror case se aflau în apropierea limitelor.

Casele sunt despărțite unele de altele prin garduri vii. Adică arbuști. Nu orice fel de arbust. Nu mai sunt la modă nici lemnul-câinesc, nici zorelele violete din alte vremuri, obișnuite de-a lungul căii ferate. Nu sunt împrejmuiri drepte, tăiate cu grijă, ca niște pereți verzi. Cu atât mai puțin arbuști rotunjiți. Împrejmuirile se taie neregulat, de parcă ar fi ciufulite, ca să pară naturale, deși tăietura a fost studiată meticulos. La prima vedere s-ar zice că plantele acelea au fost mai degrabă un accident geografic întâmplător între vecini decât o barieră pusă dinadins ca să marcheze o graniță. Chiar dacă așa este și granița o pot însinua doar plantele. Nu se permit garduri de sârmă, grilaje și în nici un caz ziduri. În afară de sârma din jur, înaltă de doi metri, pusă de administrația cartierului și care va fi înlocuită curând cu un zid care să îndeplinească noile norme de siguranță. Grădinile caselor care dau spre terenul de golf nu pot să fie delimitate nici măcar cu gard viu pe latura care dă spre teren; apropiindu-te de margine, poți să deduci unde se termină grădinile pentru că se schimbă tipul de iarbă, dar, dacă te uiți

din depărtare, privirea ţi se pierde în verdele continuu şi ai impresia că proprietatea privată cuprinde totul.

Străzile au nume de păsări. Rândunica, *Batibú*, Mierla. Nu sunt liniare precum cele tipice. Abundă aşa-numitele *cul-de-sac*, străzi fără ieşire care se sfârşesc într-o mică rotondă prefăcută în parc. Un fel de fundături, mai apreciate decât restul pentru că sunt mai puţin circulate, sunt mai liniştite. Am dori cu toţii să locuim într-un *cul-de-sac*. Într-un cartier care nu este închis, o fundătură ca aceasta i-ar da coşmaruri celui ce ar trebui s-o străbată, mai ales noaptea; s-ar teme să nu fie atacat, pândit. În La Cascada nu, n-ar fi cu putinţă, poţi să te plimbi la orice oră, pe oriunde, fără nici o grijă, căci nu ţi se poate întâmpla nimic.

Nu sunt trotuare. Lumea merge cu maşina, pe motocicletă, în cvatriciclu, pe bicicletă, cu maşina de golf, *scooter* sau *rollers*. Şi, dacă merge pe jos, merge pe partea carosabilă. În general, orice persoană care merge pe jos şi nu are cu ea echipamentul de antrenament este menajeră sau grădinar. „Parchist" spunem în Altos de la Cascada în loc de grădinar, cu siguranţă pentru că nici un teren nu este mai mic de o mie cinci sute de metri pătraţi, şi la mărimea aceasta o grădină se preface automat în parc.

Dacă îţi ridici privirea, nu vezi nici un cablu. Nici de lumină, nici de telefon, nici de televiziune. Firesc că există de cele trei feluri, doar că sunt îngropate în pământ, ascunse, ca să ferească Los Altos şi locuitorii de contaminarea vizuală. Cablurile se duc alături de cloacă, printr-un şanţ paralel. Ambele sunt ascunse sub pământ.

Este, de asemenea, interzis să laşi la vedere rezervoare de apă, care sunt camuflate în spatele unor pereţi falşi. Nici haine puse la uscat. Biroul Tehnic al cartierului trebuie să aprobe, împreună cu planurile casei, locul ales pentru întinderea rufelor şi, dacă după aceea locatarul foloseşte un sector care permite să se vadă rufele spălate din casele vecine şi cineva îl denunţă, este amendat.

Casele sunt diferite, nici una nu pretinde în mod deschis să fie copia celeilalte. Chiar dacă este. Este imposibil să nu semene, când trebuie să respecte norme estetice asemănătoare. Pentru că o cere fie codul edilitar, fie moda. Tuturor ne-ar plăcea să fie casa noastră cea mai frumoasă. Sau cea mai mare. Sau

cea mai bine construită. Prin statut, tot cartierul este împărțit în sectoare unde nu se pot face decât un anumit tip de case, definit prin aspectul exterior. Avem sectorul caselor albe. Sectorul caselor de cărămidă. Sectorul acoperișului cu țigle negre. Nu poți să construiești o casă de un anumit fel într-un sector unde se permite numai alt tip. Văzut din avion, clubul este împărțit in trei pete: una roșie, una albă și una neagră.

În sectorul de cărămidă sunt așa-numitele *dormis*, niște apartamente unde dorm cei care vin numai la sfârșitul săptămânii și nu vor să întrețină o casă. De departe, aceste *dormis* par trei vile mari, dar în realitate sunt multe camere mici, distribuite in cele trei edificii colosale, cu o grădină cochetă în față.

Și încă o caracteristică a cartierului unde locuim, poate cea mai izbitoare: mirosurile. Mirosurile cartierului se schimbă după anotimp. Primăvara, totul miroase a iasomie. Și nu este o frază poetică, ci pur descriptivă. În toate grădinile din La Cascada este măcar o iasomie care înflorește primăvara. Trei sute de case, cu trei sute de grădini, cu trei sute de iasomii, închise pe un teren de două sute de hectare, cu împrejmuire de sârmă ghimpată și securitate privată, nu sunt date poetice. De aceea primăvara aerul se simte încărcat, dulce. Îi face greață celui ce nu este obișnuit. Dar unora dintre noi ne provoacă un fel de dependență, atracție sau nostalgie și, când plecăm, tânjim să ne întoarcem ca să respirăm din nou mirosul de flori dulci. Ca și cum nu s-ar putea respira bine nicăieri în altă parte. Aerul în Altos de la Cascada e greu, se simte, cei ce locuim acolo o facem pentru că ne place să respirăm astfel, cu albinele zumzăind prin iasomie. Și, cu toate că parfumul se schimbă în fiecare anotimp, dorința de a respira aerul acela se menține întactă. Vara, La Cascada miroase a iarbă proaspăt tăiată și udată și a clor din piscine. Vara este perioada zgomotelor. Aruncări în apă, strigătele copiilor care se joacă, cicade, păsări tânguindu-se de căldură, muzică strecurându-se prin ferestrele deschise, vreun solitar cântând la baterie. Ferestre fără gratii, în La Cascada nu există gratii. Nu este nevoie de gratii. Apărătoare de țânțari da, pentru ca insectele să nu deranjeze. Toamna miroase a crengi uscate, abia tăiate, dar proaspete, niciodată nu le lasă să putrezească, sosesc bărbați în salopetă verde și cu emblema cartierului Altos

de la Cascada să adune frunze şi ramuri după fiecare furtună cu ploaie sau vânt. Urmele furtunii se fac de multe ori nevăzute înainte să ne luăm micul dejun şi să plecăm la lucru, la şcoală sau la o plimbare matinală. Abia dacă băgăm de seamă din pricina umezelii de pe jos şi a mirosului de pământ ud. Ba câteodată chiar ne îndoim că furtuna care ne-a deşteptat în noaptea anterioară s-a dezlănţuit cu adevărat sau doar am visat-o. Iarna, mirosul butucilor arzând în şemineu. Miros de fum şi de eucalipt; pe lângă mirosul mai privat şi mai tainic, al propriei case. Cel compus dintr-un amestec pe care numai fiecare dintre noi îl cunoaşte.

Cei care venim să locuim în Altos de la Cascada spunem că am venit în căutarea „verdelui", a vieţii sănătoase, a sportului, a siguranţei. Suntem scuzaţi, inclusiv faţă de noi înşine, pentru că nu mărturisim pe de-a-ntregul de ce venim. Şi cu timpul nici nu ne mai aducem aminte. Stabilirea în La Cascada produce o anumită uitare magică a trecutului. Trecutul care rămâne este săptămâna trecută, luna trecută, anul trecut, „când am jucat *intercountry* şi am câştigat". Se şterg prietenii de o viaţă, locurîle care înainte păreau de neînlocuit, unele rude, amintirile, greşelile. De parcă ar fi cu putinţă, la o vârstă, să smulgem foile dintr-un jurnal şi să începem să scriem unul nou.

4

Noi ne-am mutat în La Cascada la sfârşitul anilor optzeci. Aveam un nou preşedinte[1]. Ar fi trebuit să-l avem începând cu decembrie, dar inflaţia imensă şi furturile din supermarketuri au făcut ca preşedintele anterior să-şi lase fotoliul înainte de a-şi fi încheiat mandatul. Pe vremea aceea, nici măcar nu începuse exodul către cartierele închise de la periferia marelui Buenos Aires. Puţini locuiau permanent în Altos de la Cascada sau în orice alt loc închis ori *country*. Ronie şi cu mine am fost primii care am îndrăznit să părăsim pentru totdeauna apartamentul din

1. Carlos Menem, preşedinte al Argentinei între 1989 şi 1999.

capitală ca să ne stabilim aici cu toată familia. Ronie a șovăit la început. Multe drumuri, zicea. Eu am stăruit, eram sigură că locuirea în La Cascada avea să ne schimbe viața, că aveam nevoie să rupem legătura cu orașul. Iar Ronie s-a învoit până la urmă.

Am vândut o casă de sfârșit de săptămână pe care o moșteniserăm de la familia lui Ronie, unul dintre puținele lucruri care mai erau de vândut din moștenirea aceea, și am cumpărat casa familiei Antieri. A fost, cum îmi place mie să spun, „o afacere foarte profitabilă". Și primul indiciu că achiziționarea și vânzarea caselor îmi plac, le aveam în sânge. Deși pe atunci nu știam, ca acum, atâtea despre acest domeniu. Antieri se sinucisese cu două luni în urmă. Văduva era disperată să plece cât mai repede din casa unde soțul ei și tatăl celor trei fiice își zburase creierii. În camera de zi. O cameră de zi mică, cu sufrageria încorporată în formă de L. Aproape toate casele din primele perioade din Altos de la Cascada și din alte *countries* similare aveau camere de zi mici. Pe vremea aceea, vorbim despre anii '50, '60 sau chiar până în '70, oamenii nu stăteau într-o casă atât de departe de Buenos Aires ca să primească lume și să facă reuniuni sociale. Autostrada Panamericana cum o cunoaștem astăzi, cu două benzi de circulație și asfalt impecabil, nu exista nici în vis. Dacă se invitau prieteni sau rude, era pentru aventura de a petrece o zi la țară, pentru a se bucura de grădină, de zona sportivă, erau duși să călărească sau să joace golf. Epoca arătatului covoarelor importate și a fotoliilor cumpărate de la cele mai bune magazine din Buenos Aires avea să vină peste câțiva ani buni. Noi ne-am mutat într-o perioadă intermediară, nu erau anii '60, dar nici nu veniseră anii '90. Cu toate că era ușor să ne dăm seama că suntem mai aproape de aceștia decât de ceilalți, nu doar din motive cronologice. Am dărâmat un perete și am mărit cu câțiva metri camera de zi, profitând de un birou pe care știam că nu-l vom folosi.

Nenorocirea cu Antieri a fost într-o duminică la prânz. Strigătele femeii s-au auzit de pe terenul de golf. Casa e aproape în fața găurii 4, și Paco Pérez Ayerra, pe vremea aceea căpitanul terenului, mai spune și astăzi din când în când povestea *long drive*-ului care a tras dincolo de limită, pentru că țipetele au izbucnit tocmai când lovea mingea cu crosa 1. Se spunea că

Antieri a lucrat în armată sau în marină ori ceva asemănător. Nimeni nu ştia prea bine ce. Dar purta uniformă. Nu prea aveau relaţii cu vecinii, nu făceau sport, nu se duceau la petreceri. Fetele da, puţin, erau văzute din când în când. Dar ei nu aveau viaţă socială. Veneau la sfârşit de săptămână şi se închideau în casa aceea. În ultima vreme, el rămânea toată săptămâna, singur, cu jaluzelele trase, se zice că îşi curăţa colecţia de arme. Nu vorbea cu nimeni. De aceea îmi închipui că nu trebuie să căutăm motive concrete şi nici să credem orbeşte în versiunea care a circulat prin cartier, conform căreia Antieri ameninţase că-şi va zbura creierii în funcţie de rezultatul alegerilor din '89. Asta o făcuse un actor[1] şi se ţinuse de cuvânt, a apărut la toate emisiunile de ştiri; cineva a unit o întâmplare cu cealaltă şi aşa s-a răspândit zvonul.

Prima oară când am văzut casa, cel mai mult mi-a atras atenţia biroul lui Antieri, pe care în cele din urmă l-am dărâmat. Ordinea şi curăţenia din încăperea aceea mă intimidau. O bibliotecă plină de cărţi părea să căptuşească toţi pereţii. Cotoarele cărţilor erau desăvârşite, din piele bordo sau verde. Şi două vitrine unde îşi ţinea armele, de diferite calibre şi modele. Lustruite, fără urmă de praf, strălucitoare. În vreme ce străbăteam biroul, Juani, care n-avea mai mult de cinci ani, s-a dus la bibliotecă, a scos o carte, a aruncat-o pe jos şi s-a urcat pe ea. Cotorul cărţii s-a arcuit. Ronie l-a alungat trăgându-l de păr. L-a luat afară să-l dojenească fără martori, era furios. Eu m-am ocupat de carte, am scuturat urma pantofului lui Juani. Am încercat să o pun la loc, am simţit că e uşoară şi am intors-o. Era goală. Nu erau pagini înăuntru, doar copertele tari, o cutie de falsă literatură. Am citit pe cotor *Faust* de Goethe. Am pus-o la loc. M-am uitat în *Viaţa este vis* de Calderón de la Barca şi *Crimă şi pedeapsă*, de Dostoievski. Toate goale. Spre dreapta mai erau doi sau trei clasîci, apoi se repetau, *Viaţa este vis*, *Faust*, *Crimă şi pedeapsă*, cu litere aurii în filigran. Aceeaşi serie pe toate rafturile.

Casa am luat-o pe nimic. Ofertele celor ce se arătaseră interesaţi înaintea noastră fuseseră retrase pe măsură ce aflau că cineva se împuşcase acolo. Văduva nu o spunea şi nici persoana

1. Julio de Grazia (1929 – 1989).

de la agenţia imobiliară, preocupată să o vândă. Dar zvonul circula şi pe vreo cale ajungea. Mie nu mi-a păsat deloc; eu nu sunt superstiţioasă. De parcă n-ar fi fost de ajuns, când să semnăm, au apărut nişte probleme cu actele de succesiune, astfel că văduva a achitat toate cheltuielile, inclusiv pe cele pe care s-ar fi cuvenît să le plătim noi, familia Guevara. Ba am maî şi recuperat două sute de *pesos* vânzând Ritei Mansilla cotoarele de cărţi goale pe care văduva nu voise să le ia şi care se umpleau de praf în magazia din spate.

În cele din urmă, casa ne-a costat doar cu vreo cîncisprezece mii de dolari mai mult decât cea de sfârşit de săptămână pe care o vânduserăm, iar cea nouă avea două mii de metri de teren, cu două sute cincizeci de metri acoperiţi, trei băi care comunicau cu camerele, dependinţe de serviciu. Era luminoasă, dar Antieri trăgea toate jaluzelele. Înainte de a ne muta, am zugrăvit totul în alb ca să pară şi mai luminoasă. Un truc de agenţie imobiliară din Buenos Aires; cu timpul am aflat că în La Cascada nu era nevoie de astfel de şiretlicuri. În La Cascada soarele intră în casă prin ferestrele deschise, nu sunt clădîri care să facă umbră, nici garduri care să nu lase lumina să treacă. Doar în parcurile cu mulţi copaci pot să fie probleme cu lumina şi cu umbra, dar nu era cazul.

A fost prima afacere imobiliară profitabilă pe care am dus-o la capăt în viaţa mea. Şi de atunci am început să mă entuziasmez. Aproape ca un joc. Dacă aflam că cineva stă rău cu banii, că un cuplu se desparte sau că vreun soţ şomer găseşte de lucru în străinătate şi emigrează ori că emigrează chiar dacă n-a găsit de lucru, sătul să fie şomer cu teren de golf şi piscină de întreţinut, mă gândeam numaidecât pe cine ar putea interesa casa şi luam legătura cu ei.

În felul acesta am vândut peste doi ani familiei Scaglia terenul. La câteva zile după ce ministrul[1] care fusese de Afaceri Externe a început să ocupe portofoliul Economiei, pentru care fusese convocat în realitate, şi să determine Congresul să aprobe legea convertibilităţii. Un dolar, un peso. Celebrul „unu la unu", care ne-a făcut să credem că putem din nou şi a uşurat exodul spre locuri ca Altos de la Cascada.

1. Domingo Cavallo (n. 1946).

Există fapte – doar câteva, mai puține decât credem – care, dacă nu s-ar fi întâmplat, viețile noastre ar fi altele. Să vând terenul familiei Scaglia, în martie 1991, a fost fără îndoială unul dintre ele.

5

Îmi aduc aminte de parcă ar fi fost ieri. Niște pantofi din piele de crocodil, maro, au coborât din mașină înaintea ei. Doar ce a înaintat puțin Teresa Scaglia și tocul cui al unuia dintre ei s-a pironit în terenul pe care voiam să li-l vând. Am băgat de seamă că Teresa s-a simțit stânjenită și am încercat să minimalizez incidentul. „Toate am pățit-o măcar o dată, când am venit din capitală", i-am spus. „E greu să renunți la tocuri. Credeți-mă, e unul dintre lucrurile cele mai dificile. Dar ai de ales între tocuri și asta...", am exagerat arătând copacii și peisajul din jurul nostru.

Cred că Tano nici măcar n-a observat incidentul cu pantoful soției lui. Mergea la doi sau trei metri înaintea ei. Nu știu dacă ar fi corect să spun că din pricină că se grăbea. Sau era grăbit, dar nu din cauza timpului care nu ajunge, ci mai degrabă a nerăbdării, a neliniștii, ca și cum n-ar fi avut răbdare s-o aștepte, nici pe ea, nici pe nimeni altcineva. Tano s-a îndepărtat și eu m-am oprit un moment ca s-o aștept pe Teresa. Și când te gândești că femeia asta a sfârșit prin a deveni peisagistă. Când a venit în Altos de la Cascada, nu știa despre acest domeniu decât că îi plac plantele. Teresa își scotea tocul îngropat în pământ și încerca să-l curețe în iarbă, în vreme ce, inevitabil, i se înfigea celălalt toc. Totul era zadarnic. Tocul pe care-l ștersese se cufunda din nou, celălalt avea să iasă murdar și, oricât l-ar fi curățat, se murdărea la loc. Să i-o spun și să nu-i respect propriul mecanism de învățare a noului teren îmi părea un comportament la fel de prîpit și de nerespectuos ca pașii bărbatului ei. Nerăbdătoare eram, desigur, comisionul din vânzare avea să mă ajute să duc la capăt câteva îmbunătățiri în casa mea. Am speculat asupra alegerii sale. Prima oară când mi s-au înglodat pantofii în La Cascada, mi i-am scos și am străbătut terenul în

panty de mătase. Eram tineri şi Ronie râdea; amândoi râdeam. Dar eu şi Teresa suntem foarte diferite. Aici toate suntem diferite, cu toate că unele se înşală şi cred că locuirea într-un astfel de loc face ca femeile să semene până la urmă. *Femeie country* ne numesc. Falsitatea clişeului. E adevărat că trăim lucruri asemănătoare, că ni se întâmplă lucruri asemănătoare. Sau că nu ni se întâmplă anumite lucruri şi prin aceasta semănăm. De exemplu, la toate ne e greu la început să renunţăm la unele obiceiuri dobândite: aici, nici pantofi cu toc, nici ciorapi de mătase, nici perdele care să atârne pe jos. Oricare din aceste detalii, care în alte împrejurări ar fi o dovadă de eleganţă, în Altos de la Cascada ar sfârşi prin a deveni o dovadă de murdărie. Pentru că tocurile se pironesc în grădină şi ies pline de iarbă şi de noroi, pentru că ciorapii se rup în contact cu orice plantă aspră, cu duşumelele sau cu mobilele de grădină din ratan, pentru că în casă intră mult mai mult pământ decât într-un apartament şi orice se târăşte pe jos, perdea, copil sau câine, se murdăreşte rău.

Teresei i-au trebuit câţiva metri ca să accepte că nu există soluţie. S-a hotărât să meargă pe vârful picioarelor, opţiune intermediară, pe care am văzut multe femei urbane preferând-o, mulţumindu-se să privească din depărtare, fără să dea ocol parcelei pe îndelete, ca soţul. Tano, în schimb, înainta cu paşi hotărâţi, cu mâinile în buzunare şi cu tălpile călcând cu curaj pe teren. La fiecare pas marca teritoriul; era evident. Dacă ar fi fost animal, ar fi urinat pe el. Atitudinea lui nu lăsa loc îndoielii, acela era pământul pe care-l căuta. Dar atitudinea lui, în loc să mă bucure pentru comisionul aproape câştigat, m-a intimidat şi i-am spus că trebuia să confirm cu proprietarul terenului că mai e scos la vânzare. „Şi, dacă nu e la vânzare, de ce mi-l arăţi?" „Ba da, e la vânzare, sau era. Caviró tatăl, proprietarul, l-a dat agenţiei mele imobiliare acum vreo două luni, dar, nu ştiu, mi-ar plăcea să verific." „Dacă l-a dat unei agenţii imobiliare, inseamnă că e în vânzare." Aceasta ar putea să fie adevărat în multe locuri, dar nu în La Cascada. În La Cascada trebuie să înveţi să te mişti cu o anumită flexibilitate. Câteodată te asigură că vor să-l vândă şi apoi apare un fiu care îl cere pentru el, le e ruşine să-l vândă din cauza relaţiilor sociale sau nu se pune de acord cu nevasta. Şi agenţia trebuie să înfrunte situaţia. În cazul

acesta, eu, Virginia, sau „Mavi Guevara", numele meu comercial. Unii își scot casa sau terenul la vânzare numai ca să știe efectiv câți bani valorează, cu cât le-a crescut valoarea de când le-au cumpărat, căci nu le e de ajuns o evaluare abstractă, au nevoie să vadă în fața lor pe cine dorește ceea ce au ei cu banii în mână, ca s-o ia. Și atunci spun că nu, nu vând. „Vreau terenul acesta", a zis din nou Tano. „Am să-ncerc", îmi amintesc că am răspuns. „Nu mă mulțumesc cu răspunsul ăsta", mi-a spus cu o voce calmă, dar în același timp fermă, care m-a paralizat, așa cum pe soția lui o paralizau tocurile afundându-se în noroi. N-am știut ce să-i spun. Tano a stăruit, precum cel ce întinde vârful spadei adversarului căzut, gata să abandoneze lupta. „Vreau terenul acesta." Am mai șovăit o clipă, doar o clipă, căci, după aceea, de parcă aș fi avut o revelație, m-am regăsit pe mine însămi, spunându-i: „Considerați că s-a făcut, terenul acesta va fi al dumneavoastră". Și n-a fost o frază-șablon, nici o expresie a dorinței, nici măcar nu avea legătură cu posibilitățile mele concrete de a reuși. Dimpotrivă. A fost convingerea absolută că bărbatul acela neclintit de lângă mine, Tano Scaglia, pe care doar îl cunoscusem, va obține mereu de la viață tot ce va dori.

Și de la moarte.

6

Mașina s-a oprit la barieră. Ernesto a deschis geamul, a trecut pentru prima oară cardul electronic prin cititor și bariera s-a ridicat. Supraveghetorul i-a salutat cu un zâmbet. Fetița îl privea de pe scaunul ei. Agentul a dat din mână în dreptul ferestrei, dar fetița nu i-a răspuns. Mariana a deschis și ea geamul ca să respire exagerat, de parcă aerul acela ar fi fost mai bun decât oricare altul. Nu era dulce, cum îi păruse în urmă cu doi ani, când venise pentru prima oară în La Cascada. Atunci intraseră pe altă poartă, pe cea de vizite. Și era primăvară, nu toamnă, ca acum. Îi ceruseră până și numărul documentului ca s-o lase să treacă. O reținuseră mai bine de un sfert de oră, pentru că nu găseau pe nimeni să-i autorizeze intrarea. Atunci se

duceau la un grătar acasă la un client de-ai lui Ernesto. Îi era dator, îi oferise posibilitatea de a face o afacere pe care n-ar fi obținut-o fără ajutorul lui. Iar favorurile acestea erau o datorie ca oricare alta, gândea Ernesto. Mai ales dacă-i permiteau debitorului său să câștige mulți bani. În ziua aceea, la grătarul acela au hotărât că Altos de la Cascada este locul în care vor să locuiască după ce vor avea copii. Iar acum îi aveau. Erau doi, ei ar fi vrut unul, dar alternativa era să accepte sau să mai aștepte. Și Mariana nu mai avea putere să aștepte. De mai bine de o lună de când li-i dăduse judecătorul, nu mai aștepta. Fuseseră gata să cumpere un băiețel în Chaco, li se vorbise de o moașă, dar din fericire a apărut alt client al lui Ernesto, care îl cunoștea pe judecătorul cu pricina, și lucrurile o luaseră pe făgașul cel bun.

Mașina familiei Andrade a înaintat încet pe strada străjuită de copaci care înconjura terenul de golf. Străzile din La Cascada se întreceau în nuanțe de roșu și de galben. Nici un tablou pictat de cel mai bun pictor din lume nu putea să se compare cu ce vedeau pe fereastră, a gândit Mariana. Arbori de chihlimbar roșii, ginkgo biloba galbeni, stejari maro roșcați. Lângă fetiță, pe scăunel, dormea Pedro. Fetița a simțit că e puțin frig cu fereastra deschisă și l-a acoperit cu păturica. Și-a îndoit și ea picioarele și le-a băgat sub fusta nouă. S-a uitat pe fereastră și a văzut un afiș pe care scria „Copii jucându-se. Viteză maximă 20 km", dar nu a putut să-l citească, pentru că nu știa.

Mariana a lăsat peisajul și i-a privit prin oglindă, prefăcându-se că își aranjează o șuviță de păr; a cumpănit cum va fi legătura fraternă între acești copii, pe care abia îi cunoștea. Numele bebelușului îl știa de multă vreme, de când ea și Ernesto erau logodnici. Fetița avea un nume pus deja: Ramona. Mariana nu înțelegea cum poate cineva, în zilele noastre, să pună un astfel de nume unei fetițe. Ramona era nume de altceva, nu de fetiță. În atâția ani de tratamente și de așteptări, ea se gândise la mai multe. Camila, Victoria, Sofía, Delfina, Valentina, până și Inés, după bunica din partea tatălui. Dar fetița îl avea pe al ei. Iar judecătorul n-a aprobat să i-l schimbe. De aceea Mariana hotărâse să-i spună Romina, fără să ceară autorizație nimănui, ca și cum schimbarea s-ar fi datorat numai unei erori de vocale. Din fericire, fetița n-a știut să-i spună numele bebelușului, dacă avea

cumva unul; îl numea „bebe", fără accent, nu „bebé", cum este corect în spaniolă.

Când au ajuns, Antonia i-a întâmpinat la poartă; tocmai pusese într-o vază florile trimise de Virginia Guevara. O aşezase în mijlocul mesei noi de pin. Purta o uniformă azurie cu broderie albă la manşete. Îi făcea safteaua, când locuiau în cartierul Palermo nu avea uniformă. Nici nu dormea la ei. Dar, cu mutarea şi sosirea copiilor, n-a avut încotro, accepta schimbarea sau rămânea fără loc de muncă. Intrând pe drumul de pietriş, maşina a făcut un zgomot ca de ploaie de vară şi fetiţa s-a înfiorat. S-a uitat prin fereastră la ziua însorită. „Plouă cu pietre invizibile", a gândit. Mariana a fost prima care a coborât. S-a apropiat de Antonia şi i-a dat poşeta şi o pungă cu puţinele haine care nu fuseseră aduse cu toate celelalte lucruri mutate în ziua anterioară. S-a dus numaidecât la maşină, a deschis uşa din spate şi a desfăcut centura care-l lega pe bebeluş de scăunel. Fetiţa a privit-o în timp ce-l ridica pe frăţiorul ei. Mariana a spus ceva de genul „Vino, copilaşul meu" şi l-a scos din maşină. Păturica i-a căzut pe drumul de pietre. „Vezi ce frumos e astăzi Pedrito, Antonia?" Antonia a încuviinţat. „Du-te să-i pregăteşti un biberon, că trebuie să fie mort de foame." Antonia a intrat în casă cu punga şi cu poşeta. Mariana, cu Pedro în braţe, s-a uitat spre maşină, căutând ceva. „Ernesto?", a zis, iar Ernesto s-a ivit din spatele portbagajului ducând nişte rachete de tenis şi nişte saci de costume peste căruciorul lui Pedro. Li s-a alăturat şi au intrat în casă. Fetiţa a văzut cum se închide poarta în urma lor. A examinat casa prin geamul maşinii. I-a părut casa cea mai frumoasă din lume. Parcă ar fi fost de frişcă şi de caramel, ca aceea din povestea pe care i-o spuseseră o dată la parohie, în Caá Catí. Ar fi ieşit din maşină ca să alerge prin iarba aidoma unui covor, dar nu ştia cum să-şi dea jos centura de siguranţă. A încercat, dar n-a putut şi i-a fost teamă să nu se rupă şi să nu o bată cineva, nu voia să o mai bată nimeni.

A trecut o bucată de timp. Fetiţa şi-a omorât vremea contemplând strada. O doamnă ducând un câine în lanţ, o femeie cu aceeaşi uniformă ca a Antoniei plimbând un bebeluş în cărucior, un băiat pe bicicletă şi o fetiţă cu patine cu rotile. Şi ei i-ar plăcea să meargă cu patinele cu rotile cândva, a gândit. Nu văzuse niciodată

o pereche de patine de aproape și fata a trecut prea repede. Erau roz, asta a izbutit să vadă. Culoarea ei preferată.

Ușa s-a deschis și a ieșit Antonia. S-a dus la mașină. „Și tu ce faci aici? Vino, vino", a zis scoțându-i centura cu stângăcie, pentru că nici ea nu era obișnuită să desfacă centuri. A luat-o de mână și a băgat-o în casă. Casa ei.

În lunea următoare mutării, fetița începea grădinița. Nu mai mersese niciodată la grădiniță. La Lakelands, o grădiniță englezească pe care Mariana și Ernesto o visaseră pentru primul lor copil, reușiseră să-i convingă s-o primească în grupa întâi, deși nu avea deloc cunoștințe de limbă. Și când vorbeau de limbă, se refereau la engleză. N-avea să fie ușor pentru fetiță. Cursurile de limbă începuseră de două luni. Directoarea le spusese că trebuie să înfrunte provocarea împreună: ei vor avea grijă să-i acorde o atenție personalizată ca să-și însușească aceleași *English skills* ca ale colegilor, dar Mariana trebuia să se angajeze să consolideze cele învățate prin ajutor extrașcolar. N-au pomenit de profesoară particulară, ci de *coach*. Mariana a fost de acord. Trebuiau să încerce. Pedro se va duce cu siguranță și el la Lakelands, de la doi ani, ca orice copil. Și, din motive practice, era mai bine ca Pedro și fetița să fie la aceeași grădiniță.

Mariana nu avea așteptări prea mari de la primii pași școlari ai Rominei. Învățase să nu-și facă iluzii, ca să nu i se spulbere mai târziu, în anii de tratament de fertilitate, când se ducea în fiecare lună la baie temându-se că se va întâmpla ceea ce se întâmpla. Pata care o umplea de mâhnire și calendarul destrămându-se din nou. Până când i-au pus diagnosticul în Statele Unite: „insuficiență ovariană severă, sterilitate ireversibilă", iar ea le-a mulțumit pentru sinceritate. Cu școlarizarea fetiței a vrut să facă la fel, să șteargă orice expectativă, să fie convinsă că totul va ieși rău și să-și aline viitoarea decepție anticipând-o. Dar când a venit momentul, s-a simțit, oricum, agitată. În seara anterioară s-a ocupat de toate, a călcat ea însăși uniforma ca să se asigure că sunt perfect simetrice cutele fustei și a lăsat hainele călcate pe un scaun. Bluza albă, puloverul cu roșu-aprins și verde, fusta în carouri. Fetița dormea. Părul ei negru strălucea în întunericul camerei.

Mariana a coborât în sufragerie şi a dat drumul la televizor aprinzându-şi o ţigară. Ernesto lucra la calculator. A trecut de pe un canal pe altul fără să ştie la ce se uită. Nu voia decât să treacă timpul, să fie ziua următoare, cealaltă, cealaltă şi în sfârşit ziua când avea să uite cine fuseseră copiii ei şi de unde veneau. Mai ales fetiţa. Pedro era altceva, avea doar trei luni. Curând aveau să li se şteargă din memorie mirosurile, o anumită răsuflare, o voce, o bătaie a inimii, o lovitură. Pe bebeluş avea să-l facă pe măsura ei. Pe fetiţă nu. Ochii ei văzuseră prea multe. Nu încăpea îndoială. Marianei îi era greu să-i susţină privirea, îi era frică. De parcă ochii aceia întunecaţi ar fi putut să-i arate ce văzuseră cândva.

Deşteptătorul a sunat la şapte şi jumătate. Mariana s-a sculat, s-a îmbrăcat şi s-a dus să ia micul dejun. Atunci i-a cerut Antoniei să o trezească pe Romina, să-i ducă micul dejun şi să o îmbrace. Apoi avea să urce ea s-o pieptene. Ernesto n-avea să le însoţească. El ar fi vrut, la astfel de evenimente cunoşti întotdeauna pe cineva care se dovedeşte un bun contact sau un bun client şi voia să cunoască numaidecât comunitatea căreia îi aparţinea acum. Dar Mariana l-a rugat să stea acasă cu Pedro. Tuşise toată noaptea, de aceea era îngrijorată. Iar să fie Mariana îngrijorată era mai rău decât să piardă orice tip de afacere, ştia el bine.

Mariana a urcat în camera fetiţei. A pieptănat-o cât de bine a putut. Părul îi era negru, strălucitor şi rigid ca sârma. Chiar în ziua în care fuseseră aduşi din Corrientes îi aştepta un frizer. Locuiau încă în apartamentul dîn capitală. În mai puţin de cinci minute, capul bebeluşului era ras. Dar cu fata, Mariana nu putea să facă acelaşi lucru. Chiar dacă ar fi vrut. În ziua aceea, fetiţa se juca cu şuviţele de păr ale fratelui ei împrăştiate pe jos prin bucătărie, în vreme ce Mariana, într-o parte, îi dădea instrucţiuni frizerului. „Atât de scurt nu, are păr frumos", a zis el. Mariana a şovăit, fetiţa aşezată pe podea avea privirea aţintită asupra mozaicului. Mătura Antoniei, care curăţa părul mort al fratelui, a zgâriat-o la mână. „Tăiaţi-i măcar vârfurile şi reduceţi-i volumul", a spus Mariana. Dar frizerul n-a putut. Îndată ce se apropia cu foarfecele, fetiţa făcea o criză de nervi. „Pare o pisică în cuşcă", a zis Antonia. „Pare o pisică rănită", a corectat-o frizerul. Fetiţei i s-a făcut frică; Marianei, de asemenea. Cu

toate că trecuse mai bine de o lună de la prima după-amiază împreună, de fiecare dată când o pieptăna Mariana, fetița tremura. „Nu te mișca, pentru că așa nu pot să te pieptăn", atât îi spunea și fetița se sforța atât de mult să nu se miște, că o năpădeau istovirea și durerile. I-a legat părul cu o fundă în carouri, la fel cu fusta, și i-a pus două agrafe de baga maro, care străluceau mai puțin decât părul ei, una în fiecare parte. Mariana s-a întrebat unde se născuse. Și unde se născuseră părinții ei. Faptul că se duseseră s-o ia din Corrientes nu dovedea nimic. Băiețelul da, mama fusese internată în spitalul Goya. Dar se spunea că mama nu e de acolo. Fetița putea să fie din Corrientes, sau misionară, sau din Gran Chaco, sau din Tucumán. A considerat că mai degrabă din Tucumán. Mariana și-o putea închipui peste câțiva ani, robustă și zdravănă, ca o femeie din Tucumán, menajera Sarei, prietena ei. Și Pedro era robust, dar cu timpul n-avea să se mai observe. Cu puțin noroc, nu sunt copiii aceluiași tată și genele poate că îl vor favoriza, a gândit. Frate vitreg. Cu capul ras aproape că nu semănau. Cât va fi bebeluș, are să-i treacă mașina de tuns prin cap o dată pe săptămână, dacă e nevoie. Iar când va fi mare, părul scurt ca al lui Ernesto, și, dacă va fi robust, cu atât mai bine, au să-l pună pilier în echipa de rugby a școlii. În plus, alimentația pe care o va primi avea să fie mereu sănătoasă și de cea mai bună calitate și aceasta va ajuta, s-a gândit. Și sport, mult sport. Fetița, oricât i-ar impune o dietă și ar omorî-o cu gimnastica, avea gleznele ca un baros, și asta Mariana o știa, nu avea leac.

I-a scos agrafele și i le-a pus din nou. Puțin mai sus. Fetița o privea aproape fără să clipească. Mariana i-a povestit de grădinița nouă, de ocazia care i se oferea, i-a spus că nu ești nimic dacă nu te descurci în engleză, i-a vorbit de cât de mult va trebui să se străduiască. Apoi nu i-a mai spus nimic, i se părea că nu o ascultă. A luat rucsacul fetiței și a ieșit. Fetița a urmat-o la câțiva pași. Când a trecut prin fața camerei lui Pedro, s-a strecurat înăuntru. „Ciao, bebe", a auzit Mariana de pe coridor. S-a dus după ea. „Nu-l trezi, a tușit toată noaptea", a zis. Când erau la poalele scării, a adăugat: „Se spune bebé, nu bebe". „Bebe", a rostit din nou fetița, fără accent, și Mariana nu a mai zis nimic.

Elevii se aliniau în curte. Mariana a întrebat care e rândul grupei întâi şi a lăsat-o acolo. A observat-o de la distanţă. Era cea mai înaltă. Cea mai vânjoasă. Şi cea mai brunetă. Soarele dimineţii strălucea în părul ei. Mariana s-a aşezat într-o parte. Câţiva părinţi rămâneau până se înălţa drapelul. O femeie de lângă ea i s-a adresat. Şi ea era nouă. Tocmai se mutaseră în zonă, ca ei. „Dumneavoastră de la ce grădiniţă veniţi?", a întrebat. Mariana s-a prefăcut că nu aude. A numărat capetele tuturor fetelor din şirul de la grupa întâi „A". Şase blonde, opt şatene-deschis, două şatene-închis. Şi fetiţa. „Care e a dumneavoastră?", a stăruit femeia de alături. „Aceea", a zis Mariana fără să o arate. „Blonduţa cu fundiţă albastră?" „Nu, bruneta aceea robustă." Femeia a căutat cu privirea şi, înainte ca ea s-o găsească, Mariana a adăugat: „E adoptată".

Au început să sune primele strofe ale imnului.

7

Primul indiciu că aveam să facem parte din grupul restrâns de prieteni ai familiei Scaglia a venit la câteva luni de la mutare. Eu intram la duş, mă grăbeam, îi dădusem întâlnire unui client ca să-i arăt o casă pusă în vânzare şi adormisem. Paritatea unu la unu reactivase piaţa. Eu nu înţelegeam prea bine de ce, din moment ce terenurile valorau din ce în ce mai mult în dolari; nu m-am priceput niciodată la variabile economice şi la efecte încrucişate, dar oamenii care puteau să investească erau mulţumiţi, iar eu, de asemenea. A sunat telefonul. Am dat fuga să răspund, crezând că este clientul meu. A fost cât pe ce să alunec cu picioarele ude. Era Teresa. „Vrem să vă chemăm la noi miercuri seara, Virginia, pe la nouă. Vom fi vreo zece cupluri de prieteni şi ne-ar plăcea să veniţi, este ziua lui Tano."

Înainte de această primă invitaţie, Ronie se văzuse cu Tano de vreo două ori pe terenul de tenis şi o dată băuseră ceva împreună după un meci. Eu nu-i mai văzusem din ziua semnării actelor; în etapa construcţiei nu se iveau decât înconjuraţi de arhitecţi şi, cu toate că nu o dată am fost ispitită să trec strada,

atitudinea, mai ales a lui Tano, descuraja orice apropiere. Din câte am aflat, nu eram singura intimidată. Era limpede că Tano alege cu cine vrea să se tragă de şireturi şi cu cine nu. Nu puteai lua iniţiativa de a te duce la el decât dacă el îţi dădea un semnal clar. Iar să respingi o invitaţie de-ale lui nu era deloc o hotărâre uşor de luat. Le dusesem flori în ziua mutării, cu o carte de vizită pe care scria: „Contaţi pe mine pentru orice aveţi nevoie, vecina dumneavoastră, Virginia". Tuturor clienţilor mei, proaspăt mutaţi, le trimiteam flori cu cartea aceea de vizită. Era o încercare de a mă elibera de rolul de agent imobiliar după ce operaţiile erau duse la capăt, de aceea semnam Virginia, şi nu Mavi, prescurtarea de la María Virginia pe care o adoptasem ca identificare profesională. Dacă nu, prietenii erau oricând potenţiali clienţi, iar clienţii erau mereu potenţiali prieteni. Am scris-o în agenda mea cea roşie. Totul se amestecă într-un mod ciudat în La Cascada. Pesemne pentru că aici definiţia termenului „prietenie" este atât de largă, că sfârşeşte prin a fi îngustă.

Am ajuns cu punctualitatea care nu-l caracterizează pe Ronie. Am fost primii. Ne-a deschis Tano cu un zâmbet de bun venit, ceea ce ne-a făcut să ne simţim mai aşteptaţi decât credeam. „Ce bine că aţi putut veni!" Ronie îi dădu un cadou. Era un tricou de tenis, clasic, de la *pro shop*-ul de lângă terenuri. Îl cumpărasem eu. Întotdeauna fac cadou lucruri de felul acesta. Un tricou este un cadou corect din punct de vedere diplomatic şi uşor de schimbat. Pentru mine e prea greu şi prea riscant să cumpăr ceva pentru o persoană pe care abia o cunosc. Niciodată nu aş fi cumpărat o carte şi cu atât mai puţin unui bărbat, căci ei, dacă citesc, sunt interesaţi de eseuri de actualitate, politice sau economice, mai degrabă decât de romane. Poate că ai nenorocul să dăruieşti o carte care zice „A" cuiva care gândeşte „B". E ca şi cum i-ai face cadou tricoul clubului Boca unuia care ţine cu River. Ridicol. Cu muzica e acelaşi lucru şi, pe deasupra, la muzică nu mă pricep deloc. Juani se pricepe, dar îl deranjează să-i cer sfatul şi pe vremea aceea era prea mic. Încă e mic. Un tricou mă salva întotdeauna. Dacă sărbătoritul joacă golf, tricou de golf, cu nasturi şi guleraş ca de cămaşă, niciodată cu decolteu rotund, nu se permite celor ce practică acest sport. Dacă aleargă, tricou de antrenament, *dri-fit*, din material absorbant. Dacă

joacă tenis, tricou clasic, alb cu bleu, fără să risc mai mult dacă abia cunosc persoana și de la *pro shop* din Altos de la Cascada, unde nu-ți dau bon și poți să schimbi produsul fără probleme și fără măcar să duci punga.

Și unul dintre puținele lucruri pe care le știam despre Tano când și-a sărbătorit prima oară aniversarea în La Cascada era faptul că e pasionat de tenis. De fapt, majoritatea celor invitați aveau legătură cu acest sport. Roberto Cánepa, președintele Comisiei de Tenis, și soția lui, Anita; Fabián, profesorul lui Tano, cu logodnica lui; Alfredo Insúa, numărul unu în La Cascada până a sosit Tano și după trei meciuri consecutive pierdute a început să joace golf, cu Carmen, nevastă-sa, care se ocupa împreună cu Teresa de organizarea turneurilor de *buraco*, în scopul strângerii de fonduri pentru cantina Santa Maria de los Tigrecitos. Singurii care nu jucau tenis erau soții dintr-un *country* vecin, Malena și Luis Cianchi, care se împrieteniseră cu Teresa întrucât copiii mergeau împreună la școală. Alături de ei, Mariana și Ernesto Andrade, noi în cartier, dar Tano îi cunoștea din vreo chestiune de afaceri pe care i-o aranjase Andrade. Nu era nici o rudă, nici un prieten care să nu locuiască în Altos de la Cascada sau în vreun *country* situat la mai puțin de două poduri de al nostru. „Mare bucluc să inviți lume amestecată, unii pe-o parte, alții pe alta, nu vorbesc între ei, trebuie să ai grijă de toți, te duci dintr-un colț în altul și nu te bucuri de petrecere", justifică Malena, alegând un sandviș de pe tava pe care menajera familiei Scaglia o ținea întinsă în fața ei. „Pe de altă parte, pentru ei e un deranj, căci să vină până aici, atâta drum, noaptea, pentru două sau trei ore, într-o miercuri... mai bine faci un grătar pentru ei la sfârșitul săptămânii", a întărit Teresa, atentă la roboteala servitoarei. „Mai adu vin, María." „Asta o spui acum, că doar te-ai mutat, dar în două luni nu mai inviți pe nimeni. Pun stăpânire pe casa ta, îi înviți la un grătar la prânz și se instalează până seara, dacă ai noroc să nu rămână peste noapte. Îți folosesc casa ca pe o casă de odihnă, e groaznic", a adeverit alta. „De unde e, dragă, serviciul?"

La ora aceea din noapte, femeile erau într-o parte și bărbații în alta. În afară de mine. Mie mi-a plăcut întotdeauna să ciugulesc din mai multe mâini. Când stau cu femeile, aș vrea să știu

despre ce vorbesc bărbaţii, şi, când sunt cu bărbaţii, aş vrea să ştiu de ce râd femeile. Aş putea să iau parte la o discuţie despre pantofi şi poşete, dar aş putea la fel de bine să particip la alta, despre creşterea bursei şi despre scăderea dobânzilor ca urmare a convertibilităţii sau despre avantajele şi dezavantajele pieţei comune Mercosur. Ori aş putea să mă plictisesc la amândouă. Aşezată pe braţul fotoliului de pe care Ronie vorbea cu Luis Cianchi despre o anumită inginerie financiară pentru noul său proiect de atunci, am văzut că Teresa se desprinde din grupul femeilor cu o atitudine exagerat de misterioasă. Am urmărit-o cu privirea. Teresa a ieşit pe coridorul care duce la dependinţe. Peste cinci minute şi-a făcut o reintrare triumfală. O urma un magician. „Dragă, tu ai tot ce îţi doreşti; anul acesta, cadoul meu este puţină magie." Teresa a zâmbit, magicianul a zâmbit în spatele ei. Tano nu zâmbea. M-am simţit stânjenită, ca şi cum aş fi fost vinovată pentru ceea ce vedeam, pentru că stăteam acolo, privind. Deşi până la urmă te convingi că eşti responsabil doar de faptele tale, să priveşti este tot o faptă, am scris în noaptea aceea în carnetul roşu. A fost doar o clipă, dar mi-a părut eternă. Atunci mi-a trecut prin cap să aplaud, ca şi cum tocmai aş fi ascultat un discurs. M-am uitat în jur, căutând pe cineva care să aplaude ca mine. Ceilalţi m-au imitat, cu mai puţină efuziune, dar cu hotărâre. Până şi Tano a sfârşit prin a aplauda. M-am simţit uşurată, cu toate că mă dureau mâinile, inelul câştigat la ultimul turneu de *buraco* mi se întorsese şi mi se încrusta în palmă la fiecare lovitură.

Magicianul şi-a început spectacolul şi Teresa s-a dus să se aşeze lângă soţul ei. Eu eram aproape, în faţa lui, şi i-am citit pe buze. „Cine ţi-a cerut să-l aduci pe ăsta? Data viitoare să mă-ntrebi." A spus-o calm, privind în faţă, dar ferm. Restul discuţiei l-am ghicit, în timp ce îmi turnam un pahar cu vin. Am constatat încă o dată cât de convingătoare era vocea domoală a lui Tano, pe care nici măcar nu o auzeam limpede, dar o intuiam ca atunci când spusese „Vreau terenul acesta". Şi am început să mă gândesc la propria-mi voce. La strigătele mele. Ştiam de multă vreme că strigătele mele nu aveau nici un efect, nici cu Ronie, nici cu Juani. Dar ţipam mai departe. Cu siguranţă mai degrabă ca o descărcare decât ca să fiu ascultată. „Dacă aş

putea să învăţ ceva de la Tano", am gândit la acea primă aniversare. Am trecut prin dreptul lor cu paharul plin de vin, Tano mi-a zâmbit. I-am zâmbit şi eu. M-am aşezat pe jos, în primul rând. Show-ul era obişnuit, magicianul, cu costumul său ponosit şi cu glumele lui învăţate pe de rost, care nu respectau intonaţia, nici punctele, nici virgulele, nu încântau pe nimeni. Eu aplaudam oricum şi ceilalţi mă urmau. Mi-am scos inelul şi mi l-am pus în buzunarul de la pantaloni. Mă întorceam mereu ca să-i privesc pe Teresa şi pe Tano, unul lângă altul; Tano îşi trecuse braţul peste umărul ei, într-un mod ambiguu care nu te lăsa să ghiceşti dacă o îmbrăţişa sau o susţinea. „Să vedem dacă avem noroc şi sărbătoritul vine să facă o vrajă", a spus magicianul. Tano nu s-a clintit. Ca şi cum nu ar fi vorbit cu el. „Este ziua dumneavoastră, nu?" „Nu", a spus Tano, cum ştie el să spună. Magicianul a rămas descumpănit, Teresa s-a uitat stânjenită la soţul ei, dar nu a zis nimic. Tano, în schimb, înfrunta situaţia fără nici o urmă de jenă. Ceilalţi nu ştiau dacă trebuie să râdă sau să se îngrijoreze şi nimeni nu lua partea unuia sau a altuia. Eu credeam că ştiu, dar nu am îndrăznit. Ronie a făcut ce nu îndrăzneam eu. Şi m-a uimit complementaritatea dintre noi, deşi nu înţelegeam de ce mai suntem împreună. Funcţionam ca şi cum s-ar fi pierdut tot ce ne unise cândva, în afară de minuţioasa şi tacita împărţire a rolurilor şi sarcinilor, care stătea la baza a tot ce construiserăm împreună cu voinţă mai degrabă decât cu orice altă pasiune sau sentiment. Ronie s-a ridicat în picioare şi a zis: „Eu sunt sărbătoritul". Magicianul s-a prefăcut că îl crede, cu toate că nu-l credea. Chipul i s-a destins şi i-a mulţumit în sinea lui. Ceilalţi i-au ţinut isonul. „Spectacolul trebuie să continue", a spus magicianul, mai mult pentru el decât pentru public. De aceea fusese angajat.

Am aplaudat din nou şi cu mai multă tragere de inimă, astfel că unii au crezut neîndoielnic că sunt beată. Magicianul l-a pus pe Ronie să taie o sfoară în mai multe părţi care apoi se lipeau la loc şi erau tăiate iarăşi, cu noduri şi fără noduri la nesfârşit, de mai multe ori decât admitea tensiunea care domnea în jur. Apoi un truc cu inele, care a provocat gluma infailibilă. „Uite ce bine nimereşte Ronito gaura", a zis Roberto Cánepa

fără nici un pic de subtilitate. „Vai, grăsuțule", l-a dojenit nevasta pe un ton de reproș, dar a râs ca toți ceilalți.

A venit momentul pentru vraja finală. Magicianul a cerut o bancnotă. Ronie și-a băgat mâna în buzunar și a scos numai monede. „Suflă vântul", a spus Insúa și a râs din toată inima ca să fie limpede că e o glumă și nu poate să se supere nimeni. Cîneva din public a vrut să-și deschidă portmoneul, dar Tano l-a oprit cu un gest. A scos o bancnotă de o sută și i-a întins-o magicianului fără să se miște, de la locul lui, pe jumătate răsucită în lungime, ca bancnota care sfârșește în decolteul unei odalisce. Magicianul a trebuit să se ducă la el croindu-și drum printre oaspeți, în vreme ce Tano nu făcea alt efort decât să susțină hârtia in aer. Magicianul avea mâinile asudate și bancnota a rămas lipită pe ele. „Mulțumesc, domnule..., sunteți foarte amabil", a zis și s-a întors pe scenă străduindu-se să nu calce pe nimeni.

Vraja consta în a nota seria de pe bancnotă, a o îndoi, a o pune într-o cutie, a o arde prin cutie cu o țigară, pentru ca după aceea bancnota să reapară vie și nevătămată. „Cu ani în urmă, în locul acestui număr îl făceam pe cel al asistentei tăiate cu ferăstrăul", a mărturisit pregătind bancnota în cutiuță, „dar de la o vreme încoace numărul cu bancnota provoacă mult mai multe emoții unui anumit public".

Am râs. A fost prima glumă a cărei intonație a sunat bine. A râs până și Tano, iar tensiunea a părut să se înmoaie. Magicianul și-a văzut de treabă. I-a cerut Marianei Andrade țigara pe care o fuma. A făcut-o să treacă prin cutiuță și prin bancnotă; fumul s-a întunecat și s-a îngroșat. Țigara a trecut prin cutie și a ajuns pe partea cealaltă pe jumătate strivită. O picătură de sudoare șiroia pe fața magicianului și m-am temut că trucul dăduse greș. Dar nu. A înapoiat țigara, l-a pus pe Ronie să deschidă cutia, să scoată bancnota, s-o desfacă și s-o arate publicului așa cum trebuia să fie: teafără, intactă, gata să fie folosită. A verificat seria. Era aceeași bancnotă. Au urmat aplauzele finale sincere, mai mult pentru certitudinea că show-ul se termină decât pentru numărul în sine. Magicianul i-a întins bancnota lui Tano. „Păstrați-o în contul spectacolului. Asta are să mă coste cu siguranță mai scump decât o bancnotă." Bancnota a rămas o clipă în aer, între ei amândoi și apoi magicianul a îndoit-o

mai alene şi cu mai multă grijă decât când făcuse vraja, şi-a băgat-o în buzunar, şi-a înclinat capul şi a spus din nou: „Mulţumesc, domnule, sunteţi foarte amabil".

Am plecat ultimii. Ne-au însoţit până la ieşire. Tano îşi ţinea nevasta de umăr în tocul uşii, cu aceeaşi ambiguitate cu care o făcuse toată noaptea. „Ne-am simţit foarte bine, mulţumim", am zis, trebuia să o spun. „A fost foarte plăcut, nu?", mi-a răspuns Teresa. M-am uitat la Ronie nădăjduind să răspundă el, dar n-a făcut-o şi am acoperit numaidecât tăcerea lui. „Da, foarte plăcut, mulţumim." Mă îngrijora faptul că Ronie nu-mi însoţea salutul nici măcar monosilabic. L-am privit dîn nou, îmboldindu-l. A mai fost un moment de tăcere, apoi a spus: „Ştii care va fi problema ta aici, Tano?" Tano a şovăit. „Că nu ai rival." Am rămas toţi trei în tăcere, cu siguranţă nici unul dintre noi nu înţelegea la ce se referă, iar pe mine m-a cuprins teama. „Nu e nimeni care să poată juca cu tine, până la urmă ai să te plictiseşti. E nevoie de oameni noi, care să joace tenis la nivelul tău, Tano." Atunci Tano a zâmbit. Eu, de asemenea. „Îţi dau sarcina asta cu privire la viitorii clienţi imobiliari, Virginia, punctul unu din formularul de admitere: excelent nivel de tenis. Dacă nu, nu vede nici un act de proprietate." Încă o dată, înainte ca seara să se încheie, ne-am înveselit la o glumă care nu ne amuzase. Ne-am luat rămas bun şi am plecat încet, abia făcând zgomot pe iarba înrourată. În spate am auzit poarta familiei Scaglia, închizându-se. O poartă grea, cu un ciocan care funcţiona cu precizia unui instrument de ceasornicărie.

Am mai făcut câţiva paşi în linişte şi, când m-am considerat protejată de distanţă, am zis: „Bag mâna-n foc că o face cu ou şi cu oţet pentru magician". Ronie m-a privit şi a tăgăduit cu capul. „Bag mâna-n foc că se gândeşte la un bun rival pentru tenis."

8

În primii ani petrecuţi în Altos de la Cascada, Virginia şi-a umplut timpul crescându-l pe Juani şi bucurându-se de sport, de plimbările pe sub copaci, de prieteniile noi. Era una dintre

noi. Dacă ne-a vândut sau ne-a închiriat vreo casă sau vreun teren pe vremea aceea, a fost cu siguranță o operație izolată în care a intervenit numai pentru că ea cunoștea una dintre părți. A început să se ocupe mai oficial cu afacerile imobiliare peste șase ani, când Ronie a rămas fără loc de muncă. Administrase ani de-a rândul pământurile unei familii prietene, astfel că i-a revenit o indemnizație substanțială, care le-a permis să trăiască fără mari probleme un timp. Un răstimp mai scurt sau mai îndelungat, în funcție de nivelul de cheltuieli pe care aveau să le aibă de atunci înainte. Și Ronie a luat-o așa, ca pe o perioadă sabatică și nedeterminată. Înainte ca termenul să expire, el va dispune de alte încasări, a gândit. Dar Mavi nu credea același lucru, chiar dacă nu i-a spus-o. Bănuia greutățile pe care are să i le întâmpine bărbatul când va începe să caute alt loc de muncă și nu voia să-și vadă economiile sângerând fără nici un garou care să oprească hemoragia. Reducerea cheltuielilor, îi spuseseră lui Ronie, iar după o lună aduseseră un inginer agronom proaspăt licențiat să învețe ceea ce el făcuse atâția ani fără diplomă. Cel care, dimpotrivă, își asigurase de lucru în aceeași perioadă era președintele nostru, al Națiunii, căci, grație reformei Constituției ce modifica la patru ani durata mandatului său, putea fi reales. Ronie n-a avut la fel de mult noroc. Cu toate că în anul acela marcat de moarte nu puțini își pierduseră locul de muncă, nu era cea mai cumplită pedeapsă. N-a trecut un an de la atentatul antisemit împotriva mutualei evreiești[1], că fiul președintelui a murit într-un accident de elicopter[2], a explodat

1. 18 iulie 1994 este data acestui atentat, soldat cu 85 de morți și 300 de răniți. Argentina a acuzat Iranul pentru plănuire și Hezbollah-ul pentru executarea atentatului, cu un camion-capcană, împotriva Asociației Mutuale Israelite Argentiniene (AMIA). Împrejurările nu au fost niciodată complet elucidate.

2. Carlos Saúl Facundo Menem, pilot de rally, fiul președintelui Carlos Menem, a murit în ziua de 15 martie 1995, ca urmare a rănilor pricinuite de prăbușirea elicopterului pe care îl pilota. Avea 26 de ani. S-a considerat că a fost un accident, deși Zulema Fátima Yoma, fosta soție a președintelui și mama victimei, a susținut că fusese un atentat, elicopterul prăbușindu-se pentru că s-a tras în el. Cealaltă ipoteză susține că a lovit niște cabluri electrice. Soarta unor martori și specialiști care investigau circumstanțele tragicului eveniment a sporit misterul din jurul acestui caz.

Fabricaciones Militares în Río Tercero[1], ucigând şapte oameni, şi au dispărut idoli ca boxerul care-şi aruncase nevasta pe fereastră[2] sau primul campion argentinian de Formula unu[3], de la care tot oraşul Balcarce şi-a luat rămas bun pornindu-i motorul maşinii la inmormântare. Dar moartea, cea apropiată, a noastră, era încă departe pe vremea aceea.

„Mavi Guevara" a fost prima firmă imobiliară condusă de cineva care cunoştea cu adevărat La Cascada. Şi pe care noi o cunoşteam. María Virginia Guevara. Virginia; noi nu îi foloseam niciodată numele complet şi nici pe cel abreviat, ca şi cum aceasta ar fi marcat o diferenţă, pentru că María Virginia ţinea de un trecut pe care îl ignoram şi Mavi era un nume impus de afaceri. Înainte ca Virginia să apară oficial în domeniu, casele le vindeam şi le cumpăram prin intermediul firmelor imobiliare din San Isidro, Martínez, chiar din capitală, cu un mod de lucru impersonal, unde nimeni nu cunoştea pe nimeni şi agenţii ne arătau imobilele ca şi cum ar fi fost separate de solul pe care erau ridicate. Virginia a impus un stil diferit. Nimeni nu ştia ca ea ce comori ascunde fiecare casă. Nici defectele. Ştia că aici străzile nu sunt drepte şi paralele ca în oraş, că traiectoria lor nu corespunde modelelor stabilite. După ce arăta trei case, funcţionarul unei agenţii imobiliare oarecare putea să confunde estul cu vestul şi în cele din urmă chema paznicul pentru că Altos de la Cascada se prefăcea într-un labirint de unde nu putea ieşi nici măcar făcând cale întoarsă. Ca Hänsel din poveste, căruia păsările i-au mâncat firimiturile de pâine, La Cascada le devorează

1. Pe 3 noiembrie 1995 s-au produs mai multe explozii la Fabrica Militară din Río Tercero. Preşedintele Carlos Menem a cerut presei să nu vorbească de atentat, însă tocmai acest lucru a alimentat bănuielile. Au urmat ameninţări, morţi misterioase sau „sinucideri" ale martorilor. Mai târziu aceste explozii au fost puse în legătură cu vânzarea ilegală de arme Croaţiei şi Ecuadorului (1991-1995).

2. Alicia Muñiz, a doua soţie a boxerului Carlos Monzón (1942-1995), a murit pe 14 februarie 1988, căzând de la etajul al treilea, în urma unei discuţii conjugale violente. Sportivul a fost condamnat la 11 ani de închisoare pentru crimă şi a murit pe 9 ianuarie 1995, într-un accident de circulaţie, în timpul unei permisii.

3. Juan Manuel Fangio (1911-1995), de cinci ori campion de Formula unu (1951, 1954, 1955, 1956, 1957).

străinilor simțul orientării, îi prinde în rețeaua de drumuri unde totul pare la fel și în același timp diferit. Virginia putea să iasă cu ochii închiși. Oricare dintre noi ar putea. Știm pe dinafară în spatele cărui tufiș răsare soarele. În spatele cărei case apune. Vara și iarna, pentru că nu este același lucru. La ce oră cântă prima pasăre, pe unde poți să dai de un liliac sau de o nevăstuică. Acesta era unul dintre aspectele de care ținea cont cel mai mult Virginia când prezenta o casă: liliecii și nevăstuicile. Potențiali vecini, nepregătiți, pot să creadă că, atunci când ajung în Los Altos, intră în Paradis și, dacă le taie calea un animal de felul acesta, fără să fi fost preveniți dinainte, nu-și revin din sperietură. Pe lilieci sau pe nevăstuici nu-i oprește nici una dintre cele trei bariere, nici gardurile de sârmă din jur. Apoi te obișnuiești, ba chiar începi să-i îndrăgești, dar primul impact este puternic, ca o decepție. Cei care venim din oraș avem multe visuri, dar și multe temeri. „Iar pentru afacerea imobiliară este bine să-și păstreze visurile și să-și uite temerile", a scris Virginia în carnetul ei de însemnări, în capitolul intitulat „Lilieci, nevăstuici și alte lighioane din La Cascada". „Măcar până în ziua semnării actelor", a adăugat în paranteză. Un carnet roșu, cu spirală, un fel de busolă a uceniciei afacerii imobiliare, pe care îl lua cu ea peste tot. Un iepure, in schimb, făcea impresie bună când trebuia să arate o casă, mai ales unei familii cu copii, „acesta este aspectul din natură pe care le place să-l vadă".

Carnetul roșu și-a sporit valoarea cu anii și cu experiența. Într-un fel, în cartier a devenit legendă. Făcea parte din mitul lui Mavi Guevara. Știam cu toții că există, dar, cu toate că unii jurau că da, nimeni nu îl citise. Ne era frică să nu fi fost pomeniți, dar și să fi fost ignorați. Și bănuiam, în mod greșit, că noi toți putem să alcătuim un puzzle asemănător celui care se ascundea în el, alăturând fraze izolate, auzite de la ea de-a lungul anilor și inventând altele care să se potrivească. Repetând maxime așa cum ni le aduceam aminte, am plăsmuit cu toții un carnet roșu imaginar și oral pe care il consideram autentic. Iar Virginia nu ne contrazicea. „Fii cuminte, că te scriu în carnet", amenința și râdea. Ea spunea că notează totul, chiar dacă nu era sigură de utilitatea unora dintre notițele ei. În ce măsură adună șanțurile apa. Ce parc se inundă. Cine este cel mai bun

electrician din zonă. Şi cel mai bun lăcătuş. Ce vecin este morocănos. Cine nu se ocupă cum trebuie de animalul de companie. Cine nu se ocupă de copii. Unii zic că notează până şi cine-şi înşală nevasta sau cine nu-şi plăteşte servitoarea. Dar trebuie să fie baliverne, căci ce contează toate astea când vrei să cumperi sau să vinzi o casă. Alături de carnetul roşu mai ducea cu ea mereu o cartotecă alfabetică, cu fişe albe în dungi. Familia Insúa. Familia Masotta. Familia Scaglia. Familia Urovich. Avea fişe pentru toate casele, cele care erau în vânzare şi cele care nu. Le-a adăugat pe cele care nu erau la vânzare curând după ce a aflat că la unele ziare au deja scrise anunţurile deceselor anumitor personaje celebre înainte ca acestea să moară. „Muncă anticipată", spunea, „mai puţin macabră a mea decât a lor". Şi cu toate că unii s-au plâns că sunt incluşi în fişierul *premortem*, trecerea anilor i-a dat dreptate Virginiei. Diferite crize, de diferite tipuri au făcut ca unele case, gândite pentru toată viaţa, să înceteze să mai fie aşa. Banii care pot plăti traiul într-un astfel de loc treceau în alte mâini cu vremea. Iar Mavi nu o făcea de piază rea şi nici de invidioasă ce era, cum i-a strigat într-o bună zi în faţă Leticia Hurtado, curând după ce i se scosese casa la licitaţie. O făcea pentru că îşi dăduse seama înaintea tuturor celorlalţi cum stau lucrurile, în asemenea măsură, că avea şi fişa propriei case.

Pe aproape toate imobilele care s-au vândut sau închiriat în Altos de la Cascada în ultimii ani a fost un afiş pe care scria „Mavi Guevara. Agenţie imobiliară". Nimeni n-a putut niciodată să rivalizeze cu ea în serviciile oferite clienţilor. Virginia nu accepta să încheie o întâlnire de lucru fără să fi băut o cafea cu clienţii, fără să fi stat de vorbă cu ei despre orice sau fără să aibă măcar o idee vagă despre cine este cel care semna actele din spatele biroului. „Aş fi incapabilă să vând oricui casa unui prieten. În Altos de la Cascada, toate casele sunt sau au fost ale unui prieten. Şi toţi nou-veniţii sunt potenţiali prieteni", se spune că avea notat în carnetul ei. Se povesteşte că i l-a arătat într-o după-amiază lui Carmen Insúa, când Carmen nu mai era cine fusese. „Fiecare pas al tranzacţiei imobiliare, indiferent dacă se duce sau nu la capăt, trebuie să fie foarte clar. Nimeni nu-şi poate permite luxul de a supăra pe cineva, pentru

că, mai devreme sau mai târziu, drumurile din La Cascada îi vor pune față în față." După o ceartă cu Carlos Rodríguez Alonso, care a refuzat să-i achite comisionul stipulat pentru vânzarea casei, argumentând că ei sunt prieteni și că el a crezut că îi dă informația „din simpatie", se spune că a adăugat pe o margine a notei anterioare: „Poți fi cu adevărat prieten cu cineva pe care-l cunoști prin intermediul buzunarului său?" Și a răspuns ea însăși la sfârșitul paginii: „Prin buzunar trec toate mizeriile".

9

Romina plecase la grădiniță. O ducea o mașină închiriată cu șofer. Pe Mariana o indispunea să se deștepte atât de devreme și, dacă o făcea, i se înecau toate corăbiile în dimineața aceea. Nici Romina nu-și începea ziua în toane mai bune. Când va trebui să-l ducă pe Pedro, avea să se trezească, dar până și pentru fetiță, acum fiica ei, Romina, era mai plăcut să se ducă în mașina închiriată cu Antonia decât să-i suporte îmbufnarea matinală, se gândea ea. Mariana a intrat la duș și a zăbovit sub șuvoiul de apă până ce toropeala i s-a risipit. Când a ieșit din baie, învelită într-un prosop, Antonia se întorsese de la grădiniță, îi aranjase camera, lăsându-i o tavă cu micul dejun pe noptieră și aduna hainele mototolite lângă pat. Bineînțeles că femeile acestea au un alt bioritm, reflectă Mariana, sunt ca niște vite de tras în jug. Și s-a întins încă cinci minute în pat. Antonia s-a aplecat să ridice de jos tricoul de spandex cu pietricele strălucitoare pe care Mariana îl purtase în seara anterioară și a băgat de seamă că are o gaură mică. „Doamnă, dumneavoastră ați văzut asta?" Mariana s-a apropiat și a examinat tricoul. „Pare o scânteie", a zis Antonia. „Asta a fost țigara vreunui tâmpit. O sută de dolari arși dintr-o mișcare..." Mariana a pus tricoul la loc în coșul de rufe murdare pe care îl ducea Antonia și a început să-și descurce părul. Antonia a cercetat găurica de la subraț. „Vreți să încerc să o cos?", a întrebat sfioasă. Mariana s-a uitat la ea. „M-ai văzut vreodată purtând ceva cârpit?"

Antonia a ieşit şi s-a dus la maşina de spălat. Era mulţumită. Când Mariana nu mai purta ceva, îi dădea ei lucrul acela, iar tricoul era mult mai mult decât ar fi visat să-i dăruiască fiicei sale de ziua ei. L-a controlat înainte de a-l spăla cu mâna. Pe materialul negru, pietrele strălucitoare alcătuiau cercuri concentrice care aproape o ameţeau. Erau toate pietricelele, intacte şi cu două împunsături de ac găurica avea să dispară.

Când a terminat de spălat şi călcat tricoul, Antonia l-a dus în garderoba Marianei, l-a împăturit şi l-a lăsat în sertarul cu tricouri negre. Ştia că în curând va fi al ei, ce bine ar fi să i-l dea înainte de ziua Paulitei, şi-a zis, dar nu putea îndrăzni să-l păstreze fără ca patroana să i-l dea.

Peste câteva zile, Mariana a primit trei vecine la ceai. Femeile se ocupau, printre altele, de cantina pentru copii aflată la câteva străzi de intrarea în Altos de la Cascada. „Doamnele din Los Altos" îşi spuneau şi întemeiaseră o fundaţie. Teresa Scaglia, Carmen Insúa şi Nane Pérez Ayerra. Încercau s-o convingă pe Mariana să se alăture cauzei lor. „Cel mai mult avem nevoie de încălţări, căci, dacă nu, când plouă, jumătate din copii nu vin la masă pentru că nu pot să treacă prin noroi desculţi, îţi vine să crezi?", a spus cea care alesese ceai de mango şi căpşuni americane. „Incredibil...", a zis Mariana, în vreme ce Antonia îi punea la îndemână un ibric cu apă caldă. „Trebuie să vii într-o zi, Mariana, să-i aduci şi pe cei mici, ca să vadă ce este viaţa reală, că, dacă nu, îi creştem ca într-un glob de sticlă." Mariana a încuviinţat şi s-a gândit ce s-ar întâmpla cu Romina dacă i-ar vedea pe copiii aceia, pentru că Romina a fost ca ei sau mai rău decât ei, a gândit, fusese Ramona şi continua să fie în adâncul ochilor acelora întunecaţi de care i se făcea frică. În schimb, Pedro a fost mereu al ei, din primul moment. „Mulţumesc, Antonia, acolo e bine", i-a indicat menajerei care stătea în picioare lângă ea, cu apa fierbinte pentru ceainic.

Au trecut câteva zile şi, într-o dimineaţă, când Antonia a intrat în camera Marianei, a găsit pe cufăr, la picioarele patului, o grămadă de haine împăturite. Al doilea obiect de îmbrăcăminte de jos în sus era tricoul negru cu pietre strălucitoare. Restul erau haine vechi de-ale Marianei şi de-ale copiilor şi două tricouri de golf de-ale lui Ernesto, decolorate de soare. „Pune-mi

hainele astea într-o pungă, pentru că vine Nane Ayerra să le ia." Antonia nu înțelegea, nu asta obișnuia Mariana să facă cu hainele pe care nu le mai purta, i le dădea mereu ei pe toate, ca să le ducă în Misiones și să le împartă familiei. „Știi cine e Nane, nu? Blonda aia drăguță care a fost la ceai acum câteva zile". Antonia a dat din cap, cu toate că nu știa, nici nu asculta, nici nu pricepea de ce tricoul acela care era aproape al ei avea să sfârșească în mâinile unei blonde drăguțe. Doar n-o să poarte haine cârpite o doamnă ca aceea. Nu a cutezat să întrebe, a căutat o pungă și a băgat totul înăuntru. Când era gata să iasă din cameră, Mariana a oprit-o. „Ah, dacă vrei, vineri la amiază organizăm acasă la Nane o tombolă americană ca să strângem fonduri pentru cantina copiilor. Este exclusiv pentru angajate în casă, astfel că, stai liniștită, prețurile vor fi mai mult decât convenabile. Trebuie să fim solidari cu toții, cu cât putem, nu crezi?" Antonia a consimțit, dar nu știa dacă crede, căci nu înțelesese mare lucru. Sau nu ascultase, se gândea numai la tricoul negru cu pietricele. Cine știe, poate îl cumpăra. Prețuri convenabile, zisese doamna. Ea nu știa ce înseamnă prețuri convenabile pentru patroana ei. Până la zece, putea. Sau chiar cincisprezece, căci tricoul era foarte fin, doamna îl cumpărase de la Miami și cu două împunsături găurica nici nu se mai vedea.

Vineri, Antonia s-a dus la tombolă, la ora siestei, când a sfârșit de frecat podeaua din bucătărie. Înăuntru erau două sau trei fete pe care le cunoștea din vedere, luau toate autobuzul sâmbăta la prânz. Le-a salutat, dar nu au intrat în vorbă. Blonda drăguță era acolo, proprietara garajului unde puseseră hainele și alte trei femei pe care le știa de acasă de la patroana ei. Stăteau de vorbă, râdeau și beau cafea. Din când în când se apropiau, ca să răspundă cât face fiecare obiect de îmbrăcăminte. Una dintre fetele din autobuz a ales o rochie corai. Era frumoasă, dar avea două pete pe margine, părea leșie. Dacă ar fi fost albastră, ea ar fi aranjat-o, odată i se pătaseră de leșie pantalonii de gimnastică ai Rominei, îi colorase cu pixul și Mariana nu băgase niciodată de seamă. Rominei îi venise ideea, când o văzuse îngrijorată pentru pată. Romina o ajuta întotdeauna, era ursuză, dar inteligentă fata, nu ca ea, a gândit. Roșul acela era foarte dificil. I-au luat cinci *pesos* tinerei din autobuz. Antoniei i s-a părut că, dacă

acelea erau preţurile, are să-l poată cumpăra. Dar nu a văzut pe nicăieri tricoul cu pietricele al patroanei sale. A controlat prin toate grămezile şi nu l-a găsit. A îndrăznit să întrebe, şi-l dorea prea mult. „Tricou negru, cred că nu e nici unul. Tu ai văzut vreun tricou negru ca pentru ea, Nane?", a întrebat-o altă doamnă. „Nu, negru nu e. Dar de ce-l vrei negru? Culoarea aia nu-ţi stă bine, te face ştearsă. Ia ceva care să te pună în valoare, să-ţi accentueze strălucirea ochilor. Uită-te în grămada de colo", a intervenit Teresa. „Nu e pentru mine, e pentru fata mea", dar nu au mai auzit-o, pentru că vorbeau din nou între ele.

Antonia a dat ocol mai departe grămezilor, dar fără să mai caute. Dacă nu era tricoul negru al doamnei, nu avea să fie nimic. Ea îl voia pe acela, cel pe care să i-l dăruiască Paulitei. „Mulţumesc", a zis şi a ieşit cu mâinile goale. În zilele următoare, Antonia s-a gândit de mai multe ori la tricoul care nu fusese al ei. Se întreba cine îl luase. La sfârşitul săptămânii a întrebat în autobuz, dar nimeni nu-l văzuse. Apoi a uitat, „la urma urmelor, un tricou nu schimbă viaţa nimănui", s-a gândit.

Până când a venit sărbătoarea *Halloween*. Mariana cumpărase bomboane ca să le dea copiilor care aveau să bată în poartă în seara aceea. Rominei îi cumpărase un costum de vrăjitoare ca să se ducă să spună „*Sweet or trick*" pe la porţile vecine, dar, de când venise de la grădiniţă, se închisese în camera ei şi Mariana nu era dispusă să o roage. Pedro era încă prea mic ca să iasă să ceară şi plângea când vedea lume deghizată. La poarta familiei Andrade au bătut de mai multe ori. Copiii prietenilor, colegi de-ai Rominei de la grădiniţă, „copii doritori să se distreze sănătos", i-a spus Mariana fiicei sale în chip de reproş. Bomboanele le cumpărase de la supermarket cu câteva zile înainte şi le ţinuse în dulapul din camera de zi, unde se ascundea tot ce Mariana nu voia să se consume. La nouă seara trecuseră deja trei grupuri de copii. La nouă şi un sfert au apăsat din nou butonul soneriei. Antonia s-a dus să răspundă cu ordinul de a împărţi bomboanele rămase şi de a le face vânt. Marianei nu-i plăcea să întrerupă la ora cinei. Dincolo a dat de un grup de fete care coborau dintr-o 4 x 4 condusă de Nane Pérez Ayerra. A coborât şi ea, i-a spuse Antoniei s-o cheme pe doamna. A trebuit să i-o repete de două ori, căci Antonia, îmobilă, nu putea să facă altceva

decât s-o privească pe fiica ei, o fată de vreo opt ani, deghizată în vrăjitoare, cu unghiile argintii și canini ascuțiți, o dâră de ruj roșu scurgându-i-se din gură, care purta o fustă neagră lungă până în pământ și tricoul cu pietricele strălucitoare care fusese al patroanei ei. „Voiam să-ți arăt asta", i-a spus Nane Marianei când a sosit și ea. „Nu-mi vine să cred că e tricoul meu!" Antonia a zis: „Da, este", însă nimeni nu a auzit-o. „Știi cum sunt fetele la vârsta asta, l-a văzut când rânduiam lucrurile pentru tombolă și i s-a pus pata, îl voia pentru Noaptea Vrăjitoarelor, astfel că l-am scos de la vânzare. Dar ea știe că după *Halloween* trebuie să mi-l dea înapoi, nu?" Fata a tăcut mâlc, își umplea mai departe coșulețul cu bomboanele din punga ținută de Antonia. „O las să-și facă pofta și la tombola următoare îl pun în vânzare." „Vai, dacă-i place atâta, las-o să-l păstreze. E un cadou de la tanti Mariana", i-a spus și s-a aplecat s-o pupe. „Bine, dar, dacă e așa, va trebui să alegi un tricou de-ale tale și să mi-l dai în schimb, pentru că trebuie să învățăm cu toții să fim solidari, nu-i așa?", a avertizat-o maică-sa, dar fata nu a putut să răspundă, căci avea gura plină cu o bomboană imensă pe care nu putea s-o mestece. Antonia a zăbovit tot timpul acolo, în picioare, uitându-se la tricou. A numărat cinci pietricele strălucitoare care lipseau din cercurile concentrice. Dar, din fericire, nu în locuri prea vizibile, două într-o parte, aproape de cusătură, două lângă tiv și una sub bust. I-a părut rău, înainte nu lipsea nici una. Cu toate că, așa, fără toate pietricelele, la următoarea tombolă avea să fie mai convenabil, după cum spunea patroana ei. Marfa deteriorată valorează întotdeauna mai puțin, s-a gândit.

10

Într-o vară, ne-am trezit cu terenul de joacă din Altos de la Cascada complet renovat. Au hotărât să facă schimbările în perioada aceea a anului pentru că atunci este mai puțină lume în cartier și mulți dintre cei ce stau sunt persoane în trecere, care închiriază una dintre casele noastre pentru vacanță, în vreme ce noi ne petrecem vara în altă parte. Cea mai proastă afacere

au făcut-o cei care s-au dus în anul acela la Pinamar, tulburați de asasinarea fotografului care îl imortalizase pe omul de afaceri de la poșta privată plimbându-se pe plajă[1]. Comisia pentru Copii a prezentat Consiliului de Administrație un raport detaliat al fiecărui joc ce avea să fie înlocuit. Clubul creștea în diferite sectoare și terenul de joacă nu putea să rămână încremenit în timp, argumentau într-unul din punctele cele mai importante ale motivației lor. Și încheiau observația cu fraza: „Să nu fim orbi, copiii sunt viitorul nostru". Au fost angajați doi arhitecți specialiști în terenuri de joacă pentru copii, aceiași care creaseră spațiile de joc din câteva piețe din *country*-urile din zonă și două *shopping centers*; au desenat un proiect, au cerut trei bugete și a fost aprobat cel mai convenabil. În cele din urmă, jocurile de fier și de lemn care erau acolo de la începuturile cartierului au fost înlocuite cu jocuri de plastic în stilul Fisher Price. Ți se făcea milă când muncitorii de la întreținere dădeau jos toboganul cel mai mare pe care-l văzuseră vreodată copiii din La Cascada. Dar în raport se preciza limpede că jocurile alese pentru a le înlocui pe cele vechi erau mai moderne, mai sigure, că aveau nevoie de mai puține lucrări de întreținere. Și le-au schîmbat. Au pus plante noi de-a lungul drumului care străbătea terenul de joacă și au înlocuit fântânile țâșnitoare, cu care se distrau atât de bine copiii vara, în ciuda mozolelii, cu *dispensers* de apă minerală. Aceasta nu era în proiectul original, dar s-a adăugat plecând de la o emisiune de la televizor în care se anunța că straturile de apă din zonă pot fi contaminate cu o substanță care nu s-a detectat niciodată la analize.

O dată cu noile jocuri, piața a început să sune diferit. Vocile de pe terenul cu nisip se schimbaseră încetul cu încetul, fără ca nimeni să bage de seamă, până când s-au făcut auzite. Erau aceleași râsete și strigăte de copii, dar vocile adulte făceau diferența.

1. José Luis Cabezas (1961 – 1997) a fost un reporter grafic și fotograf argentinian, care lucra pentru revista *Noticias*. Cadavrul său a fost găsit calcinat în mașină, cu mâinile legate la spate și două gloanțe în cap. S-a considerat că moartea a survenit ca urmare investigației cazurilor de corupție în care era implicat omul de afaceri Alfredo Yabrán. Președintele Carlos Menem a fost criticat pentru felul în care s-au desfășurat cercetările legate de această crimă, deși promisese clarificarea ei.

Până la începutul anilor nouăzeci au predominat cântecul din vreo provincie din interiorul țării și *tonada* din Paraguay. Era vremea când răsuna peste tot „*la patrona*" sau „*che, patrona*". Dar, începând din anii nouăzeci, *tonada* dîn Peru le-a acoperit pe toate celelalte. Le-a acoperit cu toate că era un glas mai dulce, mai calm, mai educat. „Aruncă aia că ai să te murdărești..." „Băiețelul e argint viu." „Fetița asta umblă mereu cu fundul gol." „Eu am văzut-o, fetița răscolea nisipul și îi încurca pe ceilalți." Dar totul era spus încet, ca și cum n-ar fi vrut să deranjeze. Și între ele, ca întotdeauna, râsetele și strigătele urcând și coborând pe diferitele circuite de culoare.

După renovare au apărut tobogane galbene, roșii și albastre, tuneluri și culoare. Bare prefăcute în „balustrade", pentru ca micuții să traverseze cutia cu nisip atârnând și bălăbănindu-se de la un capăt la altul. Leagăne de plastic imitând lemnul pentru cei mari și de plastic verde pentru cei mici, cu piedică de siguranță. Leagăne, inele, un balansoar și un carusel. Pe niște stâlpi de susținere au montat o casă cu acoperiș albastru și cu poartă galbenă pe care au importat-o direct de la fabrica Fisher Price din Statele Unite pentru Altos de la Cascada, un fel de „căsuță din copac", cu gratii la ferestre, astfel încât copiii să se arate la ferestre, dar să nu cadă, iar de la ea se putea ajunge la tobogan pe o punte suspendată. Piața, mai curată ca niciodată, strălucea în albastru, roșu și galben. Din piața anterioară nu rămăseseră decât lanțurile leagănelor, groase, din acelea de care nu se mai produc pe nicăieri. Arhitecții n-au putut convinge pe nimeni că sfoara de plastic a noilor jocuri te lasă să te cațeri și să te legeni până la cer, la fel ca lanțurile.

11

Romina și Juani s-au cunoscut în piața cu terenul de joacă din La Cascada. Cu toate că merg la aceeași școală, nu se întâlniseră înainte. S-au cunoscut într-o după-amiază. Juani a sosit pe bicicletă, singur. Este unul dintre puținii băieți care vin în piață singuri. Toți ceilalți sunt însoțiți. De „fetele care au grijă de

ei". Menajerele familiilor. Juani nu mai are; a avut, dar acum nu mai are, mai vine doar o femeie la curățenie dimineața, dar dimineața el merge la școală. Copiii se leagănă prea repede. Unii se cațără și apoi se rotesc în neștire. Romina nu se uită la ei, ca să n-o năpădească amețeala. Desenează cu o ramură în nisip. Desenează o casă și un râu. Le șterge. Un băiat foarte înalt înfășoară lanțul leagănului de bara superioară ca să stea cât mai departe de pământ. Antonia l-a pus pe Pedro într-un leagăn de bebeluși și îi face vânt, stând de vorbă cu altă menajeră. Vorbesc aceeași limbă, dar sună diferit. Băiatul înalt se plictisește și pleacă. Juani se urcă în leagănul lăsat de el. Îl desfășoară. Se balansează singur. Două fetițe se ceartă pe alt leagăn. Una în *jeans* brodați o trage de păr pe alta în rochie roz. Cealaltă plânge. Nimeni nu se uită la ele, în afară de Romina. Plânge și mai tare. Țipă. Atunci vin fetele care au grijă de ele. „Ce rea ești", îi spune una celei care nu plânge. „Lasă-i leagănul prietenei tale, n-o face să plângă." Fetița nu vrea, nu dă drumul leagănului. Cea cu rochie roz plânge și mai tare. Juani se dă jos din leagănul lui și întinde lanțurile până la fetița care plânge. „Ține", îi spune. Romina privește, desenând în nisip. „Eu îl vreau pe celălalt", îi răspunde fetița. Juani îi oferă leagănul lui fetiței care nu plânge, propunându-i să-l schimbe cu cel pe care-l vrea cea care plânge. Cea care nu plânge nu acceptă. Juani se enervează și începe din nou să se legene sus, din ce în ce mai sus. „Am să-i spun mamei tale", o amenință fata care are grijă de ea pe cea care nu plânge și nu vrea să dea drumul leagănului. „Târfă", îi răspunde fetița și o ia la fugă. Fetița care plânge încetează cu plânsul și aleargă după cealaltă. Calcă pe desenul Rominei. Se urcă în toboganul galben, se trag, râd. Fetele care au grijă de ele se așază din nou pe bancă și reîncep să vorbească. Una se plânge că patroana ei n-o lasă să-și facă siesta și că de aceea i se umflă picioarele. Juani se leagănă din ce în ce mai sus. Romina se uită la el. Îngroapă desenul călcat trecând ramura peste el și îl privește din nou. De unde este ea, Juani pare să atingă cerul cu pantofii săi maro. Îi lipsește un șiret. Romina se ridică, se duce la celălalt hamac. Se leagănă. Încearcă să-l ajungă. Când crede că e gata să o facă, Juani se aruncă de la înălțime și cade în nisip. Leagănul gol se mișcă mai departe, dar acum fără greutate, șovăitor. Romina vrea să sară, dar

nu îndrăznește. „Haide, aruncă-te, că nu se întâmplă nimic", îi spune Juani de jos. Ea se duce și vine fără să se hotărască. „Haide, că eu te aștept." Romina se aruncă. Se lasă să cadă în aer și, pentru prima oară de când a venit din Corrientes, se simte ușoară. Cade în nisip și își luxează un picior. Juani o ajută să se ridice. „Te-ai lovit?", o întreabă. „Nu", îi răspunde ea și râde. „Cum te cheamă?", o întreabă el. „Ramona", scrie ea pe nisip.

12

Să stai lângă ieșirea din gaura 1 și să lași privirea să ți se piardă în verdele care pare să nu se sfârșească niciodată este un privilegiu pe care noi, locuitorii din Altos de la Cascada, nu îl apreciem întotdeauna cum se cuvine. Până când îl pierdem. Te obișnuiești cu ceea ce ai, mai ales când ce ai este minunat. Mulți dintre noi lăsăm să treacă luni de-a rândul fără să dăm o raită pe la vreuna dintre cele optsprezece găuri, ca și cum nu ne-ar păsa că sunt acolo, la câțiva metri de casele noastre și pe de-a-ntregul la dispoziția noastră. Nu este nevoie să fii jucător de golf ca să te bucuri de o asemenea frumusețe naturală. Naturală pentru că sunt copaci, iarbă și lagune. Dar nu naturală în sensul că peisajul ar fi fost acolo înaintea noastră. Înainte era mlaștină. Terenul de joc l-a desenat inginerul Pérez Echeverría, celebru din pricina sălii de sport pe care a creat-o pentru un club din zona de sud, la bordul unui elicopter, survolând pădurea pe care trebuia s-o taie. Astăzi este cu neputință să-ți închipui că aceste *fairways* au fost odinioară mlaștină. Sunt mai multe specii de copaci, aduși special din diferite pepiniere din țară. Arbuști puși de peisagiști, replantați in fiecare sezon și întreținuți în fiecare săptămână. Udare automată care se pornește în fiecare noapte. Fertilizanți, insecticide, îngrășăminte. Pârâul care străbate gaura 15 era înainte de sosirea noastră. Dar l-am purificat. Acum este de un verde spre turcoaz, datorită unui tratament aplicat apei și anumitor alge care mențin ecosistemul mai aerisit. Au murit peștii care erau acolo înainte de purificare. Pești fără nume, un fel de sparoși maro. Noi am adus bibani portocalii,

care s-au reprodus şi acum sunt stăpânii pârâului. Ei, nutriile şi raţele. Cu toate că nutriile şi raţele în ultimii ani sunt din ce în ce mai puţine. Unii spun că dispar pentru că lumea le omoară. Ca să le mănânce. Dar este foarte improbabil. Chiar dacă ar face-o, personalul de întreţinere, *caddies*, *parchişti* sau oricine ar îndrăzni, le-ar fi cu neputinţă să-şi scoată prada din club când ar trebui să treacă de barierele noastre. O dată au găsit un *caddie* aruncând o raţă moartă peste gardul de sârmă, unde îl aştepta o femeie. A spus că a ucis-o accidental lovind-o cu mingea când a aruncat-o la ieşirea din gaura 4. Dar nu l-a crezut nimeni. Femeii de dincolo de gard nu-i lipsea decât cratiţa. I-au făcut dosar, Comisia de Golf l-a elaborat împreună cu cei de la Mediul Înconjurător. Lagunele sunt de fapt singurele resturi adevărate ale mlaştinii. Dar nimeni nu poate să-şi dea seama. Nu trebuie să existe teren de golf fără lagună. Printr-un sistem de pompe am drenat în ele toată apa de ploaie acumulată în şanţurile din cartier ca să evităm inundaţiile; se pompează apa şi apoi pârâul o scoate singur în afara clubului. Câteodată s-a mai plâns Municipalitatea pentru că problema apei apare acum în cartierul Santa María de los Tigrecitos, dar au avut loc două şedinţe cu oamenii de la conducere şi ai noştri, iar problema s-a rezolvat. E ca şi cum s-ar da vina pe Córdoba pentru inundaţiile din Santa Fe. A trebuit construit ceva, dar a fost nevoie de puţini bani. Ultima investiţie importantă a fost în toalete ecologice, care au devenit indispensabile, îndată ce femeile au acaparat terenul. Un bărbat, silit de împrejurări, poate să urineze oriunde. După un copac, cu faţa la un tufiş. Până şi pe un teren de golf. O femeie nu.

Gazonul de pe terenul nostru este reînnoit în fiecare an. Nu o fac toate cluburile. Majoritatea seamănă iarbă din nou numai pe ieşirile din găuri. *Pencross* în *greens* şi pir gros în *fare ways*. Resemănatul, adunat cu costul maşinilor, al personalului, al sistemelor de irigare şi de drenaj etcetera fac ca întreţinerea terenului de golf să devină unul dintre rândurile cele mai umflate din bugetul nostru. Jucătorii de tenis protestează. Cei care practică un sport sau altul îşi poartă pică. Spun că clubul investeşte mult mai mulţi bani în golf decât în tenis şi că totul iese din acelaşi buget şi din aceleaşi buzunare. Dar a investi în terenul de

golf nu este doar o chestiune sportivă. Membrii clubului pot să se plimbe pe teren, să bea ceva pe terasa găurii 9 în fața unui peisaj de invidiat, să asculte muzică în timp ce contemplă un apus de soare deasupra găurii 15, să facă safari fotografic ca să surprindă pe peliculă diferite tipuri de păsări. Comisia Mediului Înconjurător a făcut o treabă foarte bună de popularizare, astfel că la fiecare gaură este o tăbliță de lemn cu imaginea fiecărei specii de păsări care poate fi văzută acolo și cu principalele sale caracteristici. Dar, dincolo de plăcerea pe care o poate oferi terenul fiecăruia dintre noi, este un important factor economic și lucrul acesta îl știm cu toții. Valoarea caselor noastre este legată direct, într-un procent nedeterminat, dar fără îndoială semnificativ, de apropierea sa de un bun *link* de golf. Aceeași casă, într-un cartier fără teren de golf, nu ar valora cât valorează.

Cu ani în urmă, golful era un sport exclusivist. În ale țări continuă să fie așa. În Argentîna nu. Este scump, dar paritatea a scurtat multe distanțe, iar scump și exclusivist nu mai înseamnă același lucru. La barul de golf sunt plăcuțe de lemn cu numele celor ce au câștigat turneele anuale ale clubului. Numele sculptate, pe măsură ce se scurg anii, își pierd prestigiul. În 1975 a câștigat un oarecare Menéndez Behety. În 1985, un oarecare Mc Allister. În 1995, un oarecare García. Și nu García Moreno. Nici García Lynch. Nici García Nieto. García și atât. Miercurea terenul se umple de japonezi. Joia se închiriază firmelor. Când sună coreeni, *starter*-ul are instrucțiuni să spună că nu mai este loc sau să mintă asupra valorii *green fee*-ului, taxa pe care trebuie s-o plătească cei ce nu sunt membri ca să poată juca. Se spune că pe nici un teren nu sunt bine veniți coreenii, nu numai pe al nostru. Jucătorii de golf se plâng pentru că țipă, se ceartă, își agită crosele și pariază sume monstruoase, ceea ce provoacă incidente violente. Dar, lăsând la o parte coreenii, pe la începutul anilor nouăzeci se vedea deja că golful nu avea să mai fie un sport de *gentlemen*. Sunt din ce în ce mai puțini cei ce au grijă să poarte tricou cu guler ca de cămașă și pantaloni cu pense. Sunt și membri care strigă. Membre care pretind să joace în maiou. Sunt membri care agită o crosă pentru că au dat o lovitură în plus în gaura care definea un turneu. Unii joacă prea lent și nu lasă pe altul să treacă, iar alții se tânguie în gura mare pentru

că cei care joacă lent nu-i lasă să treacă, ba chiar le lansează câte-o minge de intimidare. Unii nu prezintă carnetul cu mai multe lovituri decât cele aşteptate ca să poată menţine astfel un anumit *handicap* social. Acestei categorii de jucători nu-i pasă dacă joacă bine sau rău, vrea doar să poată spune că are un *handicap* de 10 sau mai puţin. Dimpotrivă, sunt alţii care nu prezintă carnete cu lovituri puţine pentru că încearcă să menţină un *handicap* mare, pentru ca apoi să obţină avantaje în vreun turneu. La urma urmelor, sunt din ce în ce mai mulţi membri care mint pe carnetele unde se notează loviturile. Sunt de toate felurile. Dar Mariano Lopera a fost culmea. La Cupa Clubului a făcut „gaură dintr-una" şi a negat ca să nu plătească rândul de şampanie pentru toţi. A lovit mingea la ieşirea din gaura 6 şi mingea, după ce a descris o orbită perfectă, a căzut pe *green*, a ricoşat de trei ori, s-a învârtit şi a intrat în gaura marcată de steag. O singură lovitură, reuşită. N-a mai fost nevoie de alte lovituri. Numai una. Pe orice teren de oriunde din lume, cine face o gaură dintr-una trebuie, din politeţe şi printr-o lege nescrisă, dar la care nimeni nu obiectează, să facă cinste cu un pahar tuturor celor ce se află pe teren în momentul acela. De obicei şampanie. Uneori whisky. Tuturor, pe fiecare rând, de la groapa 1 la 18. Mariano Lopera l-a întrebat pe *starter* câţi oameni erau în dimineaţa aceea şi a făcut un calcul rapid: 120 de jucători cu o medie de cinci *pesos* de fiecare, şase sute de *pesos*. „Nu dau atâţia bani nici mort" şi a plecat înainte să-i poată încasa cineva datoria. Asta nu se face. Sau nu se făcea. Nu e nimic, nu există sancţiune, dar nu e demn de un *gentleman*. De aceea există asigurarea de gaură dintr-una. O face orice firmă de asigurări. Celor mai mulţi dintre noi ni se oferă când facem asigurarea casei. Incendiu, furturi şi gaură dintr-una, pentru câţiva *centavos* în plus pe lună. Se asigură un caz special, care nu este nici incendiu, nici furt, nici pagube provocate altora. În realitate se asigură o bucurie, căci cine reuşeşte să trimită o minge în gaură la aproape 150 de yarzi dintr-o singură lovitură este cu adevărat norocos. Nu degeaba este în ţară un registru unde se poate înscrie oricine a avut şansa de a o face. Deşi majoritatea aleg să se înscrie în registrul din Statele Unite, ca să fie cunoscuţi la nivel internaţional. O formalitate simplă, o scrisoare, nişte formulare.

Este o mârşăvie să nu te asiguri şi să nu te bucuri cum se cuvine. Într-o viaţă este mică probabilitatea de a face o gaură dintr-una, dar cea de a înceta să fii un *gentleman*, nu.

13

Prima oară când m-au chemat la şcoală la Juani a fost un şoc. La Lakelands. Am deschis carnetul roşu şi sub nota de invitaţie la o manifestare pentru Ziua Drapelului şi înainte de însemnarea care să-mi aducă aminte să plătesc fondul clasei, lipiseră o citaţie oficială, pe foaie cu antet. Antetul şcolii Lakelands este un blazon înconjurat de patru cuvinte în engleză. Nu-mi aduc niciodată amînte exact ce cuvinte. „*In God we Trust*", zice Ronie că scrie acolo şi nu râde de gluma lui. Stimaţi părinţi, vă aşteptăm luni 15 iunie la ora nouă la Direcţia Şcolii ca să vorbim despre, puncte de suspensie completate de mână: Juan Ignacio Guevara. Juani. Niciodată nu mă mai chemaseră atât de oficial ca să vorbim despre fiul meu. M-am îngrijorat. Juani era în clasa a cincea. Semnau citaţia directoarea şi psihopedagoga.

Citaţia am primit-o într-o vineri. Nu am avut linişte până luni. Nu-mi trecea prin cap despre ce vor să-mi vorbească. L-am întrebat pe Juani. Habar n-avea. Nu se rătăcise în nici o recreaţie, nu se dusese la direcţiune şi nici nu semnase în cartea de disciplină. L-am urmărit prin toată casa. „Nu te-ai bătut cu nimeni?", „N-ai spus vreun cuvânt urât?" Am intrat în baie în timp ce făcea duş şi l-am întrebat din nou. „Ajunge, mamă." A izbucnit în plâns. Am sunat o prietenă, ca să văd dacă fusese chemată şi ea. Nu, nu o chemase nimeni. Am sunat alta. Nici pe ea. Apoi nu am mai sunat, nu voiam să afle toată lumea ceva despre care nici nu ştiam ce e. Au aflat, oricum, la turneul de tenis de la sfârşitul săptămânii. Mariana Andrade mi-a zis, în vreme ce schimbam terenul: „Aşadar, te-au chemat luni la şcoală?" Şi a adăugat: „Când îmi e lumea mai dragă, mă cheamă şi pe mine pentru fată", referindu-se la Romina, cu care Juani petrecea mult timp. „Cum ai aflat?" „Mi-a spus Leticia Liporacce, ne-am

întâlnit la supermarket." Şi când eu mă tot gândeam cine i-o fi spus Leticiei Liporacce, Mariana mi-a băgat un *ace* în colţul liniei de fund, o minge slabă, fleşcăită, netoată, aproape un balon, pe care nici măcar nu o văzusem trecând.

Luni la nouă fix eram acolo. Lakelands e la două poduri de Altos de la Cascada. La un moment dat ne făceam iluzii să-l mutăm la noi în cartier, ca în alte *countries* unde copiii pot să se ducă la şcoală pe bicicletă sau cu patinele. „Ar fi frumos să putem recupera atmosfera de cartier de când eram copii", a spus Teresa Scaglia la şedinţa părinţilor, când s-a prezentat proiectul. Dar s-au opus cu înverşunare, căci şcoala avea prea multe familii din alte cartiere închise şi, chiar dacă nici unul nu aducea atâţia elevi la Lakelands ca noi, copiii din celelalte cartiere, adunaţi laolaltă, erau numeroşi, iar şcoala nu-şi permitea luxul de a-i pierde. În clădirea principală sunt clasele mici şi administraţia. Într-o parte sunt clasele mari şi în spate, grădiniţa. Şcoala este virtual mixtă. Virtual, căci, chiar dacă primesc băieţi şi fete, cele două sexe nu împart nici sălile de clasă, nici curtea. Sunt compartimente pentru fete şi compartimente pentru băieţi. Numai la grădiniţă stau împreună. Curtea are un sector delimitat de o linie dublă galbenă, ca acelea de pe şosea, care indică „depăşirea interzisă", dincolo de care nu pot trece băieţii într-o parte şi fetele în alta. Juani obişnuia să se aşeze pe o margine a liniei, iar Romina, pe cealaltă şi vorbeau prin semnele utilizate de surdomuţi. O învăţătoare a interpretat greşit un gest de-ale lui Juani şi i-au interzis schimbul de semne cu prietena lui sub ameninţarea cu suspendarea. Dar nici măcar atunci nu m-au chemat, a fost o comunicare pe caiet, scrisă in engleză, astfel că a trebuit să-i cer Doritei Llambías să mi-o traducă. Când m-am dus prima oară să-l înscriu pe Juani, am întrebat-o pe directoare dacă separarea se produce ca urmare a vreunei teorii pedagogice legate de psihologia evolutivă şi de procesul de învăţare al celor două sexe. „Ceva de genul acesta", mi-a spus, „în '89 a trebuit să acceptăm băieţi, pentru că, dacă nu o făceam, familiilor cu mulţi copii le era greu cu transportul, să se ducă şi să vină, pe deasupra acţiunile patriotice se suprapuneau şi pierdeau reducerea acordată celor ce mai au fraţi care învaţă la şcoala noastră; i-am primit şi gata, dar ne-am dat seama numaidecât că a fost o

greşeală, nu aveam experienţă, fetele începeau să se aşeze cu picioarele depărtate, arătau ceea ce nu trebuiau să arate, spuneau cuvinte urâte şi făceau toate lucrurile tipice pentru băieţi. După două luni de la începutul şcolii i-am despărţit deja şi am trasat linia dublă. Ne place să ne lăudăm că avem o extraordinară capacitate de a reacţiona pentru a rezolva lucrurile acestea".

Cele trei clădiri sunt de cărămidă netencuită, cu ferestre mari. Măsurile de securitate se văd la fiecare detaliu: totul la parter pentru a evita scări şi ferestre la înălţime, clanţe rotunde, geamuri securizate, aer condiţionat şi încălzire centrală. Are trei terenuri de rugby şi două de hockey, gimnastică, un chioşc, sală de festivităţi circulară cu amfiteatru, o sală de video, laboratoare, sală de artă şi de muzică. Biblioteca a rămas mică, şcoala în creştere a muşcat bucăţi întregi din ea, ca să construiască săli noi de clasă, dar există un proiect prin care va fi mărită pe cât posibil. Am aşteptat aşezată la recepţie. Scaunele de pin american imi par tari. Secretara mi-a dat o cafea şi mi-a cerut iertare pentru întârziere. Ronie n-a vrut să mă însoţească. „Trebuie să fie o prostie, Virginia, nu mă face să-mi anulez treburile ca să merg să stau de vorbă cu o psihopedagogă." Treburile lui erau vreun proiect sau vreo afacere de milioane care nu se concretiza niciodată, în vreme ce eu anulam două întâlniri ale agenţiei imobiliare ce mi-ar fi putut aduce un comision suficient ca să plătim facturile pe toată luna. Mi-am terminat cafeaua, m-am uitat la ceas. Abia era nouă şi cinci când s-a deschis uşa de la direcţiune. Femeile mi-au zâmbit şi m-au invitat să intru, dar, în ciuda zâmbetelor, nu aveau aerul de a fi relaxate, dimpotrivă. Au spus două sau trei lucruri de formă şi apoi au trecut la subiect. După aceea aveau o şedinţă cu profesorii şi nu voiau să întârzie. Mă priveau într-un fel care m-a făcut să simt, înainte ca ele să-mi spună ceva, că mă compătimeau. „Este o problemă delicată, Virginia", a zis directoarea, „prefer să-ţi explice Silvia, ea are să-ţi povestească mai bine decât mine". Şi psihopedagoga mi-a explicat. „Juani inventează poveşti foarte ciudate. Suntem îngrijorate." Nu am înţeles. „Poveşti... cu conotaţie sexuală, ca să le numesc cumva", a încercat directoarea să mă lămurească. Am rămas descumpănită. „Pesemne că influenţa vreunui tip de excitare nepotrivită vârstei lui", m-a lămurit din nou psihopedagoga.

„Aţi putea să fiţi mai explicite?“ Au fost. Au deschis caietul lui Juani şi mi-au cerut să citesc singură. Era o compunere. Învăţătoarea îl pusese să scrie pe tema „Vecinii mei“. Şi Juani scrisese despre familia Fernández Luengo. „Grădina lor ţine până în marginea terenului de tenis. Cei cu Path Finder-ul negru şi Alfa Romeo albastru“, îi numea în compunerea lui plină de greşeli de ortografie. Spunea că ştie că au doi copii care se duceau la aceeaşi şcoală cu el, deşi nu-şi amintea numele lor. Şi un câine al cărui nume îl ştia: Kaiser. „Aşa îi strigă, Kaiser, ieşi de-acolo!, Kaiser, lasă aia sau îţi fac (*beep*) sac de box!“ m-am bucurat că pusese *beep* şi nu fund, dar bucuria mi-a ţinut puţin. Pe Mónica, nevasta lui Fernández Luengo, nu o pomenea. Se concentra asupra lui. Asupra lui Fernández Luengo tatăl. „Eu cel mai bine îl ştiu pe tată, căci pe el îl văd cel mai mult. Mă ridic şi îl privesc pe fereastra mea, care este în faţa biroului lui“, spunea. Relata în compunere că îl vede mereu lucrând până târziu la calculator, că e mereu aprins, zi şi noapte. Şi continua: „Uneori Fernández Luengo îşi dă jos hainele şi se aşază iar la calculator, fără nimic pe el. Îşi lasă hainele aruncate pe jos, mototolite“. Se plângea că în casa aceea se putea, în vreme ce pe el îl obligam să şi le pună în coşul de haine murdare din baie. Şi punea cireaşa pe tort în ultimul paragraf: „Când nu pune mâna pe *mouse*, şi le ţine în jos şi le bagă între picioare. Eu îl văd din spate sau dintr-o parte. Se atinge şi se atinge. Se mişcă aidoma unui hamac şi la sfârşit rămâne liniştit. Într-o seară, în timp ce făcea asta, a intrat Kaiser, a început să-l latre şi vecinul meu a dat cu pantoful în el. Iarăşi, alt pantof, s-a aruncat asupra lui, asupra lui Kaiser şi nu-l slăbea. Sfârşit“. Dedesubt era o ilustraţie, un domn gras şi gol călărind un câine.

Am simţit că mă schimb la faţă. Femeile mă priveau. Nu ştiam ce să spun. „Juani se uită mult la televizor singur?“ Da, întotdeauna s-a uitat la televizor singur, de mic. „Este posibil să se fi uitat la vreun canal interzis minorilor, fără ca dumneavoastră să ştiţi?“ „Nu suntem abonaţi.“ „Obişnuieşte să mintă cu astfel de lucruri sau este prima oară?“ „Nu ştiu.“ „Verificaţi *history list*-ul calculatorului?“ „Ce este *history list*-ul?“ Nici ele nu ştiau prea bine, dar profesoara de informatică le ceruse să mă întrebe. „Se poate să fi avut acces la pagini pornografice?“ „Nu

ştiu, nu avem calculator acasă, eu îl am pe cel al agenţiei imobiliare." „Şi acasă la vreun prieten?" „Bea multă Coca-Cola înainte de a se duce la culcare?" „Vreo situaţie familială care l-ar putea influenţa?" Mă năpădise ameţeala. Îmi scăzuse tensiunea, eram descumpănită, nu ştiam ce să fac, ceva din toate acestea sau toate acestea împreună îmi începoşau privirea şi mă făceau să-mi pierd echilibrul. „Un pahar cu apă?" „Nu, mulţumesc." Mă sfătuiau să consult un psiholog. Mai degrabă decât un sfat, a fost aproape un ordin. „Întrucât problema este foarte delicată, trebuie să luăm măsuri cât mai curând cu putinţă. Timpul este fundamental în astfel de cazuri, trebuie să rezolvăm cât mai repede posibil, înainte să vină cineva să se plângă." „Cine să se plângă? Fernández Luengo?" „Nu, Fernández Luengo n-are să afle. Cum să-i spunem una ca asta. Nici lui, nici altcuiva. Dar unii dintre colegii lui Juani au văzut desenul. Şi nu putem fi sigure că ei nu vor vorbi. Părinţilor le este teamă de lucrurile acestea, simt că ceva le ameninţă copiii şi trebuie să le dăm certitudinea că pe cei mici nu-i paşte nici o primejdie." Cei mici a spus? „Şi ce primejdie poate să-i pască?" „Deocamdată noi credem că nici una pe care să nu o putem controla, dacă Juani nu ar mai aparţine acestei şcoli." Enunţarea acestei posibilităţi a fost ca o palmă peste obraz. „Anunţă-ne când vei avea raportul de la psihologă. Mai ai vreo îndoială?" Am mulţumit şi am plecat. „Fii cu ochii pe el", m-a sfătuit psihopedagoga înainte de a pleca. Şi mi-a venit în minte imaginea lui Fernández Luengo mâzgălit deasupra câinelui.

În ziua aceea nu m-am dus la lucru. Câteodată mă simţeam vinovată, alteori ruşinată. Uneori mă cuprindea furia. Scoteam hârtia pe care Juani făcuse ce făcuse şi nu-mi venea să cred. Am făcut rost de numele unei psihologe, dar nu am sunat-o. Nu ştiam cum să-i spun. Nici măcar lui Ronie. Formam numărul şi închideam. Din când în când nu-mi aduceam aminte dacă trebuie să consult o psihopedagogă sau o psihologă. Am mâncat singură cu Juanî, Ronie se întorcea târziu. Nici cu el nu am putut vorbi despre cele întâmplate. Îl priveam şi mă întrebam unde greşisem eu. Sau Ronie. Sau amândoi. Făcusem multe greşeli, nu încăpea îndoială. Juani s-a dus să se culce. „Fii cu ochii pe el." Şi adevărul era că în ultima vreme nu eram deloc cu ochii pe

Juani, lucram toată ziua, până târziu, arătând case, lăudând terenuri, obținând ipoteci și băiatul creștea „în voia sorții", cum ar zice mama. Este adevărat că „în voia sorții" în locuri ca Altos de la Cascada diferă substanțial de „în voia sorții" din alte părți. Aici poți să-ți lași copiii singuri fără să te îngrijorezi din pricina pericolelor care le neliniștesc pe mamele de dincolo de bariere. Nu este cu putință să fie cineva sechestrat în cartier; nici să intre hoții în casă ca să fure; un băiat de vârsta lui Juani poate să se ducă și să vină la *club house* la orice oră pe bicicletă, singur; dacă rămân la casa tineretului, este întotdeauna un profesor acolo să aibă grijă de ei și paznicii făcându-și rondul; sunt obișnuiți să intre la orice vecin, chiar dacă abia îl cunosc, sau să urce în orice mașină. Este un mediu de încredere totală. Fraza „Nu vorbi cu străinii" n-are sens aici. Dacă cineva locuiește în Altos de la Cascada, nu e un străin sau curând nu va fi. Iar dacă a venit în vizită, a fost controlat la bariera de acces și aceasta dă o oarecare siguranță. Sau iluzia de siguranță. Pe măsură ce înainta ultimul deceniu al secolului, noi ne protejam cu și mai multă înverșunare dincolo de gratii. Din ce în ce mai multe cerințe pentru a autoriza pe cineva să între, din ce în ce mai mult personal de securitate la poartă, arme din ce în ce mai mari arătate celor care doreau să le vadă. De vreo două săptămâni se cerea, confidențial, cazierele oricărui grădinar, zidar, zugrav și ale celorlalți muncitori care intrau în mod regulat în *country*, de când se descoperise că un electrician angajat pentru întreținere ispășise o condamnare pentru viol cu zece ani în urmă, iar noi nu știam nimic. Aveau de gând să înlocuiască până și gardul de sârmă din jur cu un zid solid înalt de trei metri. Mai întâi se evaluase posibilitatea unui gard dublu, unul de sârmă ghimpată la exterior și altul mai cochet la interior, dar majoritatea locatarilor au considerat că nu este de ajuns. Un zid, pentru ca nimeni să nu poată trece și nici să ne vadă, să nu ne vadă casele, mașinile, asta voiam cu toții. Nici noi să nu vedem afară. Însă zidul nu era încă aprobat, din motive estetice. De mai bine de cinci luni nu cădeau de acord dacă să-l facă de cărămidă sau din blocuri de beton armat.

În schimb, era adevărat că Juani se uita mult la televizor singur și bea litri întregi de Coca-Cola.

Când a sosit Ronie, i-am povestit. Am început cu începutul. Nu m-a lăsat să termîn, nu am ajuns să-i povestesc nici de îndoielile directoarei, nici de consultarea unui psiholog, nici de cafeina din Cola, nici de câine. Cu atât mai puțin de câine. „Să nu-mi spui că Fernández Luengo și-o ia la labă în fața calculatorului!", a râs și a început să mănânce.

14

Carmen Insúa a notat pe formular numele participanților și a încasat cei zece *pesos*, taxa de înscriere. A făcut un efort și le-a zâmbit următoarelor. Nu voia să fie acolo. Nu mai suporta să stea pe scaun, aproape imobilă. Corpul îi cerea să se plimbe dintr-un colț în altul, să fumeze o țigară, să bea cafea. Se gândise să inventeze o scuză și să nu vină. Dar nu putea. Nimeni nu lipsea de la turneul anual de *buraco* din Altos de la Cascada. Era în beneficiul cantinei pe care o patrona cartierul. Și cu atât mai puțin ea, care nu numai că era una dintre organizatoare, dar și una dintre fondatoarele „Doamnelor din Los Altos".

A găsit un moment liber între înscrierea a două perechi și a format numărul de celular al lui Alfredo. Era închis. Picioarele i se foiau neliniștite sub măsuța care ținea loc de birou. A mișcat-o fără să vrea și Teresa Scaglia a trebuit să țină formularele și pixurile ca să nu cadă pe jos. „Te rog să nu mă pui să joc cu Rita Mansilla", a cerut o participantă. „Ne-am bălăcărit urât de tot la ultimul turneu de tenis."

Abia dacă auzea ce i se spune. Măcar dacă ar juca și ea *buraco*, mintea i-ar fi ocupată cu altceva. Îi plăcea să joace. *Buraco* și rummy. Cu toate că în ziua aceea nu putuse să facă nici o combinație de cărți cu același număr, de diferite culori. Carmen adora să obțină combinații cu numere consecutive de aceeași culoare. Dacă se putea, roșii. Nu-și dorea atât de mult să câștige, cât să obțină combinații cu numere consecutive, cât mai lungi. Dar de data aceasta ea nu juca. A format din nou numărul lui Alfredo. Era tot închis. A cerut o țigară. Nu mai fuma de câțiva ani buni, dar acum avea nevoie de o țigară, de parcă nu

s-ar fi lăsat niciodată. S-a gândit la un pahar cu vin, dar nu era locul potrivit. Aşteptând ca vreo pereche să-şi termine partida, a scos din poşetă extrasul de cont al lui Alfredo şi l-a citit din nou, nădăjduind să se fi înşelat. Hotel Sheraton, trei sute de dolari, 15 august. A simţit acelaşi gol în stomac ca în dimineaţa aceea, când îl descoperise. Pe noptiera lui Alfredo, la îndemâna oricui. După aceea îl citise o dată, de zece, de douăzeci, de o mie de ori. Şi de fiecare dată scria acelaşi lucru. Hotel Sheraton, trei sute de dolari, 15 august. Exact când ea călătorise la Córdoba, la un turneu de *buraco* în beneficiul nu-şi amîntea cui sau cărei instituţii. Îl sunase în seara aceea şi nu răspunsese nimeni. Copiii erau în Pinamar cu părinţii unor colegi de la şcoală şi menajera de atunci plecase din serviciul ei pe neaşteptate. Alfredo spusese că se culcase foarte devreme pentru că îl durea capul îngrozitor. Firește că nu spusese nici unde, nici cu cine. Ea îl crezuse. La sfârşit de săptămână se juca cel mai important turneu de golf al clubului şi Alfredo nu l-ar fi pierdut nici pentru femeia cea mai seducătoare din lume. Sau poate că da. „Notăm o mie cinci sute şaptezeci de puncte. Acum împotriva cui trebuie?" Carmen s-a uitat pe tabel. Nu găsea rubrica. Numele perechilor i se învârteau în cap. A notat. „Joci cu perechea numărul nouă, când termină de jucat la masa zece", a spus, nu prea sigură. Teresa o observa, i-a luat tabelul unde consemnase punctajul. A tăiat unde scrisese Carmen trei sute. „O mie cinci sute şaptezeci, ai spus?", le-a întrebat pe jucătoare înainte să plece. Carmen s-a ridicat în picioare. Teresa a privit-o şi ea nu a ştiut ce face acolo, in picioare. „Mă duc afară, să fumez o ţigară", a spus şi a ieşit cu celularul şi extrasul de cont.

De pe terasa care dă spre gaura 9 a sunat la hotel. S-a dat drept secretara domnului Alfredo Insúa. „Domnul Insúa spune că suma de trei sute de dolari cu care i-aţi debitat contul nu este corectă şi ar dori o detaliere a cheltuielilor", a minţit. I-au spus că îi vor trimite o copie a facturii prin fax. Carmen a dat telefonul de acasă, a închis şi s-a aşezat din nou lângă Teresa. „Toate bune?", a întrebat-o prietena ei. „Da, toate excelente", a răspuns ea.

O femeie care juca la masa de lângă fereastra care dă în grădina de iarnă s-a plâns că adversarele îşi fac semne. Celelalte s-au supărat. S-au certat. Restul se uitau, dar nimeni nu a intervenit.

Carmen a sunat din nou la numărul de celular al lui Alfredo. Una dintre femei s-a ridicat şi a plecat. Celularul a sunat de data aceasta. Colega femeii îmbufnate a încercat s-o oprească. Alfredo a spus „bună", Carmen nu a ştiut ce să spună şi a închis. În cele din urmă au plecat amândouă, îmbufnata şi tovarăşa ei. Alfredo avea să ştie că ea îl sunase. Participantele părăsite au venit la masă. Carmen era singură, Teresa trecuse pe partea cu serviciul de ceai, să se ocupe de înmânarea premiilor. „Nu-mi vine să cred ce neruşinate sunt femeile astea, tu le-ai văzut? Consemnează că am câştigat prin *walk over*. La asta este *walk over* ca la tenis, nu?" a sunat telefonul lui Carmen şi ea şi l-a dus numaidecât la ureche, fără să-i răspundă femeii. Era Alfredo. „Da, s-a întrerupt, se vede că aici nu e semnal bun." Alfredo i-a spus că vine târziu, să nu stea să-l aştepte. Carmen a tăiat pe tabel perechea care plecase. „Da, bine, şi eu mai am treabă aici, iar după aceea trebuie să organizăm strângerea... Da, ne-a mers excelent..."

Perechea câştigătoare a primit două coliere de argint şi zirconiu donate de magazinul de bijuterii Toledo. Celelalte au aplaudat. Teresa şi Carmen le-au ajutat să şi le pună la gât. Femeile au pozat pentru o fotografie, o dată singure şi o dată cu ele. Ceaiul i-a părut interminabil. Carmen a sunat acasă şi a vorbit cu menajera; lucra de câteva luni la ea, dar după ce Alfredo făcuse să fie dată afară Gabina, menajera ei de o viaţă întreagă, nu mai găsise alta în care să aibă încredere şi, din felurite motive, nici una nu rămânea prea mult. „Nu te-au sunat ca să-ţi ceară ton de fax?... *Okey*.. dacă te sună şi îţi cer ton, stai lângă telefon şi, când iese hârtia, o desprinzi din fax, o împăturești şi o pui in sertarul de la noptiera mea. Ai înţeles? Să vedem, repetă, te rog..." Menajera a repetat. Carmen nu a putut să audă o parte, pentru că a venit o participantă să-i ceară restul pe care i-l datora. A închis. A căutat restul. Îi lipseau doi *pesos*. „Lasă, dă-i pentru cantină."

Într-o clipă, sala a rămas goală şi cu miros de ţigară. Două femei de serviciu măturau şi aranjau mesele. Teresa şi Carmen numărau banii. A sunat mobilul lui Carmen. Era menajera, sosise faxul, stătuse lângă el până ieşise hârtia, nu... copiii nu erau, o luase din fax, o împăturise şi pusese în sertarul noptierei. Carmen s-a grăbit să pună banii strânşi în cutiuţa de metal şi s-o închidă

cu cheia. Era mai mult decât se aşteptaseră. Ceva mai mult decât cheltuise bărbatul ei în noaptea aceea. „Când vezi că există atâția oameni generoşi, asta îți ridică moralul, nu?", a zis Teresa. „Da", a răspuns ea, „sunt mulți oameni generoşi".

Au stins luminile şi au ieşit. Era gata să urce în maşină şi a şovăit. S-a dus la Teresa. „Mergi să mâncăm ceva? Astăzi Alfredo vine târziu."

15

'98 a fost anul sinuciderilor suspecte. A celui ce plătise mită în afacerea necurată de la Banca Nación[1], a căpitanului de vapor[2] care fusese intermediar în vânzarea armelor în Ecuador şi a omului de afaceri de la poşta privată[3] surprins pe peliculă de fotograful ucis. Dar nici una dintre faptele acestea n-a avut influenţă asupra vieţilor noastre şi nici asupra cartierului Los Altos, doar că a impresionat pe cine citea ziarul dimineaţa sau se uita la ştiri.

Noi vorbeam mai departe de ale noastre. De Ronie Guevara, de exemplu. Pe vremea aceea noi toţi ne dăduserăm seama, dar Virginiei i-a trebuit mai mult timp, ca soţului înşelat care află întotdeauna ultimul: Ronie nu avea să mai aducă economiei familiale decât câteva iluzii încărcate de cheltuieli. Sprijinul familiei

1. Marcelo Cattáneo a fost găsit spânzurat, după ce două persoane din conducerea Băncii Nación, acuzate la rândul lor, au declarat că plătise comisioane ilegale unor funcţionari din guvern din partea firmei multinaţionale IBM. Afirmase că primeşte ameninţări şi era considerat omul gata să vorbească despre cele întâmplate.

2. Horacio Estrada se numea acest militar în rezervă, care a murit în împrejurări neelucidate. Controla încărcăturile de arme care plecau din oraşul Ezeiza. A fost găsit în apartamentul său, cu un glonţ în cap, înainte de a fi acuzat în scandalul traficului de arme.

3. Alfredo Yabrán a fost un om de afaceri acuzat că firmele sale erau utilizate pentru ascunderea traficului de droguri şi de arme sau pentru spălare de bani. Înainte de moartea sa, fusese acuzat, de asemenea, de uciderea fotografului José Luis Cabezas, primul care reuşise să-l fotografieze (Yabrán nu apărea niciodată în presă, evita să fie văzut în public, dădea declaraţii doar prin intermediari).

era ea, iar menţinerea agenţiei imobiliare în clandestinitate nu-i pricinuia decât daune. Unii îi confundau activitatea cu „favorurile" şi nu o dată s-au arătat uimiţi şi chiar jigniţi când ea încerca să-şi încaseze comisionul. „Dacă eu îl cunosc şi pe proprietarul casei, de ce trebuie să-ţi plătesc un comision?" Altul, în loc să-i plătească, a venit cu o poşetă de la fabrica lui, care nu era de-ajuns nici măcar ca să acopere cheltuielile Virginiei, „iar pe deasupra, urâtă", cum a spus Teresa Scaglia. „În ziua in care trebuie să pună bancnotele pe masă, «prietenul» intră direct în altă categorie, căreia nu-i găsesc încă numele potrivit", a scris după aceea în carnetul roşu. Preţul terenurilor creştea cu euforia bunăstării anilor '90, iar Virginia nu voia să piardă euforia. Nimeni nu voia s-o piardă. Făceam speculaţii despre creşterea zilnică a preţului caselor noastre, întrebându-ne unde va ajunge. Când înmulţeam suprafaţa imobilelor cu valoarea metrilor pătraţi, simţeam o plăcere pe care puţine alte lucruri ne-o produceau. Plăcerea provocată de un algoritm. Dar n-aveam de gând să ne vindem casele nimănui. Calculul, simpla înmulţire, producea efectul.

Venise timpul ca Virginia să deschidă în mod serios o agenţie imobiliară. Regulamentul din Altos de la Cascada nu permite locatarilor să desfăşoare activităţi comerciale în cartier şi, chiar dacă mulţi o fac, am convenit tacit că nu în mod vădit. În locurile acestea, invidia sfârşeşte în denunţ, iar denunţul, în amendă. A-şi pune pe casă un afiş pe care să scrie „Mavi Guevara, Agenţie imobiliară" ar fi încălcat neîndoielnic normele. Dar etapa clandestinităţii nu o mai mulţumea. Trebuia să pună afişul în afara gardului din jur, destul de aproape ca să fie văzut de cei ce veneau să-şi caute locul în Altos de la Cascada, şi aceasta avea să contribuie la prosperarea afacerii.

Ronie a fost de acord şi pe atunci putea fi auzit vorbind cu entuziasm în cercul de prieteni despre viitorul afacerii imobiliare în zonă şi despre perspectivele de progres ale soţiei lui. Dar implicarea lui se limita la aceasta, nu a însoţit-o în căutarea spaţiului comercial care s-o ajute să „facă trecerea". Ea s-a urcat în maşină şi a străbătut grupurile de case din apropiere de Los Altos, ca să găsească ceva cât mai apropiat de un spaţiu comercial. Venim şi plecăm cu toţii pe străzile acelea, uneori

de mai multe ori pe zi, dar nu le privim cu adevărat până ce nu avem nevoie să scoatem ceva din ele. Virginia le-a observat pe îndelete pentru prima oară. Periferia cartierului Altos de la Cascada, grupurile de case cele mai apropiate, nu au nimic de cartier comercial. Terenuri lăsate în paragină. Unele cu iarba crescută pe ele. Altele cu construcții neîntrerupte cât e peretele de înalt și din cele care, cu timpul și cu delăsarea, lumea a luat ce mai era folositor. Trei gospodării, înșirate una lângă alta de-a lungul drumului, părăsite din pricina furturilor și a cheltuielilor de întreținere care depășeau expectativele de beneficii. În diagonală la intrarea în La Cascada, o casă discretă, a unor tineri căsătoriți care nu aveau buget ca să locuiască dincolo de bariere, construită pesemne nădăjduind o creștere în jurul cartierului Altos de la Cascada, care până atunci nu avusese loc, și la umbra unui canton de securitate care, deși cu spatele la ei, îi liniștea.

Puțin mai departe, pe drumul care dă în șosea, începe Santa Maria de los Tigrecitos, un cartier de case simple de calitate diferită, aproape toate locuințe ridicate de proprietari, de rude sau prieteni. Cine locuiește acolo depinde de locul de muncă oferit de noi, în Altos de la Cascada. „Zonă satelit" este numită în rapoartele Comisiei de Securitate, unde suntem sfătuiți să o sprijinim, dat fiind că ofertele de lucru fluctuează în funcție de ritmul de dezvoltare din cartierul nostru, conform raportului asupra propriei noastre siguranțe.

Casele din Santa María de los Tigrecitos cresc la fel de diferite ca arbuștii din Altos de la Cascada, dar nu din vreo misterioasă intenție estetică, așa cum se întâmplă în grădinile noastre. În Los Tigrecitos fac ce pot, le ridică fără nici o legătură una cu alta, iar în unele cazuri nici măcar nu este legătură între aspectele uneia sau alteia. Caselor li se observă etapele, fereastra care s-a deschis după ce s-a construit o cameră și nu respectă peretele despărțitor, etajul al doilea care s-a ridicat pe o placă ce părea definitivă, baia care s-a putut face în cele din urmă, dar fără aerisirea adecvată. Gratiile pot fi vopsite în violet, iar peretele învecinat, in roșu sau albastru-aprins. Și alături altă casă de cărămidă netencuită. Casele cele mai importante au o intrare pentru

maşini, iar cele mai puţin importante, pământ pe jos în toate odăile, în aşteptarea slujbei care să plătească cimentul.

O piaţă mică, o măcelărie, o brutărie, barul cu biliard şi alte jocuri. Santa María de los Tigrecitos n-are mai mult de şase grupuri de case construite înainte de a ajunge pe şosea, pe o stradă asfaltată pe care o plătim noi cu o cotă extraordinară în bugetul de cheltuieli, case care devin din ce în ce mai rare şi mai sărăcăcioase pe măsură ce se îndepărtează de asfalt într-o parte sau în alta, pe drumuri laterale de pământ, care se inundă când se revarsă pârâul captat până la ieşirea din La Cascada.

Pe strada principală, cea care dă în şosea, sunt trotuare. În dreptul unor case da, în dreptul altora nu, căci nu le-a plătit Municipalitatea, ci fiecare locuitor, unele sparte, altele reparate cu dale de altă culoare. În faţa măcelăriei, lângă tabla neagră anunţând ofertele de carne de vită pe care noi, cei din Altos de la Cascada, nu o consumăm, oamenii se adună să bea *mate* aşezaţi pe bănci de lemn. La celălalt grup de case, alţii, aşezaţi la rândul lor, aşteaptă ceva. Sau nimic. Şi în faţă încă câţiva. Se uită cum trec maşinile. Unii ştiu exact cine vine, după model şi după număr. „Dumneavoastră sunteţi cel cu maşina albastră, BM 367, nu?", îi spusese odată ucenicul tâmplarului lui Ernesto Andrade, care a vorbit despre această problemă în Consiliul de Administraţie, ca să s-o analizeze Comisia de Securitate din Altos de la Cascada.

În mijlocul cartierului, funcţionând ca un centru civic, terenul de fotbal, şcoala, o capelă care depinde de aceeaşi parohie ca a noastră, dîn Altos de la Cascada, şi unde ţine slujba acelaşi preot. Puţin mai încolo, centrul sanitar, cu dispensar de vaccinuri şi gardă pediatrică. Şi, pe lângă toate, răsfirate, ca ciupercile după ploaie, din nou case. Case şi case. Multe case pentru o suprafaţă atât de mică. Sunt case de familii numeroase, în care cel puţin un membru străbate în fiecare zi cele zece mahalale până la bariere ca să-şi facă treaba de grădinar, *caddie*, menajeră, zidar, zugrav, bucătăreasă.

La răspântia de după dispensar era un spaţiu comercial, care a fost cândva video club, cu un bilet grosolan, anunţând că „Se închiriază" pe vechiul afiş al unui film cu Stallone, căruia o mână nevăzută îi desenase mustaţă cu cerneală albastră.

Ținând cont de caracteristicile suprafeței și de starea locului, Virginia putea să-și instaleze agenția imobiliară acolo. Se spune că s-a gândit serios la asta, aproape că a fost gata să plătească arvuna. Dar Teresa Scaglia a făcut-o să se răzgândească. „Tu crezi că cineva cu mașină ca ale noastre are să se oprească aici și are să coboare?" Oricare dintre noi ar fi sfătuit-o la fel. Poate că nu i-ar fi spus-o atât de direct, poate că ar fi folosit eufemisme, i-ar fi spus-o mai în șoaptă, fără nepăsarea cu care spune lucrurilor pe nume Teresa Scaglia. Dar era limpede că locul acela n-avea să-i aducă nimic bun. Cei din Los Altos rareori zăbovim în Santa María de los Tigrecitos. Trecem cât de repede ne lasă indicatoarele de limitare a vitezei. Nu ne facem cumpărăturile acolo, magazinele sunt bune doar pentru cei din împrejurimi. Uliţele de pământ, lipsa spațiilor de parcare, dar mai ales distanța care îi desparte de cantonul de la intrarea în Altos de la Cascada ne fac să stăm departe. Se povestește că în Los Tigrecitos sunt furturi în fiecare zi. Unii zic că se fură între ei, ei zic că hoții vin din alte cartiere. E greu de știut adevărul.

În cele din urmă, problema s-a rezolvat cu puțin noroc. Soțul femeii care locuia în căsuța situată în diagonală față de intrare, cu spatele la canton, a părăsit-o. Femeia, cu trei copii mici, a preferat să se mute cu maică-sa, iar Virginia a putut să închirieze casa aproape pe nimic, numai cu condiția plății cheltuielilor de întreținere, făgăduind că îndată ce se ivește un cumpărător o eliberează. Un cumpărător pe care are să i-l caute chiar ea, când va găsi alt sediu pentru agenția ei. Casa era bună de locuit, cu o bucătărie cum se cuvine, două camere pe care le-ar fi desființat deocamdată și camera de zi, sau sufragerie, unde și-a încropit biroul. O masă de scris, trei scaune, un fotoliu și o măsuță scundă pe care Teresa Scaglia n-o mai folosea și i-a dăruit-o ei, un dulap de haine cu sertare pe care l-a prefăcut în fișier. Cu un covor care nu-i mai trebuia și cu două vaze rustice i-a dat un „aspect La Cascada". Înainte de a se stabili, a schimbat becurile arse, a pus să se zugrăvească biroul în alb și a înlocuit aragazul cu un calorifer electric. Singurul lucru pe care nu a izbutit să-l pună la punct înainte de inaugurare a fost ușa de la intrare, o ușă grea de lemn, umflată de umezeală, pe care nu reușea s-o închidă decât prin lovituri.

16

Într-o bună zi, când nimeni nu mai credea că este cu putință, a apărut rivalul demn de Tano Scaglia. Gustavo Masotta. Și-a oprit mașina în fața sediului meu inaugurat de curând, situat pe diagonală față de intrarea în La Cascada, la ora închiderii, tocmai când mă chinuiam să închid ușa principală, cea umflată de umezeală, izbind-o. Un procedeu pe care-l repetam în fiecare după-amiază, o lovitură zdravănă în încuietoare și un picior la bază, aproape simultan, și apoi întorceam cheia, care atunci se rotea ușor, de parcă problema n-ar fi existat niciodată. O făceam automat, ca pe un ritual, iar de atâta rutină nici nu-mi mai păsa că tâmplarul nu mai apărea ca să rindeluiască lemnul de prisos. Până la urmă a început să-mi placă. Exact ca atunci când bagi de seamă că ai un defect și te fascinează să-l ascunzi celorlalți, să-i amăgești. Până în după-amiaza aceea amăgirea funcționase și avusesem multă grijă să nu dau cu piciorul în ușă în fața vreunui client. De aceea m-am indispus zărindu-l pe Gustavo Masotta. L-am văzut când a venit să mă ajute să adun lucrurile pe care le depozitasem pe jos, ca să mă pot ocupa în voie de ritualul ușii. Carnetul roșu, o grămadă de dosare, celularul, hârtii, chei ale caselor de închiriat sau scoase la vânzare, plicuri cu facturile serviciilor pe care trebuia să le plătesc clienților și ale mele, o cremă de mâini, căci nu suport să am mâinile uscate, iaurtul pe care nu apucasem să-l mănânc. O mostră neobișnuită, dar vădită a dezordinii mele naturale. „E umflată", am zis arătând spre ușă și fără să salut. Nici el nu a salutat. „Trebuie să închiriez o casă pentru un an sau doi", mi-a spus ridicându-mi lucrurile de jos.

„Un comision imobiliar, oricât de mic, este destul de dezirabil, de aleatoriu și imprevizibil ca să nu țin cont de orar", scrie în carnetul meu roșu la capitolul intitulat „Comisioane și alte chinuri". Dar în după-amiaza aceea mă chemaseră la Juani la școală și fusesem îngrijorată toată ziua. La sfârșitul anului nu voiseră să-l reînscrie, Juani trecea într-a opta și psihopedagoga școlii considera că nu este la fel de pregătit ca restul colegilor lui. Nu o spusese limpede, nici nu precizase exact ce îl deosebea.

Cred că într-un fel episodul petrecut cu ani în urmă, desenul cu Fernández Luengo deasupra câinelui, cântărea în dosarul cu antecedentele fiului meu. Cu toate că ea n-ar fi îndrăznit să-l pomenească. Trebuia să-l fi ascultat atunci pe Ronie. El stăruia să mă duc la școală și să spun adevărul despre povestea aceea, dar eu m-am opus. Ceea ce făcea Fernández Luengo acasă la el era treaba lui, iar faptul că Juani îl spiona prin fereastră nu avea justificare. Asta i-am spus lui Ronie. Dar în realitate nu de asta era vorba. Îmi era frică. Știam că nu e simplu să te pui cu vecinul meu. O notasem pe fișa casei lui cu litere roșii. Era un tip puternic, unul dintre avocații care știau cele mai multe lucruri despre contrabandă din țară. Despre cum să nu ajungi la închisoare acuzat de contrabandă. Îi cunoștea pe toți la orice vamă și în orice tribunal federal. M-am gândit că, dacă află ce a făcut băiatul nostru, poate să ne facă rău. Nu știam cum, din moment ce eu nici măcar nu cumpăram de la *free shop*, dar eram speriată. Pesemne că ar fi putut să mă defăimeze astfel încât să nu mai pot să vând nici o casă în La Cascada. Sau să-l bârfească pe Ronie, ca să i se evapore orice vagă posibilitate de a încheia vreo afacere. Sau să inventeze ceva groaznic despre Juani. Să transforme călăul în victimă. L-am convins să nu spună nimic. Ținând cont că, oricum, Juani nu avea să mai facă ceea ce făcuse. Am avut grijă să-i explicăm foarte bine. „Dacă mai desenezi pe cineva, indiferent pe cine, dezbrăcat, îți dau două palme, să te-nveți minte", îi zisese Ronie. Și-l mutaserăm în altă cameră. În una mai mică, dar care dădea spre parcul nostru. În afară de episodul acesta, nu existau antecedente concrete ca să ne refuze reînscrierea, deși nici acesta nu era un motiv serios. Notele lui la spaniolă nu erau strălucite, dar nici nu meritau o asemenea pedeapsă. În engleză nu avea probleme decât la geografie și la istorie. Trebuie să recunosc că în timpul anului nu dădusem prea multă importanță acestui lucru, nu bănuisem niciodată că a ști ce rege a înlocuit pe altul în Anglia și cum este clima în nordul Irlandei erau lucruri atât de importante pentru dezvoltarea lui. Dar a fi respins la școala aceea, bună sau rea, conta, căci aceasta însemna să rămână în afara lumii în care trăiam. Din punct de vedere tehnic nu-l puteau obliga să repete anul, întrucât la spaniolă promovase, astfel că la sfârșitul anului anterior și cu multe

ocoluri îmi sugeraseră să-l mut la altă școală „ca să nu faceți nici dumneavoastră, nici el sacrificiul de a-l sili să învețe atâta în vacanță". Nici Ronie și nici eu n-am fost de acord. Îl puserăm să învețe geografia și istoria engleze toată vara. Nu a acceptat să-i găsim o profesoară ca să-l mediteze și îl ajuta Romina, fata familiei Andrade, care, spre surprinderea mamei ei, era una dintre cele mai bune eleve de la clasa de fete. Se împrieteniseră îndată ce fata apăruse în cartier și la grădiniță. „Cum s-au împrietenit copiii...", mi-a spus într-o zi mama ei și eu n-am cutezat să-i cer explicații. În ziua aceea, când s-a ivit Gustavo Masotta la poarta agenției mele, aveau să-mi dea un răspuns definitiv în legătură cu reînscrierea. Un răspuns pe care eu îl așteptam cu mai multă neliniște decât aș fi așteptat orice operație imobiliară. Eram conștientă că întârzierile repetate la plata fondului clasei n-aveau să mă ajute. Dar până la urmă am plătit întotdeauna și cu dobândă. „Vă aștept", a spus Masotta. „Habar n-am cât are să dureze ședința aia", am răspuns. Deși în realitate nu mă umplea de lehamite întârzierea, ci dispoziția cu care aveam să mă întorc. Stările mele sufletești nu se schimbă cu ușurință, dar pot fi prevăzute. N-aveam să accept ca Juani să plece la altă școală, căci mă simțeam destul de diferită de prietenii noștri ca să am argumente. Lakelands se lăuda că este „școala care garantează cea mai bună engleză din zonă". Iar eu doream ca Juani să vorbească engleza la fel de bine ca restul copiilor din jur, și toți copiii aceia se duceau la Lakelands. De atâtea ori mă întrebasem dacă nu cumva lui Ronie îi era atât de greu să se reintegreze pe piața muncii tocmai din pricină că nu se descurca în engleză. Nici eu nu știam o boabă de engleză, dar ca să vând case nu aveam nevoie. Și nu voiam ca fiul meu să ajungă să vândă case. Pentru mine era bine, mie îmi plăcea, dar pentru Juani nu. Pentru Juani îmi imaginasem alt viitor, nu știam care, dar unul diferit de al meu.

Gustavo mi-a întins ultimul dosar. Avea unghiile roase, ceea ce nu se potrivea cu înfățișarea lui îngrijită, ba chiar îi sângera într-o parte degetul mare, ca și cum și-ar fi smuls de curând o pieliță. „Serios, pot să aștept, trebuie neapărat să rezolv problema asta" și m-am întrebat la ce se referea când spunea „problema asta". Nu părea să se refere doar la închirierea unei case.

Dar îmi păsa mai mult de problema mea. „De ce nu stabilim o întâlnire la sfârşitul săptămânii? La ora asta aproape că nu mai e lumină şi Altos de la Cascada cu lumină e altceva. Lumina artificială nu e de-ajuns ca să-ţi faci o părere despre locul acesta; locul acesta este unic." I-am dat cartea mea de vizită, fără să-i las altă posibilitate decât să amâne întâlnirea pentru o ocazie mai bună. Am urcat în maşină şi am plecat.

Ştiam că e foarte probabil să fi pierdut un client, dar dacă nu l-aş fi pierdut în momentul acela, l-aş fi pierdut fără îndoială la întoarcere, năpădită de iritarea pe care mi-o producea pe atunci faptul că mi se arătau cu degetul defectele, ale mele sau cele de care mă simţeam responsabilă. Ale fiului meu. Cu timpul şi cu presupusa gravitate a acestor defecte, iritarea s-a prefăcut în durere, dar nu în durere emoţională, ci în durere reală, fizică, o înţepătură în piept, de parcă osul pieptului ar fi fost gata să-mi plesnească. Şi apoi durerea de la bătătură. Apoi bătătura prefăcută în nimic. Poate într-o amputare.

Mi-am căutat clientul în oglinda retrovizoare a maşinii. Zăbovea acolo, oprit în faţa agenţiei imobiliare, trecându-şi mâna pe faţă într-un fel special, ca şi cum l-ar fi iritat şi pe el ceva, ceva mai important decât refuzul meu de a mă ocupa de el. Am luat curba spre Lakelands şi nu l-am mai văzut.

Am stat acolo o oră şi jumătate. M-au făcut să aştept şi mi-au vorbit mai mult decât crezusem. Juani luase examenele la care îl supuseseră şi eram gata să mor de bucurie, când am auzit cuvântul „dar". Mi-au spus că Juani era un băiat care se putea considera „de mijloc", iar nivelul clasei era atât de ridicat, că ele estimau că exigenţa avea să fie prea mare pentru el, „căci clasa a opta are la şcoala aceasta un regim foarte strict, foarte exigent şi Lakelands nu oferă ajutor personalizat în acest moment al şcolarizării. Nu mai sunt copii. Noi ne bazăm pe efortul propriu, cel care e capabil e capabil, iar cel care nu e mai bine să încerce la altă şcoală, mai puţin exigentă. E ca o selecţie naturală pe care o lăsăm să se desfăşoare singură, înţelegeţi?" Şi eu înţelegeam. „Nu ne serveşte la nimic ca un elev să promoveze pentru că ţinem seama că e diferit de colegi; avem nevoie de un element asemănător", mi-a spus directoarea cu un zâmbet. „Vreau ca Juani să încerce", am stăruit. „Nu ştiu dacă e cea mai bună

hotărâre." „Nimeni nu poate să știe până când încearcă, iar eu vreau să-i dau această posibilitate." „Nu cred că e bine." M-am enervat. „Dați-mi în scris ce nu credeți că e bine și motivele, iar după aceea nu mai insist, vreau să am o hârtie pe care s-o pot prezenta... pe undeva", am spus.

Directoarea a semnat reînscrierea. Am ieșit de la ședință nerăbdătoare să-i povestesc lui Ronie că acceptaseră ca fiul lui să rămână la aceeași școală. Dar mi-am căutat celularul și nu l-am găsit. Când am ajuns la întrarea în La Cascada, m-a oprit un agent de pază. „Vă așteaptă domnul acesta." Și mi l-a arătat pe Gustavo Masotta. „Zice că v-a găsit celularul, dar n-a vrut să mi-l dea, ține să vi-l dea personal."

Am oprit și am coborât din mașină. În depărtare, Gustavo a ridicat telefonul și l-a vânturat în aer ca să-l văd. Era al meu. „Imediat după ce ați plecat, m-am întors și am fost gata să calc pe el, rămăsese pe trotuar. Pesemne că l-ați lăsat când ați închis ușa", a spus și mi-a imitat ritualul piciorului la baza ușii. „Nu știam dacă pot avea încredere să-l las aici, la pază." „Dacă nu se poate avea încredere, suntem deștepți, le plătim o avere oamenilor acestora. Îmi pare rău că v-ați deranjat atâta." A urmat o tăcere. Am zăbovit amândoi așteptând ca Gustavo să facă un pas. În cele din urmă a vorbit el. „Bine, atunci trebuie să ne vedem la sfârșitul săptămânii, nu?"

I-am arătat ce voia chiar în seara aceea. Eram într-o dispoziție de zile mari datorită reînscrierii lui Juani, iar el mă așteptase mai bine de o oră și jumătate ca să-mi dea personal celularul și am simțit că puteam măcar să-i arăt vreo două case și să-i satisfac nerăbdarea pe care nu încerca să și-o ascundă. Am bănuit că abia se despărțise de soție și căuta cu disperare un loc în care să doarmă. Deși rareori aleg cei divorțați să locuiască în Altos de la Cascada, poate numai dacă au copii și nu știu ce să facă cu ei la sfârșitul săptămânii. Sau dacă divorțata e o femeie părăsită în voia sorții în casa care figurează ca bun comun. Cartierul nostru nu e un loc pe care să-l prefere oamenii singuri. La Cascada este, fără îndoială, izolată și lucrul acesta nu este neapărat rău, poate dimpotrivă. Dar trebuie să recunoaștem că este departe de alte lumi și ceea ce pentru unii poate fi cea mai mare virtute, pentru alții devine coșmar.

Fără să-mi dau seama, trecusem de barieră şi am început să-l tutuiesc. „Cât de mare vrei să fie casa? Ai copii?", am spus în vreme ce înaintam pe străzile din La Cascada. „Nu, suntem doi, eu şi soţia mea. Suntem căsătoriţi de cinci ani, dar încă nu avem copii." „Poate că aici prindeţi curaj, locul acesta este ideal ca să te bucuri de el cu copiii." N-a răspuns, a coborât geamul şi s-a pierdut pe una dintre străzile noastre. În timp ce maşina înainta, am început să-mi aduc aminte când acceptasem să nu mai am copii în afară de Juani. Înainte de a ne căsători ne închipuiam că vom avea cel puţin trei, dar de când Ronie a rămas fără loc de muncă, preocupările noastre s-au îndreptat mai degrabă spre a izbuti să păstrăm ceea ce aveam. Iar ce aveam se măsura în metri pătraţi, călătorii, confort, şcoală, maşină, posibilitatea de a face sport; nu era vorba de copii. Atâta vreme cât exista unul care să întărească familia.

„Ei, aici parcă o şi văd pe soţia ta însărcinată. Altos de la Cascada e un loc plin de fertilitate." Nu ştiu dacă m-a auzit. De mai multe ori în timpul drumului în căutarea casei avusesem impresia că Gustavo nu mă ascultă. Era hotărât să închirieze o casă chiar în seara aceea, străbătea casele observând detalii cărora nu le-aş fi dat importanţă şi era limpede că orice aş fi spus în favoarea sau împotriva vreunei clădiri nu i-ar fi schimbat câtuşi de puţin hotărârea. „Carlei nu-i plac pereţii zugrăviţi în culori închise", „Carla urăşte uşile cu glasvand", „soţiei mele nu-i place parchetul cerat", „dacă vede Carla gresia din baia principală, moare" au fost câteva dintre argumentele pe care le-a folosit ca să dea la o parte posibile locuinţe.

În cele din urmă a apărut una. „Mi se pare că asta are să-i placă", a spus când i-am arătat casa familiei Garibotti. Era o casă cu un singur nivel, mică, ţinând cont de media celor din Altos de la Cascada, dar decorată cu bun-gust: lemnărie, duşumele de pin american, feronerie veche. O casă care nu avea nimic comun cu stilul *country*. Mai degrabă o casă în stil Boston. „Am alta să-ţi arăt, cam la acelaşi preţ, puţîn mai modernă şi cu o grădină mult mai mare." „Nu, grădina aceasta este de ajuns. Închiriez casa, e perfectă. Cât trebuie să-ţi las avans?" „Dar nu vrei ca mai înainte s-o vadă şi soţia ta?" „Nu", mi-a spus şi m-a privit cu o ambivalenţă în care i se înfruntau forţa şi slăbiciunea. A căutat

ceva de spus, ca şi cum un „nu" atât de categoric ar fi avut nevoie de explicaţii. „Nu vreau să ştie, e surpriză, un cadou surpriză." Era limpede că minte. „Ah, o surpriză. Soţia ta are să se topească", am minţit la rândul meu. În anii petrecuţi în La Cascada văzusem multe cadouri surpriză şi îmi pierdusem capacitatea de a mă mira. Jeep-ul Mercedes-Benz pe care i l-a dăruit Insúa lui Carmen în seara când a invitat câţiva prieteni la cină acasă la el şi a apărut în toiul petrecerii străbătând parcul, condus prin câmp de un şofer, cu fundă albă, cu tot dichisul. Jeep-ul, cu fundă albă, şoferul, fără fundă. Studioul pe care i l-a construit Felipe Lagos celei de-a doua soţii, când a terminat cursul de cinematografie pe care îl făcea. Călătoria de cumpărături la Miami pentru Teresa Scaglia şi o prietenă, pe care i-a plătit-o Tano la ultima lor aniversare, cu croazieră inclusă. Dar să închiriezi o casă, la cincizeci de kilometri de locul în care stai, fără să-ţi întrebi soţia, nu-mi părea cu putinţă. Dacă ar fi cumpărat-o, ar fi fost altceva, dar s-o închirieze, în nici un caz.

În vreme ce pregăteam hârtiile rezervării, l-am văzut plimbându-se prin parc; respira profund, ca şi cum ar fi vrut să ia tot aerul acela. Un bărbat singur, tocmai alesese casa pe care avea s-o împartă cu soţia, pe care nu avea nevoie s-o consulte asupra hotărîrii luate, dar în acelaşi timp cum nu se poate mai atent ca ei să-i fie pe plac până şi ultimul detaliu.

A intrat în casă şi s-a prăbuşit pe un scaun lângă mine. Am semnat rezervarea, i-am luat avansul şi l-am informat cât este comisionul meu. A vrut să mi-l plătească pe loc, i-am spus că nu, că eu abia în seara aceea sau în ziua următoare aveam să iau legătura cu proprietarul şi că, dacă e totul în ordîne, săptămâna următoare vor putea semna contractul de închiriere şi să plătească restul. „Vreau să mă mut la sfârşitul săptămânii." „Bine, trebuie să încheiem hârţogăria, să facem curat prin casă cum se cuvine, proprietarul va trebui să ia nişte lucruri." „Mă ocup eu de curăţenie. Şi să lase ce vrea, pe mine nu mă deranjează." „Am să fac tot posibilul." „Trebuie să mă mut cât mai repede." N-a fost o rugăminte. A spus-o cu hotărâre. Mi-a adus aminte de hotărârea cu care mă anunţase Tano Scaglia cu ani în urmă că vrea terenul pe care şi-a construit casa şi nu altul, nici un altul. Însă, chiar dacă erau fermi amândoi, aveau atitudini diferite.

Gustavo nu era la fel de calm, nu era sigur că va obține ce dorește. În hotărârea lui erau neîncredere și durere. În a lui Tano nu. Totuși, era ceva la Gustavo Masotta care mă făcea să-mi aduc aminte de Tano Scaglia, ceva care-i făcea să se apropie ca magneții, să semene în ciuda faptului că erau diferiți. „Joci cumva tenis?", i-am spus pe drumul de întoarcere. „Jucam mult, înainte de a mă căsători, am făcut parte din federație." „Atunci, când te stabilești, anunță-mă, ca să-ți prezint pe cineva, Tano Scaglia, un locuitor din cartier care joacă tenis extraordinar și nu-și găsește adversar pe măsură." „Nădăjduiesc să nu-i înșel așteptările", a spus și asta mi-a sunat a falsă modestie. „Are să-mi prindă bine să cunosc oameni noi." „Da, când vii să locuiești aici, ai mereu nevoie să cunoști oameni noi. Ni s-a întâmplat tuturor. Ceilalți, prietenii dinainte, sunt prea departe." M-a privit, a zâmbit, apoi s-a pierdut din nou cu privirea dincolo de fereastra mașinii. Eu mă uitam la el cu coada ochiului și mă întrebam dacă chiar îmi uitasem telefonul sau fusese o întreagă comedie pusă la cale de Gustavo, care dorea să închirieze neapărat o casă în după-amiaza aceea. Și nu am avut îndoieli asupra răspunsului.

17

Era unsprezece dimineața și Carmen nu se ridicase din pat. Nu avea putere să se scoale. Adormise neputând să-și scoată din minte imaginile de la telejurnal în care un avion care nu izbutea să-și ia zborul gonea pe coastă și se izbea de *driving*-ul Asociației de Golf. *Driving*-ul unde joacă Alfredo în fiecare vineri, se gândise. Aproape o sută de morți, i s-a părut că aude. În cele din urmă a adormit, dar perspectiva de a înfrunta ziua se prăvălea asupra ei ca o povară. Menajera, alta, cea care o servea atunci, a bătut în tocul ușii și a spus din coridor: „Vă aduc micul dejun, doamnă?", pentru a treia oară în dimineața aceea. Carmen s-a înduplecat, s-a sculat și s-a dus să facă baie. „Adu-mi un pahar de Rutini la baie." Încerca din nou să se lase de fumat și, în loc să mănânce mai mult, cum i se întâmplase prima oară când se lăsase, acum nu putea să se scoale fără să bea un pahar cu vin.

Cu atât mai puțin in dimineața aceea. A deschis dușul și s-a băgat sub apa caldă. Primele picături au durut-o. Prin fereastră se vedea grădina, soarele topise bruma de dimineață. S-a gândit cu ce să-și omoare timpul în restul zilei. Nu i-a venit în cap nimic plăcut. În anii petrecuți în La Cascada nu învățase decât să joace *buraco*, înainte nu știa și a fascinat-o, dar de ceva vreme jocul acesta n-o mai distra. Nu o mai interesau combinațiile. Aidoma tricotatului pentru alte femei, să pună piesele pe masă îi părea amăgire, zădărnicie deghizată în altceva ca să-și țină mâinile ocupate. Ani intregi amânase alte activități, convinsă că le va desfășura când copiii se vor duce în fiecare zi la școală. Credea că atunci își va lua revanșa și va avea ocazia să-și ducă la capăt propriile proiecte. Dar gemenii erau gata să termine liceul și Carmen încă nu hotărâse ce proiect va începe mai întâi. Îi plăceau decorațiunile interioare, dar cursurile care se predau în școlile postliceale îi păreau lui Alfredo „fără amploare, arunci banii pe fereastră". Îi plăcea să deseneze și să picteze. Poate că era momentul să se înscrie la orele de pictură ale Lilianei Richard. Sau poate că ar fi mai bine să înceapă peste câteva luni. Nu era sigură. Îi plăcea și psihologia. Nu se analizase niciodată, dar domeniul o atrăgea după ce stătuse de vorbă la vreo două ședințe cu o psihologă, îndată după ce o goliseră. Histerectomie totală, spusese medicul, iar ea nu mai auzise niciodată cuvintele acelea, dar știa despre ce îi vorbeau. De la operație nu mai ajutase la cantina din Santa María de los Tigrecitos. „Du-te, are să-ți facă bine", spunea Alfredo. Dar ea nu s-a mai dus. I-ar fi plăcut să fie psihologă. Sau să facă poate *Counseling*, o facultate mai scurtă, ca Sandra Levinas. Asta i-ar plăcea lui Alfredo. Soțul ei o considera simpatică pe Sandra Levinas, spunea că e „drăguță". Dar, pentru oricare dintre aceste opțiuni, trebuia mai întâi să-și ia examenele care-i rămăseseră de la liceu și, intrucât nimeni nu știa că nu-l terminase, nici măcar Alfredo, era greu s-o facă fără a trezi suspiciuni.

La douăsprezece a coborât în grădină. A pus un fotoliu pliant la soare și s-a tolănit să citească revista de decorațiuni pe care o primea în fiecare lună. La douăsprezece și jumătate a apărut menajera și a întrebat-o: „Ce doriți la prânz, doamnă?" Carmen a cerut o salată de lăptucă și măcriș-de-baltă. „Adu-mi-o aici", i-a

strigat când femeia era gata să intre în casă. Menajera s-a întors după zece minute cu tava. Ţinea o salatieră de mărime medie cu verdeţurile alese, condimentate cu ulei de măsline şi oţet balsamic, „cum vă place dumneavoastră, doamnă", tacâmurile, un şerveţel de pânză, un pahar, o cană cu apă şi o farfurie cu friptură de vită, „dacă vi se face poftă". Carmen i-a înapoiat friptura; i se părea o impertinenţă să se amestece în alimentaţia ei, nu era Gabina, abia o cunoştea. „Adu-mi vinul din care am băut azi-dimineaţă, sticla de Rutini", a spus pe un ton sever şi angajata s-a dus cu friptura, ca să se întoarcă aducând vinul, fără alte obiecţii.

După ce a mâncat, a adormit la soare. A visat. Împovărător, dulce, călduţ, ca soarele care o liniştea. Un vis care o înşfăca şi nu o lăsa să iasă la suprafaţă. Visa roşu. Dar fără imagini, fără poveste. A deşteptat-o menajera cu telefonul. „Vă sună doamna Teresa Scaglia", a spus. Lângă fotoliu, paharul căzuse şi resturile de vin pătaseră revista. Carmen a răspuns. O invita la un seminar Feng Shui organizat peste o oră la şcoala copiilor, „în beneficiul unui cămin de copii nevoiaşi, n-ai aflat?" Carmen a întrebat dacă era pentru cantina din Los Tigrecitos. „Nu, alţi copii săraci, nu ai noştri." Teresa avea un bilet în plus. A convins-o: „Ţie îţi plac decoraţiunile şi îţi spun că biletele le-am luat cu cinci *pesos* fiecare, aşa că pe lângă actul de caritate trebuie să fie cu clasă".

Carmen s-a schimbat. Făcând-o, a încercat să ia legătura cu Alfredo. Era într-o şedinţă, nu putea să-i răspundă. Întotdeauna, aproape de amiază, Alfredo spunea că e în şedinţă şi îşi închidea celularul. Nu mai găsise alte piste în extrasele de cont, dar nu era nevoie, era dîn ce în ce mai vădit că Alfredo o înşela cu cineva şi că nu-i păsa dacă ea afla. Poate chiar voia să afle, şi-a zis. Dar, ce să facă, n-avea să limpezească ea situaţia. A stăruit cu telefonul, avea nevoie să-i aducă un nou carnet de cecuri, rămăsese fără cecuri. Nici secretara nu era. „Trebuie să fie în vreun motel", s-a gândit fardându-se în faţa oglinzii.

La trei după-amiaza, Teresa Scaglia a claxonat de la volanul maşinii sale 4 x 4. Carmen a ieşit. „Vin Lala şi Nane Pérez Ayerra", i-a spus entuziasmată când urca în Jeep. Pe Carmen a surprins-o faptul că lui Nane îi plăceau astfel de activităţi, era foarte

sportivă, își petrecea vremea jucând tenis sau făcând gimnastică. „Nu, habar n-are despre ce e vorba, dar are o întindere musculară la picior și nu poate să se miște, așa că s-a băgat și ea."

Auditoriul de la Lakelands school era plin. Carmen a numărat, doar trei bărbați în public. În rest, numai femei. Parfumurile de import se amestecau în aer și a simțit o toropeală asemănătoare celei de la siestă. Dar nu era dulce, nici roșie. Oratorul a intrat pe scenă în aplauze. A aplaudat și Carmen. Nu avea trăsături orientale, nu era chinez, fără îndoială. S-a prezentat ca „un maestru de Feng Shui din Palo Alto, California", conform traducerii simultane ascultate de Carmen în urechea dreaptă. S-a uitat în jur și a văzut că foarte puține femei își puseseră casca, nici măcar Teresa, care abia dacă știa o boabă de engleză grație călătoriilor la Miami. „Ceea ce am să vă arăt nu este Feng Shui-ul tradițional cum se cunoaște în Orient, ci un Feng Shui occidentalizat", a spus și a făcut o pauză, aproape un suspans de sfârșit de bloc de emisiuni de la televizor înainte de următorul comentariu: „Nu aș îndrăzni să transform în pagode minunatele case pe care le-am văzut în zonă". Publicul a râs, măgulit. „Să luăm din Feng Shui ce ne este folositor și să lăsăm restul pentru alții." Carmen s-a agățat de cuvântul „alții" și a pierdut fraza următoare. S-a gândit dacă ceilalți ar fi putut fi chinezii, sau cei care nu erau acolo să-l asculte pe maestru, sau tatăl ei, care de când îl părăsise mama ei locuise singur într-o garsonieră în Caballito, pe care o plătea Alfredo, iar acum se odihnea în parcela din Memorial cumpărată de Alfredo. Ceilalți ar fi putut de asemenea să fie secretara lui Alfredo, în versiunea „cealaltă". Sau mama ei, cu care nu vorbea de la înmormântarea tatălui și pe care o considera și mai moartă decât el. Femeile care participau la turneele de *buraco* organizate de ea pe vremuri cu Lala sau cu Teresa nu erau „ceilalți", pentru că erau acolo și o salutau. „Ceilalți" care nu fuseseră niciodată definiți sau care poate s-au pierdut în traducerea simultană. Dar care nu erau ei.

Noua frază care a făcut-o să nu le mai asculte pe următoarele a fost „locuința este ca o a doua piele a ființei umane". Carmen s-a înfiorat. Și-a frecat brațele, i se încrețise pielea. Îi era frig și cald în același timp, ca atunci când era mică și avea febră. Ca

atunci când i se făcea pielea de găină şi mama ei alerga după ea ca să-i pună un pulover. Ca primele dăţi cu Alfredo. S-a uitat după cei trei bărbaţi la staluri. A cumpănit că nici unul nu face doi bani. Să aibă un amant în zonă ar fi însemnat în cel mai bun caz să iasă cu arhitectul care conducea lucrările de reamenajare a propriei case, iar în cel mai rău cu grădinarul. La mijloc: profesorii de tenis, *caddies*, vreun *personal trainer*, profesorul de pian al fiului vreunei prietene, şi doar de luni până vineri în Altos de la Cascada şi în împrejurimi. Atâta vreme cât nu era dispusă să aibă o aventură cu un vecin căsătorit – în Altos de la Cascada toţi vecinii sunt bărbaţi căsătoriţi – ceea ce ar fi presupus anumite complicaţii pe care Carmen nu era gata să şi le asume. Cea mai gravă, dacă se descoperea totul, era ca unul dintre cei implicaţi sau amândoi să trebuiască să se mute. Ca atunci când Adam şi Eva au fost alungaţi din rai, s-a gândit, străină de ceea ce spunea maestrul de Feng Shui. Alfredo trăise o poveste de dragoste în cartier, dar cu o femeie „pe cale să se despartă", care închiriase casa familiei Urovich pentru o vară şi pe care toamna a dus-o înapoi în oraş, astfel încât Carmen nu fusese silită să se prefacă mai departe că nu bagă de seamă nimic.

„Să trăieşti într-o locuinţă înseamnă: să stai în casă, să te simţi bine, să zăboveşti într-o atmosferă familiară care a fost în mare măsură creată chiar de tine." Carmen a încuviinţat în tăcere. Banii îi dăduse Alfredo, dar ea era cea care crease casa; orice ordin îl dăduse ea arhitecţilor, toate mobilele fuseseră alese de ea, fiecare culoare fusese hotărârea ei. Astfel că, dacă se simţea bine sau nu cu rezultatul, era responsabilitatea ei. Nu mai era o fetiţă. Învăţase de multă vreme că lamentările sau plânsetul nu alină, nici nu reînvie morţii, nici nu înapoiază utere. Maestrul de Feng Shui tocmai spusese despre casă, despre cum să te simţi bine înăuntru. Acest alt înăuntru, nu cel pe care ea îl avea gol. Alfredo aproape că nu luase parte la design. Se ocupase doar de biroul lui şi de cramă. Acolo chiar a fost precis. A ales el însuşi umidificatoare, termometrele şi amplasarea fiecărui raft. Alfredo o învăţase să miroasă vinul, să aştepte aroma, să-l respingă dacă nu era cum trebuia. „Şi acum se plânge", s-a gândit. „Tulburările de somn, lipsa echilibrului, crizele matrimoniale, până şi bolile pot fi pricinuite de un Feng Shui negativ",

l-a auzit pe maestru spunând, cu preţul altei fraze pierdute din pricina toropelii provocate de parfumurile din public.

La cinci şi jumătate i-a sunat mobilul. Mai multe femei şi-au deschis poşeta ca să verifice dacă nu e al lor. Carmen s-a încurcat cu cablul căştii pentru traducere şi a răspuns cu întârziere. O femeie care era aşezată în faţa ei s-a întors ca să se uite urât la ea. Maestrul de Feng Shui a profitat ca să spună că nici să nu se gândească să-şi încarce bateriile celularelor pe noptieră, pentru că încărcatul atrage unde negative în dormitor. Era Tadeo, unul dintre gemeni, o aştepta ca să se ducă să-i cumpere haine, cum stabiliseră. Carmen s-a scuzat. „A apărut o problemă în ultimul moment, nu te-a anunţat menajera?" Tadeo s-a înfuriat. „Dacă vrei, închiriază o maşină cu şofer şi du-te cu ea." Tadeo a trântit receptorul şi ea s-a întors în sală, unde maestrul spunea ceva în engleză, din care n-a înţeles decât „Bill Clinton". Şi-a pus din nou căştile, ca să audă că „Biroul Oval de la Casa Albă avea o distribuţie negativă a mobilelor, ceea ce i-a adus multe probleme conjugale preşedintelui american". S-au auzit râsete la staluri. A simţit că e prea de tot să se gândească la amplasarea mobilelor în biroul bărbatului ei. Dar nu s-a putut opri.

Unul dintre cei trei bărbaţi s-a ridicat şi a plecat. Maestrul l-a urmărit cu privirea. Ca să facă senzaţie pentru cine îl părăsea, a spus pe un ton de adevăr revelat: „Experţi din Taiwan, Hong Kong şi Singapore au fost consultaţi de şefii unor mari imperii economice din Occident, pentru a garanta succesul afacerilor lor". Carmen şi-a adus aminte de bunicul din partea mamei, un spaniol comunist care a fugit în Argentina, ca pasager clandestin, şi s-a întrebat ce ar crede el despre Feng Shui-ul occidentalizat. S-a uitat într-o parte şi în alta, dându-şi seama că nu ştia nimic despre nici una dintre prietenele care o însoţeau, celor mai multe nu le cunoştea nici măcar părinţii. Nici ea nu li-l arătase pe tatăl ei câtă vreme trăise, prefera să-l viziteze în garsoniera lui, o dată pe lună, când îi ducea banii de chirie. Se povesteşte că tatăl lui Nane a fost la puşcărie pentru escrocherie. Dar nu cunoaşte nimeni amănunte care să garanteze că zvonul este adevărat. Cert este că proprietatea din *country* este pe numele mamei ei. Sau aşa a zis Mavi Guevara, între prieteni apropiaţi. Nane a cerut cuvântul pentru a confirma ascultătorilor că

„la firma soţului meu s-a făcut o verificare a tuturor instalaţiilor cu un specialist în Feng Shui şi au sfârşit prin a construi un *tatami* pe terasă ca să echilibreze energia negativă". Maestrul s-a arătat satisfăcut de „o întrerupere atât de oportună şi de exemplificatoare". „Ar trebui să controlăm casa familiei Guevara, nu?", a zis Nane, iar Teresa şi Lala au râs, deşi Lala a adăugat: „Nu fi rea, că, dacă Martín nu-şi găseşte de lucru, cea care trebuie să reamenajeze casa voi fi curând eu". „Sau să pui mâna să munceşti", a glumit Teresa. „Nici să nu te gândeşti", a râs Lala. „Problema ta e trecătoare, dar de când trăieşte familia Guevara din ce câştigă Virginia? Poate că Ronie nu izbuteşte să-şi găsească slujbă din pricina Feng Shui-ului", a stăruit Nane. „N-ar fi rău să încerce să schimbe vreo mobilă", a întărit Teresa, „în viaţa asta trebuie să le încerci pe toate". Carmen s-a gândit că în viaţa asta i-ar plăcea să încerce marijuana; în tinereţe nu îndrăznise şi acum nu ştia cum să facă rost. Într-o după-amiază ploioasă pe care şi-o petrecuse în pat fără să aibă puterea să se scoale, auzise la televizor pe un băiat într-un *talk show* mărturisind că fumează marijuana pentru că îi dă aceeaşi senzaţie ca vinul, dar fără mahmureală. Iar ea era puţin îngrijorată de mahmurelile ei. De vreo două ori o văzuseră copiii, întrucât menajera cea nouă nu ştia să rezolve problema cum o făcea Gabina şi de fiecare dată când începea să se clatine dădea fuga la ei ca s-o ajute.

A fost un *break* de o jumătate de oră, în care s-au servit vinuri şi brânzeturi. Carmen n-a băut. Era şcoala unde veneau copiii ei. Îi era teamă de ea însăşi. Vinul era un Valmont pe care Alfredo nu-l îngăduia în pivniţa lui –„vin ţopârlănesc, sub douăsprezece biştari e totul ţopârlănesc". Printre *brie* şi *roquefort*, maestrul era abordat de femei care întindeau mâinile ca să-i arate desene ale caselor lor. Carmen a cumpănit că expertul în Feng Shui ar fi putut accede la o categorie mai înaltă decât a arhitectului în *ranking*-ul de posibili amanţi din zonă. Nu pentru că ar fi fost atrăgător, ci pentru că era exotic. Organizatorii împărţeau broşuri publicitare pentru următoarele evenimente din restul anului: „Cum să cultivi orhideele", în luna septembrie, „Arta degustării vinului", în octombrie; „Nietzsche, o abordare a operei sale" şi „Iniţiere în operă", în noiembrie; „Limitele şi copiii", pentru a încheia anul, în prima săptămână din decembrie, cu

participarea aceluiaşi psiholog care conducea *talk show*-ul în care Carmen îl văzuse pe băiatul care fuma marijuana. S-a uitat în jur, lumea se mişca cu paharele în mână, aproape fără să bea. Lichidul bordo se legăna în ritmul râsetelor şi al discuţiilor. Şi s-a gândit că ar fi putut doar să-şi înmoaie buzele. Dar n-a cutezat. Cu cinci minute înainte de a reîncepe conferinţa, chelnerii s-au apucat să strângă paharele. Mai rămăsese vin aproape in toate, unele nici nu fuseseră atinse. Carmen s-a hotărât să aştepte până intră toţi şi apoi să bea o jumătate de pahar în baie. Era hotărâtă s-o facă. Dar Teresa a luat-o de braţ şi a dus-o înapoi în sală. „Interesant, nu?", a zis Teresa, muşcând dintr-o bucată de *gruyère*. „Interesant", i-a răspuns Carmen fără a-şi putea lua gândul de la paharele pe jumătate pline de pe masă.

În restul seminarului, maestrul de Feng Shui s-a ocupat de analizarea caselor. A arătat mai multe planuri cu *slides* de ultimă generaţie. În partea de jos era scris „Orientare Pa Kua", o frază care se repetase de mai multe ori în timpul conferinţei şi, oricât s-a străduit, Carmen n-a izbutit să-şi aducă amînte ce înseamnă. Maestrul lămurea ce reprezîntă fiecare colţ al casei, în vreme ce arăta în aer cu un indicator de lemn. A vorbit despre locul rezervat Carierei sau Profesiei, despre colţul Cunoştînţelor, al Familiei, al Copiilor. Când a explicat locul destinat Bogăţiei, Nane a spus: „Să ştiţi că arhitectul meu era un nătărău şi pe deasupra se plânge că nu i-am plătit adiţionalele. Tocmai în colţul bogăţiei a pus un dulap care stă mereu încuiat! Vă vine să credeţi?". „Va trebui să-l dai jos sau să pui un *tatami* pe terasă", i-a sugerat Lala. „De ce nu încerci mai întâi să laşi uşa deschisă?", a spus Teresa. „Să faci renovări în casa ta, la cât de frumoasă e şi cât de impecabil o întreţii, ar fi mare păcat. V-am spus că pe a mea vin vineri s-o fotografieze pentru suplimentul de arhitectură din *La Nación*?" „Serios?"

În ultimul *slide*, maestrul din California a ilustrat în detaliu colţul atribuit de Feng Shui Cuplului şi Căsătoriei. În partea posterioară a casei, la dreapta. Exact unde pusese Alfredo să se construiască crama. A vorbit despre cât de important este ca acolo energia să fie pozitivă, yin şi yang, dar pozitivă, să curgă, să nu fie obstrucţii, efectele negative să fie neutralizate cu oglinzi, ciucuri şi tulpini de bambus. Şi să se evite cu orice preţ

prezența *chi*-ului sau a energiei vitale stagnate, *chi* care nu poate curge, zone unde mișcarea și ieșirea sunt anevoioase, locuri umede, ticsite de lucruri, neaerisite, cu praf, întunecate, fără viață. Ca o cramă.

Când a lăsat-o Teresa Scaglia acasă era aproape zece noaptea. Mașina lui Alfredo nu se vedea, era prea devreme ca să se întoarcă el. Carmen știa că gemenii erau închiși fiecare în camera lui, în fața calculatorului, și stăteau pe chat, iar menajera citea Biblia în camera de serviciu. „Angajatele evangheliste au avantajul că nu fură, le-o interzice religia lor, știi?", îi spusese Teresa cu câteva luni în urmă, când o recomandase. Dar ea o prefera tot pe Gabina. A trecut prin bucătărie, a luat un pahar și un tirbușon și s-a dus în cramă. A deschis ușa. Era mai umedă și mai rece decât noaptea însăși. A trecut în revistă sticlele, nu voia una la întâmplare. A lăsat la o parte Rutiniul. S-a oprit în dreptul unei sticle de Finca La Anita. A scos-o. Recolta '95. A șovăit. A pus-o la loc și cu șase sticle mai încolo s-a hotărât pentru una dintre cele trei Vega Sicilia Unico recolta '79, aduse de Alfredo de la Madrid, ultima oară când călătorise. Călătoria pe care dorise s-o facă singur, pentru că trebuia să încheie o afacere foarte importantă și nu voia să i se distragă atenția. Avea încă eticheta cu prețul, două sute șaptezeci de euro. Aproape la fel ca noaptea aceea la Sheraton, cea care a rămas pentru totdeauna tipărită pe extrasul de cont al soțului ei. Cea pe care a petrecut-o cu cineva, poate cu aceeași cu care a cumpărat vinul acesta din Spania. Poate cu alta. A destupat-o. Avea de gând să-și toarne în pahar, dar s-a răzgândit. A ridicat sticla, toastând în sănătatea chinezilor și a Feng Shui-ului, apoi a băut până a trebuit să se oprească pentru a respira.

18

Tano, înainte de a lovi, și-a ridicat fruntea. Ca o umbră, și-a privit adversarul deplasându-se la stânga. Abia când mingea își învingea inerția și începea să cadă, în clipa efemeră când pare oprită în aer, a dat în ea. O lovitură zdravănă în colțul drept al

terenului, aproape atingând oțelul. Unde nu era nimeni. O lovitură precisă, fără violență, dar rapidă și de efect, zădărnicind orice efort de a ajunge mingea al jucătorului care acoperea fundul terenului. Atunci Gustavo s-a bucurat. Întotdeauna se bucura la fel, aplaudând pe racheta. Tuturor ne plăcea să vedem un meci de tenis în care să joace Tano și Gustavo Masotta, era de parcă am fi văzut o coregrafie. Era mereu public când jucau ei, mereu câte unul dintre noi ca să le povestească celorlalți o nouă ispravă. „Bravo, Tanito, specialitatea casei", spunea Gustavo. Bucuria lui Tano era mult mai sobră, aproape imperceptibilă, o strâmbătură pe care o băgau de seamă doar cei ce îl cunoșteau bine.

Tano și Gustavo jucau la dublu în fiecare sâmbătă la zece dimineața. Din punct de vedere fizic, perechea alcătuită de ei părea ciudată: Tano era robust, scund, cu pielea aproape transparentă, cu un păr creț care fusese cândva blond; Gustavo, înalt, zvelt, cu pielea măslinie. Se cunoscuseră curând după ce se mutase Gustavo. Virginia Guevara le-a făcut cunoștință. În ziua aceea au jucat *single*. A fost un joc pe viață și pe moarte, nici unul dintre ei n-a vrut să spună cine a câștigat acel prim meci. Legenda povestește că l-au suspendat la setul al treilea, când erau la egalitate, cinci la cinci, ca să nu se știe bine cine e câștigătorul. Era rândul lui Gustavo să servească și, când Gustavo servea, câștiga. Lovitura de serviciu, de la înălțimea și cu puterea lui, era de temut. Dar a avut motivele lui când a acceptat să nu fie clar cine e mai bun decât celălalt. Începând din ziua aceea au devenit tovarăși de dublu de nedespărțit. Tano se trezea devreme și rezerva terenul. Apoi sosea Gustavo, la timp sau mai târziu cu câteva minute. Adversarii s-au schimbat de-a lungul anilor, dar ei nu, jucau mereu împreună. Nici unul dintre noi n-am fi îndrăznit vreodată să le cerem să formăm o echipă, ar fi fost ca și cum i-am fi cerut femeia cea mai frumoasă din *country* unui soț gelos. Se înțelegeau bine, era un respect reciproc care împăca spiritele și nici pe teren, nici în afara lui nu se observa că Tano e cu aproape zece ani mai în vârstă decât Gustavo. Fiecare cu stilul lui aducea perechii elemente care o făceau greu de învins. Stilul lui Tano era dat de precizie, sânge rece, nenumărate meciuri jucate, lovituri impecabile, picioare neobosite; tactica îi

era bazată pe exploatarea greşelii celuilalt mai degrabă decât pe jocul propriu, era strategie pură. Juca un meci de tenis de parcă ar fi fost o partidă de şah. Stilul lui Gustavo era mai împrăştiat, dar mai lucid; unii, cei care cutezau sau cei care erau siguri că Tano n-are să audă şi nu se va duce nimeni să-i spună, susţineau că Gustavo e cel mai bun jucător din Altos de la Cascada. Avea un fizic natural privilegiat pentru sportul acesta, îşi dădea şi sufletul, fiind în stare să întoarcă rezultatul cel mai potrivnic. Specialităţile îi erau serviciul, să dea fuga la fileu şi *smashear* direct la picioarele adversarului, unde lăsa jucătorul rival incapabil să reacţioneze, dar unde, de asemenea, violenţa loviturii speria, dar îşi reducea posibilele efecte negative asupra celuilalt la minima expresie. Cu toate că se observa că această grijă era studiată, controlată, impusă asupra dorinţei înseşi. Cu timpul, controlul asupra propriei violenţe s-a diminuat şi, când Gustavo lovea aproape de fileu, nu făceam decât să ne acoperim cu rachetele, ca să nu ne rănească.

După fiecare meci, urma ceremonia pe terasa ce dădea spre terenurile de tenis. Beau ceva cu adversarii şi stăteau de vorbă. Plătea întotdeauna Tano, deşi învinşii se plângeau, căci „cine pierde plăteşte". Chelnerul care aducea băuturile ştia că nu trebuie să ia bani de la nimeni în afară de Tano Scaglia, el însuşi dăduse ordinul. Iar un ordin al lui Tano nu putea fi încălcat fără consecinţe. Aşteptând băuturile, Tano îşi schimba tricoul asudat cu unul uscat şi se întindea pe tejgheaua de lemn. Gustavo nici nu se întindea, nici nu-şi schimba tricoul, rămânea aşa, cum se prăbuşise pe scaun, bucurându-se de oboseala aceea victorioasă. Tano bea apă minerală şi Gustavo un suc gazos. Şi vorbeau despre afaceri, despre cumpărarea firmei YPF de către Repsol, de maşini de vânzare sau gata să fie cumpărate, de cheltuielile inutile ale soţiilor, pe care le criticau, dar în acelaşi timp le foloseau ca să-şi arate propriul nivel de consum, de vreun turneu de tenis care se desfăşura în momentul acela în vreo parte a planetei sau despre *ranking*-ul ATP. Dar Tano avea întotdeauna aerul de a fi mai atent decât tovarăşul său la discuţii. Gustavo îl însoţea, dar era limpede că adesea se gândea la cu totul altceva. Din când în când rămânea cu privirea pierdută şi, când observa cineva, se scuza, pretextând că e istovit. Dar nu era istovirea. Pe

Gustavo părea să-l tulbure ceva, prin minte îi treceau lucruri care îl duceau într-un loc în care nu-i plăcea. Pe atunci noi nu știam unde. Nici măcar nu bănuiam. În La Cascada nu e deloc ciudat să nu știi nimic despre celălalt, despre ce a fost înainte de a veni să locuiască acolo, până și despre ce este în prezent, în intimitate, îndată ce se închide ușa casei sale. Tano nu știa de Gustavo. Nici Gustavo de Tano.

Aproape întotdeauna la ora taifasului li se alătura Martín Urovich. Martín fusese colegul lui Tano până la sosirea lui Gustavo în Altos de la Cascada și acceptase schimbarea ca pe ceva firesc; el nu juca la nivelul lor. Nu era vorba despre stilul de joc, ci despre necesitatea de a câștiga. Tano și Gustavo aveau nevoie să câștige și câștigau, erau programați pentru asta. Martin Urovich era „programat pentru eșec", cum i-a strigat odată soția lui în fața unora dintre noi. Dar asta a fost mai târziu, când a trecut timpul și Martín tot nu-și găsea de lucru, când Lala s-a convins că n-are să găsească, foarte aproape de joia aceea de septembrie despre care nu vorbim decât dacă suntem întrebați.

19

Soții Urovich se trag dintr-un neam fondator al cartierului Altos de la Cascada. Martín Urovich este fiul lui Julio Urovich, iar pe vremea aceea, când cartierul nu era decât un teren extravilan împărțit între prieteni, nimeni nu întreba cărei religii îi aparține celălalt. Era Julio Urovich și gata. Dar, cu trecerea anilor și cu toate că nu se spunea cu voce tare, religia a devenit încă un aspect de care trebuia să se țină seama când se accepta un nou locatar în La Cascada. Pesemne că este unul dintre puținele lucruri despre care n-am îndrăznit să scriu în carnetul meu roșu: evreii nu sunt bine veniți pentru unii dintre vecinii mei. N-am scris-o, dar o știam și aceasta mă face complice. Nu vorbesc urât despre ei pe față, dar, dacă cineva spune un banc, oricât de dur ar fi, râd și se bucură. Poate că nici eu n-am luat-o în serios multă vreme. Nu sunt evreică. Nici coreeană. Abia când

Juani a început să aibă probleme mi-am dat seama ce înseamnă să fii diferit în ochii celorlalți.

Soții Urovich, după atâția ani, au ajuns să îndeplinească un rol fundamental în cartier: erau prietenul evreu care garantează că nu discrimînăm. Pe de altă parte, Martin se căsătorise cu Lala Montes Ávila, o fată care locuise toată viața în *country*, se trăgea dintr-o familie catolică, foarte catolică, încât mai mulți locatari prieteni, când au aflat că se mărită cu fiul lui Urovich, mai degrabă decât să felicite părinții, își exprimau condoleanțele: „Nu i te pune împotrivă, că are să fie și mai rău". „Dacă o lași în voia ei, poate că în două luni se ceartă și toate astea nu vor mai fi decât o anecdotă." „Trimite-o la studii în Statele Unite." „Trage-i o mamă de bătaie." Dar Lala și Martín s-au căsătorit și n-a mai spus nimeni nimic, în public.

În după-amiaza când am încheiat afacerea cu familia Ferrere, am știut că se va termina rău. I-am lăsat în *club house*, păreau mulțumiți, voiau să bea ceva și să se bucure încă puțin de Altos de la Cascada, locul în care aleseseră să trăiască. M-am dus și eu acasă, la fel de mulțumită, făcând calcule în minte, ca să văd cât este exact comisionul care-mi revenea. Tocmai le vânduse m un teren de două mii de metri, la colț, lotul pus de soții Espadiñeiro în vânzare când s-au hotărât să divorțeze. Lângă cel al familiei Laforgue. Intram, când a sunat telefonul. Era Lila Laforgue, o femeie de vreo șaizeci de ani care locuia în permanență în Altos de la Cascada, „locatară de o viață întreagă", cum îi plăcea chiar ei să se prezinte, cam pretențioasă, ținând cont că știam cu toții că atât casa, cât și acțiunile de la club erau pe numele ei, căci bărbatul fusese declarat incapabil și suspectat de faliment fraudulos. „Spune-mi, sunt de-ai noștri?" Expresia m-a dezorientat. Într-o liberă și greșită asociație de idei am mers de la „de-ai noștri" la „gauchos" și de la gauchos la „oameni de la țară", iar de la oameni de la țară la „țărani", „fermieri" „crescători de vite", „vaci", „tauri", centrul de expoziții „La Rural", „tractor", „cai"... „Ruși, Virginia... sunt ruși?" Cuvântul „ruși" m-a readus la realitate ca o aversă în mijlocul unei străzi pustii. „Din colectiv?", am întrebat-o. „Nu că ar fi vreo problemă, din moment ce suntem prieteni intimi cu familia Urovich, dar ne preocupă densitatea, în câțiva ani asta are să

pară Macabi[1]. Şi chiar lângă casă." „Nu cred, se numesc Ferrere." „Sefarzi. Eu am cunoscut un Paz care era, un Varela care era. Te înşală cu numele astea de familie şi te aduc în stare să faci gafe." „Par oameni de treabă, un cuplu tânăr, cu un copilaş mic", am îndrăznit s-o întrerup. „Da, i-am văzut, ea are un aer de rusoaică, de te dă gata. Spune-mi, procentajul nu mai contează?"

În Altos de la Cascada, cu ani în urmă, când locul încă mai era un club de sfârşit de săptămână mai degrabă decât un cartier de locuinţe permanente, exista o dispoziţie ce limita la zece procentul membrilor oricărei colectivităţi care ar dori să cumpere case sau terenuri. Orice colectivitate. Se povesteşte că însuşi Julio Urovich era în Consiliu când s-a aprobat dispoziţia, eu n-am cutezat niciodată să-l întreb. Ceea ce înseamnă că, dacă ponderea unei colectivităţi specifice depăşea zece la sută, următorul din acel grup interesat să intre în Altos de la Cascada trebuia să fie respîns. Obiectivul explicit era ca în nici un caz să nu se transforme clubul în „redută exclusivă" a nici unei colectivităţi predominante. Dar, de fapt, singurele cazuri respinse pe atunci au fost de evrei. Nici pomeneală să se ajungă vreodată la zece la sută de negri, de japonezi sau de chinezi, ca să menţionăm colectivităţi cu fizionomie caracteristică. Şi mă îndoiesc că a fost întrebat cineva dacă e musulman, budist sau anglican. Cel puţin, eu nu. Dar cine ştie de ce, într-o bună zi din istoria cartierului Altos de la Cascada dispoziţia aceasta a fost abrogată. „Eşti sigură că a fost abrogată?", a stăruit Lilita. „Cum de nu ne anunţă nimeni de lucrurile acestea? Şi nu avem un comitet de selecţie sau ceva asemănător? Ar trebui să existe. Nu ţi-o spun doar pentru evrei. Mie nu-mi place să discriminez, îţi spun în general, pentru că ar fi bine să putem alege oamenii. Asta nu e o proprietate unde te întâlneşti în ascensor şi gata. Aici împarţi multe, este o atitudine mai integratoare şi mie nu-mi place să fiu obligată să mă integrez cu oameni cu care în mod normal n-aş fi prietenă. Mă înţelegi? Nu susţin că sunt buni sau răi, dar nu sunt oameni pe care să-i aleg eu. Iar eu am dreptul să aleg, nu? Trăim într-o ţară liberă." A aşteptat să spun ceva, dar, din pricina tăcerii

1. Organizaţia Evreiască Argentiniană, o instituţie sportivă înfiinţată la 30 decembrie 1930.

mele, a continuat. „Sunt sigură că în alte cluburi există vreun fel de mecanism de selecție. Chiar dacă nu o declară limpede; eu îți spun că este o selecție naturală, dar nu. Caută la evidența populației, să vezi dacă găsești un Isaac sau o Judith."

„Un Isaac sau o Judith." Noi il avem pe Julio Urovich și urmașii lui, soția lui Paladinni, care cred că se numește Silberberg, familia Liberman și familia Feigelman. Dar e adevărat, în alte cluburi nu. Am prietene, colege de la alte firme imobiliare, care lucrează în celelalte cartiere despre care vorbește Lilita, ele îmi povestesc. Când vine la firmă un cuplu cu nume evreiesc, încearcă numaidecât să-l descurajeze, ca să fie scutiți cu toții, cei care vor să cumpere, și ele, de un moment dezagreabil. Îi plimbă prin fața capelei din cartier, chiar dacă nu e în drum, îi informează că toți copiii merg la nu știu ce școală catolică, le arată casele de necumpărat sau care le depășesc bugetul. Dacă este nevoie, în cele din urmă spun fraze de genul „acesta este un club laic, firește, dar familiile care vin sunt în cea mai mare parte catolice". Lucrurile se complică dacă este un cuplu mixt și femeia aparține colectivității evreiești; totul trece neobservat până în ziua semnării precontractului. Atunci colegii mei cheltuiesc în baza comisionului, sărbătoresc, se umflă în piele, iar când să facă hârtiile și apare numele de familie al femeii, află că au pierdut ceea ce nu avuseseră niciodată. Și trebuie să aleagă între a merge mai departe, pentru ca în cele din urmă să le refuze cumpărarea cu ocolișuri de diferite feluri, sau să-i confrunte cu adevărul impudic. Aproape nimeni nu optează pentru adevăr, așteaptă ca evenimentele să se lămurească singure în fața versiunii oficiale a refuzului, care este întotdeauna ambiguă și cu neputință de imputat. Să fii absolut sigur dinainte este imposibil. Cine ar îndrăzni să întrebe un posibil client: „Iertați-mă, domnule, doamna dumneavoastră este evreică?" Uneori sunt indicii care ajută într-un fel sau altul: cruci de argint, stele cu șase colțuri, anumite nume alese pentru copii, o mulțime de copii, școala unde au de gând să-i înscrie. Și sunt mereu persoane cu al șaselea simț pentru astfel de lucruri, vânători, ca Lila Laforgue. „Litman, nu Pitman..., cu l... de la Laura", m-a corectat doamna Ferrere în ziua precontractului. „Laura Judith Litman", a completat.

Am scris Litman fără a-mi ridica privirea. Am simţit că mă aprind la faţă, în vreme ce în cap mi se învârtea involuntar „nici un Isaac, nici o Judith". Roşeaţă de adevăr impudic. „Sunt foarte fericită să locuiesc în Altos de la Cascada", mi-a spus şi a trebuit să mă uit la ea. Îmi zâmbea.

Peste câteva luni m-a sunat din nou Lila Laforgue. „Ţi-am spus că sunt de-ai noştri." „Ah, da?", m-am prefăcut că nu înţeleg. „Am văzut copilul scăldându-se în piscină, gol. E tăiat împrejur."

20

O strigă la masă de o sută de ori. Dar nu coboară. Ramona nu coboară, căci aşa o cheamă, chiar dacă i-au schimbat numele în Romina. Nu în acte, acolo n-au putut. Dar până şi la şcoală au înscris-o aşa. Romina Andrade. Toţi îi spun Romina. În afară de Juani, pentru că ea i-a cerut-o. I-a povestit că, atunci când s-a născut, au botezat-o Ramona, mama ei, al cărei chip aproape că nu şi-l poate aminti. Juani o numeşte Rama, un amestec, pentru ca „mama", cea care acum o obligă să-i spună astfel, să nu-şi dea seama. Se vede că îi place să spună lucrurilor oricum, numai pe nume nu, gândeşte Romina. Nici eu nu sunt Romina, nici Mariana nu e mama mea. O ştiu amândouă, cu toate că Mariana o pune să-i răspundă „da, mamă" sau „nu, mamă". Nici măcar nu-i dă voie să răspundă ca toţi copiii „da" sau „nu" sau să dea din cap. Mariana a sfârşit prin a obţine răspunsul complet pălmuind-o. Dar nu palma o doare cel mai mult. O doare şi mai rău că i l-a furat pe Pedro. Pedro nici nu mai ştie cine este Ramona. Nu vrea nici ca ea să-i povestească nimic din ce-şi aminteşte, ba chiar îl deranjează. „Nu mă mai minţi, fetiţo", îi spune şi iese călcând pe mingea de rugby. Dar ea îl iubeşte la fel de mult, mai mult decât orice pe lume, cu toate că el nu ştie cine e.

Dacă Romina ar ţine jurnal, nu ar scrie în el în fiecare zi, e sigură de asta. Un jurnal zilnic ar fi fost groaznic de plictisitor, îşi spune. Sunt zile în care în locul acesta (iar viaţa mea se desfăşoară în locul acesta) nu se întâmplă nimic: „M-am trezit,

mi-am luat micul dejun cu femeia care m-a adoptat, care pleca la un turneu de tenis, mi-a explicat că ia cu ea două rachete pentru cazul în care îi sar corzile de la puternicul ei *passing shot*, am avut două examene, o oră liberă, m-am simțit rău în a treia pauză, m-am întors acasă cu mama Valeriei, care a jucat la turneu cu cea care își spune mama mea (firește că i-au sărit corzile), dar s-a întors mai devreme pentru că a fost eliminată în sferturile de finală, m-am uitat la televizor, frățiorul meu mi-a spart bilele, am cinat singură în camera mea, m-am dus la culcare, sfârșit". Nimeni nu poate să-și piardă timpul scriind nimic. Asta nu vrea Romina. Nimicul. Romina nu știe ce vrea, dar asta nu. „Nimicul să-l scrie alții." Iar la cei paisprezece ani, sau cincisprezece, judecătorul nu i-a știut niciodată exact data nașterii, e conștientă că nu-i același lucru să povestești sau să trăiești. E mai greu să povestești. De trăit se trăiește și gata. Dar de povestit trebuie să pui în ordine, iar ei îi lipsește asta, să-și ordoneze, pe dinăuntru, ideile, ce i se întâmplă. Camera i-o ordonează Antonia, din fericire. Dar în restul vieții ei simte că e totul amestecat. Are senzația că stă pe o bombă cu ceas. Și o bombă cu ceas explodează într-o bună zi.

Azi-noapte era cât pe ce să explodeze. A fost la o petrecere în *country*-ul Nataliei Wolf. La două poduri de Altos de la Cascada. A băut bere, multă bere, toată berea. La patru dimineața a vomitat. Au vomitat mai mulți, n-a fost singura. Juani nu, plecase devreme. L-a sunat pe Carlos, șoferul de mașini închiriate „de încredere", singurul pe care „mama" o lasă să-l sune. Carlos a trebuit s-o urce în mașină. Nu era prima oară. Romina stătea pe bancheta din spate, era cald și mirosul de vomă îi întorcea stomacul pe dos. I-a cerut lui Carlos să dea drumul la aerul condiționat, nu funcționa, și-a scos cămașa, „la urma urmelor, un sutien e ca un costum de baie", a gândit. A aruncat cămașa pe fereastră, ca să nu mai miroasă. S-a privit. „Mai mare decât un costum de baie în cazul acesta", s-a gândit. „Iar tipul se uită în față și cui îi pasă dacă am doi sâni care nu există." A adormit. Când au ajuns la grilajul de la intrare, agentul de pază s-a speriat și l-a sunat pe tatăl ei. I-a spus să aibă grijă, „domnișoara Andrade a sosit în *country* și se îndreaptă spre domiciliul dumneavoastră, goală și aparent drogată". „Nu m-am drogat", le-a

spus Romina când au certat-o Mariana și Ernesto. „Agentul de pază a spus că ai venit drogată și goală." „În sutien da, drogată nu." „Supraveghetorul spune că da." „Supraveghetorul e un prost, care n-a văzut în viața lui o țigară cu marijuana." Ernesto i-a dat o palmă. S-a clătinat. Dar nu era drogată. Băuse multă bere. Asta da. Dar ea nu se droghează. A fumat de două sau de trei ori marijuana, dar ultima oară i s-a făcut rău și nu a mai încercat. Berea îi e de ajuns, nu are nevoie de altceva. Și ginul îi place. Mai puțin, dar îi place. Mai ales cel pe care îl ascunde Ernesto în *dressoir*-ul din camera de zi. Vodka, uneori, foarte rar. Altceva nu.

O cheamă din nou la masă. Antonia îi spune să coboare, „mama e furioasă". Iar „mama" furioasă o înspăimântă.

21

La o vreme după ce s-au mutat în Altos de la Cascada, Carla s-a înduplecat și s-a înscris, cum îi tot cerea Gustavo, la cursul de artă care se ține în *house*, la club, miercuri la două după-amiază. Gustavo stăruia de o bună bucată de timp. Nu-l interesa ca soția lui să dezvolte vreo abilitate specială pentru pictură, pe care pe de altă parte nu o avea, dorea doar ca ea să izbutească să se integreze, „să-și facă prietene ca să poată construi o nouă viață socială", după cum spunea chiar el. O viață socială diferită de cea de care fugiseră. Tano îi dăduse informația despre curs. Carla ar fi preferat să plece în capitală și să-și termine facultatea abandonată, arhitectură, dar Gustavo nu era de acord. „Ai să faci un sacrificiu îngrozitor, ție ți-a fost întotdeauna greu la facultate. Și când vom avea un copil, ai să lași totul baltă, te cunosc." Ea știa că bebelușul e o promisiune pe care el nu poate să i-o facă. Dar să termine facultatea era o promisiune pe care nici ea nu era sigură că poate să o îndeplinească.

În vreme ce Carla abia cunoștea două sau trei soții ale prietenilor lui Gustavo, el era deja pe de-a-ntregul integrat. Pentru Gustavo era mai ușor, îi plăcea sportul, iar în Altos de la Cascada aceasta netezea drumul spre prietenie. Și copiii netezesc drumul.

Dar copii nu aveau. Carla era foarte diferită de Gustavo. Timidă, retrasă, aproape temându-se de ceilalți. Cunoscuții lui Gustavo încercaseră de mai multe ori s-o integreze invitând-o la câte o petrecere, dar ea găsea mereu o scuză. Mai avea doar două prietene din liceu, una locuia în Bariloche, iar cealaltă nu știa unde, căci, de când Gustavo se certase la cuțite cu bărbatul ei, nici nu-și mai aducea aminte de ce, nu se mai văzuseră. Ceilalți au fost întotdeauna relațiile lui Gustavo. Înclinația Carlei spre însingurare s-a accentuat după ce a pierdut o sarcină în luna a cincea, copilul care a trăit cel mai mult în corpul ei și despre care nici unul dintre ei nu voia să vorbească.

Miercuri, la două după-amiaza, Carla a plecat spre primul ei curs de pictură. Profesoara, Liliana Richards, care locuia tot în Altos de la Cascada, a prezentat-o restului grupului. Păreau să se cunoască de o viață, deși cu timpul Carla a aflat că majoritatea lor nu stăteau în La Cascada decât de doi sau trei ani. Pe unele dintre femei le cunoștea din vedere. Pesemne că le întâlnise la magazinul universal sau la restaurantul din *house*, întrucât alte locuri din cartier nu frecventa. Cu unele credea că cinase într-o seară, acasă la familia Scaglia. Liliana a făcut pentru Carla o scurtă introducere despre tehnicile pe care le aplicau și a avut grijă să explice că ceea ce se făcea în atelierul ei nu erau „nici patină, nici *decoupage*, nici matriță, nici vreo altă tehnică minoră". În atelierul ei se făceau „tablouri". Și pe Carla a surprins-o cuvântul folosit. Carmen Insúa a întrerupt-o: „Ah, că tot a venit vorba de tablouri, trebuie să vii să vezi Labaké-ul pe care mi l-am cumpărat, Lili".

La sfârșitul cursului, una dintre femei s-a oferit s-o ducă acasă. Carla era singura care se dusese pe jos. Stătea la câteva străzi și i-ar fi plăcut să se ducă pe jos, dar i s-a părut nepoliticos să refuze oferta. Femeia i-a cerut scuze pentru dezordinea din mașină și i-a spus că are trei copii și în orice moment se hotărăște să-l facă pe al patrulea. „Și tu? Câți ai?" „Nu, noi încă nu avem", a spus Carla. „Păi nu aștepta atâta, că nu știi niciodată cât de greu îți va fi să rămâi însărcinată", a proclamat.

Miercurea următoare, Carla a început să deseneze pe pânză. În cele din urmă o năpădise entuziasmul, curând avea să fie ziua lui Gustavo și s-a gândit că primul ei tablou avea să fie un

cadou foarte semnificativ pentru el. Profesoara i-a spus că în prima etapă să lase să-i iasă ce-i va ieși. Și Carla n-a putut să deseneze decât dungi. Miercurea următoare au fost din nou numai dungi. Niște dungi negre, de diferite grosimi, pe care colegele ei le priveau fără să facă vreun comentariu. Lângă ea, Mariana Andrade picta o natură moartă. Era o masă luminată, iar pe ea se aflau o față de masă, o cană răsturnată din care nu curgea nici un lichid, niște mere, o sticlă, struguri. Pe Carla a uimit-o că cineva poate să deseneze un măr care să semene atât de mult cu un măr. Dorita LIambías, care până atunci lucra la tabloul ei, neștiind ce făcea colega, a spus: „Ce copiezi astăzi, Mariana, un Lascano?" Mariana a privit-o iritată și abia atunci Carla a băgat de seamă planșa pe care o ținea în poală și care-i servea drept model. Liliana s-a apropiat de planșă. „Asta nu e un Lascano. E o copie proastă." Carlei i-a fost rușine pentru că îi păruse perfect mărul Marianei, când pentru profesoară nici măcar modelul copiat nu era. Dorita a strigat-o de dincolo de șevaletul ei. „Carla, să vedem, tu care nu-mi cunoști tablourile anterioare, spune-mi cum ți se pare acesta." Carla s-a dus la ea ca să vadă un fel de câmpie, căreia, pentru gusturile ei, î se distingeau prea vădit trăsăturile de penel, cu un cer plin de nori, căruia i se observau de asemenea trăsăturile de penel. Între nori se ghiceau forme de picioare și de mâini de diferite mărimi. A spus exact cum îl vedea. „Da, e groaznic, întotdeauna îmi apare același lucru. Mie îmi iese totul în stil suprarealist. Pentru că nu am nevoie să copiez, înțelegi?"

Carla a înțeles și s-a întors la dungile ei. A zăbovit privindu-le. S-a întrebat ce sunt și de ce se ivea asta dinăuntrul ei, în loc de picioare și de mâini învăluite în nori. Nici nu știa măcar dacă ceea ce picta are vreo valoare estetică. Liliana îi spusese că deocamdată să nu se preocupe de asta. Dar începea să i se pară că în realitate conta și că îi arată o nerușinată considerație destinată începătoarelor. La asta se gândea, când Mariana i-a spus: „Eu, în locul tău, aș încerca naturile moarte cu animale moarte. Sau fără animale, fructele, ceva de genul ăsta. Nu ți-am văzut casa, dar mă îndoiesc că asta se potrivește cu camera ta de zi". S-a dus lângă ea, ca să adauge mai încet: „Uită-te

la tabloul Doritei, suprarealism, suprarealism, dar ce face ea nu poți să pui nici în baie".

În miercurea următoare era ceaiul lunar al „fetelor de la pictură". Venise rândul lui Carmen Insúa să le găzduiască și n-a lipsit nimeni. Cursul s-a încheiat cu cinci minute mai devreme ca să lase totul gata și curat înainte de plecare. Carla s-a dus în mașina Marianei, li s-a alăturat și Dorita, al cărei Jeep era la service pentru revizia după șapte mii de kilometri. Au străbătut cele șase străzi aproape în tăcere. Carla își aduce aminte doar că una dintre femei a spus: „Sper ca ceaiul să fie ceai". Iar cealaltă nu i-a răspuns, deși a schițat un gest de dezaprobare.

Au oprit în spatele mașinii Lilianei, iar în spatele lor celelalte. Șase mașini și nouă femei care au parcat cât mai aproape de acostament, ca nu cumva să le deranjeze personalul de securitate în toiul ceaiului, pentru că una dintre mașini împiedica circulația.

Masa era pusă, impecabilă. Veselă Villeroy Bosch pe față de masă albă de in. Sandvișuri, prăjiturele cu frișcă, într-o parte era o măsuță cu *lemon pie* și *cheese cake*. Și puțin mai încolo o tavă cu pahare și două sticle de șampanie în frapiere de argint cu cuburi de gheață, pe care Mariana i-a arătat-o Carlei, cu un gest asemănător oftatului din mașină, ca și cum ar fi știut ea. „Nu preferați ceva rece în loc de ceai?", a întrebat Carmen turnându-și un pahar de șampanie. Dorita și Liliana au schimbat o privire. „Dragă, îmi place tabloul. Foarte sobru", a observat Mariana arătând spre Labaké. Iar Liliana, încet, i-a spus Doritei: „A zis «sobru» proasta, nu-mi vine să cred". „Dar ție cum ți se pare, Liliana?", a întrebat Carmen nerăbdătoare. Liliana a zăbovit un moment și apoi a proclamat: „Este o operă așa cum trebuie. E așa cum trebuie". Carmen a părut ușurată și a mărturisit: „Știi, mi-a zis *marchand*-ul că deja face cu douăzeci la sută mai mult decât când l-am cumpărat". „Se prea poate, sunt oameni cărora nu poți să-nțelegi de ce le merge atât de bine cu atât de puțin. Pesemne că meritul lor este să vadă filonul, nu?", a spus Liliana vârându-și o prăjiturică în gură. „Dar Labaké n-a câștigat ultimul Salon Național de Pictură?", a lămurit Carmen, îngrijorată într-o oarecare măsură, „așa mi-au spus când l-am cumpărat". „Și crezi că nu e aranjat? Îmi dai ceaiul?", a spus Liliana.

Carmen părea descumpănită. Ca şi cum ar fi vrut să mai spună ceva şi şampania n-o lăsa să mistuie informaţiile. A optat pentru a nu mai adăuga nimic şi şi-a mai turnat un pahar. Carla s-a ridicat şi s-a dus la tablou. Predomina ocrul, un ocru identic cu fotoliile lui Carmen, cu o textură foarte deosebită, lucrată cu pânză de sac şi cu alte reliefuri. Carlei i-a plăcut mult, păreau trei copaci fără frunze, dar nu uscaţi, care-şi înfigeau rădăcinile in pământ, unde dădeau de nişte spice închise şi o luntre mică, iar în ea o femeie, neclintită, dar vie. O femeie neclintită. Şi pe nisip două spice deschise, gata să se coacă. Femeia din luntre i-a părut mult mai greu de desenat decât un măr şi, devenind conştientă că unele lucruri n-are să le poată face niciodată, i-a venit să plângă.

„Mulţumim pentru ceai. Data viitoare îl luăm la mine. Iar tabloul e superb", i-a spus Carla luându-şi rămas bun. În vreme ce maşina Marianei se punea în mişcare, Carla a văzut prin fereastră cum Carmen adună resturile din pahare în al ei şi bea. „E din ce in ce mai rău, pe zi ce trece", a spus Dorita. Mariana a oftat. „Ştii că tabloul l-a cumpărat vânzând toate bijuteriile pe care i le-a dăruit Alfredo?", a intrebat Dorita. „Nu... serios?", a zis Mariana. „Ce-a apucat-o?" „Habar n-am, mi s-a povestit că Alfredo a fost cât pe ce s-o omoare." „Cred şi eu." „Mie tabloul mi-a plăcut", a îndrăznit Carla să spună. „Nu ştiu, eu la tablouri nu mă pricep. Dar la bijuterii da. Ţi-am spus că am acasă bijuterii de vânzare? Trebuie să vii", a zis vreuna din ele.

La următorul curs, Carmen n-a fost. Liliana s-a interesat dacă ştie cineva ceva despre ea. N-a răspuns nimeni, dar s-au uitat unele la altele. Până şi Carla, ca să nu fie exclusă. Liliana i-a considerat terminat tabloul cu dungi. Carla începuse să se ducă la curs cu maşina. La sfârşitul cursului a luat tabloul şi a condus cele cinci străzi care o despărţeau de casă, încordată, cu o preocupare pe care n-o înţelegea pe de-a-ntregul. Gustavo nu venise. A dus pictura în magazie şi a urcat-o pe un scaun care a ţinut loc de şevalet. A privit-o. Aniversarea lui Gustavo avea să fie peste două zile şi Carla nu era sigură că tabloul acela era ceea ce işi dorea el să primească de la ea. Şi nu voia să se supere Gustavo. Să nu se mai supere. A mai încercat două sau trei dungi, s-a gândit să-i dea puţină culoare, dar nimic nu o mulţumea. A plâns.

A intrat în casă şi a căutat în agenda de telefoane numărul Lilianei. I-a cerut să se vadă a doua zi, dimineaţa. „Păi vino pe la nouă, după ce laşi copiii la şcoală." „Nu am copii." „Ah, nu?"

Carla s-a dus cu maşina acasă la Liliana. A sunat şi menajera familiei Richards a poftit-o înăuntru. A dus-o în camera de zi şi i-a adus o cafea. Peste câteva minute a apărut Liliana. „E ziua soţului meu. N-am chef să-i fac cadourile dintotdeauna, haine pe care apoi nu le poartă, cărţi pe care nu le citeşte, anul acesta vreau să-i dăruiesc un tablou. De-ale tale."

Liliana nu şi-a ascuns uimirea, în viaţa ei nu-i cumpărase nimeni un tablou. Nici măcar vreo rudă. „El m-a sprijinit mult cu atelierul şi mi s-a părut un mod de a-i mulţumi." „Nu ştiu dacă am să-ţi pot plăti cât valorează." Liliana a schiţat un gest de aprobare care i-a permis să-şi disimuleze vanitatea. „Lasă-mă să-ţi arăt opera mea, apoi vedem cât poţi să-mi dai." Liliana a dus-o într-o verandă de sticlă, o veche grădină de iarnă prefăcută în atelierul Lilianei. Draperii grele apărau tablourile de soare şi împiedicau dezvoltarea puţinelor plante care mai rămăseseră. I-a arătat vreo douăzeci de tablouri. Cele mai multe făcute în vremuri îndepărtate. Unele aveau semnătura corectată vădit. Carla s-a uitat pe îndelete la una din aceste corecturi. Liliana s-a grăbit să răspundă la întrebarea nerostită a Carlei. „Înainte de a mă căsători eram Liliana Sícarî. Acum sunt Liliana Richards. LS a devenit LR. Richards sună mai bine pentru un artist plastic, nu?"

Pe peretele din capăt era un şevalet cu un tablou pictat pe jumătate. Carla s-a apropiat de el, a dat la o parte pânza care îl acoperea şi a descoperit un tablou ocru, cu nisip şi o luntre lungă şi îngustă, cu trei femei înăuntru, nişte spice care creşteau din luntre şi urcau spre cerul de asemenea ocru, doi copaci, mici, dar cu rădăcini întinse, ce se îngropau în nisipul ocru. Şi trăsături groase cu ulei pe pânză de sac, în mai multe locuri. Semna LR, fără rectificări, tabloul era recent. „Îmi place acesta", a spus. Liliana s-a grăbit să-l acopere la loc cu pânza. „Acesta nu este terminat", a lămurit. Carla minţea, ea nu l-ar fi ales, era ca şi cum şi-ar fi cumpărat o rochie sau un costum de baie la fel cu al lui Carmen, dar de la reduceri, şi nu ar face asta. Le-a examinat încă o dată pe celelalte şi a ales o natură moartă, care nu era originală, dar era validată de atâtea copii: existau naturile moarte

ale Lilianei, ale Marianei, ale lui Lascano, cele de pe afişul pe care-l copia Mariana şi cu siguranţă multe altele pe care ea nu le cunoştea, copiate la infinit de femei pe care nu le cunoştea mai bine. Pe de altă parte, era sigură că Gustavo va fi de acord cu ele că o natură moartă se potriveşte pe orice perete. „Nu ştiu, dacă e pentru Gustavo, dă-mi vreo trei sute de dolari şi e de-ajuns, ce zici?" A plătit, a dus pictura in maşină şi a plecat.

A dus tabloul în magazie, l-a dat jos pe al ei de pe scaun şi l-a pus pe al Lilianei. A luat pensulele şi cu multă grijă şi cu vopsea neagră a transformat LR într-un CL, de la Carla Lamas. Dar apoi s-a căit şi l-a schimbat în CM, de la Carla Masotta, nu voia ca numele de fată să-i provoace vreo ceartă cu Gustavo. S-a simţit mândră de rectificare, era muncă delicată. Ea a fost întotdeauna delicată.

În seara aniversării lui Gustavo l-a aşteptat cu cina pe masă, în sufrageria pe care nu o foloseau decât ca să prîmească oaspeţi când insista Gustavo, iar Carla n-avea incotro şi trebuia să-i accepte. Au mâncat într-o atmosferă cu candelabre, muzică şi tabloul atârnat pe peretele din spate. „E superb!", i-a spus el şi a sărutat-o. „Şi cum merg lucrurile la atelier?" „Poţi să vezi cu ochii tăi." „Mă refer la oameni, cum sunt? Poţi să-ţi faci relaţii?" „Da, cred că fac deja parte din grup." Gustavo şi-a ridicat paharul pentru un toast. Ea l-a înălţat pe al ei, le-au ciocnit şi au închinat pentru ziua lui Gustavo şi pentru prietenie.

22

Pe 8 decembrie în fiecare an, de sărbătoarea Neprihănitei Zămisliri a Preasfintei Fecioare Maria, toate casele din Altos de la Cascada se împodobesc de Crăciun. Luminile albe învăluie copaci, pergole şi porţi de la intrare. Pinii se aprind şi se sting dincolo de ferestrele cu draperii date la o parte. Sunt pini de diferite tipuri, dar toţi mari. Culorile globuleţelor de Crăciun nu se amestecă, ori sunt toate galbene, ori toate roşii, argintii sau albastre. Unii au funde roşii în loc de globuleţe. Sau mere. Administraţia se îngrijeşte să monteze o iesle a Naşterii în parc, cu

figuri în mărime aproape naturală. Şi în fiecare an vreun grădinar, *caddie* de golf sau vreun muncitor din La Cascada renunţă la cina în familie în schimbul unor bancnote pe care le adună vecinii, se îmbracă în Moş Crăciun şi străbate casele din cartierul privat în trailerul de la întreţinere, împărţind daruri. Într-adevăr, nu lipseşte decât zăpada.

În anul acela, cu toate că era ultimul Crăciun din secol, nu s-au observat prea multe schimbări în privinţa ornamentelor. Când faci mereu atâtea lucruri, e cu neputinţă să faci şi mai multe. Sfârşitul de an se simţea, mai degrabă decât în brazi şi în iesle, în unele preocupări care pluteau în discuţiile din Los Altos. Se vorbea despre catastrofe informatice de tot felul, începând cu hackerii care făceau *back up* şi copiau toate cardurile, codurile şi conturile bancare, până la cei ce-şi scoteau toţi banii din bancă pentru a petrece sărbătorile în familie, temându-se ca la 1 ianuarie 2000 să nu le apară soldul zero.

În dimineaţa de 24 Teresa s-a ocupat, ca în toţi anii, să primească de la administraţia cartierului focurile de artificii pe care aveau să le lanseze după douăsprezece în gaura 9. Tano dona de fiecare Crăciun o grămadă de focuri de artificii ca să se bucure de ele împreună cu prietenii din Altos de la Cascada. Nu că s-ar fi dat în vânt după spectacolele pirotehnice sau că ar fi făcut-o doar din plăcerea spectacolului în sine, dar dorinţa lui de perfecţiune îl prefăcuse într-un expert. Într-un an i-a venit ideea să le facă acest cadou prietenilor din Los Altos, să umple cerul de focuri de artificii, şi, începând de atunci, mărea miza de fiecare Crăciun. S-a interesat ce mărci trebuie să cumpere şi ce mărci trebuiau evitate, ce norme de siguranţă trebuia să îndeplinească, unde se vedeau cele mai frumoase focuri de artificii din lume. Cele de la Sidney şi de la Tokio erau preferatele lui. Şi încerca să le imite. Cu tot ce se putea obţine mai bun aici, ba într-un an a importat de la Miami şi a trebuit să scoată pachetul din vamă mituind un funcţionar pe care-l cunoştea Fernández Luengo, căci „lumea acum se ghiftuieşte şi noi n-avem de nici unele".

Teresa s-a întors acasă. Cortul era gata din ziua anterioară. Familia Scaglia monta întotdeauna cortul pentru petreceri cu mai mult de treizeci de persoane de la prima comuniune a fiicei celei mici când, din pricina potopului, noroiul a năpădit

duşumelele de pin american şi mocheta de la etajul întâi. Au închiriat veselă, mese şi scaune îmbrăcate în alb, fiecare cu aranjament floral de iasomie, şi o podea falsă din lemn ca să protejeze iarba. Mâncarea a comandat-o de la o firmă de *catering* testată de Teresa de la aniversări şi petreceri anterioare. Menajerei îi dăduse liber de la cinci după-amiaza. Ar fi vrut ca înainte să plece să-i facă ordine prin baia camerei ei. Încă nu făcuse duş, avea să facă îndată ce va fi învelit cadourile. Dar nu avea chef s-o asculte, se plângea mereu că, de sărbători, după o anumită oră, autobuzele vin mai rar şi că la Crăciunul trecut ajunsese acasă când ceilalţi închinau paharele. Firma de *catering* îşi aducea propriul personal de serviciu. Şi vesela se dădea înapoi murdară cum era. Într-adevăr, în afară de baia pe care nu avea s-o vadă decât ea, în momentul acela din zi nu avea prea multe griji.

Menajera a urcat îmbrăcată deja de plecare. Teresa era în odaia ei, învelea pachete. „Doamnă, mai aveţi nevoie de ceva?" „În drum, treci pe la Paula Limorgui şi spune-i lui Sofi să vină cel mai târziu la şapte să se schimbe." „Da, doamnă... şi Crăciun fericit..." „Mulţumesc, Marta, nu uita de autorizaţia pe care ţi-am lăsat-o pe masă, ca să te lase la pază să treci cu cozonacul."

Teresa abia terminase de învelit cadourile, că s-a grăbit să sune la administraţie ca să vină să ia pachetele. Sofía tocmai împlinise şapte ani şi încă mai credea în Moş Crăciun. Matías, care avea cincisprezece, spunea că mai crede doar de teamă să nu piardă cadourile, dar Teresa jura că nu, că ea fusese la fel de inocentă la vârsta aceea şi chiar mai mare. Îndată a sunat cineva la sonerie, era Luisito, băiatul care uda terenurile de tenis, „expertul stropitor". În anul acela era rândul lui să fie Moş Crăciun. Nu era prea entuziasmat, dar soţia lui stăruise, aveau nevoie de bani şi, dacă n-aveau să ciocnească paharele la douăsprezece, aveau s-o facă după aceea. Teresa i-a spus să urce ca s-o ajute să coboare cu căsuţa de păpuşi Barbie pentru Sofía. Luisito i-a cerut voie să-şi lase pantofii plini de praf de cărămidă la picioarele scării. Lui Matías îi cumpărase un *sandboard*, dar nu era nevoie să i-l dea Moş Crăciun în mână. Mai mult decât atât, Matías ar spumega de furie dacă i-ar face una ca asta, ţinând cont de proasta lui dispoziţie din ultima vreme, s-a gândit.

Oaspeții au sosit punctuali la nouă. Tano nu, el a venit la nouă și douăzeci, a întârziat pe terenul de golf, să se asigure că artificiile sunt distribuite cum trebuie și că sunt gata pentru ora douăsprezece. Erau prezenți tatăl lui Tano cu noua lui soție și sora Teresei cu bărbatul și cu copiii, singurii din familie. Restul, oameni din Altos de la Cascada, vecini care ca și ei preferau să petreacă sărbătorile între prieteni. Gustavo Masotta și nevastă-sa, familia Insúa și încă câțiva. Fusese invitată și familia Guevara, dar au preferat să stea cu părinții lui Ronie. Până și familia Urovich petrecea Crăciunul cu partea catolică a neamului. Chelnerii se duceau și veneau cu tăvi cu saleuri, mezeluri și șampanie. La fiecare masă era un mic meniu care indica fiecare fel. Aperitive: *vitello tonnato*. Felul principal: rață cu portocală. Desert: înghețată cu sos de afine. Și mai jos: fructe uscate, fructe zaharisite și cozonac.

Când terminaseră de servit aperitivele, Teresa a băgat de seamă că Matías nu coborâse. S-a uitat la fereastra camerei lui, lumina era aprinsă. I-a cerut Sofiei să se ducă să-l cheme. Sofía a dat fuga să-și îndeplinească însărcinarea. A încercat să deschidă ușa de la camera fratelui ei, dar era încuiată. A bătut. „A zis mami să vii acum!" Matías n-a răspuns. A bătut din nou. „A zis mami să cobori sau..." Matías a deschis ușa. „Încetează, nebuno!" „Ce e mirosul ăsta?", a întrebat ea. „Care miros?", a zis el și s-a dus să deschidă fereastra. A ieșit din cameră împingând-o. „Hai, fetițo, mișcă-te."

Din când în când, în toiul discuției de la cină se auzea câte o petardă. „Lumea nu pricepe că focurile sunt la douăsprezece?", a zis Tano. „Lumea nu înțelege lucruri atât de simple, Tanito, doar n-o să-ți faci griji din pricina asta", i-a răspuns Alfredo Insúa privindu-și cu severitate soția, care stătea de vorbă cu Carla fără a se dezlipi de sticla de vin și începea să râdă din orice.

La unsprezece și jumătate a sunat Luisito în poartă. Teresa a tresărit, s-a uitat pe după salcâm și a văzut costumul roșu. A început să strige: „A venit Moșu', haide!" Sofía a dat fuga în spatele mamei ei, dar restul copiilor prezenți, mai mari cu toții decât ea, s-au ridicat fără prea mult entuziasm. Matías a venit primul. „Ce faci, bătrâne", i-a spus și i-a dat o palmă pe spate. Teresa s-a uitat urât la el. „Dă-te la o parte, Mati, că Sofía vrea

să-l vadă pe Moşu'." Matías s-a tras într-o parte, iar Sofía, care era mai în spate cu câţiva paşi, a rămas în faţa Moşului pe care i-l aduseseră. L-a privit pe îndelete. Luisito era stânjenit, s-a gândit pesemne că aveau dreptate la administraţie, ar fi trebuit să accepte să spună „Ho, ho, ho", dar el se simţea prea prostănac îmbrăcat în roşu ca să mai adauge şi sunet. S-a uitat la fetiţa care nu-şi lua ochii de la el şi a ştiut că dăduse greş. Cu toate acestea, şi-a făcut treaba mai departe, a dat jos anevoie cadoul Sofiei din camionetă şi l-a dus aproape de casă. Teresa s-a străduit să trezească interesul Sofiei pentru spectacol şi punea întrebări vorbind prea tare. „Veniţi de departe, Moşule?" „Sunteţi obosit?" Luisito n-a vrut să-şi intre în ridicolul lui rol şi n-a scos o vorbă. Matías s-a prefăcut că se duce să vadă pachetele pe care le mai avea încă în trailer. Nepoţii Teresei s-au întors la masă, iar gemenii Insúa dădeau cu piciorul într-o minge pe care o găsiseră uitată sub salcâm. Luisito a privit-o din nou pe Sofía şi a simţit nevoia să-i ceară iertare. Dar ea era prea fascinată de casa păpuşilor Barbie ca să se mai uite la el. „Nu-i dai un pupic Moşului?", a zis Teresa în timp ce Luisito urca în maşină. Sofía şi-a lăsat o clipă cadoul şi s-a dus la el. A aşteptat să-şi aranjeze căciula şi barba, apoi l-a pupat. După ce Luisito a plecat, Sofía s-a apropiat de Matías. „Moş Crăciun mirosea cum miroase camera ta", i-a spus. „Serios?", a exclamat fratele ei surprins. „De la ce e?" „Du-te de-aici, fetiţo, vezi-ţi de treaba ta." „De la petarde?" „Vezi-ţi de treaba ta."

La douăsprezece au toastat. Toţi, în afară de Tano. Plecase cu zece minute mai devreme, ca să fie acolo îndată ce vor începe focurile. El era responsabil ca totul să iasă bine. La douăsprezece şi cinci a pornit spre golf restul alaiului. Teresa şi copiii lor mergeau pe jos, ca să se întoarcă cu Tano în Land Rover. Pe drum au văzut explodând pe cer primele artificii colorate, iar Teresa a înţeles din nou că ajunsese târziu pentru discursul soţului ei. Când au intrat pe terenul de golf, au venit cu toţii să-i salute. Într-un fel, familia Scaglia erau amfitrionii, ei plăteau artificiile. S-au aşezat alături de ceilalţi, să le contemple. Teresa a ales primul rând, lângă Tano şi tatăl lui. Matías s-a aşezat într-o parte, sub un eucalipt izolat, aproape în drum. Un loc care-i dădea certitudinea că va fi la fel de singur ca în camera lui, nimeni

nu alege un copac stufos ca să stea sub el să vadă focurile de pe cer. Şi-a băgat mâna în buzunar şi a pipăit ţigara cu marijuana. S-a lungit pe iarbă şi a închis ochii. Printre frunze vedea cerul acoperit de lumini care îşi schimbau culoarea şi forma la fiecare bubuitură. Lumea aplauda. Mai întâi a fost o floare albastră care a învăluit aproape tot cerul. Au urmat-o trei flori roz mai mici, dar mai elegante. Mai târziu o cascadă aurie şi interminabilă. Apoi nu-şi mai aduce nimeni aminte.

Luisito, care se schimbase între timp, se ducea acasă şi l-au atras luminile colorate, astfel că s-a oprit un minut să se uite, şi aşa copiii lui aveau să fie adormiţi când avea să ajungă acasă. Aproape că a călcat pe Matías, aşezat sub eucalipt. Au zăbovit o clipă aşa, unul în picioare şi celălalt întins pe jos. „Vrei?", l-a întrebat Matías, dându-i ţigara. Luisito n-a răspuns, dar a luat ţigara aprinsă şi a tras adânc în piept.

23

A terminat de pus cutiile pline de hârtii în portbagajul Land Rover-ului. Acum chiar că era „al lui". Când prietenii din Altos de la Cascada spuneau „ce mare e Land Rover-ul tău, Tano", el nu-i corecta, dar ştia că nu e al lui. Jeep-ul Teresei da, dar Land Rover-ul nu. În cele din urmă a devenit al lui, Tano a rămas cu maşina ca parte din acordul de degrevare cu Troost, firma olandeză de asigurări la care lucrase din ianuarie '91 până în ziua aceea, până în după-amiaza aceea de la sfârşitul verii din 2000, până în urmă cu exact cinci minute, când terminase de golit sertarele biroului care nu avea să mai fie al lui. Proprietarii firmei, acţionari olandezi cu care se vedea o dată sau de două ori pe an, hotărâseră să scadă nivelul investiţiei în Argentina şi să-l mărească în Brazilia, unde credeau că va fi mai rentabil pe termen scurt şi mediu. Pe Tano nu-l consultaseră, nici măcar nu-l informaseră dinainte, deşi era directorul general al firmei. Aflase când hotărârea era deja luată şi comunicată, înainte ca el să ştie ceva, avocaţilor care aveau să se ocupe de concedierea lui. Olandezii, trei dintre ei, cei care aveau majoritatea acţiunilor,

l-au sunat din străinătate. În Argentina aveau să lase doar o bază administrativă, cu funcționari de nivel mediu sau inferior și toată operațiunea avea să fie condusă din San Pablo. Nu aveau nimic să-i reproșeze, Tano le îndeplinise întotdeauna așteptările lor și pe ale acționarilor pe care îi reprezentau, îi mulțumeau pentru serviciile lui și pentru devotament, dar nu aveau nici un post să-i ofere. În noua structură totul era redus. Au vorbit de *over skilled*, de *down sizing*, de *deserve more challenges*. Au vorbit într-o engleză cu accent olandez pe care Tano a înțeles-o la perfecție. Cum să nu înțeleagă, dacă foloseau cuvinte universale. Tano abia dacă a deschis gura. Când nu mai aveau nimic de spus, el a adăugat: „Cred că este o decizie adecvată, eu aș fi făcut același lucru". Și a început în aceeași zi să-și organizeze plecarea, cu avocații care-i așteptau telefonul.

N-a avut loc nici o petrecere de rămas bun. Tano n-a vrut. În plus, el continua să fie încă vreo două luni consultant extern al firmei. Putea să folosească telefonul, să-și facă noi cărți de vizită, înlocuind „Director General" cu „Consultant", sau *Chief Staff*, cum ar fi preferat el, să-i dea mici sarcini celei care îi fusese secretară, să se instaleze *part time* într-unul din birouri. Nu în al lui, ci în altul, mai mic, dar demn, ca să evite confuzia personalului rămas, după cum i s-a spus. De acolo avea să-și organizeze revenirea pe piață. Toate acestea au făcut de asemenea parte din negociere. „E mai ușor să-ți găsești loc de muncă având loc de muncă", a spus avocatul. Și Tano știa că e așa, mereu a fost așa. El însuși, când trebuia să aleagă pe cineva pentru firma lui, nu avea încredere în cei care nu aveau de lucru, se întreba din ce motive oare demisionaseră sau fuseseră dați afară, dincolo de versiunea oficială. Tatăl lui, un imigrant care ajunsese să aibă o fabrică metalurgică destul de mare, spunea mereu: „Nu-și găsesc de lucru cei care nu vor sau care sunt incapabili". Iar Tano era capabil și făcuse studii serioase, îi plăcea munca lui. Era inginer industrial. Tatăl lui a plâns pentru prima și ultima oară în fața lui în ziua când i s-a înmânat diploma. Și aceasta era prima dată în viața lui Tano când lăsa un loc de muncă fără să aibă altul. Și îi venea să plângă. Lui. Dar n-a plâns.

A scos Land Rover-ul din garaj şi a străbătut drumul până la rampă la fel cum făcuse în ultimii opt ani. Când a ajuns la bariera de la ieşire, paznicul l-a salutat. „Să aveţi o zi bună, domnule inginer Scaglia", a spus. Salutul cordial dintotdeauna. Dar lui Tano i s-a părut diferit. Poate a fost privirea. Sau tonul. Poate că o respiraţie diferită. Nu ştia ce. Dar ştia că e diferit, fusese altul. Nu putea să fie altul. Pentru că paznicul acela avea ceva ce el nu avea. Şi o ştiau amândoi.

Ca în toate după-amiezile, a luat-o pe bulevardul Lugones, pe bulevardul General Paz, apoi pe Panamericana şi acolo a băgat de seamă că aerul se schimbă. A trecut peste toate FM-urile fără să se lase captivat de vreun fel de muzică. A schimbat pe AM. „Preşedintele a declarat că este foarte îngrijorat de inundaţiile din Santiago del Estero şi Catamarca." Tano a schimbat frecvenţa şi a dat peste aprecierile unui analist politic despre viitoarele alegeri pentru şefia guvernului oraşului Buenos Aires. Şi-a adus aminte că peste câteva zile trebuie să voteze; cu toate că locuia de câţiva ani buni în La Cascada, nu-şi schimbase niciodată domiciliul în acte, avea să voteze tot în Caballito, cum o făcuse toată viaţa. A ascultat declaraţiile unui fost ministru al Economiei care candida pentru acest post. Tano s-a gândit că are să-l voteze. Capitalurile străine au încredere în el, s-a gândit, iar pentru el era un argument convingător, căci poate că atunci firma lui, sau ceea ce fusese firma lui in după-amiaza aceea, avea să mizeze din nou pe piaţa lor. Şi dacă nu firma aceea, ar fi putut să se ivească alta, important era să creadă mai departe in ţară, să continue să investească. Era sigur că nu-i va trebui prea mult timp să găsească alt loc de muncă. Nu era uşor, dar el avea multe relaţii, un master în străinătate, un *curriculum vitae* impecabil şi o vârstă încă acceptabilă: patruzeci şi unu de ani. A apăsat pe un buton şi s-a făcut din nou auzit analistul politic, dar acum luând interviu unui candidat pe care toate sondajele îl dădeau drept învins sigur. Tano a rămas gândindu-se la el. Cineva sigur de eşec, prefăcându-se. Şi l-a închipuit cu copiii şi cu soţia, deşi nu ştia dacă îi avea, şi l-a închipuit vrând să adoarmă şi neizbutînd, şi l-a închipuit ducându-se să voteze, şi l-a închipuit vorbind la vreo emisiune care nu

făcuse rost de un candidat cu mai multe şanse, simulând că ignoră certitudinea înfrângerii.

Nu avea să-i spună încă nimic Teresei. Nu era nevoie, din moment ce el se ducea mai departe la firmă, la fel ca până atunci. Dacă aştepta puţin, poate reuşea să-i spună în acelaşi timp şi de o ofertă concretă de lucru sau poate chiar s-o anunţe având deja un nou loc de muncă. Pe Teresa o tulbură orice, şi-a zis. Indemnizaţia le va permite să ducă viaţa de până atunci fără să se atingă de economii. Nu era bine nici să afle copiii. Iar Teresa nu ştia să ţină astfel de secrete. A schimbat din nou lungimea de undă. „Preşedintele a spus că situaţia în zonele inundate este foarte gravă." A căutat orice muzică pe FM.

La o sută de metri distanţă se vedea intrarea în La Cascada. A pus cardul lângă cititorul de carduri de la barieră şi aceasta s-a deschis lăsându-l să treacă. A salutat agentul de siguranţă postat la intrare. Înăuntru, s-a simţit relaxat, pentru prima oară in toată după-amiaza. Pentru prima oară de când auzise: „*I'm sorry but... business are business*". Copacii erau tot verde-intens, în ciuda toamnei. În câteva zile, aleea pe care o străbătea domol cu Land Rover-ul avea să se înroşească şi să se mânjească de galben. A coborât geamurile şi şi-a scos centura, ca să se bucure în voie de străzile care-l despărţeau de casă. Era o după-amiază senină şi caldă. Înainte de cină avea să iasă să alerge, ca în fiecare zi. Şi n-avea să-i spună nimic Teresei. Era cel mai bine. Înainta pe strada principală, ocolind terenul de golf peste care începea să se lase înserarea, câţiva adolescenţi se plimbau pe bicicletă, o menajeră se lupta cu un copil care nu voia să pedaleze pe triciclul lui. I-a ieşit în cale Carla Masotta, plecând de la club. Nici lui Gustavo n-are să-i spună deocamdată. Nimănui. Poate peste câteva zile. Gustavo cunoştea nişte *head hunters* şi erau un bun contact ca să paseze un *curriculum vitae* sau două. Dar acum nu. Şi-a lăsat privirea să rătăcească în verdele care-l înconjura într-o parte şi în alta a drumului. A ştiut că acolo nimic nu s-a schimbat. La Cascada era aceeaşi pe care o lăsase în dimineaţa aceea, când se dusese să fie director general la Troost pentru ultima oară.

Nu încăpea îndoială, n-avea de ce să spună nimănui.

24

Toamna pirul gros se îngălbenește. Nu se usucă, nu moare, doar că zăbovește în adormire până în vara următoare, când pajiștea înverzește din nou și reîncepe ciclul. Între timp, există două posibilități. Cel puțin, în Altos de la Cascada avem două posibilități. Prima este să căutăm culoarea în altă parte: arbori de ambră aurii și roșii, stejari maronii, gingko biloba galbeni, *rhus typhina* de culoarea focului. Dar dacă încercarea nu izbutește să fie mai mult de atât și este zadarnică, sterilă, dacă privirea se așază mereu pe pirul gros decolorat și aceasta îl tulbură pe cel ce contemplă, îl irită, ba chiar îl deprimă, atunci prima posibilitate cade. A doua este *ryegrass*, o iarbă care durează un anotimp, de o culoare atât de intensă, încât pare falsă, ca merele din frigider sau puii îngrășați la lumină electrică. Dar impecabilă; mai degrabă covor decât iarbă. Anul acela nu fusese prielnic pentru *ryegrass* acasă la familia Urovich. Înainta 2000, ne schimbaserăm președintele[1]. În decembrie 1999, în discursul de acceptare a funcției, după cum se spune, primul discurs pe care i l-a scris unul dintre fii, pusese accentul pe controlarea deficitului fiscal și făgăduise că, odată controlat, va scădea șomajul, cu noile investiții. A sosit toamna, dar nu și investițiile sau locurile de muncă, iar Martín tot nu-și găsea de lucru. Lala, aproape plângând, i-a spus-o Teresei într-o după-amiază când se dusese cu muncitorii să smulgă plantele uscate de pe pământul ei. „Nu-l mai suport, știi ce înseamnă să-l ai toată ziua acasă?" Teresa înțelegea, dar știa că are să fie și mai rău dacă iarba îngălbenește. A luat-o la o parte, destul de departe ca să nu audă lucrătorul care smulgea bălăriile îngenuncheat pe pământ. „Fă cum crezi, Lala, dar în trei săptămâni pirul gros se usucă și îți strică tot parcul." Și s-a întors lângă muncitor: „Nu..., Dumnezeule... José, ăla nu e buruiană! Ăla e un *penissetum*!" Teresa l-a

1. Fernando de la Rúa i-a urmat lui Carlos Menem. A fost președinte al Argentinei doar doi ani și zece zile, demisionând pe 20 decembrie 2001, în toiul unor proteste sociale. În zilele următoare s-au succedat câțiva președinți: Ramón Puerta, Adolfo Rodríguez Saá, Eduardo Camaño și Eduardo Duhalde.

dat la o parte şi a pieptănat planta cu degetele. Lala s-a apropiat să vadă *penissetum*-ul. Teresa i-a zâmbit şi i-a spus încet: „E o luptă, îi explici de o sută de ori şi degeaba".

Femeile au dat ocol terenului. Muncitorul a rămas cu câţiva paşi mai în spate, smulgând bălăriile. Teresa a început să socotească. „Păi, tu trebuie să ai cam o mie cinci sute... două mii de metri de parc." „O mie şapte sute", a precizat Lala. „De aceea, cu un kilogram la treizeci de metri pătraţi, cu sămânţa care poate să coste, ştiu şi eu, unu optzeci sau doi dolari kilogramul, doar n-o fi foc, cât face?" „Habar n-am... eu, fără calculator..." „Păi, nici eu... am fost întotdeauna un dezastru la matematică, dar ai să cheltui cam o sută... o sută cincizeci de dolari... pentru că atâta m-a plătit Virginia, care are un parc cam ca al tău." „Virginia a semănat din nou?", a întrebat Lala. „Da, pesemne că a încasat vreun comision substanţial." Teresa s-a aplecat şi a sfărâmat un bulgăre de pământ, l-a examinat. „Frumoaso, *border*-ul acesta n-are apă", i-a spus arătându-i pământul curăţat şi uscat.

Teresa s-a dus să caute furtunul de stropit. Lala a rămas aşteptând-o. Teresa îi îngrijea grădina de ani buni şi ştia foarte bine unde se află toate ustensilele de grădinărie. Familia Urovich a fost printre primii clienţi când a terminat cursul de peisagistică de trei ani, într-o pepinieră din San Isidro. Înainte ca ea şi alte femei să înceapă să studieze şi să se ocupe puţin de domeniul plantelor, prin zonă nu puteai găsi decât câte un bărbat fără ocupaţie din Santa María de los Tigrecitos care, expert fiind în afaceri mărunte, să-şi spună grădinar, sau „parchist". „Tăietorii de iarbă", cum li se spune în La Cascada, veneau pe bicicletă, târând o maşină de tuns iarba, în cel mai bun caz electrică, o motocositoare, nişte foarfece de tăiat crengile uscate şi clor ca să menţină piscina transparentă tot anul, dacă voiau să nu-şi piardă locul de muncă. Ea făcea altceva. Schimba florile în fiecare anotimp; izbutea să asorteze culorile, să compenseze mărimile, să obţină desimea potrivită; să nu fie nimic veştejit, nimic rău mirositor; să aleagă plantele cu cel mai suav parfum pentru colţurile de lângă locuinţe, iar cele care se scuturau cât mai departe de piscină. „Trebuie să ai suflet de artist ca să te ocupi cu asta", îi plăcea să spună despre ea însăşi. Şi

toate acestea pentru niște costuri doar puțin mai mari decât cele presupuse de un tăietor de iarbă. „Când vor fi impecabile toate parcurile, cu verdele acesta extraordinar al *ryegrass*-ului, o să-ți vină să te omori, nu? Ai să vii cu mașina... verde... verde... verde... galben, vai, ajungem la familia Urovich! Nu, e groaznic."

Teresa a lăsat furtunul la o parte și a încercat să așeze papirul care se înclina prea mult către soare și strica simetria *border*-ului. Lala s-a aplecat s-o ajute. „Ai grijă, frumoaso, știu că bărbatul tău n-are de lucru și e deprimat, dar asta e o întâmplare. Nu te lăsa doborâtă de amărăciunea lui." Teresa a dat drumul papirului și s-a ridicat. „Va trebui să-l legăm, pentru că altfel n-are să stea. Parcă s-ar răzvrăti. De ce avem economiile? Pentru astfel de urgențe." Teresa a scos un mosor de sfoară ocru din buzunar și cu ajutorul Lalei a legat planta. „Sisal reciclat, să nu dai voie să-ți pună în grădină nici un material care să nu fie biodegradabîl." Lala a ajutat-o să lege sfoara papirului. „Îți închipui, se duc veacurile, ne ducem noi și plasticul e tot acolo. Că tot a venit vorba de plastic, tu nu trebuia să-ți faci sânii anul acesta?" „Da, dar am să aștept puțin, să-i treacă lui Martín febra banilor, ca să nu se enerveze." „Cu silicoanele așteaptă, dar cu iarba nu. În două luni el va avea din nou de lucru, iar parcul tău va fi în paragină." Teresa a desfășurat furtunul de pe stropitoarea automată, a pus capătul potrivit la margine, cel care face ploaia persistentă și suavă, i-a făcut semn muncitorului să deschidă robinetul și, când a ieșit apa, a început să stropească. „Știu că se spune «cheltuiești banii ăștia în fiecare an, pentru ca în noiembrie *ryegrass*-ul să moară» și așa este, dar în sfârșit... sunt decizii... ne petrecem viața luând decizii." „Tu mă cunoști, o să fac asta, dar trebuie să am grijă ce-i spun lui Martin." „Și de ce trebuie să-i spui?" „De când a pățit-o cu locul de muncă, parcă e apucat. Să nu spui la nimeni, *please*, dar ține evidența cheltuielilor pe calculator și mă innebunește." „De ce nu-l trimiți să facă terapie?" „Martín la terapie? Cu cât îți ia un psiholog? Nu se duce nici mort, e insuportabil, crede-mă. Mi-a interzis până și ceaiul Twinings, îți vine să crezi?" „Cu tipi de felul acesta nu ai decât o singură opțiune, să-l minți. Și fără să te simți vinovată,

întrucât e spre binele lui. Sau lui n-are să-i placă să vadă parcul verde când se uită pe fereastră?"

Teresa i-a dat Lalei furtunul. „Ţine, udă un pic, mă duc la camionetă să iau puţin fier pentru iasomia asta, că o văd cam ofilită, nu?" Teresa a plecat şi Lala a rămas udând. În vreme ce stropii cădeau uniform pe frunzele verzi, Lala s-a convins că iarba îngălbenită n-avea să-i readucă nicidecum buna dispoziţie bărbatului ei.

25

Romina şi Juani sosesc în piaţă într-o seară. Nu mai sunt copii, dar tot se mai duc pe terenul de joacă. Acolo s-au cunoscut. Îşi dau jos patinele cu rotile. Scot berea din rucsac. Două sticle de o jumătate de litru fiecare. Sau trei. Câteodată cea de un litru. Ce fac rost. Beau. Râd. Trece un agent. Îl salută. Aşteaptă să treacă. Beau din nou bere. Râd. „Începem?", zice ea. „Haide", spune Juani. Romina caută o creangă groasă, care să-i ţină loc de creion. Desenează pe nisip o linie cu curbe şi contracurbe. „O viperă", spune Juani. „Nu sunt atât de explicită." „O fidea spiralată", spune el. Ea râde. „Nu, prostule." „Creanga unei sălcii plângătoare electrice." „Nu." „Un resort." „Nu, haide, străduieşte-te puţin." Juani se gândeşte, se uită la ea. Zăboveşte privind-o. „Părul tău... nu, părul tău e lins", i-l atinge. Îşi lasă mâna pe părul ei. „Mă dau bătut", zice el. „Ce e?" „Ce am în stomac; habar n-am cum se numeşte, dar e aşa", spune Romina şi trasează din nou linia şerpuitoare pe nisip. Se privesc. Beau bere. Se privesc în timp ce beau bere. Juani se apropie şi o sărută. Gura Rominei are încă gustul băuturii. Ea îl mângâie pe faţă. „Noi suntem prieteni", spune ea. „Prieteni", repetă el. „Nu vreau să fiu ca ei", spune Romina. „Nu eşti ca ei." „Mi-e teamă că dacă nu mai suntem prieteni..., înţelegi?" „Da", spune el. „Acum e rândul tău", spune ea şi îi dă creanga. El desenează un cerc şi în cerc două puncte. „Un nasture." „Nu." „Nasul unui porc", strigă ea, sigură că a ghicit. „Nici asta." Romina examinează desenul din diferite unghiuri. „O priză?" „Ai pierdut."

Ea aşteaptă o explicaţie. „Suntem noi doi", lămureşte Juani arătând cele două puncte, „în spatele zidului". „În spatele sau în faţa zidului?", întreabă ea. „E acelaşi lucru." „Nu, nu e acelaşi lucru, ai văzut desenul acela pe care ţi-l arată şi trebuie să spui dacă vezi o femeie bătrână sau o femeie tânără?" „Da, eu am văzut-o pe cea tânără", zice el. „Zidul din La Cascada e acelaşi lucru", spune Romina şi parcurge cercul cu creanga. „Poţi să te uiţi ce lasă circumferinţa înăuntru sau poţi să te uiţi la ce lasă afară, înţelegi?" „Nu." „Ce e înăuntru şi afară?" Juani o ascultă, dar nu zice nimic. „Ne închidem noi sau îi închidem pe cei din afară, ca să nu poată intra? Aidoma concavului şi convexului." „Despre ce vorbeşti, beţivano?", Juani o împinge cu sticla lui aproape goală. Romina râde. Bea bere. „Eşti prea nătăfleţ, Juano. O lingură, n-ai văzut o lingură?", întreabă şi-i arată mâna imitând forma de lingură în aer, „o lingură e concavă sau convexă?" Juani râde, îi cade berea din gură. „Habar n-am..." „Depinde din ce loc o priveşti", explică ea şi, indicând palma şi dosul palmei, spune: „Concav... convex". Juani zice: „Ah..." şi râde pentru că n-a înţeles. Râde şi ea, dă pe gât o sticlă şi o aruncă la o parte. Şterge circumferinţa cu mâna, se ridică şi se duce să se dea în leagăn. Juani o urmează şi se leagănă lângă ea. Din ce în ce mai sus. Râd. Picioarele desculţe li se ridică deasupra capetelor. Se privesc de fiecare dată când ajung sus. Măsoară cine ajunge mai sus. Şi mai sus. Juani spune „Mă duc" şi se aruncă. Cade şi se ridică. O aşteaptă pe nisip. Romina se leagănă din nou. Se aruncă şi ea. Cade pe nisip în genunchi lângă el. Cade pe o sticlă de bere goală. Sticla se sparge. Romina ţipă. Sângele ţâşneşte şi se amestecă cu nisipul. Nisipul se amestecă cu sângele. Juani nu ştie ce să facă. Le e frică la amândoi. El o ridică pe umăr. Îi strânge coapsele cu putere şi simte sângele Rominei pe pieptul lui. Romina strigă şi plânge. Îl apucă pe Juani de gât, cu capul atârnându-i pe spate, cu părul negru fluturând, în timp ce el aleargă cu ea în braţe. Aleargă desculţ. Caută ajutor cât de repede poate. Îşi simte cămaşa călduţă şi umedă lipită de piept. Aleargă mai departe. Începe să nu mai aibă aer. Se agită. Încetineşte mersul şi îşi dă seama că nu ştie încotro se îndreaptă.

26

S-au dus în două maşini. Lala propusese să meargă împreună, dar Carla preferase să se ducă pe cont propriu. Era grăbită, trebuia să se ducă la supermarket, o corvoadă care o deprima din ce în ce mai mult, dar frigiderul era gol şi Gustavo avea să se plângă iarăşi. Nu-i plăcea când se plângea, îi era teamă că n-are să se mai oprească. Iar ea îl cunoştea când nu mai putea să se oprească. De fiecare dată când nu mai putea să se oprească, sfârşeau prin a se muta. Pe de altă parte, ea avea nevoie să menţină buna dispoziţie din ultima vreme a lui Gustavo, pentru că ea trebuia să-i spună lucruri importante, lucruri care lui n-aveau să-i placă. Trebuia să-i spună că se hotărâse să lucreze din nou, în orice domeniu, să iasă din casă. Şi începuse să dea telefoane, să scrie e-mail-uri, dar nu-l anunţase. Curând avea să i-o mărturisească. De aceea nu era bine să se supere dintr-un motiv care nu avea nici o legătură cu ea. Şi bănuia că treaba cu Lala i-ar fi luat mai mult timp decât putea ea să piardă. Pe drum spre cabinetul veterinar, Carla a auzit la radio că vicepreşedintele Naţiunii tocmai îşi dăduse demisia[1]. I-a părut rău, ei îi plăcea, dar nu o spunea, pentru că ştia că multora din Altos de la Cascada nu. O înduioşa că îi era greu să pronunţe litera „r". Demisionase pentru că nu se cercetau mituirile în Senatul Naţiunii. Sau aşa părea. Nu e uşor să-i atribui un singur motiv cuiva care renunţă la ceva, s-a gândit.

Au ajuns la parcarea magazinului de animale de companie aproape împreună. Lala se dusese cu Ariel, băiatul cel mare, care avea şaptesprezece ani. Adolescentul părea mâhnit. Poate nu-i plăcea ca mama lui să ceară împrumut o carte de credit ca să cumpere un câine în rate, s-a gândit Carla. Pe ea ar deranja-o. Dar ea nu avea mamă de atâta timp, încât, numai ca s-o aibă, i-ar fi iertat-o. Aşa cum i-ar fi iertat părăsirea în voia sorţii cu tatăl care descărca asupra ei ce nu putea să descarce asupra femeii care-l lăsase. Sau faptul că se căsătorise cu Gustavo atât de tânără, numai ca să fugă de ce fugise ea.

Încă nu înţelegea cum spusese atât de repede că da când o sunase Lala. „Nu ştii ce înseamnă! Arianei i-a rămas inima la el

1. Carlos Álvarez a demisionat pe 6 octumbrie 2000.

şi vreau să i-l dau de ziua ei", îi spusese Lala înainte de a-i cere cartea de credit. „I-am spus lui Martin că nu putem cu banii jos, dar în şase rate nici n-o să simţim. Şi a fost de acord, dar mi-a spus că tocmai se întâmplase ceva cu cartea de credit, era o greşeală la bancă şi o avem suspendată. După Martín se rezolvă dintr-o clipă în alta, dar trec zilele şi nimic. Aşa sunt cei de la bancă. Firește, ei nu se grăbesc, lor ce le pasă." Nici Carlei nu-i păsa, dar n-a putut s-o refuze. Când i-a povestit lui Gustavo, bărbatul s-a înfuriat. „Dacă ar fi fost pentru medicamente sau pentru mâncare, aş mai fi înţeles, dar pentru un câine... Carla, chiar atât de greu îţi e să spui că nu?" Iar el ştia că da. Pentru că el o auzise de multe ori spunând nu şi ajunge, n-am să mai fac asta, dar făcea acelaşi lucru în continuare. „Nu ştii că Martín a dat faliment?", îi spusese Gustavo, iar ea nu ştia şi era sigură că nici Lala nu ştie. „Nu e cu putinţă să nu ştie, e soţia lui", a zis Gustavo. Şi asta ce legătură are, a gândit ea, dar nu i-a spus-o. Gustavo i-a spus că de câteva luni familia Urovich nu plătea decât strictul necesar, cumpărăturile de fiecare zi, serviciile pe care ţi le taie dacă nu plăteşti, gazul, lumina, telefonul. Asigurarea medicală i-o plătea Tano Scaglia de când cu necazul, trebuise să-i plătească operaţia de apendicită a Arianei, „e mai ieftin să plătească rata in fiecare lună". Cheltuielile de la club nu le mai plătesc de o bună bucată de timp. Şcoala copiilor da, deşi Tano îl sfătuise să n-o facă, „pentru că nu pot să-ţi dea copiii afară la mijlocul anului, o interzice nu ştiu ce lege a Ministerului Educaţiei, tu plăteşti inscrierea, prima lună dacă vrei, iar după aceea îi trimiţi liniştit tot anul, că nu se poate întâmpla nimic, aşa a făcut Pérez Ayerra într-un an când a stat prost cu banii şi apoi a negociat la jumătate". Dar Martín n-a vrut. „Ca să nu afle Lala", a spus Carla. „Nu află pentru că nu vrea." „Ea trebuie să fi se fi gândit de unde scoate banii, n-o să mă tapeze pe mine." „Nu cu intenţie, de proastă, nu de altceva, muierile când vor să facă pe proastele..." Carla nu l-a mai ascultat, ea spusese deja că da şi în momentul acela era mai uşor să scoată cartea de credit şi să plătească decât să dea înapoi.

Magazinul de animale de companie era un spaţiu amplu, la intrarea într-un *shopping*. Părea o autoservire, cu rafturi de unde puteai să cumperi de la alimente echilibrate la mingiuţe

cu clopoței, oase de piele, curele din diferite materiale și culori, pături în carouri sau plăci de bronz ca să gravezi numele animalului favorit.

Carla și Ariel au așteptat într-o parte. Lala s-a dus direct la cușca de câini, unde erau puii de labrador și de *golden retriever*. Unul negru și celălalt auriu. „Cățelul meu e cel auriu, nu e o minunăție?" a spus Lala, entuziasmată, făcându-le semn să vină. „Ariana o să fie atât de fericită!" „Uite, uite, ce față face ăsta", a zis referindu-se la Ariel, care rămăsese neclintit, „mai insensibil decât atât nici că se poate, nu iubește animalele ca mine..." A ridicat în brațe animalul pe care i-l întindea veterinarul. „Știi ce mi-a spus?", a zis în fața lui. „Că de ce nu folosim banii ăștia ca să se ducă el să schieze. Îți vine să crezi?" „Și ce?", a zis băiatul și s-a dus să se uite la o iguană închisă într-un acvariu. „E un copil...", a spus Carla. „Da, dar când au valorile răsturnate în halul ăsta, îți vine să-i strângi de gât, că asta n-a învățat din familie." „Eu la vârsta lui ți-aș fi spus același lucru." „Nici ție nu-ți plac animalele. Și ce bine ți-ar prinde ție să ai măcar o pisică, ți-ar ține de urât. Și nu ți-o spun din cauza problemei tale cu sarcinile, atenție, animalele fac bine tuturor."

Femeile s-au dus după cutie. Ariel s-a apropiat. Lala ținea în brațe un cățeluș de parcă ar fi fost un bebeluș. „Trebuie să-i fac certificatul medical. Părinții sunt câini de rasă pură, dar puiul iese fără documente, știați, nu?" „Da, mai degrabă să zicem că eu nu sunt dintre cele care plătesc nouă sute de dolari pe arborele genealogic al unui câine", a râs. „Asta lăsați-o pentru lumea care aruncă banii pe fereastră, nu?", a zis și a privit-o pe Carla căutându-i complicitatea. Veterinarul a început să completeze certificatul medical și să-i dea instrucțiuni despre vaccinare. „Te deranjează dacă rezolvăm mai întâi cu cartea de credit, pentru că sunt cam grăbită?", a izbutit Carla să o întrerupă. „Nu, deloc. Introduceți cartea de credit, vă rog." „În câte rate pun plata? În trei?", a întrebat veterinarul. „În șase am stabilit alaltăieri", a răspuns Lala. Veterinarul era gata să completeze cuponul cu numărul cărții de credit, dar Lala l-a oprit. „Nu, să vedem, așteptați puțin, ce mâncare trebuie să iau pentru cățelușă?" Veterinarul a ieșit din spatele tejghelei, s-a apropiat de unul dintre rafturi și i-a arătat mâncarea indicată pentru

rasa și mărimea respective. Lala l-a urmat. Carla a rămas la tejghea, atentă. „Și cât țin dintr-o pungă din astea?" „Păi, vreo douăzeci de zile." „Bine, puneți și două pungi, plătite cu cartea de credit." S-a dus la Carla: „Habar n-ai cât mănâncă lighioanele astea". „Nu, nu știu", a răspuns, gândindu-se că Gustavo nu trebuia să afle în nici un caz că finanțase și hrana animalului. Ariel rătăcea din nou printre rafturi și s-a ancorat lângă acvariul cu pești tropicali. „Bine, acum da", i-a spus Lala veterinarului. Veterinarul a făcut adunarea cu un calculator de buzunar. „Atunci face cinci sute optzeci, o semnătură aici, vă rog." Bărbatul i-a întins ei cuponul, iar ea la rândul ei i l-a dat Carlei. Carla a semnat. „Îmi închipui chipul Arianei când se va întoarce astăzi de la școală!" Carla a zâmbit și și-a pus cartea de credit la loc. Veterinarul a continuat: „Atunci, patruzeci și cinci de zile nu o scoateți afară pe iarbă, să nu contracteze boala lui Carré..." Lala asculta cu băgare de seamă, Carla a intervenit: „Pot să plec, nu?". „Da. Ai semnat, nu?" Carla a încuviințat. „Du-te liniștită, Carli. Ne vedem." Când era gata să iasă din local, Lala i-a strigat de la tejghea: „Și mulțumesc, eh". Carla a surâs din nou, sforțându-se. L-a căutat cu privirea pe Ariel, ca să-l salute. Dar băiatul n-a văzut-o, se uita cu mâinile în buzunare la un hamster care mergea la infinit pe o roată.

27

Ziua în care a apărut Carla Masotta la agenția imobiliară a fost una dintre cele mai îngrozitoare din viața mea. Mă întorceam de la un înscris, ceea ce ar fi trebuit să mă bucure, dat fiind că de câteva luni bune nu dusesem la capăt nici o operațiune și comisionul acela ar fi fost un colac de salvare în toiul furtunii pe care începeam să o întrezărim. Era toamna lui 2001. Paco Pérez Ayerra își vânduse casa și închiriase alta prin agenția mea. Avea probleme financiare sau mai bine zis firma lui avea probleme financiare. Demisionase ministrul Economiei[1] și pre-

1. José Luis Machinea se numește ministrul care a demisionat, din

şedintele pusese altul, care a rămas în funcţie doar cincisprezece zile[1]. A ţinut un discurs, a cerut alte reduceri, a plecat în Chile şi, când s-a întors, s-a trezit că nu mai are loc de muncă. Preşedintele îl înlocuise cu chelul care fusese ministru al Economiei pe vremea preşedintelui anterior. Preşedintele partidului antagonic, ministru din nu se mai ştia ce partid. Dacă revine chelul, poate că lucrurile se schimbă, în străinătate au încredere în el, îmi amintesc că mi-a spus Paco, dar pentru orice eventualitate a preferat să nu aibă bunuri care să poată fi înregistrate şi impotriva cărora ar fi putut cineva să acţioneze, dacă ar fi fost cazul. Cu argumentul acesta, „caz de forţă majoră", a stăruit că nu trebuie să plătească el comisionul, ci cumpărătorul casei sale, ceea ce firește că n-am acceptat. „Eu trăiesc din asta, Paco." „Şi ce vină am eu", mi-a răspuns. În cele din urmă, vrând-nevrând, am acceptat amândoi o reducere a comisionului meu la jumătate. Dar ceea ce mi-a minat buna dispoziţie n-a fost achitarea parţială a datoriei, ci faptul că, în timp ce număram bancnotele şi notam numerotarea dolarilor pe măsură ce îi primeam, Paco îi punea deoparte pe cei mai vechi, pe cei rupţi, murdari, până a ajuns la suma pe care mi-o datora. Şi cu bancnotele acelea m-a plătit. „Ei, e totul în regulă, atunci?", a zis Nane, „nu putem să ne permitem neînţelegeri între noi din pricina banilor, nu?" Iar eu i-am răspuns: „Totul e în regulă, Nane", punându-mi în poşetă bancnotele murdare ale bărbatului ei.

Carla a intrat hotărâtă, dar se observa că este tulburată. S-a aşezat în faţa mea, în timp ce eu încheiam o convorbire telefonică, fără să-şi dea jos ochelarii negri. Eu vorbeam cu Teresa Scaglia şi încă nu ştiam de ce mă sunase, pentru că se învârtea în jurul subiectului, fără să spună nimic. „Da, tocmai a intrat cineva, dar spune-mi, nu e nici o problemă." Teresa a preferat să închidă. „Te sun când eşti mai liniştită", a spus. Carla, între timp, se foia pe scaun, îşi legăna piciorul pus peste celălalt, mişcând involuntar biroul. „Cum vrei", a zis şi a închis. M-am uitat la

---

cauza crizei economice declanşate la începutul lui martie 2001. În timpul mandatului său, salariile bugetarilor au scăzut cu 12-15%.

1. Ricardo López Murphy fusese ministru al Apărării, când preşedintele Fernando de la Rúa i-a oferit portofoliul Economiei, deşi promisese să nu-l numească în această funcţie, din pricina unor declaraţii anterioare.

Carla, i-am zâmbit. „Am făcut studii de arhitectură", mi-a spus. Eu am zis prosteşte: „Excelent", pentru că habar n-aveam de ce venise şi nici de ce mi-o spunea şi nu voiam să se simtă şi mai stânjenită decât era. „Am nevoie să lucrez, am nevoie să ies din casă, să am un proiect." N-am spus nimic. „Trebuie să-mi dai o mână de ajutor", a adăugat înainte ca vocea să i se frângă. A sunat telefonul. Am ridicat receptorul, era tot Teresa. „Nu, n-a plecat... clienta... dar spune-mi dacă e important." N-a vrut, a preferat din nou să sune mai târziu. M-am întors la Carla, m-am scuzat. „Şi eu cum pot să te ajut?" „M-am gândit că aş putea să colaborez cu tine la agenţia imobiliară." Să-mi ceară aşa ceva într-un an când piaţa imobiliară era practic încremenită, în afară de operaţiuni ca ale lui Pérez Ayerra, m-a făcut să cred că de fapt Carla era mai ruptă de lumea exterioară decât bănuia ea însăşi. „Să ştii că lucrurile merg prost, nu ştiu dacă eşti la curent cu situaţia acestei pieţe." „Nu am multe de oferit, dar eu nu ofer, cer...", plângea în spatele ochelarilor, „cer şi imi e foarte greu, dar cineva trebuie să mă ajute". Nu ştiam ce să-i spun, chiar nu aveam resurse să angajez pe nimeni. „Fără salariu, nu-mi pasă când mă plăteşti, cât mă plăteşti, nici măcar nu-mi pasă dacă mă plăteşti. Putem să ajungem la orice înţelegere. Dar am nevoie să lucrez." Carla şi-a dat jos ochelarii şi mi-a arătat ochiul vânăt. „Gustavo...", n-a terminat fraza pentru că i s-a frânt din nou vocea. N-am ştiut ce să spun şi înainte să găsesc ceva a sunat telefonul. Din nou Teresa şi iar m-a furat peisajul. „Da, da, Teresa, spune-mi", am mințit că sunt singură, era mai bine s-o ascult şi să termin odată, decât să sune telefonul din cinci în cinci minute. „Ştiu că n-ar trebui să vorbesc despre asta la telefon, dar mi s-au înmuiat picioarele când am aflat asta..." „Ce?", am zis, dar nu m-a auzit. „...şi eu astăzi nu sunt toată ziua în Los Altos, iar mâine... Ai văzut că mâine se joacă cupa Challenger în...". „Bine, Teresa, nu-ţi face probleme, spune-mi." „Jură-mi că n-ai să-ţi pierzi cumpătul." „Dă-i drumul." „Juani figurează pe lista Tinerilor cu Risc." „Ce listă?" „Lista Tinerilor cu Risc." „Nu înţeleg." „O listă pe care o face nu ştiu ce Comisie, pe baza informaţiilor furnizate de agenţii de pază." „Agenţii de pază furnizează informaţii cui?" „Lor, lor şi consiliului, de-aia am aflat, pentru că cineva din Consiliu, dar te rog să nu

mă-ntrebi cine, i-a spus lui Tano confidențial și eu trebuie să-ți spun, Vir, pentru că, dacă nu-ți spun, cum mă mai uit eu în ochii tăi?" Înțelegeam din ce în ce mai puțin. În fața mea, Carla își sufla nasul într-o batistă de hârtie. „Dacă ar fi fost invers, eu aș fi vrut ca tu să-mi spui." „Ce să-ți spun?" „Că unul din copiii mei e pe listă." „Teresa, spune-mi odată pentru totdeauna ce listă e aia și ce sunt tinerii cu risc." „Dependenți de droguri, Vir, Juani e pe lista de dependenți de droguri." Am încremenit. „Alo, alo... ești acolo? Știam eu că trebuie să aștept și să-ți spun personal. Răspunde-mi, Vir, nu mă lăsa așa, că sunt la atâția kilometri de La Cascada... Vir..." Am închis. Am rămas în tăcere în fața Carlei Masotta, fără să mă clintesc, înmărmurită. A sunat telefonul. Am ridicat receptorul și l-am trântit cu putere pe aparat. A sunat din nou. L-am lăsat să sune până când a tăcut. A sunat iarăși. Carla s-a ridicat și l-a tras din priză. „Ce se întâmplă?" „Fiul meu... e pe o listă..." „Ce listă?" „O listă", am repetat. Ea a așteptat până ce am fost în stare să articulez o propoziție completă. „O comisie face o listă cu toți tinerii care se droghează", m-am trezit spunându-i fără să știu de ce îi spun. Ei, cu care abia dacă vorbeam, o femeie care nu-mi era prietenă și pe care bărbatul o bătea până îi învinețea ochiul. Cineva care se aflase din întâmplare în biroul meu în ziua când Teresa îmi spusese la telefon că fiul meu figura pe o listă pe care eu n-o cunoșteam. „Și băiatul tău se droghează?", m-a întrebat. „Nu știu." „Întreabă-l." „Ce are să-mi spună?" „Nu-l crezi?" „Sunt descumpănită." Am zăbovit în tăcere. „Și e legal?", m-a întrebat. „Ce anume? Să te droghezi?" „Nu, să faci liste de felul ăsta", a zis și s-a ridicat să-mi toarne un pahar cu apă. „Comisia are oare o listă cu bărbații care-și bat soțiile?", a întrebat. „Nu cred", i-am răspuns și am râs amândouă printre lacrimi.

28

În cele din urmă, soții Insúa s-au despărțit. Carmen Insúa a fost una dintre puținele femei care după divorț au continuat să locuiască în Altos de la Cascada. Nu-i era ușor să rămână.

Prima ocazie de a se simți stânjenită i-au oferit-o reuniunile și ieșirile unde eram în cuplu. Dar îngrozitor de stânjenită s-a simțit mai târziu. Pentru că, atunci când se mutase în Altos de la Cascada, Carmen, la fel ca altele, se îndepărtase de o lume care a continuat să se învârtească undeva și de care nu o unea decât relatarea țesută de bărbatul ei când se întorcea acasă. Nu că n-ar mai fi pus piciorul în oraș, dar o făcea ca turistă, vizitând un loc care nu-i aparținea, ca iscodind de după o perdea. Când nu mai este bărbatul care să se întoarcă aducând acasă victorii sau înfrângeri din acel alt loc, se sfârșește iluzia că și femeia este cetățean al acelui teritoriu. Atunci ai două opțiuni: să te duci din nou să întregești lumea sfâșiată sau să renunți la ea. Iar Carmen Insúa, credeam cu toții, alesese renunțarea.

Îndată ce am aflat că Alfredo a lăsat-o, ne-am temut că problema ei cu alcoolul se va agrava, dar, în mod misterios, acum când îi găseam justificări ca să cadă pradă băuturii și o compătimeam, Carmen n-a mai băut. Se spune că primul lucru pe care l-a luat Alfredo din casă au fost vinurile din bodegă, dar pesemne că nu pentru a o proteja pe ea, ci sticlele lui, care ar fi putut sfârși trântite de perete.

La început, majoritatea locuitorilor din Altos de la Cascada ne-am solidarizat cu ea, o vizitam, o invitam acasă la noi și încercam, poate cu îndărătnicie, s-o includem în programe absurde. Ca balul mascat de la familia Andrade, când Carmen a ajuns să plângă într-un colț în spatele măștii ei de Cleopatra, în vreme ce toți dansau „Aserejé". Sau sfârșitul de săptămână interminabil, când familia Pérez Ayerra s-a încăpățânat să o invite cu ei pe vasul lor în Colonia Elvețiană, știind prea bine că ea vomită îndată ce părăsește uscatul.

Alfredo Insúa o părăsise după douăzeci de ani de căsătorie și mai multe infidelități suportate de ea cu stoicism, singură, cu doi copii gemeni adolescenți, care după ce vor fi terminat școala aveau s-o părăsească și ei. A lăsat-o pentru secretara asociatului său, ca să nu fie chiar atât de evident. La început am spus cu toții „ce nemernic, Alfredo". Dar au trecut primele săptămâni și câte un soț care se întâlnea mai departe cu el din cauza afacerilor spunea „Trebuie să asculți ambele părți"; „Nu-i ușor să suporți o bețivană în casă." „Poate că se îmbăta ca să

îndure porcăriile lui Alfredo." „Ce porcării?" Curând după aceea, Alfredo revenea în Los Altos ca să joace golf sau tenis cu vreunul dintre noi sau la evenimente organizate în vreo casă unde în ziua aceea aveam grijă să n-o invităm pe Carmen. La două sau trei luni de la despărțire, numai femeile spuneau „Ce nemernic, Alfredo", iar bărbații tăceau. Până într-o bună zi, când n-a mai spus-o nimeni. Și mai alaltăieri, în cercuri de bărbați, în vreme ce istoveau o mingiuță de golf sau beau ceva după un meci de tenis, s-a făcut auzit un glas: „Ce bine a făcut Alfredo". A fost curând după ce a prezentat-o pe noua lui soție în societate, o fată care nu împlinise încă treizeci de ani, agreabilă, frumoasă, simpatică „și cu două țâțe de brăzdează pământul", a glumit unul dintre noi. A dus-o la sfârșit de săptămână la Colonia, pe vasul aceloraşi prieteni pe care vomitase Carmen cu câteva luni în urmă. Iar cea nouă n-a vomitat. După călătoria aceea, Alfredo și noua lui tovarășă s-au arătat din ce în ce mai des la reuniunile din La Cascada, în vreme ce Carmen se închidea în casă. Până ce abia dacă am mai văzut-o.

Atunci am început cu toții să vorbim despre depresia lui Carmen. „Nu știu dacă nu era mai bine când bea." Și Alfredo a reușit fără prea mult efort și cu pretextul depresiei să-și aducă fiii să stea cu el. Carmen a rămas singură în casa aceea. O casă atât de mare, așa cum fusese întotdeauna, dar golită de mobile, golită de mâncare în frigider, golită de voci și de certuri. A dăruit veselă, tacâmuri, mai multe obiecte de mobilier. Puținii care au mai intrat în casa ei povestesc că în camera de zi nu mai rămăsese decât un tablou galben cu o femeie goală într-o luntre. Unii ne-am temut că, dacă face Carmen o nebunie, vom afla abia când casa are să emane miros de putreziciune. Căci și servitoarele o părăseau. Mai repede decât înainte. Cu toate că Alfredo, care a ajuns să fie „bietul Alfredo", trimitea mereu alta care să-i garanteze că nu va primi o veste inoportună.

Până când a apărut Gabina. Gabina lucrase la ei în primii ani de căsătorie. Era o femeie cu șoldurile late, robustă și eficientă din Paraguay. Carmen n-ar fi dat-o niciodată afară, dar pe Alfredo, după ce se mutaseră în Altos de la Cascada, a început să-l deranjeze înfățișarea ei. „Nu se potrivește cu casa asta", spunea. Și întrucât Carmen a refuzat s-o concedieze după atâția

ani de fidelitate, Alfredo a cerut ca în zilele când aveau oaspeți să angajeze o persoană „cu un *look* mai agreabil" ca să servească la masă. Gabinei nu-i dădea nimeni explicații și ea nu avea nevoie de ele. Dușmănia dintre menajeră și patron s-a accentuat, până ce a ajuns de nesuportat. Gabina a demisionat fără s-o dea afară, dar înainte de a pleca și-a făcut o plăcere, l-a privit pe Alfredo și i-a zis: „Dumneavoastră sunteți o scârnăvie și o să vă îngropați în rahat". Alfredo a interzis intrarea „femeii ăleia din Paraguay in La Cascada, ca să lucreze în casă la oricine", iar Gabina a trebuit să caute de lucru în altă parte. Și nu s-a mai știut nimic despre ea, în afară de telefonul pe care i-l dădea în fiecare an de Crăciun „doamnei".

Când Gabina, după primul Crăciun petrecut de Carmen singură, a încercat să intre din nou în casă, funcționarul de la siguranță l-a consultat pe Alfredo, cu toate că știa prea bine că el nu mai stă acolo. L-a sunat pe mobil. „Noblesse oblige", i-a răspuns funcționarul când Alfredo i-a mulțumit pentru telefon. Însă era atât de sătul de problemele cu fosta soție, că nici nu mai conta supărarea pe Gabina, astfel că s-a învoit, cu condiția ca cineva „să-mi ia povara asta de pe umeri".

Primul lucru pe care l-a făcut Gabina a fost să deschidă ferestrele. Iar, când a deschis ferestrele, a intrat lumina și au început să se vadă jegul, praful și imperfecțiunile pe care a avut grijă chiar ea să le îndrepte una câte una. Ne-am simțit cu toții ușurați să știm că cineva are grijă de Carmen. Și, eliberați de vină, am uitat și mai mult de ea.

A fost din nou prezentă în discuțiile noastre în ziua când s-a arătat din nou. Ieșea să se plimbe pe străzile din Altos de la Cascada cu Gabina, se ducea la supermarket cu Gabina. Gabîna o însoțea la farmacie, la coafură. Și am continuat cu toții să ne bucurăm. „Arată mai bine, săraca", era tot ce spuneam despre ea.

Dar într-o după-amiază Carmen s-a așezat cu Gabîna să bea o cafea la barul de lângă terenul de tenis. Și Gabîna nu purta uniforma, ci hainele ei, niște haine pe care nu și le-ar pune nici o locatară din Altos de la Cascada. Într-o sâmbătă au fost văzute luând prânzul împreună la restaurantul de la terenul de golf. Râdeau. Pe Paco Pérez Ayerra l-au deranjat râsetele Gabinei și s-a plâns la chelner. „Dragă, servitoarele pot să mănânce aici?"

N-a găsit nimeni vreo normă scrisă care s-o interzică, așa că au hotărât să vorbească despre asta la ședințele Consiliului de Administrație.

În vremea aceea a început să circule zvonul: „Ce-or face alea tot timpul împreună? Or fi...?" „Vai, du-te de-aici, nu fi scârbos", i-a răspuns Teresa Scaglia cuiva care s-a dus să i-o spună la ureche, într-o dimineață când Carmen și Gabina treceau grăbite. „Dacă nu facem ceva, când ne e lumea mai dragă, ne trezim cu servitoarea în sauna sălii de gimnastică", a spus Roque Lauría la o ședință a Consiliului.

În seara când Carmen și Gabina s-au dus să vadă un film la cinema, Ernesto Andrade l-a sunat în sfârșît pe Alfredo. Cineva jura că, atunci când pe Carmen au podidit-o lacrimile, Gabina a luat-o de mână. „Nu voiam să te deranjăm, dar așa nu se mai poate, bătrâne." Ca urmare, Alfredo i-a interzis din nou Gabinei să intre în Altos de la Cascada. Problema era faptul că de data aceasta Gabina era înăuntru. Șeful de la Siguranță s-a dus să stea de vorbă cu Carmen. „Ce lege spune că ea trebuie să plece din casa mea? Aveți ordin de la vreun judecător?" „Am ordin de la soțul dumneavoastră." „Soțului meu îi este interzis să intre în această casă", a spus și a închis ușa. „A înnebunit", au început cu toții să spună, „nu încape îndoială că Alfredo, cu cunoștințele lui, are să obțină un ordin judecătoresc, un judecător, ceva. Săracul Alfredo".

Alfredo n-a stat degeaba. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să nu-i mai dea bani și să nu-i mai transfere sumele în conturi. Copiilor nu le-a spus nimic, pentru că în perioada aceea se aflau în Statele Unite și „o veste de felul acesta i-ar dărâma". Avea să le spună când problema se va fi rezolvat. I-a cerut președintelui Consiliului de Administrație să se ducă personal să vorbească cu Carmen, amenințând-o că va fi declarată „persona *non grata*" în cartier. „Gândiți-vă la copiii noștri." Ea i-a spus să se ducă dracului.

Femeile n-au mai pus piciorul pe stradă. Au stat o lună înăuntru. Două luni. Trei. Când treceam pe lângă casă, ne uitam cu toții înăuntru, încercând să înțelegem. Continuau să-și primească comenzile de la supermarket sau de la farmacie. „Li se vor isprăvi banii", a spus unul dintre noi. „Dar dacă

Alfredo i-a închis toate conturile, cum mai poate să mai cumpere de la supermarket?" „Pesemne că plătesc cardul servitoarei." „Fugi de-aici."

Până când într-o bună zi cineva a băgat de seamă că maşina lui Carmen a dispărut. N-a apărut nici în ziua următoare. Nici a treia zi. Femeile plecaseră într-o dimineaţă împreună, prin bariera automată din *country*. „Dumneavoastră mi-aţi dat instrucţiuni că doamna Gabina Vera Cristaldo nu poate să intre în Altos de la Cascada, dar n-aţi spus niciodată că nu poate ieşi", i-a explicat superiorului său cel ce fusese însărcinat cu bariera în noaptea când plecaseră. N-a fost de ajuns ca să-şi păstreze locul de muncă. Alfredo a venit la sfârşitul săptămânii să deschidă casa. În zilele scurse între descoperirea plecării femeilor şi sosirea lui Alfredo ni s-au amplificat temerile în legătură cu ce va găsi înăuntru. Cel puţin mizerie, dovadă a ceea ce făceau femeile acelea atâta vreme singure, distrugând ceea ce cândva fusese propria-i casă. Astfel că mai mulţi s-au oferit să-l însoţească. Au spart uşa de la intrare, Alfredo avea cheie, dar nu putea deschide, Carmen schimbase încuietoarea, „la pază au înregistrat intrarea unui lăcătuş în urmă cu două săptămâni", a încuviinţat şeful de la Siguranţă. „Nici măcar nu s-a gândit la copii", a zis cineva. Lumina care intra nu te lăsa să vezi în casă. Alfredo a apăsat zadarnic pe buton ca să aprindă lumina pe care el însuşi permisese să fie tăiată pentru că nu fusese plătită. Cineva s-a dus să dea la o parte draperiile şi, pe măsură ce se pliau cutele materialului, intra lumina şi grupul incremenea înaintând, uimit de ceea ce vedea. Tabloul cu femeia nemişcată din luntre nu mai era. În locul lui, toţi pereţii casei fuseseră tapetaţi cu fotografii. Cea mai mare îl înfăţişa pe Alfredo, era fotografia de la nuntă mărită. Altele mai mici îi reprezentau pe Paco Pérez Ayerra, una pe Teresa Scaglia şi era smulsă din revista *Femeia Country*, familia Andrade într-o imagine mică de la ultima petrecere de la club, preşedintele din Altos de la Cascada, câteva femei într-o poză de la ultimul turneu de *buraco* organizat de Carmen, femeile din grupul de la pictură, în afară de Carla Masotta, care fusese decupată dinadins din portret, şi alţi vecini. Toate fotografiile erau străpunse cu bolduri la nivelul ochilor. Unele şi în inimă, ca a lui Alfredo. Şi, sub fiecare, un altar.

„Sunt vrăji", a spus unul dintre paznici, iar Nane Pérez Ayerra a apucat cu putere crucea de aur pe care o purta pe piept. Cârpe legate, ilustrații, usturoi, pene, pietre, semințe. Alfredo s-a apropiat de al lui. Altarul lui era o farfurie Villeroy Boch acoperită cu excremente uscate, peste care se topise o lumânare roșie.

29

„Nu mă droghez, ce tot spui acolo, mamă?", zice Juani. „N-o spun eu, o spun listele Comisiei de Siguranță." „Proștii ăia cred că, dacă fumezi o țigară cu marijuana, ești dependent de droguri." „Tu fumezi marijuana?", întreabă Virginia plângând. Juani nu răspunde. „Pe toți dracii, ai fumat marijuana?" „Da... câteodată." „Nu-ți dai seama că de la asta ai să treci la cocaină și de la cocaină la heroină și de la heroină..." „Încetează, Virginia", o oprește Ronie. „Unde am greșit?", se lamentează ea. „Vai, mamă..." „Nu vrem să fumezi, Juani", îi spune tatăl. „Am fumat câteodată, atâta tot." „Să nu mai faci." „Toți fumează, tati." „Dar pe listă nu sunt toți, ești tu!", strigă mama. „Gata, Virginia." Virginia plânge, dă cu pumnul in masă. „Începe terapia chiar mâine și, dacă e nevoie, îl internăm." „Ce terapie, mamă, am fumat o țigară, doar atât." „Doar atât, fir-ar să fie și ești pe o listă de dependenți de droguri?" „Dar pe tine ce te îngrijorează, faptul că am fumat o țigară sau faptul că sunt pe listă?" Îi dă o palmă cu toată puterea. Ronie o dă la o parte. „Calmează-te, că așa n-ai să rezolvi nimic, Virginia." „Și cum dracu' ai de gând să rezolvi tu?" „Toți băieții fumează, mamă." „Nu te cred." „De ce crezi că ni se spune fumătorii?" „Cum ți se spune?" „Nu mie, tuturor." „Nu te cred." „Cine ți-a vândut-o?", întreabă Ronie. Juani nu răspunde. „Cine ți-a vândut-o, morții mă-sii, că vreau să mă duc să-i mut fălcile?" „Nimeni, tată." „Și de unde ai scos-o?" „Mi s-a făcut cinste." „Cine?" „Oricare, cineva, iese unul dintre noi, cumpără, aduce, fumăm toți." „Pe mine nu mă interesează dacă fumează toți, dar nu vreau să fumezi tu." „Tată, am fumat de două, trei ori, poate de patru maxim." „Nu mai fuma." „De ce?" „Pentru că ai să sfârșești

internat pentru supradoză!", strigă maică-sa. „Pentru că nu vreau", zice Ronie. Juani nu spune nimic, se uită la papuci, își bagă mâinile în buzunar. „Ai gustat, știi cum e, ai nevoie să fumezi mai departe?" „Nu, nu mai fumez de o veșnicie." „Nu mai fuma." „*Okey*." „Nu mai fuma, așa rezolvi tu problemele?", zice Virginia. „Și tu cum vrei să le rezolvi, urlând ca o nebună?" „Asta mai lipsea, din vina mea se droghează, pentru că urlu!" „Eu nu mă droghez, mamă." „Să fumezi marijuana înseamnă să te droghezi." „Să iei Lorazepam e același lucru." Virginia dă altă palmă, în aer, căci Juani se ferește, apoi urcă treptele plângând. Ronie își toarnă whisky. Juani ia rolele, și le pune. „Unde te duci?", îl întreabă tatăl. „La Romina." Se uită unul la altul. „Pot?" Ronie nu răspunde. Pleacă. Ronie urcă să stea de vorbă cu Virginia. O găsește cotrobăind. Controlează fiecare sertar din camera fiului ei, fiecare buzunar, fiecare rucsac, sub pat, în reviste, cărți, în cutiile CD-urilor, în spatele calculatorului. Ronie o privește, o lasă să-și vadă de treabă. Controlează în ziua aceea, în următoarea și în a treia. „Până când ai să controlezi?", o întreabă. „Întotdeauna", îi răspunde soția lui.

30

Tano și-a citit e-mail-urile. Un anunț care-l invita la un curs de „Administrarea întreprinderilor în noul mileniu", un mesaj de la un fost coleg de facultate care îi atașa CV-ul „dacă afli ceva", un lanț care nu se putea rupe și pe care l-a rupt ștergându-l, buletinul unui serviciu economic care explica cum calculează Standard&Poor's indicele de risc al țării și încă două sau trei e-mail-uri *junk*. Nici un răspuns la căutările unde îl prezentaseră *head hunters*-ii. În realitate, era unul, „căutarea a fost momentan întreruptă, rămânem în contact, mulțumim". Avea puțin timp la dispoziție, astfel că a citit titlurîle din ziarele cele mai importante. O știre oarecare, mai degrabă din pricina emoției decât a rațiunii, l-a făcut să simtă că poate începeau să se schimbe lucrurîle. Iar, dacă se schimbau, dacă inspirau din nou încredere, olandezii aveau să fie iarăși încrezători și aveau să se

întoarcă. Iar, dacă se întâmpla aceasta, probabil că aveau să-l angajeze din nou, pentru că în realitate nu aveau nimic împotriva lui, el nu fusese dat afară pentru neîndeplinirea sarcinilor de serviciu. Dimpotrivă, olandezii erau foarte mulțumiți de munca sa la firmă, ceea ce ei numeau *performance*. El nu era vinovat. Nu e nimeni vinovat pentru că nu este nevoie de el. Iar, dacă lucrurile se schimbau, dacă aveau din nou încredere și se întorceau, dacă era iarăși nevoie de el și îi propuneau să se ocupe din nou de Troost în Argentina, dacă totul putea fi ca înainte, nu avea motive să spună că nu. Și nu că n-ar fi fost orgolios. Dimpotrivă. Orgoliul lui îi cerea să aibă locul acela de muncă, nu unul oarecare, ci acela. Sau altul mai bun. Nu unul la fel, căci nimeni nu-și schimbă locul de muncă cu altul la fel, cum îl învățase tatăl lui. Îți schimbi serviciul ca să ai altul mai bun, să progresezi, să avansezi. Așa a fost întotdeauna. Și așa trebuia să fie. Pentru tatăl lui și pentru el.

La opt fără zece a închis calculatorul și s-a dus să ia micul dejun. Teresa, în halat de casă, le turna cafeaua cu lapte copiilor. De micul dejun se ocupa întotdeauna ea, în vreme ce menajera se învârtea în jurul lor, gata să ajute dacă lipsea ceva. „Mai vrea cineva o felie de pâine prăjită...?" N-a răspuns nimeni, dar Teresa a pus oricum încă două felii în prăjitorul de pâine. S-a dus la raft și a luat un pliant. O promoție pentru o călătorie în insula Maui, hotel de cinci stele, *all inclusive*, opțional o noapte în Honolulu. Tano a aruncat o privire spre pliant. N-a citit, doar a văzut. Bleu și verde. „Cere-i secretarei tale să facă niște investigații." „*Okey*." Și-a pus pliantul în mapă. „N-ar fi rău... nu-i așa? Cealaltă posibilitate este să mergem din nou la Bal Harbour sau la Sarasota, dar parcă aș avea chef să vedem ceva nou. De câte ori am mai fost la Miami?"

Copiii s-au urcat în Land Rover. În trecere, Tano i-a lăsat la școală și și-a văzut de drum până la birou. Ca în fiecare dimineață. Un camion se răsturnase pe banda opusă, cea care duce în provincie. Ambulanța, macaraua de autostradă, două mașini zdrobite de camion, poliție, cineva își punea mâinile în cap. Curiozitatea celor care mergeau în aceeași direcție ca el, spre capitală, l-a obligat să încetinească și i-au trebuit mai mult cu douăzeci de minute ca de obicei ca să ajungă la birou. A lăsat

maşina în stradă. Nu o mai urca în garaj, era prea mare bătaie de cap pentru două ore cât stătea la firmă. Pe de altă parte, îi schimbaseră locul de parcare, îi dăduseră unul situat lateral, lângă cazan. Maşina abia avea loc în spaţiul acela, pe zid se vedeau jupuiturile produse de cei ce încercaseră. Tano nu. Paznicul de la Troost, cel care ridica bariera pentru ca maşînile să intre sau să iasă, se uita ciudat la el, aşa cum nu-l privea înainte, dar nu îndrăznea să pună nume privirii aceleia. Prefera staţionarea de poliţe, pe trotuar. Chiar dacă era pentru vizitatori. A închis maşina şi a întrat. A făcut cei cincizeci şi opt de paşi pe care trebuia să-i facă pentru a străbate drumul aşternut în faţa lui, de când împingea uşa de la intrare, până ce ajungea la noul lui birou. Mai mic, dar demn. Cel pe care i-l dăduseră după retragere. Cincizeci şi opt şi câteva degete. Începuse să-i numere curând după ziua când încetase să mai fie directorul general de la Troost. Niciodată înainte, în toată viaţa lui de adult, nu-şi mai numărase propriii paşi. Când era copil da, ştia exact câţi paşi îl despart de fiecare colţ al casei. Dar, de când era mare nu, niciodată. Înainte avea prea multe lucruri la care să se gândească în timp ce mergea, finanţele întreprinderii, *due diligence* cu centrul, taxele de licenţă pe care le gestiona pentru olandezi, recompensele cu care ei îi mulţumeau pentru taxele de licenţă. Fără a mai pune la socoteală că mereu se întâlnea pe coridor cu cineva care aducea hârtii la semnat, voia să-l consulte într-o problemă ce nu suferea amânare sau îi aducea un telefon la care trebuia să răspundă. Dar după retragere totul s-a schimbat. N-a fost în prima zi, nici în a doua, unele lucruri se schimbă subtil şi încetul cu încetul. Dar într-o bună zi Tano a deschis uşa aceea, s-a uitat, a început să facă paşii pe care nu-i numărase încă şi totul a fost altfel. A căutat aproape cu disperare în cap, de parcă ar fi fost un fişier, ceva, o problemă nesoluţionată, un reproş, o şedinţă pe care trebuia s-o anuleze, o şedinţă la care nu putea lipsi, o preocupare concretă. Fişele erau albe, lumea din jurul lui îşi vedea de treabă, câte un salut când trecea, un zâmbet, o privire. Şi-a plecat-o pe a lui şi a dat de pantofi. Cincizeci şi opt de paşi şi exact patru degete, incluzând scara. În lunile din urmă, aşezat la noua lui masă de lucru, în vreme ce aştepta să sune telefonul, să intre cineva şi să-i întrerupă

răbdătoarea așteptare sau un e-mail care să-i spună din nou că cineva are nevoie de el, oricine ar fi fost, s-a întrebat de multe ori câți pași făcuse oare în fiecare zi din ultimii ani de când intra în întreprindere până la masa din birou, cel care nu mai era al lui, cel de Director General. A speculat că trebuie să fi fost mai mulți de șaizeci și cinci, dar mai puțini de șaptezeci și unu. Cu câteva zile în urmă desenase la scală pe o hârtie tot biroul și calculase numărul aproximativ de pași. Dar nu-i făcuse. Pentru că acum drumul lui, cel pe care îl făcea în dimineața aceea, ducea altundeva. La pasul patruzeci și șase era biroul Andreei, fosta lui secretară, care vorbea la telefon cu cineva foarte stăruitor, nu încăpea îndoială. Tano a salutat-o, iar în zelul lui de a nu o întrerupe și de a nu se întrerupe și-a ațintit privirea asupra pantofilor, patruzeci și șapte, patruzeci și opt, patruzeci și nouă, fără să-și dea seama că Andrea, vorbind mai departe la telefon, încerca să-l oprească cu gesturi care se pierdeau în aer. Cincizeci și șapte, cincizeci și opt. În fața ușii noului său birou, Tano și-a deschis mapa și a căutat cheia. Și-a răvășit hârtiile, era o cheie mică, din acelea create nu ca să dea siguranță, ci mai degrabă intimitate și după care Andrea avea o copie. A atins ceva din metal, poate cheia, dar nu a izbutit să o scoată. Ușa s-a deschis dinăuntru, lovindu-l în frunte. Mapa a căzut pe jos și hârtiile s-au împrăștiat. „*Oh, sorry!*", a zis cineva într-o engleză învățată. Ușa a rămas deschisă și Tano a văzut înăuntru alți trei bărbați așezați în biroul lui. Biroul era plin de hârtii despăturite. Cești de cafea. Calculatoare. Un notebook. Bărbații lucrau. Unul a spus ceva în olandeză, iar ceilalți au râs. Nu vorbeau de el. Nici măcar nu-l văzuseră. Numai cel cu care se ciocnise îl observase. „*I'm sorry.*" Tano s-a aplecat să adune hârtiile și s-a ciocnit de Andrea, care le aduna deja în spatele lui. „N-am avut timp să te anunț." S-a aplecat și olandezul să-i ajute. Au rămas toți trei pe vine. „Sunt noii asesori de la Troost în Olanda și mi-au cerut de la Casa Centrală să-i instalez într-un birou." „*Nice place*", a spus cel care-l lovise ridicând de pe jos pliantul cu Maui și întinzându-i-l lui Tano. „Eu le-am spus că nu e nici unul liber, dar au insistat și a sunat avocatul, a zis să-ți spun că acordul era pentru câteva luni și a trecut mai bine de un an...

Am hârtiile tale într-o cutie... Dacă trebuie să dai telefoane, îți las un moment biroul meu. Serios, nu e nici o problemă."

„*Nice place*", a stăruit olandezul ținând încă în mână pliantul cu Maui.

31

Prima invitație oficială adresată de familia Llambías familiei Urovich a venit curând după ce Beto Llambías a aflat că Martin nu are loc de muncă și se confruntă cu grave probleme financiare. I-au poftit la masă, aveau o friptură de ied adus chiar el de la țară pentru această ocazie. Iar soții Urovich au fost punctuali: la nouă și jumătate apăsau soneria uneia dintre casele celor mai mari și mai impunătoare din Altos de la Cascada, cu două coloane mari la intrare, scară de marmură care se vede prin poarta cu sticlă și cu baluștri la toate ferestrele. Iedul îl fripsese la proțap un bărbat și toată seara două angajate au adus și au luat lucruri de pe masă cu naturalețea unui actor care repetă o piesă timp de câteva stagiuni. „Mario e un fenomen", i-a spus Beto atunci, arătându-l pe omul care lucra la grătar, „pentru cincizeci de *pesos* îți face cea mai bună friptură pe care ai mâncat-o în viața ta și tu nu trebuie să te deranjezi nici să aprinzi cărbunii, nu-i așa, Marito?" Și Llambías a ridicat paharul spre grătar, cerând un toast. „Fie ca fiecare să facă ce se pricepe, nu e bine?" și de data aceasta a ciocnit cu Martín.

După acea primă invitație au urmat multe altele, de toate felurile și costurile, cât puteai să-ți imaginezi. Turneul de Cupa Davis la tribuna oficială, să zboare în avionul ușor al familiei Llambías, recitalul vreunui cântăreț străin, oricare ar fi fost, sfârșitul de săptămână în Punta del Este. Martín nu era de acord să accepte atâtea invitații pe care ei n-aveau să le întoarcă niciodată, dar Lala stăruia, „trebuie să ne lăsăm iubiți", spunea și ieșirile acestea o bucurau în asemenea măsură, încât el a sfârșit prin a le accepta aproape fără să mai stea la discuții. În felul acesta, familia Urovich a avut o vreme iluzia că nu se schimbase nimic, ba chiar o duceau mai bine ca niciodată. După

câteva luni, cele două cupluri, mai mult decât prieteni, păreau să facă parte din aceeaşi familie. Soţii Llambías nu mai aveau copii mici care să stea cu ei, dar nu le-a fost niciodată greu să-i integreze pe copiii soţilor Urovich, când programul o permitea. Întotdeauna o angajată în plus care să se poată ocupa de ei. Ba chiar le aranjaseră acasă la ei o cameră cu televizor şi video, pentru ca puştii să nu-i deranjeze.

În timpul acestor două sau trei luni, cele două cupluri cinau împreună în fiecare marţi, se duceau la cinema în fiecare vineri, iar sâmbătă seara se adunau acasă la familia Llambías să vadă un film în *home theatre.* Nu mai respectau decât seara de joi, în care Martin se ducea acasă la Tano, iar Lala ieşea cu „văduvele de joi seara" la cinema.

Într-una dintre aceste sâmbete, Lala a venit cu filmul de care îi spusese Beto să facă rost, *Ultimul tangou la Paris*, ei i se părea cunoscut, dar nu-l văzuse. Îi fusese greu să-l obţină; în Blockbuster nu-l aveau şi nu erau multe alte centre video în zonă. Trebuise să se ducă în San Isidro. Habar n-avea cine era regizorul şi cine erau actorii, nu ştia decât titlul. Iar după cutia de pe raft i s-a părut vechi şi demodat. Dar i-l ceruse Beto. O sunase pe celular. „Salvează-mă, Lala, astăzi am nevoie să văd filmul acesta." Şi soţii Llambías erau întotdeauna atât de atenţi cu ei, că nu a îndrăznit să-i dezamăgească. Dorita a intrat când Beto era gata să pună filmul. S-a dus lângă el şi l-a sărutat. L-a sărutat cu mai multă efuziune decât era Lala obişnuită să-i vadă şi aceasta a stânjenit-o. Ea şi Martin nu se sărutau în public, deşi erau cu zece ani mai tineri şi nu erau căsătoriţi de multă vreme. Nici unii dintre prietenii lor nu se sărutau aşa în public. Au văzut filmul aşezaţi pe canapeaua mare. Lala într-o margine şi Beto lângă ea, prea lipit de ea, lăsând în partea cealaltă un spaţiu pe care nu l-a ocupat nimeni. Martín moţăia pe un fotoliu rabatabil, în spatele lor. Dorita venea şi pleca, aducând lucruri din bucătărie. Cafea, prăjituri, iar cafea, lichior. Era limpede că filmul nu o interesează sau îl ştie pe dinafară. În timpul acesta, Brando îşi desfăta partenera pe ecran. Şi ea pe el. Nu se înşelase când socotise că filmul era vechi, imaginea nu era clară, se distingea anevoie. Beto s-a cufundat în canapea, se tolănea în voie. Când îi spunea câte ceva despre film,

abia se ridica de pe spătar, sprijinindu-se pe piciorul ei şi o privea. Iar ea nu ştia ce-i spune, dar simţea că se sprijină. La un moment dat Beto şi-a lăsat mâna pe coapsa Lalei şi nu şi-a mai retras-o. Lala nu s-a mişcat, a aşteptat, căldura mâinii lui Beto îi încălzea piciorul. Până când a început să o mângâie, ea s-a încordat şi i-a dat mâna la o parte, el s-a oprit şi a privit-o. Lala i-a susţinut privirea, doar pentru că nu ştia ce să zică. Nu voia să facă scandal în faţa bărbatului ei şi i s-a părut că privirea aceea e destul de clară. Dar pesemne că n-a fost aşa, căci Beto a privit-o mai departe, a zâmbit şi, uitându-se în continuare la ea, i-a căutat din nou piciorul şi a început să urce pe coapsă. Dorita, care păruse tot timpul absentă, şi-a adus un scaun şi s-a aşezat în faţa lor, acoperind ecranul. Le-a zâmbit, s-a apropiat încă puţin şi a însoţit mâna bărbatului ei cu a ei. Lala s-a ridicat ca un arc şi s-a dus la fereastră. Nu cuteza să se uite la ei, nici să strige, nici să iasă în fugă. Nu putea să facă decât asta, să se uite pe fereastră. Când a fost în stare, s-a întors puţin şi i-a privit cu coada ochiului. Dorita şi Beto se sărutau exagerat pe canapeaua pe care înainte stătuse ea. Martín dormea mai departe pe fotoliul rabatabil.

32

Romina habar n-are cu ce se ocupă Ernesto. I-au cerut la şcoală un *essay* despre activitatea sau profesia paternă. Dar ea nu ştie. Ştie ce i se spune, dar asta nu este adevărat. Îl sună pe Juani. Nici el nu ştie. Râde, dacă ar trebui să scrie despre activitatea tatălui lui, ar fi foarte simplu pentru el. Doar patru cuvinte. *My father doesn't work.* Dar nu i-au cerut acest *essay*. I l-au cerut Rominei şi el încearcă să afle. Mama lui, care ştie totul despre toţi, îi răspunde evaziv. „Haide, mamă, nu ai notat în carnetul roşu?" Îi spune că nu, dar Juani nu o crede. „Tu ai notat tot ce se întâmplă în Altos de la Cascada." „Ştii foarte bine că nu am notat o grămadă de lucruri şi cu toate astea se întâmplă. Despre droguri, de exemplu, nu am scris nici un rând." Juani se supără. „Ce nesuferită eşti." Trânteşte uşa şi se duce la

Romina. Are s-o dezamăgească. Îi promisese că are să afle, dar nu putuse. Ea o întreabă pe Antonia. „Tatăl tău muncește mult, n-ai văzut că pleacă foarte devreme și se întoarce foarte târziu?", îi zice. Dar nu-i spune în ce domeniu lucrează. „Tatăl tău muncește mult", repetă și pleacă. Răspunsul Marianei îl cunoaște deja: „Tati e avocat." De aceea nu încearcă s-o întrebe. În Altos de la Cascada cred cu toții că e avocat, dar ea știe că nu. Și Mariana trebuie să știe. E soția lui. Dar Mariana minte. Într-un *essay* nu se minte. Sau cel puțin nu se minte cu minciunile altora, de aceea le inventează pe cele proprii. Tatăl ei își spune „doctor". Nu e doctor, și nici tatăl ei nu e. Dacă îl consultă cineva despre o problemă juridică, îi trântește două-trei generalități, spune că nu e specialitatea lui, dar are să cerceteze. Și cercetează. Nimeni nu bănuiește nimic. Doctor Ernesto J. Andrade, spun cărțile lui de vizită. Când te gândești că abia dacă și-a terminat liceul. Asta o știe, pentru că într-o bună zi i-a scăpat bunicii, mamei lui Ernesto. „Îi merge atât de bine, e atât de bine văzut și când te gândești că n-a putut să termine liceul." Romina știe că are un birou în centru, a fost acolo câteodată. Cu o tăbliță de bronz pe ușă. Cu o secretară și doi avocați care lucrează pentru el, deși nu e sigură că sunt avocați. Pe etichetă scrie „Cabinet de avocatură Andrade și Asociații", iar secretara spune același lucru când răspunde la telefon. Telefonul lui Ernesto sună toată ziua. Celularul, linia generală a casei, linia rezervată pe care o are pentru „probleme de serviciu". Într-o zi Romina a răspuns la telefonul privat și de la celălalt capăt al firului i s-a spus: „Transmite-i viermelui de Andrade să-și păzească fundul, că și dincolo de bariere o să i-l tăbăcim". Nu i-o spune, asta ar presupune să dezvăluie că a răspuns la telefonul la care nu trebuia. Și nu crede că fundul lui Ernesto este cu adevărat în pericol, oricât ar vrea, nu vor putea trece de bariere. Nu poate nimeni, se gândește Romina. O vreme nu a mai atins telefonul acela. Apoi i-a trecut cheful de a răspunde sau nu a mai sunat el. Nu-și aduce aminte.

Romina zăbovește în fața foii albe. Juani îi sugerează să mintă. Ea șovăie. Desenează fundulețe în culori fluorescente. Unora le desenează câte o floricică ieșind din dungă, iar altora înimioare pe fese. Pe Juani îl amuză. O roagă să-i dea lui desenul.

Romina i-l dăruieşte. „Vrei să mint pentru tine?", o întreabă Juani. Romina spune că da. Minte cu minciuna pe care vor să o audă cu toţii, pentru ca Romina să nu aibă probleme la şcoală. Scrie în engleză: Tatăl meu este un renumit avocat, se îndeletniceşte cu dreptul penal, civil şi comercial. Are un cabinet care se ocupă de cazuri celebre. Şi continuă. Încă unul, două, trei paragrafe. Nu contează prea mult ce spune, pe cine numeşte, ce titluri foloseşte, nici ce cuvinte. Oricum, totul este minciună. În afară de fundulețele pe care i le-a dat Romina, iar el şi le-a băgat în buzunar.

33

Despre problema câinilor sălbăticiţi s-a vorbit începând din 2001. În luna martie a acelui an a apărut prima avertizare, în buletinul săptămânal al cartierului, care se înmânează întotdeauna la sfârşit de săptămână la bariera de acces. Nota era semnată de Comisia Mediului Înconjurător. „Ţinând cont de prezenţa nedoritelor haite de câini sălbăticiţi, locuitorii din Altos de la Cascada sunt rugaţi să ia măsuri în legătură cu depozitarea gunoiului, utilizând în acest scop recipiente închise care să împiedice năvălirea animalelor."

Pe atunci în La Cascada ştiam cu toţii de câini. Şi încă cum. Dar câini de rasă. Nu sălbăticiţi. A trebuit să învăţăm. Unii nici nu ştiau bine ce înseamnă cuvântul „sălbăticit". „Îmi sună a Martín Fierro[1]", a spus Lala Urovich la cursul de pictură de marţi. Nici astăzi nu e limpede dacă acest cuvânt e cel corect: era vorba de câini fără stăpân, care creşteau la întâmplare şi intrau în cartier să caute de mâncare. Câini sălbatîci. Nu câinii noştri, golden retriever, labradori cu păr scurt, beagles, border collies, chow-chow, schnauzer, bichon frise, basset hound, weimaranen, rasele cele mai obişnuite în împrejurimi, cu zgardă şi etichetă de identificare conţinând numele şi numărul de

1. *El Gaucho Martín Fierro*, poem narativ scris de José Hernández în 1872. În 1879, autorul a publicat o a doua parte, *La vuelta de Martín Fierro*. Este opera cea mai cunoscută a literaturii argentiniene.

telefon pentru cazul în care se rătăcește. Câte un dalmațian cumpărat la stăruințele vreunui copil care a văzut filmul Disney. Dar puțini. Se știe că dalmațienii rămân veșnic pui și sparg orice găsesc în cale. Beagles-ii masculi plâng toată noaptea de parcă ar lătra la lună pe ogoarele englezești, iar dacă ai probleme cu vecinii n-ai ce să faci, nu poți decât să le tai corzile vocale. Nu doare deloc, așa se spune, o mică tăietură și nu mai pot urla. Chow-chow-ul îți umple casa de păr. Pe bichon-ul frise trebuie să-l speli pe dinți cu periuța tot timpul, pentru că te omoară cu răsuflarea urât mirositoare. Schnauzer-ul are un temperament groaznic. Iar weimaranen-ul are ochi albaștri, dar mărimea lui e stânjenitoare. Sunt și alte rase, dar nu în La Cascada. Cele pe care le-am avut in copilărie și le-am uitat, cele care nu mai sunt la modă. E greu să te uiți în zona caniche, bull dogs, boxers. Nici collies precum cel din serialul *Lassie*, nici câinî polițiști. Cu atât mai puțin teckel, chihuahua sau pechinezi. Soția lui Aliberti avea un chihuahua pe care îl lua cu ea peste tot în geanta Fendi. Pesemne că nu o Fendi autentică, ci una dintre imitațiile acelea desăvârșite, pe care le aduce Mariana Andrade după catalog. Îl lua la ceaiuri, la turnee de *buraco*, la meciuri de tenis. Într-o zi l-a luat chiar la liturghie. „Pinscher pitic", te corecta, „uită-te la ochii lui, nu-ți dai seama că e mult mai frumos decât un chihuahua?", se bosumfla în fața câinelui ce se ivea prin deschizătura genții.

Ne pricepeam la toți câinii aceștia. Știam cum să avem grijă de eî. Întotdeauna alimente echilibrate și de cea mai bună calitate. Aceasta garanta excremente dure ca pietrele, mici, rotunde, mult mai ușor de ridicat cu lopățica decât orice altceva. Livret sanitar cu vaccinurile la zi. Împotriva căpușelor și a puricilor. Un os fals de piele, ca să aibă ce roade. O baie la cabinetul veterinar de două ori pe lună. Unghiile tăiate ca să nu zgârie ușîle și tapiseriile. Un antrenor măcar la început, ca să-l învețe regulile elementare de comportament. *Sit*, când trebuie să se așeze. *Stop*, când trebuie să se oprească. „Nu se așază pentru că nu pronunți corect, bunico", i-a spus într-o zi nepoata Ritei Mansilla. „Nu spune *siiiiit*, se zice *sit*, înțelegi?, *sit*, scurt, *sit*." Și Dorita a rămas uimită „ce bine învață engleza copiii în școlile alea". Plimbare de două sau trei ori pe zi, ca să se mențină în formă și obosit. E ciudat să vezi în Altos de la Cascada persoane

angajate să plimbe câinii, ca în pieţele din Buenos Aires. Aici câinii ni-i plimbăm noi sau menajerele noastre. Dar de obicei stăpânii. La fel ca în urmă cu mulţi ani, când lumea se ducea duminica în piaţă cu cele mai bune haine ca să privească şi să fie privită, după-amiezile în Altos de la Cascada se populează de locuitori plimbându-şi câinii în haine de antrenament, cu pantofi de sport cu pernă de aer pentru *running* sau stilul *sport brand*. Ba chiar şi pe role, dacă animalele lor sunt bine antrenate. Cu ani în urmă, când în Altos de la Cascada nu locuia nimeni permanent, cei ce aveau câini şi îi aduceau la sfârşitul săptămânii se purtau de parcă i-ar fi dus la ţară. Le dădeau drumul pe pajişte. Câinii alergau liberi fără ca nimeni să se plângă. Erau familii obişnuite cu animalele, lume care petrecuse cu chiu, cu vai perioade îndelungate la ţară, în casa proprie, sau la prieteni. Care ştia ce să facă dacă se apropia un animal. Şi eram mai puţini. Cu afluenţa masivă din anii '90, regulile s-au schimbat. A trebuit să începem să ne gândim la ceilalţi. Pentru că ceilalţi nu mai erau cei dinainte. Cuvântul de ordine a devenit: câinele meu poate să-mi deranjeze vecinul şi trebuie să mă ocup de asta. Şi morala: pentru că, dacă nu mă ocup, vecinul mă denunţă şi mă amendează. Astăzi, dacă un câine rătăceşte fără stăpân prin La Cascada, cine se simte agresat, temător sau doar iritat reclamă şi oamenii de la Siguranţă trimit pe cineva din personalul lor să se îngrijească de capturarea animalului şi de trimiterea lui la padocuri. Când poate; nici un agent de Siguranţă nu a fost antrenat să captureze câini şi aproape toţi câinii ştiu din instinct cum să scape de cine vrea să-i captureze. Dar, dacă izbuteşte, dacă domnul acela pe bicicletă care se apropie de animal fără alte instrumente în afară de o funie legată de un băţ cu care încearcă să-l prindă în laţ îl ajunge, câinele este dus la padocurile din cartier. Acolo stă cât este nevoie, până când îl caută stăpânul. Padocurile sunt nişte cuşti enorme, în apropierea zonei hipice a clubului, unde animalele primesc aceleaşi alimente pe care le-ar primi acasă. Înainte de a-l lua înapoi, stăpânul trebuie să plătească o amendă de optzeci de *pesos* şi vreo cincizeci de *pesos* adiţionali pentru cazare şi hrană. Ţinând cont de aceste argumente, nimeni nu doreşte să-i scape câinele. Dar nimeni nu vine să locuiască la cincizeci de kilometri de Buenos Aires

pentru ca animalul lui favorit să stea închis ca într-un apartament sau legat cu un lanț, oricât de lung ar fi. Întrucât în Altos de la Cascada nu este îngăduit să împrejmuiești proprietățile decât cu plante, iar plantele nu opresc câinii, au apărut împrejmuirile invizibile, un sistem asemănător celui utilizat la țară ca să se marcheze gospodăria. Se îngroapă un cablu în jurul întregii proprietăți. Cablul acesta generează o descărcare de 6 volți într-un element care se fixează pe zgarda câinelui. O vreme se antrenează animalul cu steguleţe colorate, de obicei albe sau portocalii, înfipte de-a lungul perimetrului. De fiecare dată când animalul ajunge în apropierea steguleţelor cu zgarda de descărcare, sistemul emite mai întâi un sunet şi, apoi, dacă în ciuda sunetului câinele înaintează, îi produce un şoc electric la gât. Steguleţul nu are altă funcţie specifică decât să-i creeze animalului reflexul condiţionat de până unde poate să meargă. După aceea, chiar dacă steguleţele sunt scoase din motive estetice, căci nimănui nu-i place să aibă parcul înconjurat de steguleţe, animalul a băgat la cap avertizarea şi rar se întâmplă să mai încerce să iasă, cu preţul altei descărcări. Un sistem ingenios, care ne-a uşurat viaţa, în schimbul a şaptezeci de dolari.

Şi despre împrejmuiri invizibile cu sârmă am invăţat. Mai aveam să învăţăm despre câini sălbăticiţi. Într-un buletin din luna mai, Comisia Mediului Înconjurător a fost şi mai explicită. Au intitulat din nou avertizarea „câini sălbăticiţi", dar de data aceasta au scris-o cu majuscule. „În ciuda eforturilor personalului de la Siguranţă, câinii sălbăticiţi sunt practic imposibil de prins. Se mobilizează în grupuri şi în prezenţa agentului fug foarte repede. Nu s-a putut stabili încă în ce mod pătrund pe terenul cartierului. Dat fiind că nu s-au găsit nici o groapă şi nici o porţiune deteriorată din gardul de sârmă ghimpată din jurul perimetrului, se estimează că animalele au intrat pe poarta pe care are acces publicul general, pe sub bariere. Deşi caută de mâncare şi încă nu au atacat pe nimeni, li se recomandă cetăţenilor să rămână departe de ei. Deocamdată, singura soluţie a problemei este să se menţină gunoiul protejat în mod adecvat, pentru că la gunoi vin. Intră să caute mâncarea pe care nu o mai găsesc în habitatul lor natural, din afara cartierului Los Altos. De aceea rugăm pe toţi locuitorii să nu lase

pungi cu reziduuri domestice la îndemâna acestor animale. Se recomandă utilizarea coşurilor de gunoi de fier cu capac, în care să introducă pungile menţionate. Dacă e vorba de un coş făcut dintr-o împletitură care permite ca animalul să scormonească prin gunoi şi să-l împrăştie sau să-şi introducă botul în acest scop, se recomandă căptuşirea coşului cu plasă cu zale mai mici sau să se pună o husă de culoare închisă înăuntru, dacă este posibil de culoarea coşului. Să avem grijă de gunoiul nostru şi să îndepărtăm câinii sălbăticiţi. De noi depinde."

Şi ne-am ocupat de aceasta. Dacă animalele sălbăticite intrau să caute mâncarea pe care nu o mai găseau afară, nu aveau s-o găsească nici înăuntru. Cei care nu aveau coş adecvat şi-au instalat. Pătrate, cilindrice. Mai mari sau mai mici. Încastrate în coloana contorului de gaz. Ascunse în spatele arbuştilor. Verzi, negre sau gri. Aproape toate de plasă metalică, unele de lemn sau ca nişte urne funerare. Înalte, pentru ca un animal să nu ajungă la ele, sau scunde, pentru a nu trebui să se ridice pungile grele. Casa familiei Llambías avea două: unul din plasă de zale pentru pungile normale şi altul de tablă netedă pentru gunoiul pe care nu voiau să-l vadă nimeni. La magazinul universal din cartier ofereau diferite varietăţi de modele şi mărimi. La sfârşitul lui iunie au apărut nişte instrucţiuni despre „locuri adecvate pentru instalarea coşului cu reziduuri menajere şi caracteristicile acestuia".

Şi, având găleţi de gunoi cu capac, am stat liniştiţi.

34

Gustavo s-a sculat la nouă şi jumătate, ca în fiecare sâmbătă. La zece avea meci de tenis cu Tano. S-a uitat pe fereastră şi a văzut că Jeep-ul Carlei nu mai este. Şi-a căutat echipamentul de tenis în dulap. Era spălat şi călcat, împăturit cu grijă pe raftul corespunzător. Unde i-l lăsa Carla în fiecare sâmbătă, pentru ca el să nu trebuiască să-l caute şi să se supere pentru că întârzie la meci. S-a îmbrăcat. Şi-a legat şireturile mai strâns ca de obicei. De ce a plecat atât de târziu dacă agenţia imobiliară deschide la zece? A coborât să ia micul dejun. Pe masă îl aşteptau

tava, ceaşca de cafea curată, termosul de cafea, ziarul, zaharniţa, dulceaţa de *durazno*[1] pe care o mânca în fiecare dimineaţă şi feliile de pâine prăjită în coşul de ratan, învelite într-un şervеţel alb. A despăturit şervеţelul, erau calde încă. Cu mâna sprijinită pe pâinea caldă, a socotit că pesemne Carla plecase de vreo zece minute. A regretat că nu o auzise. A răsfoit ziarul cu gândul în altă parte. S-a uitat la ceas. Zece fără un sfert. A sunat-o pe celular. Era închis.

A ajuns cu câteva minute mai târziu pe teren. Tano i-a reproşat-o. Ce nevoie avea să lucreze şi la sfârşit de săptămână. Ce nevoie avea să lucreze. Din moment ce el aduce tot ce le trebuie ca să trăiască aşa cum trăiesc şi chiar mai bine. A început să joace alături de Tano, ca în fiecare sâmbătă. Dar a greşit prea multe mingi. Tano s-a enervat, după primul set a cerut să schimbe perechile. Au început alt set. Da, el înţelegea că o agenţie imobiliară, mai ales de *country*, lucrează mai mult la sfârşit de săptămână decât în timpul săptămânii. Cum să nu înţeleagă el, care trebuise să inventeze toată povestea cu celularul pierdut al Virginiei ca s-o facă să se ocupe de el la sfârşit de săptămână. Trebuia să facă rost urgent de o casă unde să se mute cât mai repede şi urgenţele nu ţin cont de zile lucrătoare şi nelucrătoare. Nu voia să-i mai vadă pe cei care îl criticau sau îl compătimeau pentru că nu poate să se controleze. Îi făceau Carlei capul calendar şi aşa nu aveau să rezolve nimic. Ei aveau să rezolve împreună, fără să se bage nimeni. I-o jurase ei. Şi-o jurase lui. Dar e rău să-ţi doreşti ca soţia ta să stea sâmbăta şi duminica acasă? se întreba în toiul unui serviciu pe care nu l-a putut para. Ea trebuia să înţeleagă. A sunat un telefon în toiul meciului. Era mobilul lui Gustavo. A dat fuga pe bancă să răspundă. Nu era Carla. A închis numaidecât. Avea de gând să intre din nou pe teren, dar s-a întors şi şi-a verificat mesajele. Tano a început să exerseze servicii ca să-i treacă îmbufnarea pricinuită de întrerupere. Gustavo a pierdut setul următor şi pe următorul. Le-a pierdut el singur, cu toate că erau la dublu. Tano abia dacă i-a vorbit. N-a rămas să bea o Coca-Cola după meci. „Sunt foarte îngrijorat, am nişte probleme la serviciu." „Se vede", a spus Tano, prost dispus.

1. Un fel de piersică.

A intrat în casă. S-a dus la bucătărie. Şi-a turnat apă rece. Două pahare. Le-a băut unul după altul, aproape fără să respire. A sunat-o din nou pe Carla. Celularul ei era tot închis. A sunat la biroul Virginiei. „Carla s-a dus să arate o casă unui client." Carla în maşina unui client. Un bărbat. „Da, îi spun că ai sunat."

Şi-a făcut duş. Apa mai caldă decât ar fi trebuit l-a ars pe spate. A mâncat de prânz. Singur. Fără să se îmbrace, cu prosopul înnodat la mijloc, desculţ. A pus farfuriile în chiuvetă. A urcat să se îmbrace. I-a lăsat alt mesaj. „Sună-mă." A deschis uşa vestiarului Carlei, dar n-a intrat. S-a îmbrăcat. A aprins televizorul. L-a stins. A coborât. A udat florile. A curăţat piscina. Cel târziu la cinci are să vină Carla. Stabiliseră să lucreze doar până la ora aceea. La cinci şi jumătate a sunat-o din nou pe mobil. Era tot închis. De data aceasta n-a lăsat mesaj. A urcat în cameră. A dat iar drumul la televizor. S-a uitat la un film care începuse deja. I se părea că îl mai văzuse. Îl mai văzuse. S-a dus în vestiarul Carlei. I-a pipăit hainele, umeraş cu umeraş. Le-a mirosit. Le-a mângâiat. S-a oprit la fusta de mătase maro pe care şi-o pusese la ultima zi de naştere. A lui Gustavo. Era suavă, avea mirosul ei, şi-a îngropat faţa în material. Cu ce alt client era oare acum. A suspinat pe mătasea maro. I-a dat drumul. A încercat să deducă ce îşi pusese în dimineaţa aceea. Lipseau pantofii negri cu toc pe care i-i dăruise la ultima aniversare. Nişte pantofi prea eleganţi ca să urci şi să cobori dintr-o maşină arătând case. Şi cămaşa de bumbac alb, transparentă, care lăsa să i se întrevadă sutienul. A verificat din nou umeraşele. Era cu neputinţă să-şi fi pus cămaşa aceea. A îndepărtat umeraşele cu furie. Altă cămaşă a alunecat pe lemn şi a căzut pe podea. A călcat pe ea şi a căutat-o mai departe pe cea de bumbac alb. N-a găsit-o. Pe ultimul raft, aproape de fereastră, celularul Carlei se încărca într-o priză.

A coborât şi şi-a făcut o cafea. Neagră şi foarte tare. A umplut-o cu zahăr. Cafeaua s-a răcit în ceaşcă. Nu se putea să-şi fi pus cămaşa aceea şi pantofii aceia ca să arate case şi terenuri. A sunat la agenţia imobiliară. A închis. Dacă Virginia ştia şi o acoperea, nu trebuia să-l ia de prost, asta îi lipsea lui. A sunat telefonul. A dat fuga să răspundă. Era aproape, dar a dat fuga. Era Tano. „Vrei să joci mâine? Am rămas cu chef de joc după meciul de astăzi." „Bine, fie." „Ai păţit ceva?" „Nu..." „Sigur?"

„Sigur. Mâine ne vedem la zece." „În seara asta ne vedem la Ernesto Andrade, uitaseși?" „Nu, știam."

A închis și a urcat din nou. A intrat în vestiar. A deschis telefonul Carlei, a verificat convorbirile din ziua aceea și din cea anterioară. Agenția imobiliară. Celularul lui. Paza din Altos de la Cascada. Din nou agenția imobiliară. Un număr necunoscut. L-a format, a așteptat să răspundă. „Cinematograful Village, bună ziua..." A închis. Alt număr necunoscut. L-a format, a răspuns o voce de bărbat. L-a lăsat să spună alo de câteva ori, dar nu l-a recunoscut. Putea fi un client de la agenția imobiliară sau nu. Știa doar că e un bărbat. Poate unul dintre cei cu care stătea Carla pe chat în zori, când avea insomnie, deși ea tăgăduia că stă pe chat, chiar dacă el i-ar fi apucat mâna de pe mouse, i-ar fi întors-o și i-ar fi îndoit-o la spate până ar fi țipat de durere. A ieșit în grădină. A udat iarba. A curățat din nou piscina; vântul împrăștiase câteva frunze. Nu-i plăcuse niciodată Virginia Guevara. Ronie da, dar ea nu-i inspira încredere. A pus prea multe întrebări în ziua când i-a închiriat casa. A spus prostii. A mințit, nu-și aducea aminte ce, dar își aduce aminte că mințise. Așa cum putea să mintă și acum. „Am anunțat-o că ai dat telefon, nu te-a sunat? În mod surprinzător, astăzi avem mult de lucru. A ieșit soarele și toată lumea vrea să vină în *country*." A plecat în mașină să dea raite prin La Cascada. A străbătut toate străzile orizontale și verticale, fundăturile, din nou străzile orizontale. N-a găsit-o. Oricare dintre mașinile staționate în fața oricăreia dintre casele acelea putea fi a domnului căruia îi arăta un dormitor soția lui, surâzătoare, cu pantofii negri cu toc și cu cămașa de bumbac transparent. S-a întors acasă. La o răspântie era cât pe ce să se ciocnească cu Martín Urovich, dar a ridicat mâna și și-a văzut de drum. Șapte. A intrat în bucătărie. S-a dus la bar. Și-a turnat un pahar de whisky. Și dacă în loc să arate case în La Cascada s-a dus cu cineva la cinematograf? A ieșit iarăși în grădină. A călcat în picioare o ramură căzută lângă aleea de *quebracho*. Mai întâi la cinematograf, dar după aceea? A întrat din nou. A urcat în cameră. A verificat telefoanele primite de Carla pe celular. Le șterse. De ce le-a șters? Și-a turnat încă un pahar de whisky. A ieșit cu paharul în grădină și s-a trântit pe șezlong. L-a dat pe gât dintr-o înghițitură. A intrat să ia sticla. Mai

erau trei sau patru pahare. A pus-o jos, lângă el. Şi după aceea? Era şapte şi jumătate şi nu-l sunase toată ziua. Nici măcar nu-i pasă cum mă simt, s-a gândit. A scuturat sticla deasupra paharului, au căzut două picături şi s-a isprăvit. S-a dus în casă să ia alta. A destupat-o. I-a fost greu s-o destupe. A auzit zgomotul unui motor la poartă. S-a uitat pe fereastră. Cineva îi folosea spaţiul de la intrare ca să facă manevre. Cineva. Nu Carla. Şi-a adus aminte că în ultima veme Carla era frumoasă. Mai frumoasă ca de obicei, bronzată şi cu carnea tare de la gimnastică. Cu cămaşa de bumbac transparent. A ieşit din nou în grădină. A făcut câţiva paşi spre piscină. Apa se unduia în adierea vântului, dar nu mai căzuseră frunze. S-a tolănit iar în şezlong. A sunat telefonul. S-a ridicat să răspundă şi în grabă a trântit sticla. A dat fuga în casă. „Trecem să vă luăm ca să mergem la Ernesto?", a zis Tano de la celălalt capăt al fiului. „Nu, lasă..." „Tu sigur eşti bine?" „Da, fii liniştit." „Veniţi mai târziu?" „Nu ştiu." „Cum adică nu ştii?" „Nu ştiu, Tano, nu ştiu încă."

A urcat din nou în cameră, a intrat în vestiarul Carlei. S-a aşezat jos. A zăbovit privindu-i hainele, şi-a închipuit că pesemne combinaţia culorilor şi materialelor atârnând pe umeraşe ascunde un mesaj care putea fi descifrat. A vorbit cu ele. De ce îmi face asta. A mototolit o rochie cu flori galbene. A dat paharul pe gât. Eu nu merit asta. A desfăcut o cămaşă neagră făcând să-i sară toţi nasturii. A apucat umeraşele, la întâmplare, câte două, câte trei, apoi le-a izbit de peretele din spate. Suporturile care ţineau umeraşele şi rafturile au rămas goale, iar în mijlocul vestiarului îngust, el singur, beat, înconjurat de stofe colorate şi de umeraşe. A plâns. A îngenuncheat şi a plâns strângând în braţe rochia înflorată. Când nu a mai avut lacrimi, s-a şters la ochi cu aceeaşi rochie. A deschis uşa vestiarului dintr-un şut care s-a imprimat pe zid şi a ieşit. În parc. Greierii nopţii l-au năucit. Cerul, mai plin de stele ca niciodată, îi apăsa pe frunte ca o povară. Un motor duduia la intrarea în casă. Dar de data aceasta nu s-a dus să vadă, a încercat să se ridice din şezlong, dar i-a trebuit prea mult timp. Motorul s-a oprit. S-a auzit portiera maşinii închizându-se şi numaidecât a apărut Carla, pe aleea de *quebracho*. Grăbită. Frumoasă. Cu carnea tare de atâta gimnastică. Cu părul în dezordine. De ce avea

părul în dezordine? Călca pe lemn pentru ca tocurile pantofilor să nu i se înfigă în iarba proaspăt udată. Mai întâi la cinema, dar după aceea? Nu purta cămaşa de bumbac. Purta alta, de o culoare puternică, pesemne galbenă sau portocalie, care nu se vedea bine din pricina întunericului nopţii. „Bună", a zis. Se ridicase, stătea lângă şezlong ca s-o privească înaintând. „Am cam întârziat." A privit-o înaintând. „Astăzi mergem la Andrade, nu?" Gustavo s-a dus către ea. Încet, clătinându-se puţin. „Mi-am uitat celularul." S-a oprit în faţa ei. Frumoasă. Bronzată. Cu părul în dezordine. Şi după aceea? Ea a vrut să-l sărute pe obraz, dar, cu o clipă înainte să-l atingă, Gustavo, cu pumnul strâns, i-a tras una în falcă. De jos in sus.

35

Comitetul de Disciplină îi citează pe Mavi şi pe Ronie. Nu pentru ei. Pentru Juani. Nimeni nu pomeneşte de droguri. Nici de listă. Nici de fumători. Pe eticheta dosarului scrie „Exhibiţionism în locuri publice". Îşi dăduse pantalonii jos împreună cu alţi doi prieteni în faţa turnului. Sâmbătă în zori, după un chef. Şi în prezenţa unor fete, precizează raportul. „Fete care aplaudau", spune Juani mai târziu, când Mavi şi Ronie îi cer explicaţii. „Să nu-ţi treacă prin cap să spui asta când te vor întreba", îl avertizează Ronie. Comitetul avea să le ia o declaraţie şi, dacă vor fi găsiţi vinovaţi, li se va aplica sancţiunea corespunzătoare. „Vinovaţi că ne-am dat pantalonii jos? Între noi? Vă bateţi joc, sau vorbiţi serios?" „Se pare că nu eraţi numai voi, v-a denunţat cineva." „Oameni care n-au ce face şi îşi bagă nasul unde nu le fierbe oala." „Nici asta să nu spui când vei da declaraţie." „Şi ce trebuie să spun?"

Peste o săptămână sunt citaţi. Sunt ascultaţi. Se evaluează cazul. Dacă sunt declaraţi vinovaţi de către comitet, trebuie să se definească o sancţiune şi să se propună două opţiuni: opţiunea numărul unu, suspendare, infractorul nu poate face sport şi nici folosi instalaţiile comune o perioadă determinată; opţiunea numărul doi, să plătească o amendă şi să aibă acces liber la

instalațiile sociale și sportive „pentru ca cel sancționat și prietenii săi să nu rătăcească pe străzi, având în vedere problemele pricinuite de lipsa de ocupație". Dacă se alege opțiunea numărul doi, atunci tatăl plătește amenda și fiul evită suspendarea.

Mavi și Ronie stau de vorbă cu Juani de mai multe ori înainte de ziua interogatoriului. Îl interoghează ei înainte, ca să evite îndoieli, șovăieli. Exersează, ii dau indicații. „A fost o glumă, nu știai că sunt fete acolo, n-ai vrut să deranjezi pe nimeni", recită Ronie. „Băuseși ceva? Fumaseși ceva?", întreabă Mavi. Ronie se uită urât la ea, Juani nu răspunde. Ea repetă întrebarea în ciuda lor, ea știe că îl vor întreba. „Bere", spune Juani îmbufnat, „dar nu eram beat". Mavi plânge. „Mamă, n-ai băut niciodată bere?" „Nu mi-am dat niciodată pantalonii jos în fața nimănui." „Eu da", zice Ronie și acum se uită ea urât la el. „Fumaseși", repetă, ca și cum cele spuse mai înainte n-ar fi existat. „Mamă, ne distram, nimeni nu poate să înțeleagă?" Și ea nu înțelege. Nici nu ascultă. Nu mai știe nimic.

Comitetul de Disciplină este compus din trei locatari. Se ocupă de orice infracțiune denunțată care a fost comisă în cartier. Întotdeauna se vorbește de infracțiuni, nu de delicte. Pentru că, din punct de vedere tehnic, în Altos de la Cascada cele din urmă nu există. În afară de cazul în care sunt comise de personalul de la ateliere, de menajere sau altfel de muncitori, dar atunci lucrurile merg pe alt făgaș. Dacă e vorba de locatari din Altos de la Cascada, dacă vreunul dintre ei sau copiii lor, rude sau prieteni comit un delict, nu se face denunțul oficial la nici o autoritate din afara barierelor cartierului. Orice se întâmplă trebuie rezolvat înăuntru. Înăuntrul barierelor. Furturi, ciocniri, agresiuni, pe la Comitetul de Disciplină trec tot felul de infracțiuni. Și întotdeauna se soluționează, pentru că există bunăvoință. Dacă cineva se ia la bătaie pe o stradă, într-un bar, la cinema și își rănește adversarul, poate să ajungă la închisoare. Dar dacă se bate cu fratele lui, în grădina casei, cu siguranță nu, nimănui nu i-ar trece prin cap să rezolve incidentul în afara casei și a familiei respective. Funcționează în același mod. Altos de la Cascada este o mare familie cu o grădină mare. Și, prin urmare, familia însăși judecă infracțiunea și dă pedeapsa. Prin Comisia de Disciplină. Justiția țării, cea externă, cea din afară, din

tribunale, din Palatul de Justiție, nu intervine aproape niciodată. În delictele din sistemul privat, dacă nu există denunț, nu există delict. Iar în cele din sistemul public, cel care ar putea să exercite acțiune nu află. Sau nu vrea să știe. În Altos de la Cascada nimeni nu denunță nimic la comisariat. Nu numai că nu se obișnuiește, dar face impresie proastă. Se soluționează totul înăuntrul gratiilor. Se face denunțul la administrația din *country*, judecă întotdeauna *country*-ul, sancționează *country*-ul sau iartă *country*-ul. Nici poliția nu intră, nici cea din Buenos Aires, nici cea Federală, intră doar supraveghetorii plătiți de locatari. Aceasta are și dezavantaje, băieții și fetele se simt prea liberi și fumează marijuana în sala tinerilor sau pe terenurile de sport din spate. Nu au nevoie să se ascundă decât de părinți. Uneori nici de ei. Ei, la fel ca adulții, știu că lucrul cel mai rău care li se poate întâmpla, orice ar face, este să li se întocmească un dosar și să trebuiască să dea declarație în fața Comisiei de Disciplină. Așa cum i se va întâmpla lui Juani pentru că și-a dat pantalonii jos. „Chiar va trebui să mă duc să dau declarație?", întreabă. „Da." „Ce fățarnici..." „Aici nu e vorba de ei, ci de tine", îi spune mama și plânge. „E vorba de toți", zice tatăl. „Și ce vreți să le spun?", întreabă el și își răspunde numaidecât, „mi-am dat pantalonii jos, e adevărat, *okey*, asta am de spus, dar nu pot să spun nici un alt lucru pe care să-l priceapăăia trei babalâci tâmpiți". Juani se duce și dă declarație. Prietenii săi, de asemenea. Pe Juani îl suspendă. Nu o spune nimeni, dar în dosarul lui este o copie a listei de Tineri cu Risc. Tatăl lui Marcos preferă să plătească amenda. Pe Tobías nici nu-l sancționează, nici nu-l amendează, întrucât a negat că s-ar fi aflat în noaptea aceea în *country* și a prezentat trei martori. Tatăl lui e avocat.

36

Într-o joi, într-una din acele seri de joi când soții noștri se adunau să joace cărți și să mănânce împreună, a sunat Tano. Dar nu a cerut să vorbească cu Ronie, ci cu mine. Mă invita să cinez cu ei acasă la el. Pe mine, pe Carla Masotta și pe Lala Urovich.

Cu Teresa, firește. „Văduvele de joi seara", cum ne spunea el. În atâția ani, era prima oară când aveam să petrecem o seară cu bărbații noștri. I-am povestit lui Ronie și a fost surprins, el nu știa nimic. „În ultima vreme Tano e cam ciudat", a zis. Nu băgasem de seamă, de ceva timp nu eram atentă decât la Juani și restul lumii se prefăcuse în fantasme care treceau pe lângă mine, eterice. Mulțumită lui Ronie, trecusem de la o agresivitate neînfrânată la milă față de mine însămi, despre care nu știam dacă este preferabilă pentru fiul meu, dar pe care o puteam disimula mai bine. Însă nu puteam să-mi controlez dorința irezistibilă de a-l iscodi și de a-i verifica lucrurile. Nu îmi era limpede nici dacă e bine să o fac. „N-ai văzut că Tano și-a lăsat barbișon?" „Și asta ce legătură are?" „Și face plajă." „Poate că vrea să arate bine." „Asta e ciudat, pentru că el a arătat întotdeauna bine", a conchis soțul meu.

Mă temeam ca nu cumva să fie o cină de consolare pentru „rușinea de a avea un fiu dependent de droguri despre care, pe deasupra, a aflat toată lumea", cum mă compătimise Teresa când a apărut la agenție la două sau trei zile de la memorabilul telefon ca să mă pună la curent cu situația de risc în care se afla băiatul meu. Am sunat-o, dacă era așa, preferam să pretextez o boală decât să ajung să mă îmbolnăvesc. Nici ea nu știa nimic, era la fel de surprinsă ca noi. „Zice că are ceva să ne spună mie și vouă, dar nu suflă o vorbă." M-am simțit ușurată, știam că necazurile mele nu trebuiau împărtășite la o cină între prieteni, dacă asta eram.

La nouă fix am sunat la ușă. Ne-a deschis Teresa, purta o rochie de mătase neagră, lungă aproape până în pământ, și colierul de perle spaniole pe care i-l dăruise Tano la ultima aniversare. „Nu știam că e o cină de gală", am zis, uimită, în jeanșii mei și *twin set*-ul tricotat de acum două sezoane. „Nici eu, Tano mi-a ales hainele și n-a acceptat nici o schimbare. Încep să mă îngrijorez", a glumit.

Ronie a înaintat spre bucătărie cu sticlele de vin pe care le adusesem. Noi l-am urmat la câțiva pași. „Syrah", l-am auzit spunând când i-a dat sticlele lui Tano. „Mi se pare că va anunța o călătorie sau ceva asemănător", mi-a șoptit Teresa cu o voce tainică, „am vorbit să mergem pe Maui, dar după mine a pus la

cale ceva mai important, se poate, nu?" l-am răspuns că da, fără prea multă convingere. Îmi e uşor să mă pun în locul cuiva, ca să ghicesc ce gândeşte sau ce simte. Asta m-a ajutat mult în profesia mea. „A înțelege ce casă vrea să cumpere un client şi că locuința aceea nu trebuie să fie cea pe care ai cumpăra-o tu economiseşte timp şi te scuteşte de neînțelegeri", mi-am notat în carnetul roşu după ce am făcut o vânzare. Dar Tano a fost mereu pentru mine inexpugnabil, aproape la fel ca Juani al meu, şi, cu toate că uneori aveam impresia că pot să-l înțeleg, bănuiam numaidecât că până şi presupusa empatie este produsul manipulării sale deliberate.

La bucătărie, Tano pregătea *tandoori chicken* pentru oaspeții săi. Îşi pusese şorț alb şi chipiu de bucătar. Avea dreptate Ronie, era ciudat. Dar nu din pricina bărbii, nici a pielii bronzate. Gesturile îi erau exagerate. Din când în când avea aerul de a-şi număra paşii. Tano, deşi categoric şi ferm, a fost mereu stăpânit, cumpătat. Dacă voia să se impună, o făcea vorbind încet, nu avea nevoie să țipe. Nu a trebuit să țipe în ziua când a sosit în La Cascada şi a zis „vreau terenul acela". Dacă era fericit, bea o sticlă de Pommery cu prietenii, iar dacă era supărat, îi lăsa baltă. Sau îi umilea. Dar nu râdea în hohote, nici nu-i îmbrățişa, nici nu plângea. Iar în seara aceea părea gata să facă oricare din aceste trei lucruri.

Am aşteptat să ajungă toți ca să mergem în sufragerie. Ne dăduseră şampanie şi alcool pe stomacul gol, iar aceasta mi-a pricinuit o amețeală. M-am dus la fereastră. Un fulger a brăzdat cerul şi picături grele au sfâşiat liniştea apei din piscină. *Deck*-ul de lemn s-a umplut de pete umede. Mirosul de pământ umed se împletea cu aroma care venea din bucătărie. Menajera termina de aranjat aperitivul pe masă. Nişte cupe de *centolla* şi crevete cu avocado pe care le făcuse tot Tano. „Nu insistați, nu vă dau rețeta", a spus şi i-a făcut menajerei un semn pe care nu l-am înțeles, dar ea da, pentru că s-a îndepărtat numaidecât şi cu capul plecat. Cu toate că joi era ziua ei liberă, Tano îi ceruse să rămână, pentru că „vin văduvioarele", deşi nu cred că femeia a înțeles gluma. Celebrele văduve din cartier sunt „văduvele golfului", cele pe care soții le părăsesc la fiecare sfârşit de săptămână măcar patru ore, ca să facă cele optsprezece găuri de pe

teren. Porecla noastră, inspirată din a lor, era mai privată şi n-ar fi ieşit niciodată din cercul nostru dacă n-ar fi fost profetică.

Ca întotdeauna, noi, femeile, ne-am aşezat toate împreună la o jumătate a mesei, lăsându-le lor cealaltă jumătate. Masa de cireş a lui Tano este masa cea mai mare pe care am văzut-o în viaţa mea. În mod normal încap în jurul ei douăsprezece persoane, dar dacă se înghesuie pot să se aşeze chiar şaisprezece. „De data asta vreau să vă amestecaţi", a zis Tano. Ronie m-a privit cu complicitate. Dacă Tano era dispus să stea de vorbă cu vreuna dintre noi, nu lăsa loc la îndoieli, era limpede că nimic nu mai era ca înainte. „Aplauze pentru bucătar", a glumit Gustavo când am ajuns la jumătatea felului al doilea, fără ca Tano să fi făcut vreun anunţ. „*Tandoori* e numele acestei mâncări?", a întrebat Lala. „Mâncăruri", a corectat-o Ronie încet, dar nu i-a răspuns. Nici el, nici altcineva. Unii pentru că nu ştiam, alţii pesemne că nu o auziseră. Tano cu siguranţă pentru că îl irita. Dintre toate femeile, pe Lala o respecta cel mai puţin. „Poate oare să existe atâta idioţenie în capul unei singure persoane?", îi spusese Tano într-o seară lui Ronie, când ea a încercat să ia parte la o şedinţă în care se discutau priorităţile din bugetul de anul viitor şi ea stăruia să se acorde o parte semnificativă eradicării tulpinilor de *tillandsia*. „Pesemne că aşa se numeşte specia, nu?", şi-a răspuns singură. Carla aproape că n-a scos o vorbă toată seara. Lipsise de la agenţie. Nu venea de mai bine de o săptămână. Îmi repeta că avusese o gripă groaznică şi că se simţea încă slăbită, dar n-o credeam. Părea tristă, închisă în ea. „Obosită", mi-a spus când am întrebat-o dacă se simte bine. Dar anticearcănul pe care şi-l dădea pe pomeţi nu izbutea să-i disimuleze pe de-a-ntregul vânătaia.

Înainte de desert, Tano s-a ridicat în capul mesei şi şi-a lovit paharul cu furculiţa. „Ce lipsă de respect", s-a plâns, „în filme, când cineva face asta, tac cu toţii". „Şi tu crezi în filme, Tano?", a întrebat Gustavo, „*This is real life*, Tanito, *real life*". A râs, am râs cu toţii, fără să ştim prea bine de ce. „Prieteni, iubirea mea", i-a spus Teresei, „vreau să vă împărtăşesc o hotărâre foarte importantă pe care am luat-o". „Renunţi la tenis...", a glumit Ronie. „Asta niciodată. Renunţ la Troost", a răspuns el. A urmat o tăcere. Tano şi-a păstrat zâmbetul pe buze. Teresa la fel pe al ei,

dar îi era înghețat și avea ochii holbați. Ceilalți nu știu, eram prea preocupată de mine, îmi era greu să înțeleg, o clipă neuronii mei au căutat printre bulele de șampanie ce e Troost ăla care îi împietrise pe toți, de parcă Tano ar fi fost preot și ar fi spus că se răspopește. „Ți s-a oferit altceva...", a izbutit Teresa să îngaime, surâzând încă, gândindu-se că bărbatul ei face un nou salt în piramida socială. „Nu, nu", a răspuns el foarte liniștit. „M-am săturat de relația de dependență. Sunt șomer", a râs. Pe Teresa n-a amuzat-o gluma. „Ai grijă, Gustavito, că se pare că boala e contagioasă", l-a avertizat Tano. Martín Urovich a părut să se înroșească, dar, nu știu, poate că doar mi s-a părut mie, poate am simțit că trebuia să se înroșească, eu m-aș fi îmbujorat în locul lui. Poate că m-am înroșit eu pentru el. Sau pentru Ronie, care era tot șomer, chiar dacă se amăgea gândind că trăiește din rente, deși rentele acelea erau cu mult inferioare cheltuielilor pe care le produceau. „Nu, mersi, eu dacă nu fac parte dintr-o corporație nu exist, am nevoie de *big father*", a răspuns Gustavo cu întârziere. Și Martín Urovich a spus: „Noi ne gândim să plecăm la Miami". „Lasă prostiile!", i-a răspuns Tano. „Noi plecăm la Miami", a zis Lala. Tano, fără s-o privească, l-a întrebat pe Martín: „Vorbești serios?". Martín a tăgăduit cu capul. Pe Lala a podidit-o plânsul și s-a dus la baie. „Mai vrea cineva *tandoori*?", a întrebat Teresa. „Ești mulțumit?", l-am întrebat pe Martín, dar mi-a răspuns Tano. „Fericit", mi-a spus. „De multă vreme o plănuiesc, sunt sătul să câștig bani pentru alții, îi vreau pe toți pentru mine." „Și ce ai de gând să faci?", l-a întrebat Ronie. „Nu știu încă, am multe proiecte și, slavă Domnului, mi-au dat plăți compensatorii substanțiale, așa că am să mă gândesc liniștit în care să mă bag mai întâi, cu banii în buzunar." „Era totul calculat la rece...", a zis Gustavo. „Calculat la rece", i-a răspuns. „Mai înainte de orice proiect, amintește-ți de călătoria noastră la Miami", i-a împrospătat Teresa memoria. „Aceea are să fie primul meu proiect", a zis Tano și a sărutat-o. A fost prima oară când l-am văzut pe Tano sărutându-și soția în public. Și pe ea a surprins-o, sunt sigură. Apoi a cerut un toast. Am ridicat paharele și am așteptat ca Tano să ne spună pentru ce să le ciocnim. Momentul de tăcere cu paharele ridicate părea să se prelungească prea mult. „Să toastăm... pentru

libertate", a spus, dar s-a răzgândit numaidecât. „Nu, mai bine să ciocnim pentru *real life*. Aşa, pentru *real life*." Şi paharele s-au întâlnit în mijlocul mesei. Aceleaşi pahare de cristal care au apărut lângă piscină, în noaptea de septembrie când profeţia văduvelor de joi seara avea să se împlinească pentru trei dintre noi. Paharele pe care Tano le folosea numai pentru ocazii speciale. Ca aceea.

37

În La Cascada, Romina are impresia că este străină. Şi Juani are impresia că este străin. Pesemne că de aceea se simt atât de bine împreună. Şi plănuiesc să plece amândoi să vadă lumea într-o zi, când vor termina şcoala. Lui nu-i place sportul, petrece ore în şir închis în casă, ascultând muzică, citind sau făcând cine ştie ce. Iar pentru adulţii din Altos de la Cascada asta e ciudat. Şi Romina zăboveşte mult timp închisă în camera ei. Pe deasupra, ea are pielea închisă la culoare. Este zadarnic să o nege. Nici Mariana nu neagă, i-o spune oricui vrea să audă. E adoptată. O obligă să facă plajă numai cu loţiune solară cu grad de protecţie cincizeci. „Fie şi numai genunchii, dacă în perioada asta a anului par doi cărbuni, ce te aşteaptă la vară." Şi Pedro e negricios, dar nu ca ea, câteodată Romina bănuieşte că Mariana i-a dat ceva ca să-i albească pielea. O dată a descoperit că îl spală pe cap cu ceai de muşeţel şi de atunci i-a interzis să mai între când îi face baie fratelui ei. Pedro se îmbracă aşa cum îi place Marianei şi vorbeşte cum vrea ea să vorbească. Atunci Mariana se poartă de parcă ar fi fost zămislit în corpul ei, ca şi cum nimeni niciodată nu i-ar fi spus că are insuficienţă ovariană. Iar Romina o urăşte pentru aceasta, căci cu minciuna îi fură mult mai mult decât un frate.

Romina şi Juani se întâlnesc în fiecare seară. După cină se duc în camerele lor, închid uşa şi fug pe fereastră. De când Romina s-a rănit la picior cu sticla de bere trebuie să dea prea multe explicaţii de fiecare dată când vrea să iasă cu Juani noaptea. De aceea fuge, fără să spună nimănui. Se întâlnesc la

jumătatea drumului. Uneori la trecerea de pietoni de la gaura 12. Alteori în fața *araucariei* de la rotondă. Se duc să dea o raită. Prin ferestrele camerelor lor, noaptea liniștită, când nimeni nu umblă pe străzile din Altos de la Cascada, se vede prea frumoasă. Îți pare rău să te culci. În nopțile cu lună plină, coroanele copacilor celor mai inalți sunt inundate de lumină argintie. Pare că luna strălucește mai mult decât la oraș. Aerul se simte mai puțin contaminat. Și tăcerea. Din ieșirile nocturne, Rominei și lui Juani le place cel mai mult tăcerea. Singurul zgomot care se aude este cântecul greierilor și al broaștelor. Niște broaște minuscule și aproape transparente, care orăcăie toată noaptea. Amândurora le place vara. Și iasomia. Rominei mai mult decât lui Juani, este floarea ei preferată și ea l-a învățat s-o descopere printre parfumurile nocturne.

Merg. Patinează. Iscodesc. Romina și Juani ies să se plimbe noaptea. Iau lanternele cu ei. O fac de când erau copii și este unul dintre puținele lucruri care îi mai entuziasmează acum, la șaisprezece ani. Aleg o casă, un copac și o fereastră. Și spionează. Nu mai sunt atât de uimiți ca la început. Constată ceea ce știu deja. Știu că soțul Doritei Llambías se culcă cu Nane Pérez Ayerra. I-au văzut în seara petrecerii aniversare a clubului. În patul ei. Toți adulții dansau în sala de festivități. În afară de ei. S-au îmbrăcat numaidecât și a plecat fiecare în mașina lui, nu încape îndoială că se duceau să se alăture celorlalți. Despre Carla Masotta știu că plânge noaptea, iar Gustavo sparge sticle sau farfurii izbindu-le de perete când se înfurie. Știu și că nu e adevărat că fiul cel mic al soților Elizondo și-a rupt mâna căzând dintr-un copac. Ei au văzut că într-o noapte, după ce a plâns și a plâns pentru că părinții il închiseseră în cameră, a deschis fereastra, a dat la o parte apărătoarea de țânțari și a început să meargă pe acoperișul de țigle. Abia a făcut trei pași, că a și căzut. Văd și oameni care dorm liniștiți. Familii care cinează într-o atmosferă de aparentă înțelegere. Adolescenți în fața calculatorului sau la televizor. Dar aceasta nu-i amuză, nu asta caută. Pentru că nu-i cred. Sau îi cred, dar nu-i înțeleg. Sunt nopți în care e de-ajuns să iscodească o singură casă și nopți în care se duc din copac în copac fără a găsi ce caută. Romina și Juani nu știu ce caută, dar știu că, la un moment dat, pe o creangă, privind

printr-o fereastră, jocul se termină, ajunge pentru noaptea aceea şi nu mai este nevoie să se uite mai departe.

Merg. Acasă la Willy Quevedo se aude muzică. Şi el trebuie să fie treaz. Lumîna din camera lui e stinsă, dar este o strălucire. Ecranul calculatorului, cu siguranţă. Pesemne că stă pe chat. Romina vrea să rămână să-l privească; îi place Willy, se mai gândeşte încă la el, în ciuda a ceea ce i-a făcut. A cedat avansurilor Nataliei Berardi în vreme ce ieşea cu ea. Dar Juani o duce în altă parte. Dau colţul la capătul primei străzi. Se urcă în alt copac. Tatăl Malenei Gómez îşi pune agrafe în păr când se culcă. O descoperă Romina prin fereastra băii camerei sale. Şi fileu. La început, Juani nu crede. Dar se apropie cu *zoom*-ul aparatului pe care Romina i-l fură în fiecare noapte de rond tatălui ei. Romina il obligă să se uite. Îşi pune fileu. Tatăl Malenei intră în baie şi începe să urineze, cu fereastra deschisă şi cu lumina aprinsă. Cu fileu şi agrafe.

În Altos de la Cascada nimeni nu are grijă de ce văd vecinii. Vecinii sunt foarte departe. Undeva în spatele copacilor. Cine-şi închipuie că cineva il spionează din stejarul de lângă casă.

38

A lovit fiecare, când i-a venit rândul, cu crosa 1 la ieşirea din gaura 9. Ultima gaură pe care o jucau în dimineaţa aceea, o gaură par 4. Până la ieşirea cu pricina aveau amândoi acelaşi număr de lovituri notate pe carnet. În urmă cu o săptămână, Alfredo Insúa îl invitase pe Tano să joace golf. Era un sport care nu-i plăcea prea mult şi în care nu strălucea ca în tenis, dar Insúa era un coleg de linie pe care cineva care apreciază bunele relaţii nu ar îndrăzni să-l dispreţuiască. Depăşise de mult episodul farfuriei cu excremente pe care i-o lăsase fosta soţie şi la sfârşit de săptămână îşi etala noua soţie, umflându-se în pene liniştit. „Numai nouă găurele, Tano", „pentru că la zece trebuie să fiu la birou". Pentru ocazia de a sta de vorbă mai bine de două ore cu proprietarul unei companii financiare s-ar fi găsit destui care să-l invidieze. Se întreba ce vrea Alfredo Insúa de la

el. Nu erau prieteni, abia se cunoşteau, deşi fusese aproape la toate zilele lui de naştere şi viceversa, dar se ştia că o invitaţie de la Insúa are întotdeauna o contrapartidă, cu toate că invitatul nu-şi dădea seama ce oferă în schimb. Totuşi, jucaseră opt găuri şi, pe lângă discuţiile despre economie şi despre finanţe în general, nu vorbiseră despre nimic din care să poată vreunul dintre ei să tragă vreun folos.

Mingea lui Tano s-a izbit de coroana unui copac şi a rămas la jumătatea drumului dintre ieşire şi mingea lui Alfredo. În orice caz, trebuiau să străbată o sută de yarzi înainte ca Tano să lovească din nou. Şi-a luat fiecare maşinuţa şi au înaintat. De data aceasta au atins subiectul afacerilor. Poate că asta aşteptase Alfredo: să fie la o lovitură de avantaj. „Cum merge Troost, Tano?" Iar pe Tano aproape că nu-l mai deranja întrebarea. Trecuse mai bine de un an de când fusese dat afară, iar Tano se pregătise destul ca să ştie ce să răspundă. „Bine, presupun..." „Cum adică presupui?" „Nu mă mai priveşte, lucrez cu ei, dar nu mai depind de ei..." „Nu te cred..." În ciuda tonului de uimire, era cu neputinţă ca Alfredo Insúa să nu ştie că a rupt cu Troost. „Piaţa" e mică, iar La Cascada, şi mai mică. „Dar firma merge bine? Sau ai plecat pentru că olandezii nu se descurcă cu riscul?" „Nu, am plecat pentru că m-am săturat..." Alfredo s-a oprit o clipă să dea la o parte o creangă încurcată în maşinuţa care-i ducea crosele Callaway de grafit ultimul model. „Te înţeleg, ştii de câte ori mă întreb de ce dracului stau eu să lucrez douăzeci de ore pe zi, la microcentru? Mai ales când vezi cealaltă realitate", a zis şi şi-a rotit privirea asupra terenului de golf din faţa lui. Au ajuns la mingea lui Tano. Nu era o minge uşoară, era în spatele liniei de copaci, trebuia s-o facă să treacă pe deasupra coroanelor dacă voia să evite pericolul de a o lăsa atârnată pe vreo creangă. Gaiţele ţipau, adâncind tăcerea terenului. A ales crosa, a practicat *swing*, a rătăcit cu privirea asupra şirului de copaci, s-a aşezat din nou, a mai încercat o dată şi abia după aceea a lovit. Mingea s-a înălţat, a trecut pe deasupra eucalipţilor şi a căzut la doi metri de a lui Alfredo, dar în spatele ei, astfel că tot el trebuia să lovească. „Straşnică lovitură, Tano", a spus Alfredo şi s-a dus spre mingi. „Abia dacă am izbutit să-mi corectez greşeala anterioară", a redus Tano din importanţă şi l-a urmat. „Şi acum ce faci?", a

întrebat când mai aveau doar trei găuri de străbătut. „Am plecat în condiții excelente și sunt în legătură cu ei, îi ajut în probleme de consultanță. Bine, liniștit, parale destule. N-aș putea să joc golf într-o miercuri la ora asta dacă aș mai lucra la fel ca înainte." „De aceea, mie poate să-mi sune celularul în orice clipă și să te las baltă. Chiar dacă acum câștigi mai puțini bani, Tano, la vârsta noastră calitatea vieții nu are preț..."

Au ajuns la mingea lui Tano. S-au oprit. Tano în fața ei și Alfredo la doi metri în spatele lui. Tano a lovit. A înaintat Alfredo și și-a lovit mingea. Au căzut amândouă în *green*, dar de la distanța aceea nu se putea ști care se apropie mai mult de gaură. Au înaintat din nou amândoi. Alfredo avea pantofi cu crampoane care se înfigeau în iarbă la fiecare pas. „Ce ciudat că te-au lăsat să ieși cu pantofi cu crampoane. Eu credeam că pe terenul acesta sunt interziși." „Sunt. Dar, cum zice tatăl meu, e mai simplu să obții iertarea decât permisiunea. Deși, ca să fiu sincer, mie nu-mi place să cer nici unul dintre cele două lucruri, Tanito." Un iepure a trecut prin fața lor în fugă și a dispărut după o lagună. „Atunci le merge bine celor de la Troost?", a stăruit. „Perfect, ca întotdeauna. Dar de ce te interesează atât de mult?" „Fiindcă fac ceva cu ei, în realitate nu cu ei, ci cu polițele lor. *Cuminecătură* în formă de asigurare de viață." „Și aia ce mai e?" „Scontezi. Îi dai banii în schimbul poliței andosate pe numele tău, tu devii beneficiar, este un procedeu administrativ foarte simplu. Îl termini în două minute. O facem numai cu polițe ale firmelor de asigurare serioase și Troost a fost întotdeauna clasa întâi. Însă firește că am văzut căzând atâția uriași, că suflăm și în iaurt, nu, Tanito?" „Și tu când încasezi?", a întrebat Tano. „Când se încasează orice poliță de asigurare de viață, când moare fraierul." Lui Alfredo i-a sunat telefonul, s-a oprit un moment, a dat două sau trei instrucțiuni și a închis. „Partea bună a sistemului este că de parale se bucură cel care a plătit polița, și nu rudele. A apărut odată cu SIDA, căci tipilor ălora tratamentul le înghițea toți bănuții. Atunci, dacă aveau o poliță anterioară bolii și era limpede că nu e cale de întoarcere, mă înțelegi? Tu îi dădeai banii, insul trăia mai bine cât mai avea de trăit și apoi tu încasai asigurarea." „Nu cunoșteam afacerea." „Piața financiară e așa, un *flash*, trebuie să cauți tot timpul

lucruri noi. Când ştii să te uiţi, apare mereu câte o breşă nouă." „Se duce dracului ceva şi apare altceva." „Aşa cum stau lucrurile, Tanito, trebuie să fii atent, iar dacă este posibil să loveşti primul. Chestia asta cu *cuminecătura* e o afacere excelentă, care, dacă e bine evaluată, nu presupune nici un risc. Mai bine decât să scontezi ipoteci. Îi iei polița la 80 la sută şi încasezi imediat. Imaginează-ţi că îţi aduce un 20 la sută de multe ori înainte de a se împlini un an de la andosare, un coeficient al dracului de bun şi în dolari, Tano." „Impresionant." „Impresionant." „Şi o faci numai celor cu SIDA?" „Nu, dimpotrivă. Acum segmentul acesta s-a cam dus de râpă din cauza doctoriilor noi, care le prelungesc viaţa băieţilor. De florile mărului, săracii, că oricum o să moară. Dar s-a prelungit termenul şi nu mai e atât de simplu să fixezi un coeficient avantajos. Piaţa a sărăcit, poţi să greşeşti îngrozitor. Noi plătim mai bine alt tip de calamităţi." „Care ar fi?" „Alte boli... din acelea pe care nimeni nu vrea să le pomenească... ce ştiu eu, cancer la plămâni, hepatită galopantă, tumori cerebrale... Nu ştiu prea bine, pe mine partea asta a afacerii mă cam impresionează şi de aceea avem consilieri medici care studiază cazul şi ne fac un raport... Pe mine să nu mă scoţi din numere, Tanito..."

Au ajuns la *green*. Alfredo s-a aplecat ca să vadă cât de înclinat este terenul. A studiat căderea din unghiuri diferite. Tano l-a observat şi n-a avut nevoie să se aplece, a avut încredere în evaluarea colegului de linie. Şi-a scos *putter*-ul şi a înaintat până la minge. „Auzi, Tano, n-ai păstrat şi tu o listă a clienţilor de la Troost? Pentru că, dacă tu poţi să ne faci rost de polițe de scontat, eu pot să-ţi dau un procent. Problema pe care o are afacerea asta e creşterea, nu poţi să ieşi să-ţi oferi serviciile masiv, mă înţelegi? Lumea se sperie, înainte de a intra, gândeşte-te la parcelele din cimitirele private, la început te impresiona şi acum cine nu are una..." „Listă nu, dar am memorie bună şi parcelă la Memorial." Alfredo a râs de glumă. „Bine, dacă te interesează, anunţă-mă. Tu ai putea manevra produsul cu finețe şi în orice caz îţi facem un curs de calificare: întrucât este o problemă delicată, trebuie să ştii ce cuvinte să foloseşti ca să vinzi, înţelegi? Noi facem cursurile cu specialişti în neurolingvistică, să-ţi spună exact cuvintele potrivite. Anunţă-mă." „Te anunţ."

Alfredo a lovit, domol, așa cum se cuvenea din pricina distanței. Mingea a trecut pe lângă a lui Tano și a intrat. O lovitură mai puțin decât par-ul găurii, destul ca să se simtă mai tare decât media. De-ajuns pentru ca Tano să nu mai aibă șanse să-l învingă. S-a dus până la gaură și și-a ridicat mingiuța. Tano și-a scos *putter*-ul și s-a așezat în fața mingii lui, știind că a pierdut. Și-a îndoit genunchii, și-a întins gâtul într-o parte și în alta, s-a balansat ușor. Era gata să lovească, dar înainte a întrebat. „Nu-ți aduci aminte ale cui sunt polițele de la Troost pe care le-ai scontat?" „Nu, dar le am notate în agendă, îți spun după aceea." Tano a lovit și mingea a intrat, dar pentru el n-a fost de ajuns, pierduse o lovitură în coroana copacilor. Adversarul îl învinsese la o lovitură.

Au băut ceva la bar înainte de a pleca. Alfredo și-a căutat în agendă datele polițelor de la Troost. „Una este a unei oarecare Margarita Lapisarreta... Și cealaltă a lui Oliver Candieu." „Pe Oliver îl cunosc bine, este fostul soț al unei femei care lucrează la Troost." „Ai grijă, că e confidențial, Tano, vezi că e un subiect... delicat." „Ce are Oliver?" „Poliță foarte bună, la Londra, cu o primă de trei sute de mii de dolari, dar cu o clauză de retragere anticipată exorbitantă, îi luau aproape jumătate din bani." Alfredo a pus pe masă banii ca să plătească ce băuseră și s-a ridicat. „Dar el ce are? De ce o să moară?" „Nu-mi aduc aminte, dar trebuie să fie ceva galopant, pentru că a primit 83 la sută, închipuiește-ți... A fost răscumpărarea cea mai mare pe care am dat-o până acum. Erați prieteni, îți pare rău?" „Nu, nu eram prieteni." Alfredo și-a luat traista cu crose pe umăr. „Mă anunți, atunci?" „Te anunț." I-a dat o palmă pe umăr și a plecat. Tano a mai rămas puțin la bar, cu privirea pierdută în verdele imaculat al terenului de golf, întrebându-se de ce or fi numit-o *cuminecătură*.

39

Ernesto vrea ca Romina să facă avocatura. Anul viitor, când termină liceul. Dar ea nu e de acord. Atunci o amenință că, dacă nu se hotărăște, va lua el hotărârea. Și Romina este hotărâtă, dar

el nu o ascultă. Nu vrea să studieze anul care vine. Vrea să lase să treacă un an. Cu toate că i-a spus-o, secretara lui Ernesto i-a trimis astăzi toate hârtiile, „iar domnul avocat doctor Andrade i-a cerut să le completeze până la ultima oră a acestei după-amiezi, *okey*?". „Avocat doctor?" „Cum?" „Nimic." „Ceasul aleargă, timpul zboară, Romîna, termenul de înscriere este până săptămâna viitoare", spusese el. Iar Romina şi-a închipuit Rolex-ul tatălui ei alergând pe străzile din Altos de la Cascada, topit precum ceasurile pe care le văzuse în tabloul lui Dalí pe care trebuiseră să-l copieze la şcoală. Ernesto a zis că nu e dispus s-o lase să piardă un an întreg dîn viaţă. Şi ea s-a întrebat care este adevărata pierdere, căci ştia că din viaţă pierduse mult. Toţi anii de care abia dacă-şi mai aduce aminte. Îşi pierduse numele, Ramona. Tatăl pe care nu-l cunoscuse niciodată. Mirosurile. Chipul celeilalte mame, pe care nu şi-l mai aminteşte. Fratele care ar fi putut fi diferit, dar a dispărut din pricina Marianei. Formularele erau pentru două universităţi particulare, San Andrés sau Di Tella. „Mai puţin decât astea nu accept. Este o chestiune de excelenţă", îi spune. Excelenţă. Dar Romina nu vrea să fie excelentă. Vrea să călătorească. Anul viitor, nu cere mai mult, nu cere toată viaţa, doar primul impuls după liceu, o călătorie iniţiatică, să apuce un rucsac şi să vadă ce iese de aici, fără itinerar fix. În ţară sau în străinătate. Ernesto râde de ea, se întreabă cum îi trece prin cap să călătorească în lume cuiva care nu e în stare să ia autobuzul 57 ca să se ducă în capitală. Şi o spune cu toate că nici el n-ar şti să-l ia, nici pe acela, nici altul cu automat de bilete. Ultima oară când a mers cu autobuzul încă îi dădeai banii şoferului şi şoferul îţi întindea restul. Este adevărat că ea nici măcar n-a urcat vreodată într-un autobuz. Dar Juani ştie. Este unul dintre puţinii băieţi de vârsta lui care ştiu. Ceilalţi merg cu microbuzul sau cu maşini închiriate, dacă nu îi duc părinţii. Şi se grăbesc să-şi ia carnetul îndată ce împlinesc şaptesprezece ani. Nu e ciudat să vezi în zonă băieţi de vârsta aceasta care ştiu să conducă şi habar n-au să meargă cu autobuzul. Totul e departe de cartiertul lor, cinematograful, *shopping*-ul, liceul, casele colegilor. Nu poţi să te duci pe jos nicăieri. Ea are de gând să se ducă cu el. Dacă izbutesc să adune banii pentru Juani. Romina îi are pe ai ei. I-a economisit în toţi

anii aceştia. Şi, când va veni timpul, Ernesto are să-i mai dea. El o face întotdeauna, îl liniştește ca ea să aibă bani la ea. „Pentru orice eventualitate." Dar nu vrea să-i spună tatălui ei că plănuieşte să plece cu Juani. Îi e frică să nu fie încă un obstacol. Şi atunci îi spune: „Nu poate fi atât de greu să iei autobuzul 57, nici să foloseşti un automat de bilete, trebuie să fie ca acela care vinde prezervative sau tampoane în toaletele barurilor". Ernesto ridică mâna să-i dea o palmă, dar ea îl împiedică, îi susţine braţul în aer şi îi spune: „Să nu mai faci asta", îl priveşte cu furie în ochi şi iese numaidecât în fugă, de teamă că nu e destul de puternică pentru a-l opri. Dacă ar putea să-l înţeleagă pe Ernesto. O surprinde că nu-i trece prin cap, ca părinţilor lui Willy Quevedo, să „aplice" pentru o universitate din Statele Unite. El cere altceva, deşi ar putea să i-o plătească şi pe cea din Statele Unite. Părinţii lui Willy nu erau siguri că vor putea face faţă cheltuielilor şi plătesc de câţiva ani un fel de asigurare de studii ca să fie siguri că vor avea suma necesară ca să-l trimită la facultate unde au ales ei. Ernesto nu pomeneşte de Statele Unite. Ea nu ştie dacă nu vrea să-i facă plăcerea, întrucât într-un fel să se ducă acolo ar însemna să călătorească sau pentru că se teme că nu se mai întoarce din străinătate. Nu, nu cred că lui Ernesto îi e frică de asta. Nici măcar nu crede că i-ar fi dor de ea. Sau poate că lui da, însă Marianei... Mariana s-ar bucura. Poate că alege opţiunea locală pentru că aici este mai uşor să-şi facă relaţii care să-i fie folositoare lui. Sau pentru că el n-ar putea să se ducă la petrecerea ei de absolvire, dacă nu i se ridică interdicţia de a părăsi ţara. Dar nici asta, căci Ernesto e liniştit, i-a spus un prieten „de la minister" că e o chestiune formală, judecătorul a acceptat să i-o anuleze, se va rezolva în câteva zile. Romîna nu ştie de ce nu poate ieşi din ţară şi nu întreabă, pentru că ştie ce i-ar răspunde. „Pentru că în ţara asta n-au grijă să bage la închisoare ciorditorii, mai degrabă fac necazuri oamenilor ca noi." Nu ştie nici ce înseamnă „oameni ca noi", dar îşi închipuie. Singurul lucru pe care îl ştie este că San Andrés şi Di Tella sunt cuvinte care l-ar linişti pe Ernesto. Sunt cuvinte care au efect balsamic asupra părinţilor. Cuvintele în sine, fără altă analiză. Substantive proprii şi comune care îi calmează pe părinţi. Juani şi cu ea au o listă. Numele câtorva universităţi. Numele câtorva

bănci. Numele câtorva locuri de petrecut vara „familiare". Numele câtorva prieteni, puțini. Numele câtorva licee, care garantează cel mai bun nivel de engleză din zonă și te fac să dai „IB"[1]-ul, cu toate că majoritatea părinților nu știu ce înseamnă IB-ul, dar știu că face diferența între licee. Cuvinte care liniștesc. Sport. Un tânăr care face mult sport nu încape îndoială că „e sănătos și nu se drogheză". Orice sport are chef, atâta vreme cât are o minge, oricum ar fi, de pluș verde, de piele numărul cinci, Slazenger sau Nike, un instrument cu care s-o lovească (picior, rachetă, crosă de golf, mână) și un spațiu unde s-o bage (poartă, gaură, careu, coș de baschet).

Romina stă la birou, în fața formularelor de înscriere trimise de tatăl ei. Le umple de fundulețe. Pe fiecare fesă desenează alt funduleț și în el altul și altul și altul, la nesfârșit. Tablou în tablou. *Mis en abîme*. Și pe asta a văzut-o la orele de artă de la liceu. Singurul lucru care îi place la liceu sunt orele de artă. *Mis en abîme*. Așezat în abis. Le pune într-un plic. Peste o oră trece un curier ca să le ducă la universitate.

40

La jumătatea anului 2001, familia Urovich a anunțat oficial că pleacă la Miami. „Nu sunt nici primii, nici ultimii", mi-am notat în carnetul roșu ca titlu general al noului capitol. Și puțin mai jos: „Iunie 2001, familia Urovich părăsește Altos de la Cascada, „Efect XX" de botezat". Pentru că nu știam numele, dacă îl avea cumva. Dar în carnetul meu, pe paginile anterioare, figurau unul câte unul numele diferitelor efecte economice din ultimii ani. Cine le pune oare nume, mă întrebam. Nu-mi închipuiam un domn serios, economist, punând nume atât de bizare și așteptam nerăbdătoare noul botez, așa cum cei din Caraibe așteaptă pe cel ce va fi pus uraganului care se apropie. Am răsfoit cu grijă paginile anterioare ale carnetului meu. „1994, Efect Tequila, își vând casele Salaberry, Augueda și Tempone, cei trei

1. International Baccalaureate.

proprietari de firme financiare din microcentru, ignor numele firmelor lor. Își vinde casa și Pablo Díaz Batán, om de afaceri pensionat, care își avea toți banii la firma financiară a lui Tempone." Díaz Batán făcuse avere plecând de la o idee pe care mulți în La Cascada o considerau „strălucită". De la începutul anilor nouăzeci înregistra în țară orice marcă a marilor companii americane (americane din Statele Unite) care nu puseseră încă piciorul în Argentina, Ann Taylor, Starbuck's Café, Seven Eleven, Macy's, nu conta eticheta, ceea ce conta era ca firma să nu fi fost instalată sau înregistrată în țara noastră și să existe mari șanse ca într-o perioadă prosperă să hotărască să fie. Și când venea momentul acela prosper, Diaz Batán își prezenta marca înregistrată, a lor, cea pe care voiau să o înregistreze, dar care legal îi aparținea lui. Și cu toate că, dacă ar fi ajuns la proces, ar fi fost cu neputință să câștige, rapiditatea cu care se mișcă firmele acestea nu rezista ritmului justiției argentiniene și de aceea hotărau să accelereze și, la urma urmelor, să economisească bani. „E un tip foarte ingenios", a spus Andrade când i s-a povestit în timpul unei cine la familia Scaglia cum își făcuse Díaz Batán mica avere. „După părerea mea, ingenios e Housemann", a remarcat Ronie și eu nici nu știam prea bine dacă Houseman fusese jucător la vreun club de fotbal, dar înțelegeam perfect ce încearcă soțul meu să spună. Casa lui Salaberry s-a vândut la șaptezeci la sută din valoarea adevărată și a lui Tempone la optzeci. A lui Augueda s-a dovedit că nu e a lui, ci a socrului. Iar a lui Díaz Batán i-a fost vândută la licitație și a cumpărat-o el însuși, pe mai puțin de jumătate din cât făcea, printr-un intermediar.

Am dat zece pagini din carnetul roșu. „1997, criza asiatică. Cad Juan Manuel Martínez și Julio Campinella." Casa lui Campinella a cumpărat-o Ernesto Andrade, care în anul acela a luat avânt definitiv, și-a schimbat Ford-ul Mondeo pe o Alfa Romeo, a cumpărat un Ford Fiesta Van pentru Mariana și o mașinuță de golf pentru menajeră și pentru copii. Se spune că a făcut nu știu ce operație cu nu știu ce bonuri de tezaur. Sau că a rămas cu niște bonuri dintr-o operație. Sau că s-a judecat pentru niște bonuri. N-am înțeles, dar mie comisionul mi l-a plătit în *cash*.

Peste vreo cinci pagini, „1998, Efect Vodka". Și peste alte două pagini, „1999, Efect Caipirinha". Părea că se înclină spre

băutură, m-am întors la pagina lui Urovich şi acolo unde lăsasem loc gol, după cuvântul „Efect", am scris: „Mate fiert". Nu-mi venea în cap vreo băutură alcoolică cu adevărat a noastră. Şi nu ştiu de ce fiert, dar mate pur şi simplu îmi părea prea puţin. Am revenit la pagina cu Caipirinha, ultimul efect căruia i se pusese nume. Banca la care lucra Roberto Quevedo pleca din ţară şi el rămăsese fără loc de muncă. Încă nu-şi scotea casa la vânzare, dar se gândea să o facă. Fondul pe care îl cumpărase firma de *retail* unde Lalo Richards era director de operaţiuni obţinuse în ţară o rentabilitate mai mult decât satisfăcătoare şi pleca. Firma era scoasă la vânzare, dar avea atâtea datorii, încât era improbabil să vrea cineva s-o cumpere. Lalo pusese să-i fie evaluată casa pentru că bănuia că va fi scoasă la licitaţie de creditori şi nici măcar nu va obţine o indemnizaţie. Cazul lui Pepe Montes, similar celor anterioare. Şi cel al familiei Ledesma, la fel. Şi Trevisani. Greşeala multora dintre vecinii noştri a fost să creadă că se poate trăi la nesfârşit cheltuind atât cât câştigi. Câştigau mult şi părea veşnic. Dar lucrurile au un sfârşit, deşi nimeni nu crede asta, nu se vede plin de săpun în mijlocul căzii, privind spre duşul din care nu mai cade nici o picătură de apă.

Vârtejul deceniului care se încheia mă impresionase. Când eram mică, banii zăboveau mai mult până să treacă din mână în mână. Erau familii, cunoscuţi de-ai noştri, cu mulţi bani, care se căsătoreau între ei, în general oameni cu terenuri. Terenurile treceau în proprietatea fiilor, care nu le mai lucrau, ci puneau muncitori, dar încă puteau obţine o rentă frumoasă, chiar dacă suma se împărţea între mai mulţi fraţi. Dar şi fraţii aceştia mureau la rândul lor, iar pământurile le reveneau nepoţilor şi începeau alte certuri, împărţirea se făcea între mai multe persoane şi renta scădea. Cât primea fiecare în cele din urmă nu mai era de ajuns ca să nu mai lucreze şi pământurile se fragmentau în loturi, sau se pierdeau. Însă chiar şi aşa, cu toate că nimeni nu are asigurat nimic, trebuiau să treacă două sau trei generaţii pentru ca banii consideraţi siguri să nu mai fie aşa. În schimb, în ultimii ani banii îşi schimbau stăpânii de două sau de trei ori în aceeaşi generaţie, care nu înţelegea ce se întâmplă.

Am scris: „2001, Efect Mate fiert, pleacă familia Urovich, îi urmează", trei puncte de suspensie.

41

Lala s-a uitat în jur. Vaza albastră pe care i-o dăruise Teresa Scaglia, veioza imitație Tiffany cumpărată cu nici un an în urmă, clopotul de sticlă în mijlocul măsuței. Într-o parte, Ariana își pieptăna obsesiv una dintre păpușile Barbie. Și-a adus aminte de când avea ea opt ani. Pe atunci nu existau păpușile Barbie. Ea avea păpuși Piel Rose. I-ar fi plăcut să fie acum o fetiță de opt ani și să nu aibă nici o grijă în afară de pieptănatul unei păpuși. A completat formularul și l-a trimis prin e-mail. Au sunat-o în aceeași după-amiază, puteau să pună totul la punct pentru următorul sfârșit de săptămână. Lala voia să fie cât mai curând posibil. Nu o presa călătoria, biletele erau pentru peste două luni, dar, dacă plecau, voia să se golească o dată pentru totdeauna casa aceea. Atâta vreme cât lucrurile ei erau acolo, casa o ținea legată. Și nu putea să se mai simtă legată. Fiecare lucru din jur avea o poveste, era de ajuns să le privească și îi venea numaidecât în minte o amintire. Și, o dată cu amintirea, ranchiuna, ura aproape, nu putea să precizeze, nici să găsească motiv sau sens. Cu atât mai puțin să o evite. Nu știa decât că nu vrea să le mai vadă. Nu dorea nimic care să-i evoce viața pe care o dusese în ultimii ani și pe care nu putea să o ducă mai departe. „Fă un *Garage Sale*, scoți toate vechiturile într-o singură zi și cu banii cumperi acolo ce vrei", i-a sugerat Teresa Scaglia și i-a făcut rost de numărul de telefon al firmei cu care golise Liliana Richards apartamentul soacrei la o săptămână după ce murise.

Ideea de a pleca la Miami îi venise tatălui ei. La început, Lala nu o luase în serios. Iar Martín nici măcar nu voia să audă. Nu aveau nimic la Miami, nici părinți, nici prieteni, nici propuneri de lucru. Ea nici măcar nu vorbea engleza. „De ce la Miami?", a întrebat Martín. „Pentru că e un oraș cu multe posibilități, totul funcționează foarte bine, sunt oportunități de afaceri peste tot, poți să respiri. La Miami, cu bani, ai un viitor. Aici curând nu vom mai avea nimic", a repetat Lala cuvintele tatălui ei. După opt ani la o întreprindere internațională, Martin rămăsese fără postul de director de planificare, ca urmare a unei restructurări interne, care nu l-a inclus în noua organigramă. Concedierea

i-a lovit, nu se aşteptau, dar Martín avea un curriculum excelent, un MBA[1] la o universitate americană şi multe contacte, trebuia doar să mai aibă puţină răbdare, se gândea Lala pe măsură ce trecea timpul. Dar oricât ar fi încercat ea să se uite înainte şi să trăiască de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, răbdarea bărbatului ei era direct proporţională cu economiile adunate şi în lunile care se scurgeau cheltuielile îi mistuiau pe amândoi. Într-o seară, Martín a aşezat-o în faţa lui la birou şi i-a arătat un formular plin cu numere. De ce făcea soţul ei asta? Nu înţelegea. Lala n-a fost niciodată bună la aritmetică. Cele scrise pe hârtie îi păreau confuze şi chiar încețoşate. Martín vorbea. Optzeci la sută din economiile lor erau în bonuri de tezaur, iar bonurile erau cotate din ce în ce mai jos. Lala nu putea să-l urmărească; el nu-i vorbea niciodată de procente sau de bonuri. Cu cât le rămânea, dacă locuiau mai departe în Altos de la Cascada, trimiţând-o pe Ariana la aceeaşi şcoală, ţinând cont că Ariel la anul trebuia să înceapă facultatea, ieşind şi schimbându-şi hainele la fel de des, fără a renunţa la tenis, golf, la pictură şi la echitaţie, la menajeră şi la celelalte cheltuieli, banii aveau să se isprăvească exact în cinci luni. Pe Lala a năpădit-o ameţeala. Nu reţinuse detaliile, dar pricepuse termenul. Cinci luni era prea curând. Cinci luni însemna în vara următoare. Cinci luni era puţin înainte de ziua Arianei. „Şi ce-o să facem peste cinci luni?", a întrebat. „Nu ştiu", i-a răspuns el. Pe Lala a podidit-o plânsul. Şi printre suspine şi-a adus aminte de tatăl ei şi şi-a şters lacrimile. „Să vindem casa şi cu banii de pe ea şi cu ce mai avem, plecăm la Miami, iar acolo încercăm ceva, o afacere, orice, acolo banii fac alţi bani, aici nu sunt buni decât ca să ţi-i fure." Iar cheltuielile n-ar fi atât de mari. Ariana s-ar duce la o şcoală de stat, „pentru că acolo se poate, sunt mai bune decât cele particulare aici, iar ea este supusă, se adaptează bine, n-are să-i fie greu, dimpotrivă, nici nu ne dăm seama câte va învăţa Ariana acolo". Ar închiria un apartament micuţ o vreme, n-ar avea cheltuieli cu menajerele şi cu nici un alt serviciu, şi-ar reduce ieşirile sau le-ar suspenda un timp. „Şi dacă reducem toate astea aici?", a întrebat Martín. „Aici? Ce înseamnă astăzi aici?

1. Master of Business Administration.

Ne prăbuşim, Martín, aici nu mai există. Îţi închipui că ai putea să trăieşti închis în casă şi s-o trimitem pe Ariana la şcoala Bernasconi din cartierul Parque Patricios?" „Eu am fost la Bernasconi." „Nu este viitorul pe care îl plănuiserăm pentru copiii noştri." „Tu nu vorbeşti engleza." „La Miami nu e nevoie. Toată lumea vorbeşte spaniola. Are să fie ca aici, dar mai bine, are să fie ca pe vremea când era totul bine." Şi nu a mai plâns.

Funcţionarii casei de licitaţii au venit cu o zi înainte de data publicată în anunţ şi au aranjat totul. „Tu arată-ne ce vrei să iei, noi punem etichete cu preţul pe restul lucrurilor", i-a spus cel însărcinat cu târgul american care avea să prefacă în bani ceea ce fusese casa ei în ultimii unsprezece ani. Ariel o ţinea una şi bună că el nu pleacă, rămâne să stea cu bunicii din partea tatălui. El şi labradorul auriu pe care Lala nu-l terminase încă de plătit Carlei Masotta. Pe Ariana a năpădit-o invidia, dacă ar fi fost mai mare, ar fi rămas şi ea cu Ariel. Dar nu e atât de mare. „Eu îmi iau păpuşile Barbie", a zis. „Nu ia nimeni nimic", i-a răspuns Lala. „De ce?" „Nu eşti cam mare pentru păpuşi Barbie?" Ariana n-a înţeles. S-a uitat la tatăl ei. „De ce, tati?" Martín n-a răspuns. „Pentru că trebuie să înveţi că nimic nu este pentru totdeauna", i-a spus mama.

Vânzarea avea să se realizeze în toată casa, deşi anunţul pomenea doar de un singur loc, de garaj. „Garage Sale. Fam. plec.: Maşină golf baterie, crose Callaway mâna I, boxe Marantz, Sony, două rachete Head titanium, 2 PC pentium, walkm, discm., minicomp., DVD, div. aparate electr., veioze, ornamente, mărunţişuri." Ce o fi „mărunţişuri", s-a întrebat. „Maşină de spălat rufe autom. încărc. ftală, perdele, prosoape, feţe masă, haine ambe sexe talia M, haine copii, bandă alergare, parfumuri, jucării pluş, păpuşi Barbie, art.nedet. Vino şi scormoneşte." Lala a aruncat ziarul pe masă. Nimeni nu le-a spus că pot să scrie „Vino şi scormoneşte". „Este de formă, doamnă, intotdeauna scriem aşa", i-au răspuns. Era sâmbătă, la opt dimineaţa. „Numai sâmbătă 12, de la 9 la 17." „Păpuşile mele Barbîe, nu", a plâns Ariana când a descoperit că păpuşii ei infirmiere îi puseseră o etichetă cu preţul. Lala a trimis-o să se joace acasă la Sofía Scaglia. Ariel dispăruse din ziua anterioară şi anunţase că nu se întoarce până seara. Martín plecase cu Tano, îl invitase să joace tenis

după atâția ani. „Aici nu pot decât să deranjez." S-a dus cu o rachetă împrumutată, a lui era pusă în picioare, lângă crosele de golf, cu o etichetă pe *grip* pe care se putea citi US $ 100. Ea n-a vrut să plece. Voia să vadă cine ia fiecare lucru, cum le ating, cum umblă prin casa ei, cum dau la o parte ce nu-i interesează, cum se târguiesc pentru un preț sau cer o reducere când cumpără mai multe articole. În cele din urmă nu avusese putere să facă ea selecția și lăsase totul în seama firmei de vânzări. „Eu nu vreau să iau nimic, ce se poate vinde vindeți și, ce nu, aruncăm." De aceea, chiar dacă a fost surprinsă, n-a spus nimic când a văzut pe patul ei două grămezi de lenjerie intimă folosită, cu prețul marcat. Toată grămada de chiloți Victoria's Secret a fost vândută până la amiază. Pe cei naționali i-a cumpărat soția cea nouă a lui Insúa „pentru menajeră, dacă ai vedea în ce hal e lenjeria ei... Nu știu cum pot".

Un deodorant consumat pe jumătate, o sticlă de whisky pe jumătate, cutii de ceai englezesc deschise, sticluțe de parfum începute. Prietene, vecini, necunoscuți care soseau pretextând anunțul au luat totul. Au lăsat o pătură care avea o pată de arsură în formă de fier de călcat și niște haine iremediabil demodate.

Seara nu mai rămăseseră decât paturile, periuțele de dinți, hainele de pe ei, câteva pungi de plastic cu cumpărături care din diferite motive aveau să fie ridicate în ziua următoare și cele două valize în care băgase Lala singurul bagaj care avea să călătorească cu ei în Nord. Jeep-ul parcat în fața casei nu mai era al lor, aveau să-l folosească până vor pleca și apoi va fi dat tatălui Lalei, în schimbul anulării unei datorii. Vor trăi așa câteva zile, până când vor trebui să predea casa, apoi încă o perioadă acasă la părinții lui Martín și, de acolo, prin intermediul vizei, direct în Nord.

„Cine mi-a luat păpușile Barbie?", a întrebat-o Ariana pe mama ei. „Nu mai sunt ale tale." Ariana a strâns din buze și și-a stăpânit lacrimile. „Trebuie să crești, Ariana." „Puteau să-mi lase una", s-a tânguit. „Ar fi fost mai rău", i-a răspuns tatăl.

S-au dus la culcare. În toiul nopții, Ariana s-a deșteptat. Și-a căutat fratele pe salteaua patului, dar nu era. A străbătut ce mai rămăsese din ceea ce fusese casa ei. Printre pungile ce aveau să fie luate în ziua următoare, a descoperit una în care se puteau

distinge prin plastic păpuşile ei. Pe punga înnodată lipiseră o hârtie pe care scria „Rita Mansilla". Ariana o cunoştea, era bunica uneia dintre prietenele ei din cartier. Şi-a imaginat prietena pieptănându-i păpuşile. Una câte una, mângâindu-le părul. În vreme ce ea, la Miami, cu banii bunicii ei, avea să-şi cumpere lucrurile acelea cu mult mai interesante care zicea mama că se găsesc pe acolo, lucruri pe care nu şi le putea închipui şi nici nu ştia ce nume să le dea. A deschis punga. Erau zece. Cinci Barbie blonde, trei brunete şi două roşcate. Barbie infirmiera era blondă, ca ea. Preferata ei. Când va fi mare, Ariana voia să fie infirmieră, dacă la Miami erau infirmiere. Sigur că erau. Iar dacă nu, se va întoarce în La Cascada cu Ariel. Cu Ariel, da, dar nu în La Cascada, firește că nici el nu va mai sta aici, a gândit. Pe lângă păpuși, în pungă mai erau o pereche de cizme şi trei perechi de chiloți albi de-ai mamei ei. S-a dus în dormitor să ia foarfecele dîn rucsacul cu care se ducea la şcoală şi la întoarcere s-a aşezat pe jos, lângă punga deschisă, şi a tăiat părul păpuşilor, până le-a lăsat chele. Pe podeaua de pin american, şuviţele blonde se amestecau cu cele brune şi cu cele roşii. În jur nu era decât păr mort de culori artificiale. Şi-a tăiat o şuviţă din propriul breton, punând-o între ale păpuşilor. A adunat totul cu mâna şi şi-a băgat în buzunarul de la pijama ghemul de păr. A privit pentru ultima oară păpuşile, le-a pus la loc în pungă, incercând să nu atingă chiloţii, a făcut nodul şi s-a dus din nou la culcare.

42

De la întâlnirea cu Alfredo Insúa şi de la *cuminecătură*, Tano a început să se gândească mai mult ca oricând la asigurări. Şi la moarte. Într-un fel, moartea plutea în aer. Două avioane doborâseră Turnurile Gemene ca pe un castel de nisip şi lumea întreagă nu-şi revenea din uimire. În ziua atentatului, copiii erau acasă, căderea a coincis cu Ziua Învăţătorului, astfel că nimeni nu avea ore, dar pe la zece dimineaţa s-au dus la o aniversare. „Verifică dacă nu se anulează din pricina Turnurilor", i-a spus Teresei. „Ce legătură are? Doar a fost la New York", a întrebat

ea şi a plecat cu copiii la aniversarea unde erau aşteptaţi. Tano a rămas dîn nou în casa goală, ca să se gândească mai departe.

El îşi avea poliţa de viaţă la Troost. Dar poliţa lui nu avea clauză de retragere anticipată. Era o poliţă tip, pe care o făceau peste tot în lume cadrelor de conducere din companie. Iar el fusese de acord, nu prevăzuse că ar fi putut să aibă nevoie de ea înaînte. A crezut că totul va fi ca până atunci. Sau mai bine. Fiecare schimbare a locului de muncă de-a lungul vieţii profesionale fusese ca să câştige un salariu mai bun şi să aibă un post cu mai multă responsabilitate, constituind o provocare şi mai incitantă. Nu avea SIDA sau vreo altă boală aducătoare de moarte, cu care negocia Afredo Insúa reducerea de la asigurarea de viaţă. Iar, dacă o avea, nu ştia. Dar toate vieţile au certitudinea morţii, a cumpănit. O moarte la un moment dat, poate la momentul potrivit, poate inoportună, dar sigură. S-a aşezat în faţa calculatorului. Pe fereastră a văzut-o pe Teresa, care a început să înlocuiască arbuştii uscaţi din grădină cu plante recent cumpărate. Plantele aveau încă pungile de plastic din pepiniera Green Life. „Green Life", a citit prin geam. L-a sunat tatăl lui, l-a întrebat cum merg noile proiecte. „Excelent", a minţit. „Nu ne putem aştepta la altceva din partea ta, ai şcoală, nu glumă", i-a spus şi l-a poftit să se ducă la Cariló în octombrie, ca să închirieze împreună casele pentru vacanţa de vară din ianuarie. „Anul acesta mergeţi la Cariló, nu?" „Firește", a minţit din nou. A închis. A intrat pe pagina contului bancar. Şi-a tastat numele şi parola. S-a uitat la solduri. Şi le-a notat în calculator, le-a adunat. A adăugat banii pe care îi avea într-un cont din străinătate. Bonuri, care-şi pierduseră o mare parte din valoarea de cotizare din cauza măririi riscului de ţară. Dacă ar fi putut să aştepte, le-ar fi încasat cu siguranţă, dar nu avea încredere în aşteptarea aceea. A căutat în calculator formularul Excel cu bugetul de cheltuieli. A împărţit suma soldurilor la cheltuielile lunare. Cincisprezece luni. În cincisprezece luni, în acelaşi ritm al cheltuielilor, vor începe să aibă probleme. Toţi. El, Teresa şi copiii. Nici vorbă de banii necesari pentru casa pe care o închiriau la Cariló în fiecare vară. Iar vara se apropia. A înaintat pe liniile bugetului, una câte una. A speculat cu cheltuielile pe care le putea elimina. Ar putea să nu mai plătească şcoala copiilor,

cum făcuse în cele din urmă Martín Urovich la începutul anului. Sau să renunțe la menajeră, ca Ronie Guevara. Dar el nu era nici Martín Urovich, nici Ronie Guevara. Dacă nu-și mai plătea cheltuielile, apărea pe lista de rău-platnici. Iar dacă locuia mai departe în Altos de la Cascada, nu putea fi vorba ca fiii lui să nu participe la activitățile sportive, să nu ia lecții de tenis, Teresa să nu se ducă la sală sau la ședința săptămânală de masaj. Cinema, haine, muzică, vinuri, totul era necesar dacă voiau să ducă mai departe viața pe care o duceau. Iar Tano nu se imagina trăind altfel. Exilul lui Martín Urovich îi părea o prostie, încă una dintre multele pe care își baza prietenul lui viața. Ca să iasă din sistem, Martín alegea să plece din țară, pe alt continent, să audă în jur altă limbă. Acolo își va trimite copiii la o școală de stat, nu va avea menajeră, va închiria o casă mult mai mică decât a lui, nu se va duce la cinematograf și nici nu va lua lecții de tenis. Dar acolo era Miami, destul de departe pentru ca nimeni să nu vadă căderea. Chiar dacă locul în care avea să sfârșească Urovich ar fi mult mai urât decât La Paternal[1], era Miami. O lașitate din partea lui, a gândit Tano. Cea mai mare lașitate. El nu-și putea lăsa familia să cadă, nici aici, nici în altă parte a lumii. Nu era vorba să ascundă căderea, ci să nu cadă. El trebuia să izbutească altceva. A făcut din nou socotelile: cincisprezece luni. Poate și mai puțin, dacă bonurile continuau să scadă și nu îndrăznea să le vândă. Cincisprezece. Cu o poliță de viață de cinci sute de mii de dolari, de care nu putea să se atingă atâta vreme cât calamitatea nu se producea. El nu valora atâta, o știa. Dar, conform politicii firmei, orice *Chief General* de la Troost la nivel mondial trebuia să fie asigurat pentru această sumă. Iar Tano, la plecare, negociase continuarea poliței pentru încă un an și jumătate. Termenul era gata să expire. Peste trei luni avea să se împlinească un an și jumătate de când fusese dat afară de olandezi. Un an și jumătate fără să lucreze. Un an și jumătate așteptând să-l sune de la vreo firmă de consultanță, trimițând *curriculum vitae* peste tot, nădăjduind răspunsuri. Un an și jumătate. Cincisprezece luni. Cinci sute de mii de dolari. Iar el, fără o dată a morții certă.

1. Cartier tradițional din Buenos Aires, situat în partea centrală a metropolei. Decretul prin care a fost înființat datează din 1904.

43

După căderea pe scară, în seara în care nu se gândea decât la prietenii lui înotând în piscina lui Tano Scaglia, Ronie a trebuit să rămână internat. L-au dus la laborator și la sala de radiografii, ca să-i facă analizele. Am sunat acasă ca să-l anunț pe Juani, aveam să întârziem mai mult decât crezuserăm și biletul scris în grabă, mai degrabă mâzgălit printre țipetele tatălui său, „Am plecat cu tati, avem puțină treabă, dar ne întoarcem repede, dacă e ceva, sună-mă pe celular. Toate bune. Sper că și tu ești bine. Te pup, Mama", nu mai era de ajuns. Mai ales pentru mine. Juani nu avea să mă sune și eu voiam să știu ce face. Trebuia să știu ce face dacă voiam să fiu liniștită și să mă ocup de Ronie așa cum trebuia. Mi-a răspuns robotul. Am închis. M-am întrebat dacă la ora aceea târzie din noapte rătăcea mai departe desculț cu Romina, ca atunci când ne întâlniserăm, înainte de a ieși din La Cascada. Sau își puseseră din nou patinele. Până unde aveau să alerge. De ce. Dacă fugeau de ceva sau de cineva. Sau dacă ei erau urmăritorii. Dacă alergau numai pentru că așa aveau chef, spre nicăieri. Am încercat să mi-l scot din cap. Am căutat o țigară în poșetă, dar nu aveam. Am făcut câțiva pași, căutând un chioșc. Pe același coridor, trei bărbați îmbrăcați în alb înaintau în direcția opusă. L-am recunoscut pe medicul de gardă, apoi am aflat că venea cu un traumatolog și cu chirurgul care avea să-l opereze pe Ronie. S-au oprit în fața mea. Singură lângă ei, trei străini în halate albe, am simțit pentru prima oară că tot ce se întâmpla în jurul meu e mai grav decât puteam să-mi închipui. Și că sentimentul acesta nu se limita la piciorul rupt al soțului meu. Dar atunci n-am bănuit în ce măsură. Oamenii încercau să explice ca niște profesori, pe îndelete și cu prea multe detalii, ce trebuie să facă. Nu era vorba doar să pună piciorul rupt în ghips și să-i coasă rana. Era fractură deschisă, trebuiau să-l opereze, să-i facă anestezie generală, să-i așeze oasele la loc. Și să-i pună tije. Am simțit un fior când au pomenit de tije. M-am încruntat și m-au lăsat picioarele. Chirurgul a continuat să rostească cuvânt după cuvânt, tibie, peroneu, articulație compromisă, dar traumatologul a

băgat de seamă că am ceva şi a încercat să mă liniştească. „E o intervenţie aproape de rutină, ceva foarte simplu, nu vă faceţi griji." Am încuviinţat fără să lămuresc că expresia chipului meu nu avea legătură cu operaţia, nici cu durerea altuia, nici măcar cu riscul chirurgical. Era din pricina tijelor. Mă impresionează ceea ce se introduce în trup şi nu are aceeaşi soartă cu restul. Întotdeauna m-a impresionat. Corpuri străine care ne supravieţuiesc. Bucăţi de metal, ceramică sau cauciuc care vor rezista, deşi nu mai au nici un motiv să fie acolo. În vreme ce tot ce se află în jurul lor este descompus şi consumat. În ziua în care a murit tatăl meu, mama s-a înverşunat să-i scoată proteza dentară, iar eu m-am împotrivit. „Nu poţi să-i scoţi dinţii lui tata", am spus. „Nu e tata, e cadavrul tatei", mi-a răspuns. Ne-am certat îngrozitor. Aproape că nu mai conta faptul că tata murise pe neaşteptate, ci ce se va face cu proteza lui. „De ce o vrei?", i-am strigat. „Ca amintire", mi-a zis, surprinsă că nu înţeleg. „Eşti scârboasă", i-am strigat. „Şi mai scârbos are să fie într-o zi să-i scoţi oasele pline de pământ şi să dai de dantură printre ele", a spus. Şi a adăugat un blestem: „Să dea Domnul să i le dezgropi tu, nu eu". Şi aşa a fost. Într-o după-amiază m-au sunat de la cimitirul Avellaneda. Trebuia să se ducă cineva din familie ca să-şi dea autorizaţia să ridice rămăşiţele tatălui meu, ca să le depoziteze într-un loc mai restrâns. Eu locuiam deja în Altos de la Cascada şi Avellaneda era prea departe în timp şi spaţiu. Aproape că nu mai fusesem pe acolo de când ne instalaserăm în noua casă. Cea pe care am cumpărat-o de la văduva lui Antieri. Casa în care locuim acum. O rudă trebuia să fie prezentă când o făceau. M-am dus eu, pe vremea aceea mamei mele i se împrăştiase deja cenuşa, după cum îşi dorise. Tata se odihnea în pământ. Până în ziua aceea. Dinţii prinşi de falca de metal, în ciuda acţiunii anilor şi a viermilor, îmi aduceau aminte mai degrabă de râsul ironic al mamei decât de tata. Tijele, aidoma dinţilor, rezistau. Şi vor fi acolo, aşteptând ca cineva să îndrăznească să le dezgroape. Cu toate că nici Ronie, nici eu, nici cunoscuţii noştri din Altos de la Cascada nu vom ajunge în cimitirul Avellaneda, nici în alt cimitir municipal. În cimitirele private nu trebuie să reduci oasele ca să câştigi spaţiu în lupta cu moartea. Se cumpără altă parcelă. Se împarte în loturi alt cimitir

parc. Se inventează altă afacere. Este destul teren în împrejurimi ca să se împartă în loturi mai departe. Dar, dacă ar fi așa, dacă ar trebui să se câștige spațiu în lupta cu moartea și în cimitirele private sau dacă într-o zi n-am mai putea să plătim cheltuielile și s-ar pierde parcela, dacă cineva ar suna într-o zi cerând ca un membru al familiei să se prezinte ca să reducă rămășițele lui Ronie, oricine, Juani sau eu ori nepoții mei, ar da de tije.

Intruși supraviețuitori, gândeam, așteptând lângă sala de operații. Și îmi veneau altele în cap. Mă jucam căutând altele. Ca să nu mă gândesc la operația lui Ronie, nici la Juani care tot nu răspundea la telefon. Un stent, un stimulator cardiac, vreo proteză sofisticată adusă special din Statele Unite sau din Germania. Un sterilet. Nu, un sterilet nu, pentru că o femeie bătrână nu l-ar avea, iar pe o femeie la vârsta fertilă îmi făcea atât de rău să mi-o imaginez într-un mormânt, că am dat la o parte exemplul. Mă întrebam dacă lucrurile valoroase, ca un stimulator cardiac sau un stent, erau scoase oare înainte de a îngropa mortul. Un fel de reciclare. Eram uimită pentru că nimeni nu-mi pomenise de afacerea aceasta în La Cascada. Eu n-aș permite să-i scoată tijele lui Ronie. Și silicoanele, mi-am dat seama. Silicoanele sunt intruși cu șanse de supraviețuire. Vor rezista îngropării, corpului care se golește de carne, pământului umed, viermilor. În mormântul meu, cineva va găsi cândva două mingi de silicon. La ce au fost bune... În mormintele celor mai multe dintre vecinele mele le vor găsi de asemenea. Mi-am închipuit cimitirul privat unde vor fi îngropate femeile din Altos de la Cascada, semănat cu mingi de silicon orfane de sâni, la câțiva metri sub iarba imaculată. Oase, noroi și silicon. Și dinți. Și tije.

Am ieșit în grădină să fumez. Am aprins o țigară. Alta. Și alta. Încă una. L-am sunat din nou pe Juani. N-a răspuns. Trebuia să fie acasă. Pesemne că doarme profund și nu aude telefonul, m-am gândit. Voiam să cred că doarme profund. Dar putea foarte bine să rătăcească pe străzi. Sau trântit pe undeva. Era cu putință să fi ajuns și să doarmă profund, dar nu de somn. De alcool. Sau din celălalt motiv. Îmi e greu să-i spun pe nume. Marijuana. *Cannabis*, se spunea în raportul *American*

Health and Human Service Department pe care mi l-a adus Teresa Scaglia curând după ce a aflat de „momentul dificil prin care treceți". Nu, asta nu, el îmi făgăduise că nu, iar eu „trebuie să cred în fiul meu, pentru că el poate s-o scoată la capăt". Asta au spus specialiștii care au fost angajați în Altos de la Cascada ca să sprijine familiile cu „copii cu risc", că trebuie să credem în fiii noștri. Dar nu asta e problema, ce știu ei. Problema e să credem în noi înșine.

Operația a fost un succes, după cum m-a informat chirurgul. A stat de vorbă cu mine pe același coridor, cu halatul pe el, în vreme ce își dădea jos mănușile de cauciuc. Am așteptat să-l aducă pe Ronie în salon și să-și revină din anestezie. Am sunat acasă și de data asta a răspuns Juani. I-am explicat. Vocea îi suna ciudat, era în alertă, era limpede că nu dormea. „S-a întâmplat ceva?", l-am întrebat. „Nimic, mă doare capul." „Ce s-a întâmplat?" „Ai mâncat ceva care nu ți-a picat bine?"... N-a zis nimic. „Sau ai băut ceva..." „La ce oră te-ai întors?" „Ajunge, mamă", m-a întrerupt. „Dacă e ceva, sună-mă." N-a sunat.

Cu anestezia și cu calmantele, Ronie a dormit toată dimineața. Eu am moțăit pe un fotoliu, lângă el. La amiază am coborât să mănânc ceva. N-am sunat pe nimeni ca să anunț cele întâmplate. Nici un client. Nici un prieten. Mi-a sunat celularul de câteva ori, dar am verificat dacă nu cumva era Juani și n-am răspuns. La un moment dat m-am gândit să-l sun pe portarul de la club să-i spun unde suntem, dar mi-am dat seama numaidecât că e o nesăbuință. Mai degrabă decât nesăbuință, era un presentiment. Când terminam de mâncat, a intrat în barul spitalului Dorita Llambías, care tocmai își vizitase o prietenă. A venit la masa mea dând din cap. „Ce nenorocire, Virginia! Ce spui!" Mi-a luat mâna pe deasupra mesei și mi-a strâns-o cu putere. Am înțeles că nu vorbește de accidentul lui Ronie. „Ce vrei să spui, Dorita?" „Cum, nu știi nimic?", a zis și am simțit în vocea ei o anumită înflăcărare pentru că ea era cea care îmi dădea vestea. S-a apropiat ca să vorbească. „Aseară a avut loc un accident acasă la familia Scaglia, o problemă electrică. Tano, Gustavo Masotta și Martín Urovich au fost găsiți morți în piscină. Nu înecați, în realitate electrocutați. Se pare

că s-au electrocutat cu un prelungitor." Nu izbuteam să-i decodific cuvintele, de parcă tot ce ne înconjura se mișca pe lângă noi. M-am apucat de scaun ca să nu cad. „Îți vine să crezi, oameni în toată firea, uzi, să pună mâna pe cablu!" „S-au electrocutat toți trei?" „Da, cablul se pare că a căzut în piscină și au murit imediat." Ca într-un film derulat rapid, au trecut prin fața mea scenele din noaptea anterioară. Frigiderul deschis lângă mine, Ronie intrând în casă după ce plecase de la cina din fiecare joi la Tano, scara, terasa, scaunul pliant lângă balustradă, fotoliul meu lângă al lui, tăcerea, luminile de la piscina familiei Scaglia, cuburile de gheață căzând pe jos și apoi alunecând, jazz-ul care suna printre tânguirile plopilor, tăcerea lui necontenită, iritarea mea, supărarea lui, căderea pe scară, plânsetul lui. „Biata Teresa și copiii, cine mai intră acum în piscina aia!", a spus Dorita. M-am gândit la Ronie fugind din casa aceea de parcă ar fi intuit tragedia. Ronie, alt intrus supraviețuitor. Ronie, la fel ca tijele lui. „Când Dumnezeu nu e acolo, nu e, n-ai ce să faci, ce moarte stupidă, nu?" „Foarte stupidă", i-am răspuns și m-am dus la bărbatul meu.

44

Lui Ronie i-au făcut externarea la ora la care rămășițele pământești ale prietenilor lui se îndreptau în caravană pe șoseaua Panamericana, către cimitirul privat. Virginia împingea singură pe coridoarele spitalului scaunul cu rotile pe care își ducea soțul în ghips. Ceruse să nu-i însoțească nimeni. Drumul de la grădina spitalului până la mașină îi va fi de folos, ca să se obișnuiască să înfrunte ce o așteaptă, s-a gândit. Odată ajunși în fața mașinii, a imobilizat scaunul, s-a așezat în fața lui Ronie, s-a ghemuit și i-a luat mâinile. „Trebuie să-ți spun ceva." Ronie asculta fără să sufle o vorbă. „Azi-noapte a avut loc un accident acasă la familia Scaglia." Ronie a tăgăduit cu capul. „Tano, Gustavo și Martin au murit electrocutați." „Nu", a zis Ronie. „A fost un accident lamentabil." „Nu, n-a fost..." Ronie încerca

să se ridice, dar a căzut numaidecât la loc pe scaun. „Liniștește-te, Ronie." „Nu, nu-i așa, eu știu că nu-i așa." A plâns. „Grădinarul i-a descoperit ieri dimineață pe fundul piscinei." Ronie a încercat din nou să se ridice, dar Virginia l-a oprit. „Ronie, nu poți să te sprijini în picior, din cauza..." „Du-mă la cimitir", a întrerupt-o. „N-are să-ți facă bine." „Du-mă la cimitir sau mă duc pe jos." De data aceasta s-a ridicat. Virginia abia a reușit să-l împiedice să pășească singur. „Ești sigur că vrei să mergi?" „Foarte sigur." „Atunci să mergem împreună", a spus. Și-a ajutat soțul să urce în mașină, apoi a pus scaunul cu rotile în portbagaj, a urcat la volan lângă Ronie, l-a privit, l-a mângâiat pe față și a pornit să-i îndeplinească rugămintea.

45

Era o zi însorită. Primăvara se instalase pe aleile cu lalele care nu aveau încă frunze, dar erau pline de flori mari, violet. Câțiva ne-am oprit pe marginea șoselei. Cu cincisprezece minute înainte de ora anunțată, parcarea dinăuntru era plină, astfel că fuseseră puși paznici de-a lungul drumului, ca să putem să ne lăsăm liniștiți mașinile. „Nu te recunoscusem. Ți-ai schimbat Jeep-ul?" Eram toți. Dacă ar trebui să-i numesc, mi-ar fi mai ușor să înșir absenții. Familia Laurido, în călătorie prin Europa, „Găsești oferte foarte avantajoase acum, după ce s-a întâmplat cu Turnurile Gemene, lumea e paranoică, îți dau hotelurile la prețuri incredibile, trebuie să profităm"; familia Ayala, în vizită la copil, în Bariloche; Clarita Buzzette, care tocmai scăpase de o pneumonie. Venise, de asemenea, tot personalul administrativ din Altos de la Cascada, profesorii de tenis, *starter*-ul de golf. Nu ni se mai întâmplase niciodată una ca asta. Nu mai avuseserăm parte de o asemenea nenorocire. „Nu-ți vine să crezi..." „Biata Teresa..." „Au fost curentați, nu?"

Am zăbovit la intrarea în capelă, așteptând să fie aduși morții. Ne uitam unii la alții, fără să știm ce să spunem. Dar toți spuneam ceva. „Nu ne văzuserăm de câteva luni." „Să sperăm

că data viitoare ne vedem în împrejurări mai vesele." Cineva a întrebat de Ronie şi Virginia Guevara. Altcineva a lămurit că în dimineaţa aceea îl externau din spital. Am făcut presupuneri dacă Ronie va veni sau nu la înmormântare. „Nu, nu cred, ar fi o experienţă foarte traumatizantă pentru el." „Săracul, a suferit destul." „Cu cine ţi-ai lăsat copiii?"

Poliţia a predat cadavrele cât mai curând cu putinţă. Aguirre, şeful Siguranţei din Altos de la Cascada, a vorbit direct cu comisarul. „Pe telefonul particular, sunt prieteni." Nu trebuia să le provoace şi mai multă durere văduvelor. Doctorul Pérez Bran, vecin cu noi de o viaţă întreagă, s-a oferit să vorbească cu judecătorul care ancheta cazul. „Şi de ce a trebuit să intervină un judecător?" „Aşa se obişnuieşte, au murit trei oameni." Îl cunoştea, avea trei dosare pe rol la judecătorie. L-a asigurat că va fi un dosar rapid, strictul necesar în aceste cazuri. Poliţia a făcut inspecţiile de rutină. „Ucidere din culpă? Dar dacă n-a fost vina nimănui?" Omor „prin imprudenţă" ar trebui să se numească, cuvintele din culpă îi descumpănesc pe mulţi. „Şi de ce omor? Ar trebui să pună accident." „Nu există expresia asta în Cod." „Care cod?" „Penal." „Ar trebui s-o adauge, dacă e un accident, e un accident, de ce nu spun lucrurilor pe nume în ţara asta?" „Să fie oare mama lui Tano?" „Habar n-am."

Voiau să asculte muzică. Au ascultat muzică. Diana Krall, pare-se. Dar Tano o voia mai aproape, a tras de cablu, aparatul s-a desprins şi prelungitorul a căzut în piscină. „N-a sărit disjunctorul? Ştii că aparatele alea trebuie verificate măcar o dată pe an?" „A sărit întrerupătorul termomagnetic." „Ce e întrerupătorul termomagnetic?" „Şi stai liniştit, că ai disjunctor..." „Trebuie să fie mama, are ceva din trăsăturile lui Tano..." „Vrei să-ţi spun ce i-a ucis, după părerea mea?" „Ce?" „Ce a făcut Carmen Insúa cu pozele." „Nu vorbi aşa, că mi se face pielea de găină."

La unsprezece fix au sosit cele trei sicrie. Al lui Tano, al lui Gustavo şi al lui Martín. Se povesteşte că Teresa a avut ideea să-i îngroape pe toţi trei unul lângă altul. În legea lor, a spus. Petrecuseră ultima seară împreună, aşa cum obişnuiau în fiecare joi. Ronie Guevara scăpase ca prin miracol. Plecase înainte, unii ziceau că s-a simţit rău, alţii că se certase cu Tano. Oricare

ar fi fost motivul, cert este că destinul nu-l alesese ca să moară în noaptea aceea cu ei. „Nu moare nimeni în ajun." „De unde știu asta?" „E exact..."

Teresa s-a ocupat de toate aranjamentele. Înainte și după ceremonie. Pesemne că îi dăduseră medicamente. Se vedea că e foarte afectată, dar era senină. Se descurca așa cum se cuvine. Se zice că ea a plătit parcela lui Martín Urovich. Lala n-ar fi putut să facă față cheltuielii. Lumea care nu era din La Cascada a șușotit când au intrat cele trei sicrie în capelă. Se pare că erau rude de-ale lui Martín, dîn ramura evreiască, uimiți de cine îi binecuvânta trecerea în lumea cealaltă. Dar n-a spus nimeni nimic. Nici măcar părinții, care plângeau îmbrățișați. Cele trei văduve s-au așezat în prima bancă. Teresa și Lala luate de braț. Carla puțin mai departe. De pe banca din spate, o prietenă pe care nu o cunoștea nimeni o mângâia pe spate. Copiii lui Tano și ai lui Martín plângeau susținuți de vreo rudă sau prieten. Preotul a vorbit despre chemarea Domnului, despre cât de greu este să înțelegem când ia la el oameni atât de tineri, adăugând că trebuie să știm să-i acceptăm înțelepciunea. Ne-a poftit să spunem Tatăl Nostru. I-am ținut isonul cei care am fost în stare. Puțini, ținând cont de câți eram acolo, înăuntru. La partea cu „și ne iartă nouă greșalele noastre...", unii au recitat după stilul vechi „și ne iartă nouă datoriile noastre..." Iar în murmurul rugăciunii greșalele s-au amestecat cu datoriile, iar greșiții noștri cu datornicii noștri. Ne-am făcut cruce. A sunat un celular, iar mai multe persoane și-au pipăit poșetele și buzunarele, dar melodia nu înceta. „Bună, sunt la o înmormântare... te sun." Fie ca Domnul să-i primească pe Martín, Gustavo și Alberto în lumea celor drepți, a spus preotul. Ne-am uitat unii la alții. Alberto nu era nimeni pentru noi. Dumnezeu trebuia să-l primească pe Tano în lumea celor drepți. Tano Scaglia. Apoi a precizat orarul slujbelor în capela lui la sfârșitul săptămânii. „Cea de sâmbătă la 19 e pentru duminică, nu uitați." Și-a exprimat compătimirea față de familiile îndoliate, prieteni și rude. Nu s-a întins la vorbă. Niciodată nu se întind la vorbă în locurile acestea. Și inexpresiv, fără intonație, ca un judecător celebrând ultima căsătorie din registrul zilei. Nimeni n-ar fi îndurat mai

mult timp acolo, înăuntru. Capelele cimitirelor sunt foarte mici. Şi erau înăuntru trei sicrie, trei văduve, prea multă lume care nu ştia Tatăl Nostru, miros de flori şi plânsete.

Am înaintat în grup pe drumul pavat cu dale. Lângă noi, verdele imaculat al ierbii tăiate de curând. Ni se alăturau din mers întârziaţii. Cu toţii în tăcere. Purtând cu toţii ochelari negri. Paşii târşâiţi scoteau în evidenţă sunetul sicrielor. Marşul funebru. Câte un plânset mai ascuţit decât altele. Câte un glas mai tânăr. Plânsete de copii. La sfârşitul drumului aşteptau cele trei gropi în pământ. Lângă ele, covoarele verzi. Angajaţii cimitirului în picioare, lângă mecanismele ce aveau să coboare sicriele. Ne-am aşezat în cerc în jurul mormintelor căscate în pământ. Administratorii din Altos de la Cascada, profesorii de tenis şi *starter*-ul au zăbovit retraşi. Alfredo Insúa a spus câteva cuvinte. „Nu vorbesc în calitate de preşedinte al cartierului Altos de la Cascada, ci ca prieten." Era primul lui discurs public după alegerile care-l consacraseră ca preşedinte al Consiliului de Administraţie al cartierului în care locuiam. A vorbit stând solemn lângă Teresa, îi lua mâna. Mama lui Tano a strigat în toiul plânsetului. Iar a lui Urovich s-a aplecat să îmbrăţişeze sicriul fiului. A pomenit durerea pe care o lasă în La Cascada, „dar şi mândria de a-i fi cunoscut, de a le fi fost prieteni şi vecini, de a fi jucat tenis cu ei, de a fi stat de vorbă, de a ne fi plimbat împreună. Istoria cartierului Altos de la Cascada are numele lor întipărite", a zis. Cineva a aplaudat discursul automat, câteva alte mâini s-au alăturat aplauzelor, alţii i-au însoţit pe cei dintâi mai sfioşi, alţii s-au întrebat dacă la o înmormântare se aplaudă, iar curând aplauzele s-au frânt. Funcţionarii cimitirului au întors manivelele şi cele trei sicrie au coborât impreună. Mama lui Tano a strigat din nou. Carla s-a apropiat ca să arunce pământ pe mormântul bărbatului ei. Copiii lui Tano au lăsat să cadă florile pe care li le dăduse noua soţie a lui Insúa. Fiica lui Urovich a apucat picioarele mamei şi n-a vrut să se uite cum se duce sicriul tatălui. Cineva a luat-o pe mama lui Tano. Lala a îngenuncheat ca să plângă îmbrăţişându-şi fiica. Au mai îngăduit câteva secunde plânsetele şi apoi au întins covoarele verzi peste gropile săpate în pământ. Ne-am dus să le

sărutăm pe văduve. Mai întâi cei mai curajoşi. După aceea pe copii. Ne-am îmbrăţişat între noi. „E de necrezut", spunea câte unul. „E de necrezut", i se răspundea.

Încetul cu încetul, mormintele au rămas singure. Ne-am îndreptat spre maşini. Teresa a urcat cu copiii ei în Land Rover-ul lui Tano, dar nu conducea ea, pesemne că la volan era un frate sau un cumnat, cineva din familie fără îndoială, căci nu il cunoşteam. Carla a plecat cu o prietenă. Iar Lala, cu părinţii lui Martín. Mai eram doar câţiva, ne luam rămas bun în parcare, când a sosit Ronie. Într-un scaun cu rotile împins de nevastă-sa. Avea piciorul în ghips. Nu plângea. Nici ea. Dar privirile lor îi sfâşiau pe cei care cutezau să-i privească. Ronie se uita înainte, ca şi cum n-ar fi vrut să se oprească nimeni ca să-i spună ceva. A fost zadarnic. Dorita Llambías s-a dus să-i strângă mâna. „Curaj, Ronie." Şi Tere Saldivar a luat-o pe Virginia de umăr, „Suntem alături de tine, dacă ai nevoie de ceva". Ea a încuviinţat din cap, dar şi-a văzut de drum. „Lângă rondul de cyclame roz", a îndrumat-o o voce, când înaintau fără să ştie unde se duc. Acelaşi drum pe care noi tocmai îl străbătuserăm în sens invers. Roţile scaunului se împotmoleau mereu în dale, iar Mavi agita scaunul înainte şi înapoi ca să le scoată, dar nu se dădea bătută. Îi contemplam îndepărtându-se. Nu s-au oprit până n-au ajuns la cele trei gropi acoperite cu covor verde. Atunci Mavi a aşezat scaunul bărbatului ei lângă ele şi s-a dat câţiva paşi mai încolo. Ronie, cu spatele la noi, în rând cu mormintele, întregea şirul, ca şi cum ar fi stat pe un mormânt care ar fi fost al lui.

46

Ne-am întors acasă pe la prânz. Juani nu era şi absenţa lui constituia încă un motiv de îngrijorare. L-am dus pe Ronie cu scaunul lui în sufragerie, în faţa ferestrei care dă spre parc. „Vrei un ceai?" A zis că da şi m-am dus la bucătărie să i-l fac. Mi-am luat inima în dinţi şi am sunat la familia Andrade. Juani era acolo, cu Romina, şi asta m-a liniştit într-un fel. Am turnat

ceai în două căni pe o tavă şi m-am dus din nou în sufragerie. Scaunul cu rotile era gol. „Ronie", am strigat. L-am căutat în tot parterul. Am ieşit în grădină, m-am dus pe stradă, m-am uitat într-o parte şi în alta. Nu putea să ajungă prea departe cu piciorul în ghips. Am intrat din nou în casă. I-am strigat iarăşi numele. N-am înţeles. Până când am văzut scara. Ronie era pe terasă, ţinându-se de balustradă, cu piciorul rănit în aer, răsuflând dîn greu din pricina efortului de a fi urcat sărind pe piciorul sănătos. Se uita la piscina familiei Scaglia, în spatele plopilor. M-am apropiat încet, abia făcând zgomot. L-am îmbrăţişat. Nu-mi aduceam aminte de când nu-mi mai îmbrăţişasem soţul. Mi-a luat mâna şi mi-a strâns-o cu putere. A început să plângă încet, apoi din ce în ce mai tare. A încercat să se liniştească. S-a întors spre mine, m-a privit şi, aşa, ţinându-mă de mână, m-a dus exact în noaptea aceea, de 27 septembrie 2001, când mânca acasă la Tano, împreună cu prietenii lui.

Au mâncat paste tăiate cu cuţitul, frământate chiar de Tano. Cu roşii şi busuioc. După aceea au jucat cărţi, o partidă, două, trei de *truco*[1]. Şi au băut, destul de mult. Ronie nu-şi aduce aminte cine câştiga. Dar ştie cum erau alcătuite echipele: Martin şi Gustavo împotriva lui şi a lui Tano. În vreme ce jucau, a venit vorba de mutarea lui Martín la Miami. Nu ştie cum, dar subiectul îl deschisese Tano. Trebuie să rămâi, a zis. Şi ce să fac? Să mori cu demnitate. A trecut multă vreme de când nu mă mai simt demn. Pentru că nu faci lucrurile cum trebuie. N-am noroc, mă hotărăsc să plec la Miami şi sar în aer Turnurile Gemene. Ce cărţi ai în mână? De ce te duci la Miami? Să-ţi pună antrax în apă? *Truco*. Să-ţi cheltuieşti puţinele economii pe care le mai ai? Mai dă-mi vin. Ai să faci muncile de jos, iar nevastă-ta are să-ţi facă curat prin casă. Accept miza. Iar, dacă nu eşti atent, prin încă vreo casă, ca să mai scoată câteva parale. N-am de ales. Ba ai. Cum? Rămâi. Aici nu se mai poate trăi. Şi cine vorbeşte de trăit? Cui îi mai pun vin? Dacă nu poţi să trăieşti cu demnitate, mori cu demnitate. Tăcere. Cine dă?

1. Joc de cărţi tradiţional, de origine spaniolă şi foarte răspândit în mai multe ţări din America Latină, mai ales în Argentina.

Avem toţi patru ocazia să ieşim pe uşa din faţă. Să ieşim de unde? Să ieşim din asta. Nu te-nţeleg. Eu am să ies din asta pe uşa dîn faţă şi vă dau ocazia să mă urmaţi. Eu am loc de muncă, a râs Gustavo. Dar demnitate? întreabă Tano. Două cărţi. Două cărţi. De ce spui asta? Douăzeci şi nouă. Sunt ultimele cincisprezece. Fără motiv. Ce ştii? Eu de tine? Important e ce ştie fiecare despre el însuşi. Aştept. Şi ce face fiecare când nu-l vede nimeni. *Truco*[1]. Sau când crede că nu-l vede nimeni. *Vreau retruco*, să ne arătăm cărţile. De ce o spui? Eu am să mor cu demnitate, în noaptea asta, singur sau cu voi. Tano, glumeşti, nu? Eu? Nu, Ronie. Prima egalitate. Nimănui dintre cei de faţă nu-i lipsesc motivele ca să facă acelaşi lucru. Tăcere. E rândul tău, Tano. A fost egalitate? Am o asigurare de viaţă pentru cinci sute de mii de dolari. Tăcere. Dacă asta nu e demn... *Truco*. Când mor, familia mea primeşte banii şi trăieşte mai departe ca până acum, exact ca până acum. Nu accept miza. Prudent, Tano. Şi tu ai o asigurare de viaţă, Martin, pentru o sumă mai mică, dar e mai mult decât suficient. Te înşeli, eu n-am asigurare. Ba ai, o plătesc eu din contribuţia de sănătate. Adunăm cărţile mici. Tăcere. Pentru cât mi-ai făcut-o? Oameni buni, lăsaţi prostiile. Două cărţi. Niciodată în viaţă n-am vorbit mai serios. Trei puncte. Ai? Nu. Pas. Important e ca nimeni să nu bănuiască. Ce anume? Că a fost sinucidere; că dacă nu, nu dau banii. Avem ceva de cântat? Trebuie să pară un accident. Am să cânt chiar *truco*. Nu, mergem înainte. Şi mie mi-ai plătit o asigurare? întreabă Gustavo. Nu, în cazul tău e mai bine să n-ai asigurare. Voi vă bateţi joc? Care e cazul meu? Să-i dai una nevestei în serios. Tăcere. Ronie bea. S-o baţi cum o baţi tu e pierdere de timp, trebuie s-o loveşti serios, unde-o doare, s-o arzi la buzunar. Gustavo aruncă pe masă cărţile. Se ridică, face câţiva paşi în jur. Se aşază din nou. Ştie tot clubul, Gustavo, vecinii tăi te-au denunţat la pază ultima oară, din cauza ţipetelor. Ia cărţile şi imparte, haide. Împart eu. Tai. Eu n-o bat. Două cărţi şi *truco*. Nu vreau primul, vreau al doilea. Vreau *retruco*. Eu n-o bat. Accept. A fost odată,

1. Un jucător strigă *truco* atunci când vrea să anunţe că are în mână cărţi de valoare mare, ca să câştige astfel mai multe puncte (întrucât, câştigând fără să strige *truco*, ar obţine doar un punct).

când mi-am ieşit din pepeni, dar eu nu dau în ea. Vreau *vale cuatro*. La pază au consemnate cel puţin cinci denunţuri *off the record*. Eu nu sunt aşa, eu nu, ea mă scoate... Ai şi asul? Al dracului să fie. Dă-mi vin. Şi cum ar fi? Lăsaţi prostiile, stăruie Ronie. Eu nu vreau să plec la Miami, o fac pentru ei. Pentru ei omoară-te şi lasă-le mai mulţi bani decât ai face tot restul vieţii la Miami sau oriunde în lume. Gustavo bea, un pahar, încă unul. Să facem ce trebuie, zice Tano. Amestecă din nou cărţile. Nu-mi place să glumiţi cu lucrurile astea. Nu glumim, Ronie. Nu te cred. Şi cum ar fi? Murim electrocutaţi, în piscină, mai întâi înotăm, beţi, ascultăm muzică şi, când vreau să trag aparatul mai aproape, din apă, prelungitorul se desprinde şi cade în piscină. Curentul datorat celor 220 de volţi va trece prin apă cu viteza fulgerului, curentându-ne. Ca să se facă masă, trebuie să atingem fiecare dintre noi câte o margine a piscinei. Disjunctorul l-am decuplat, astfel că, atunci când are să sară întrerupătorul termomagnetic din circuitul extern, vom fi duşi. Încremeniţi în piscină şi duşi? râde Urovich. Sunteţi nebuni. Nu te înşeli, Ronie. Iar tu eşti cel mai nebun dîntre toţi. Cel mai nebun e cel mai înţelept, Ronie, câteodată numai câte unii vedem realitatea, firmele dau faliment, capitalurile străine se duc, se bat din ce în ce mai mulţi oameni pentru un singur post de conducere şi nebunul sunt eu. Bea. Ar trebui să citeşti câte ceva despre cultura orientală, chinezii, japonezii, ăia ştiu ce bine e să-ţi iei viaţa la timp. Dar tu de când citeşti cultură orientală, Tano? De când şi-a lăsat barbişon, glumeşte cineva care nu e Ronie. Poate că într-o zi, intr-un an, când ţara asta va fi condusă de alţii, se va schimba ceva şi vom fi cu adevărat o ţară, dar are să fie târziu, noi vom fi prea bătrâni ca să ne bucurăm, nu casa asta, nu maşina, dar noi ne putem salva familiile de la cădere. Eu nu cad. Tu te-ai şi făcut bucăţi, Gustavo. Dau? Eu nu mai joc. Nu poţi să ne laşi baltă, Ronie. Încă o mână, haide. Taie. Şi dacă iese rău? Dacă-şi dau seama? Trei cărţi la fel. De ce? De înşelătorie. Patru electrocutaţi nu pot fi suspectaţi de sinucidere. După ce că eşti nebun, te mai şi crezi mult mai deştept decât ceilalţi, zice Ronie. Nu ştiu dacă deşteptăciune e cuvântul potrivit, dar nu suntem în Guyana şi nici eu nu sunt Jim

Jones[1], n-are să bănuiască nimeni nimic. *Truco*. Te bagi sau nu, Ronie? Ţi-ai pierdut mințile, Tano. Nu cumva refuzi să-ți vezi motivele pentru a te sinucide? Pe mine nu mă sperie să cad ca pe tine, Tano. Cred şi eu că pe tine nu te preocupă căderea, de-aia nu vrei să-ți vezi adevăratul motiv pentru a te omorî. O fi motivul tău, nu al meu, nu mă interesează. Ar trebui să te intereseze. Eşti nebun. Fă-o pentru fiul tău. Nu-l băga pe fiu-meu în rahatul ăsta. Fiu-tău e deja băgat în rahat. Ronie se scoală, îl ia de gulerul cămăşii. Martín şi Gustavo îi despart cum pot. Îi silesc să se aşeze. Tano şi Ronie se privesc. Eşti un ratat, Ronie, de-aia se droghează fiu-tău. Ronie sare din nou la bătaie. Şi tu un vierme împuțit. Dă-i drumul, Ronie. Am să-ți mut fălcile. Ajunge. Să nu-ți treacă prin cap să mai pomeneşti de fiu-meu. Îi dă drumul. Până unde ai de gând să ajungi cu asta, Tano? Am ajuns deja, nu te amăgi, Ronie. Tu nu ai limite. Adevărul e că nu. Eşti un nenorocit. Eu nu-i vând drogurile lui fiu-tău. Nici eu. Dar îi arăți drumul spre ratare. Şi ce-i ratarea, Tano? Ratarea sunt eu? Dar tu? Să vă electrocutați nu e o fraudă? Uită-te la ceilalți doi. Voi ce fel de rataţi sunteți, în stilul meu sau al lui Tano? Mai bine pleacă, Ronie, îi spune Martín. Are să fie mai bine, Ronie, adaugă Gustavo. Du-te liniştit, Ronie, îi spun. Ţi-au răspuns. Mi-au răspuns. Nu eşti la înălțimea situației. Nu, nu sunt. Voi doi? Du-te liniştit, Ronie, serios, îi spune Gustavo şi îl însoţeşte la poartă. Ronie pleacă. Acasă la el, pe terasa lui. A noastră. Încredințat că sunt nebuni, beți, idioți, dar că în cele din urmă n-o vor face, vor rămâne vorbe în vânt, că, atunci când va veni momentul, va învinge chibzuința şi nu vor exista nici o piscină, nici muzică, nici cablu, nu va fi electricitate, nu se va sinucide nimeni. E sigur. Au făcut bine cerându-i să plece, Gustavo şi Martín îl vor convinge pe Tano mai bine decât el. Ori poate că s-au vorbit să-şi bată joc de el şi acum râd golind încă un pahar de vin. Ronie ajunge acasă şi urcă treptele, se aşază să aştepte, nădăjduind că nu se vor întâmpla cele

1. James Warren Jones (1931–1978), cunoscut ca Jim Jones – lider religios american, fondator al sectei Templul Poporului (1953), a cărei doctrină unea ideile creştinismului cu ale comunismului. S-a sinucis în Guyana, împreună cu încă 912 adepți.

anunțate pe cealaltă parte a străzii. Totuși, sus, pe balconul lui, în vreme ce bea și cuburile de gheață alunecă pe dalele podelei, în vreme ce Virginia vorbește cu el și el nu o ascultă, în vreme ce sună jazz-ul contemporan și trist, cele văzute prin plopii abia freamătând în aerul greu al nopții îi demonstrează că se înșelase.

47

La o săptămână de la înmormântare, Ronie și Virginia le cheamă pe văduve acasă la ei. Au avut nevoie de acest răstimp ca să fie pregătiți să dea ochii cu ele. Carla și Teresa sunt punctuale. Lala sosește peste vreo douăzeci de minute. Primele priviri sunt anevoioase, aproape imposibile, primele cuvinte, primele tăceri. Virginia toarnă cafea. Femeile întreabă de ghips. Ronie le povestește de operație, de tratament, de recuperare. De cădere. Le spune de cădere fără să le mărturisească încă de ce a căzut. Dar e de ajuns ca să le introducă în noaptea aceea, este momentul și începe, abia isprăvește cu osul rupt și cu sângele care nu se mai oprește, abia termină de povestit cum l-a urcat Virginia în mașină și că pe drum spre ieșire s-au întâlnit cu Teresa. „Eu nu i-am crezut în stare", spune, „n-am crezut că o vor face". Iar ele nu înțeleg. Ronie le povestește, cum poate, de planul lui Tano, de depresia lui Martín Urovich, de felul în care a spus Tano o poveste, povestea propriei morți, pe care Ronie nu izbutea s-o creadă. Nu menționează motivele cu care l-a convins pe Gustavo. Nu e nevoie. Carla plânge. Lala repetă de câteva ori „nemernicul", fără a lămuri dacă se referă la bărbatul ei sau la Tano. Sau la Ronie. Teresa nu pricepe pe de-a-ntregul. „Adică n-a fost un accident?" „Cred că nu." „S-au sinucis?" „S-au sinucis." „E cu neputință, el nu mi-a spus niciodată nimic", zice Teresa. „Nemernic", repetă Lala. „S-a gândit pesemne că e cel mai bine pentru tine și pentru copii", spune Virginia. „El n-a gândit, cel care gândește e Tano", zice Lala la prezent, ca și cum Tano ar mai fi încă viu. „Mi se pare că nici

unul dintre noi nu ne-am dat seama la timp cât de afectat era Tano", încearcă Ronie să explice. „Dar nu era afectat, aveam proiecte, trebuia să călătorim", spune Teresa fără să înțeleagă. „Și eu?", întreabă Carla. Nu-i răspunde nimeni. „Cum l-a convins Tano pe Gustavo?", întreabă din nou. „Habar n-am", zice Ronie, „eu am crezut că nu-l convinsese". „Dumnezeule", spune ea și plânge. „Iertați-mă, aș fi vrut să vă scutesc de acest moment greu, dar trebuia să știți", se justifică Ronie. „Cine a spus că trebuia să știm?", întreabă Lala. Carla nu se poate opri din plâns, Virginia se duce lângă ea și o ia de mână. Se îmbrățișează. Lala pleacă trântind ușa. Teresa nu izbutește să pună lucrurile cap la cap, „nu era afectat, îți jur că Tano nu era afectat". Zăbovesc toți patru într-o tăcere îndelungată, pe care nu o întrerup decât suspinele Carlei. Apoi: „Ești sigur de ce spui?", întreabă Teresa. „Foarte sigur." Din nou tăcerea și mai târziu: „Și asta schimbă ceva?", vrea să știe văduva lui Tano. „Acesta este adevărul", răspunde Ronie, „nu se schimbă decât asta, că acum știți adevărul".

Nu trec două ore de la întâlnirea în cursul căreia Ronie le povestește văduvelor ce s-a întâmplat în noaptea aceea, că acasă la ei apar Ernesto Andrade și Alfredo Insúa. Vor să stea de vorbă cu el, fără martori. Nu o spun deschis, dar e evident și Virginia se duce la bucătărie să le facă o cafea și întârzie mai mult decât ar fi nevoie, ca să evite dezagreabila cerere „femeile afară". Încep prin a vorbi despre altceva. „Știe cineva la cât a ajuns astăzi riscul de țară?" Nu știa nimeni. „E din ce în ce mai greu; dacă ai bani la bancă, scoate-i, Ronie, ți-o spun din sursă sigură." „La bancă am datorii." „Sper să fie în *pesos*." „Ai auzit ceva de seifuri?" Până au ajuns la motivul pentru care veniseră. „Mai e cineva la curent, în afară de tine și de Virginia, cu presupusa sinucidere?", întreabă Andrade. „Eu până acum n-am vorbit decât cu Lala, Carla și Teresa." „De ce spui până acum?" „Nu știu, așa, pentru că asta am făcut până acum." „Ronie, nu se poate să fi fost sinucidere." „Știu că e greu să înțelegi." „Nu e vorba de înțeles, Ronie, e vorba că nu, pur și simplu n-a fost sinucidere." „Dar eu am fost acolo, eu i-am auzit punând-o la cale, doar că nu i-am crezut, că dacă nu..." „Păi atunci nu crede

nici acum, sinuciderea asta nu convine nimănui. Spune-mi, tu îţi dai seama că, dacă a fost sinucidere, femeile alea rămân pe drumuri?", întreabă Insúa. Ronie nu răspunde. „Înţelegi ce spun, nu?" „Cum să nu înţeleg, dacă însuşi Tano mi-a explicat." „Aşa e, ai dreptate. Noi le dăm o mână de ajutor văduvelor, cu tot necazul care le-a trăsnit deodată. Ernesto cu partea legală şi eu cu asigurările", îi povesteşte. „Carlei nu, pentru că ea e foarte distantă şi nu ne lasă s-o ajutăm", lămureşte Insúa. Unu şi cu unu fac doi, dacă nu încasează asigurarea, rămân în fundul gol, Ronie, rezumă Andrade. „Dacă există o bănuială minimă de sinucidere, oricât de neîntemeiată ar fi, compania are să înceapă să facă investigaţii, se duce dracului totul şi bieţii de ei mai primesc banii la Sfântu' Aşteaptă." „Nici nu m-am gândit la asigurare." „Bine, tu eşti prea afectat de toată povestea asta, e de înţeles că nu poţi gândi limpede; dar noi trebuie să ne gândim, şi din fericire noi suntem aici." Virginia intră cu cafeaua. Cei trei bărbaţi rămân muţi. Ea îi întinde fiecăruia ceaşca, schimbă o privire cu bărbatul ei şi iese din nou cu tava goală. „Înţelegi, Ronie?" „Voiam doar să afle adevărul." „Da, ştim, dar lumea e plină de bune intenţii care s-au dus pe apa sâmbetei, Ronie, şi dincolo de faptul că ai făcut bine sau rău, căci la urma urmelor de unde să ştiu eu dacă pentru femeile alea nu e mai bine să creadă că s-au electrocutat fără să vrea sau dinadins, nu? Dar, dincolo de asta... nu-mi aduc aminte ce aveam de gând să spun că e dincolo... Am să-mi aduc aminte." „Să încaseze asigurarea e esenţial, Ronie." „Asta voiam să spun." „Eu credeam că ele merită să ştie adevărul." „Poate că da, ce ştiu eu, eu nu mă pricep prea bine la psihologie, dar poate cu adevărul ăsta izbutesc să întoarcă la 180 de grade nenorocirea asta de neînţeles şi să-şi dea seama că soţii lor erau aproape... eroi, nu?" „Ce spui?", se miră Ronie. „Trebuie să fii bărbat ca să faci ce au făcut băieţii ăştia." „S-au omorât ca să le lase ceva, nu e eroic?" Ronie îi ascultă pe unul şi pe celălalt spunând cam acelaşi lucru, repetându-se. Nu răspunde. Amestecă zahărul în ceaşcă şi cumpăneşte. Cumpăneşte: eu n-am fost eroic, am fost laş sau laşi au fost ei, se corectează, dar atunci eu ce-am fost, alt fel de laş sau un ratat, cum mi-a zis Tano, cineva prea ataşat

de viață, sau ce, toate astea, nimic din toate astea. „Trebuie să contăm pe tăcerea ta", spune Andrade cu hotărâre. Ronie își ridică fruntea din ceașcă și îl vede pe Juani, care se uită la el de pe palierul scării. Bărbații privesc în direcția aceea, îl observă și ei. „Și pe tăcerea întregii tale familii." „Văduvele au nevoie de bani, nu putem să le facem una ca asta." „Să nu se fi jertfit în zadar, asta ar lipsi." Ronie se ridică pe ghipsul lui, cum poate. Se întoarce spre Juani, pe trepte, apoi spre oamenii din fața lui. „Am primit mesajul, acum vreau să mă odihnesc", le spune. „Ne bazăm pe tine, atunci." Ronie nu răspunde, bărbații nu se clintesc. Juani mai coboară câteva trepte. „Putem să plecăm liniștiți?" Juani se duce la tatăl lui. Ronie încearcă să înainteze pe piciorul în ghips, ca să-i călăuzească spre ieșire. Se împiedică, Juani îl sprijină. Bărbații încă nu se mișcă. „Duceți-vă, nu l-ați auzit pe tata?", zice Juani. Andrade și Insúa îl scrutează, apoi îl scrutează pe Ronie. „Gândește-te, Ronie, n-ai să câștigi nimic dezvăluind amănunte." „Nu caut să câștig nimic, mi se pare că asta nu înțelegeți." „Gândește-te." Oamenii ies, nu-i însoțește nimeni. Juani nu se urnește de lângă tată-său. Virginia îi contemplă din ușa bucătăriei.

48

M-am uitat lung la soțul meu și la fiul meu, unul lângă altul. „Ce-o să facem?", am întrebat. „Ce trebuia să facem am făcut deja", a răspuns Ronie. Dar Juani ne-a privit: „Și dacă adevărul ar fi altul?" N-am înțeles. „Urcați, trebuie să vă arăt ceva", a zis.

Pe scări l-am ajutat pe Ronie. În camera lui Juani era Romina, ne aștepta așezată pe tocul ferestrei. Nu știam că e acolo. Avea camera digitală a tatălui ei. Juani ne-a cerut să stăm pe pat. Televizorul era aprins, o emisiune de știri informa despre imînentul atac al Statelor Unite în țara pe care o presupunea vinovată de atentatul asupra Turnurilor. „Militarii noștri sunt pregătiți și ne vor umple de mândrie", a spus pe ecran președintele lor. Juani a apropiat camera video de aparat. În câteva

secunde a scos cabluri din priză, a băgat altele, a apăsat pe butoane şi a izbutit ca pe ecran să se vadă imaginea filmată în locul acelui preşedinte. Romina făcea pe asistenta, dându-i cablurile necesare. Eu eram atât de surprinsă de îndemânarea tehnică a fiului meu, că la început n-am băgat de seamă ce ne arată. Mie mi-ar fi luat o zi întreagă să realizez conexiunea aceea, presupunând că aş fi reuşit. Ronie şi-a pus mâinile în cap şi expresia lui, cu privirea aţintită asupra televizorului, m-a făcut să văd imaginea pe care o aveam în faţa ochilor. Era o filmare cam întunecată, dar nu încăpea îndoială că ne uităm la piscina familiei Scaglia.

Era filmată de sus, ca şi cum cine ţinea camera s-ar fi căţărat undeva. „Ne-am urcat în copaci", a zis Juani şi atunci mi-am dat seama că umbrele supărătoare erau frunze. Martín Urovich era în apă, se lăsa să plutească, făcea pluta agăţat de un tub plutitor. Cu o mână se ţinea de tub şi cu cealaltă de marginea piscinei. Tano aşeza o combină muzicală aproape de scară, pe dalele podelei. „Combina muzicală", mi-a spus Ronie, şi noi doi ştiam despre ce e vorba. Prelungitorul era pe jos, venind de la vreo priză din galerie. Tano a trecut paleta cu care se scot frunzele din piscină pe sub cablu, a înfăşurat-o şi a lăsat capătul mânerului foarte aproape de margine. Foarte aproape de ea. Gustavo era aşezat lângă el, cu picioarele în apă. Distanţa nu permitea să se vadă limpede dacă plânge, dar poziţia corpului său, un uşor tremur, nişte spasme aproape imperceptibile erau semne clare că aşa era. Când Tano a isprăvit de aranjat totul, a intrat în apă, a băut dintr-unul din paharele de pe marginea piscinei. O creangă s-a mişcat, acoperind o clipă obiectivul camerei. A reapărut numaidecât Tano, vorbea cu Gustavo, nu auzeam ce spune. Dar Gustavo tăgăduia din cap. Tano vorbea din ce în ce mai energic şi, la refuzul celuilalt, l-a înşfăcat cu putere de braţ. Gustavo s-a desprins. A vrut din nou să-l apuce, iar Gustavo s-a eliberat încă o dată. Tano l-a dojenit ca pe un copil, nu se auzea, dar gesturile lui nu lăsau loc la îndoieli. Gustavo s-a ghemuit, a plâns cu coatele pe coapse şi acoperindu-şi chipul cu mâinile. Plânsetul nu-i mai era imperceptibil. Corpul i se mişca în sus şi în jos, în ritmul suspinelor întretăiate. Atunci Tano l-a

apucat de gât, l-a aruncat în piscină şi numaidecât, parcă din aceeaşi mişcare, a împins prelungitorul combinei muzicale cu paleta de curăţat frunzele. Urovich plutea mai departe. Gustavo s-a ivit la suprafaţă, cu toate că Tano încerca să-i cufunde capul în apă, cu mâna liberă. Dar Gustavo era mai puternic şi mai tânăr decât Tano, astfel că a izbutit să scape din nou şi a încercat să ajungă la margine. S-a agăţat de margíne. A fost târziu, n-a reuşit să iasă. Tano, cu cealaltă mână, cea cu care nu-l trăsese pe Gustavo şi nici nu-i susţinuse capul în apă, introducea capătul prelungitorului gol lângă el pentru ca electricitatea să inunde apa. Trupurile s-au încordat, apoi s-au dus la fund. Apa s-a agitat. Şi a fost beznă totală. Toate luminile din exteriorul casei s-au stins şi muzica a amuţit. Atunci camera a început să redea imagini înnebunite, foarte întunecate, abia vizibile, dar mai apropiate, frunzele copacului din care coborau Romina şi Juani, solul de sub picioarele lor în alergare. „Ce facem?", se auzea vocea Rominei pe bandă. Din nou solul întunecat, zgomotul fugii, răsuflarea gâfâitoare. Fond negru.

Eu şi Ronie am rămas încremeniţi, fără să ştim ce să spunem. Juani şi Romina aşteptau. „Am fi putut să-i salvăm?", a întrebat Juani. „L-a omorât", a spus Ronie, uimit. „Am fi putut?", a stăruit băiatul meu. M-am uitat la Ronie. Ştiam ce întrebare îşi pune şi m-am grăbit să spun: „Nimeni n-ar fi putut". Ronie a privit-o pe Romina. „Tatăl tău a văzut asta?" „De ce", a zis ea, „ar ascunde-o la fel ca sinuciderea, nici văduva unui ucigaş nu încasează asigurarea". Am rămas din nou în tăcere, nici unul dintre noi nu cuteza să spună ce gândeşte. „Ce trebuie făcut acum, tati?", a întrebat după câteva clipe băiatul meu. „Trebuie mers la poliţie?", a tatonat. „N-au să ne ierte niciodată", a spus repede Ronie. „Cine?", a întrebat Juani. „Nimeni", i-a răspuns. „Care nimeni?", a insistat Juani. „Prietenii noştri, oamenii care ne cunosc", am răspuns eu. „Atât de mult contează?", a întrebat fiu-meu. „Mi-e teamă de ce ni se poate întâmpla", i-a răspuns tatăl lui. „Ce trebuia să ni se întâmple ni s-a întâmplat deja, tată", a zis Juani şi i s-au umplut ochii de lacrimi. Romina a făcut un pas şi a rămas lipită de el, atingându-l cu tot corpul ei. „Atunci, ce facem?", a zis din nou. „Nu ştiu", a răspuns Ronie.

Juani m-a privit, aştepta să spun ceva. Ochii lui Juani, umezi, se aţintiseră în ai mei. Mi-am coborât privirea, m-am simţit orfană, singură. Văduvă fără să fiu.

„Nu ştiu", a zis iarăşi Ronie. Iar Juani i-a spus: „Nu ştii? Câteodată un om chiar trebuie să ştie. Ştii, chiar dacă nu vrei. Eşti de o parte sau de alta. Nu există alternativă. De o parte sau de alta".

Ronie n-a putut să spună nimic. Atunci am spus eu. I-am cerut lui Juani să-şi ajute tatăl să coboare scările. Romina ne-a urmat. L-am urcat în maşină. Toţi trei. I-am întins cu grijă piciorul în ghips şi i l-am îndoit la loc înainte de a închide uşa. Am dat ocol maşinii şi m-am urcat la volan. L-am privit pe Ronie, avea privirea pierdută undeva, în faţă. Nici el, nici eu nu eram convinşi de ceea ce eram pe cale să facem, dar Juani era şi nu aş fi fost liniştită să se ducă singur.

M-am uitat în oglinda retrovizoare, Juani avea camera la gât şi o ţinea pe Romina de mână. Am întors cheia şi motorul a pornit, am acţionat schimbătorul de viteze şi ne-am pus în mişcare către barieră. Îmi dădea o senzaţie stranie să mă uit într-o parte şi în alta, se scurgea luna octombrie a primului an din noul secol şi primăvara se simţea ciudată. Floarea miresei, care de obicei e înflorită până în noiembrie, dispăruse, iar crinii şi iasomia pătau cu alt alb unele case. Bizar, florile acelea nu se văd decât târziu, aproape vara. Dar erau acolo. Ca şi cum natura ar fi intuit că decembrie pluteşte în aer.

Când am ajuns la barieră, aveam mâinile asudate. Mă simţeam într-un film din acelea în care emigranţii ilegali trebuie să treacă graniţa. Ronie era palid. Paznicul ne-a avertizat: „Duceţi-vă direct în şosea, fără să treceţi prin Santa María de los Tigrecitos; nu trebuie să o luaţi pe drumul acela, există un raport de siguranţă". „Ce se întâmplă?", am întrebat. „Situaţia e neagră." „Au închis drumul?" „N-aş putea să vă spun, dar oamenii din Los Tigrecitos fac baricade, le e frică să nu vină." „Cine?", m-am interesat. „Lumea din sate, presupun, se povesteşte că jefuiesc pe partea cealaltă a drumului. Dar nu vă faceţi griji, aici suntem pregătiţi. Dacă vin, o să-i aşteptăm." Şi a dat din cap spre ceilalţi doi paznici care stăteau în picioare, la o parte, lângă rondul cu azalee, înarmaţi cu puşti.

M-am uitat înainte, pe drumul care ducea la șosea, era pustiu. Am trecut cardul prîn cititorul de carduri şi bariera s-a ridicat. În oglinda retrovizoare erau ochii lui Juani şi ai Rominei, scrutându-i pe ai mei. Ronie m-a bătut uşor pe coapsă ca să mă uit la el. Părea speriat.

L-am întrebat:

„Ți-e teamă să ieşi?“